

TALOUSARVIO 2019 JA TALOUSSUUNNITELMA 2020 - 2021

Kaupunginvaltuusto 10.12.2018 § 108

Kuva: Kaupungintalo Varkauden museon kuva-arkisto, Valokuvaamo Jänis

Kuva: Kaupungintalo v. 2018

Sisällysluettelo

1	TALO USSUUNNITELMAN PERIAATTEET JA TEHTÄVÄ	5
2	TALO USSUUNNITTELUN YLEISPERUSTELUT JA KEHITYSNÄKYMÄT	6
2.1	Yleinen taloudellinen kehitys	6
2.2	Varkauden kaupunkistrategia.....	8
2.3	Varkauden kaupungin organisaatiokaavio	9
2.4	Varkauden kaupungin talous.....	10
2.5	Väestö, työllisyys ja asuminen	12
2.5.1	Väestön kehitys.....	12
2.5.2	Työllisyys ja työpaikat	14
2.5.3	Asuminen ja asuntotuotannon kehittäminen	16
2.6	Talousarviovuoden 2019 ja taloussuunnitteluvuosien 2020–2021 kehittämishankkeet, elinkeinotoiminnan ja kuntien yhteistoiminnan kehittäminen	16
2.6.1	Osallistuva budjetointi / osallisuus	18
2.6.2	Kaupungin kärkihankkeet.....	18
2.7	Taloussuunnittelussa huomioitavat lainsäädäntömuutokset.....	19
3	TALOUSARVIO 2019 JA TALOUSSUUNNITELMA 2020–2021	23
3.1	Taloussuunnittelun lähtökohdat ja muutokset	23
3.2	Henkilöstö.....	25
3.3	Henkilöstö ja henkilöstösuunnitelma	25
4	TALOUSARVION SITOVIUUS JA MUUT MÄÄRÄYKSET	27
4.1	Talousarvion täytäntöönpano-ohjeet ja käyttösuunnitelma	27
4.1.1	Täytäntöönpano-ohjeet	27
4.1.2	Käyttösuunnitelma	27
4.2	Talousarvion sitovuus.....	28
4.2.1	Käyttötalous	28
4.2.2	Tuloslaskelma	28
4.2.3	Rahoituslaskelma.....	28
4.2.4	Investoinnit	28
4.2.5	Ottolainaus	28
4.2.6	Antolainaus ja takaukset	28
4.2.7	Lautakunnat	28
4.2.8	Talousarviomuutokset.....	29
4.2.9	Hankinnat	29
4.3	Sisäinen valvonta, tarkastus ja riskien hallinta.....	29
4.3.1	Sisäinen valvonta	29
4.3.2	Sisäinen tarkastus.....	31
4.3.3	Riskien hallinta	31
5	KONSERNIOHJAUS	34
5.1	Konserniohjauksen periaatteet.....	34
5.2	Varkauden kaupungin tytäryhtiöt.....	35
6	TULOSLASKELMA	35

Sisällysluettelo

6.1	Toimintatuotot.....	36
6.2	Toimintakulut.....	36
6.3	Toimintakate.....	36
6.4	Rahoitus.....	36
6.4.1	Verotulot.....	36
6.4.2	Valtionosuudet.....	39
6.4.3	Korkotuotot ja – kulut.....	40
6.4.4	Muut rahoitustuotot ja – kulut.....	40
6.5	Vuosikate.....	41
6.6	Suunnitelman mukaiset poistot.....	41
6.7	Tilikauden tulos / ali-/ylijäämä.....	41
6.8	Tuloslaskelma.....	43
6.9	Toimialoittain TP 2016-2017, TA 2018 ja TA 2019 sekä TS 2020-2021.....	44
6.10	Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto.....	45
6.11	Toimintatuotot ja – kulut toimialoittain.....	46
6.12	Toimintatuotot ja –kulut kululajeittain.....	47
6.13	Ostopalvelut (ulkoiset) ja henkilöstökulut toimialoittain.....	48
6.14	Toimintakate toimialoittain ja tuloslaskelman kokonaistulot tulolajeittain.....	49
7	RAHOITUSLASKELMA.....	50
8	KÄYTTÖTALOUS / LAUTAKUNTIEN TALOUSARVIOT.....	53
8.1	YLEISHALLINTO.....	53
8.1.1	KESKUSVAALILAUTAKUNTA.....	53
8.1.2	KAUPUNGINVALTUUSTO.....	53
8.1.3	TARKASTUSLAUTAKUNTA.....	54
8.1.4	KAUPUNGINHALLITUS.....	55
8.1.4.1	Elinvoiman edistäminen.....	59
8.2	KONSERNIPALVELUT.....	62
8.2.1	Taloushallinto.....	64
8.2.2	Henkilöstöhallinto.....	65
8.2.3	Työllisyysyksikkö.....	66
8.2.4	Hallintopalvelut.....	67
8.2.5	Tietohallintopalvelut.....	67
8.2.6	Tukipalvelut.....	68
8.3	SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI.....	69
8.3.1	Kotiin annettavat palvelut ja sairaalahoito.....	71
8.3.2	Terveystoimen vastanottopalvelut.....	73
8.3.3	Muut palvelujen ostot.....	75
8.3.4	Psykososiaaliset palvelut.....	76
8.3.5	Sosiaali- ja terveystoimen hallinto.....	79
8.3.6	Joroinen: Sosiaali- ja terveystoimi.....	79
8.4	SIVISTYSTOIMI.....	81
8.4.1	Hallinto.....	83
8.4.2	Perusopetus.....	83

Sisällysluettelo

8.4.3	Varhaiskasvatus.....	85
8.4.4	Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut.....	86
8.4.5	Soisalo-opisto.....	89
8.5	LIIKUNTA- JA VAPAA-AIKATOIMI	90
8.6	TEKNINEN TOIMI	94
8.6.1	Strateginen ohjaus	95
8.6.2	Suunnittelu	96
8.6.3	Toteuttaminen	97
8.6.4	Rakentamisen ohjaus	99
8.6.5	Tukipalveluyksikkö	100
8.6.6	Pysäköinninvalvonta	101
9	HENKILÖSTÖSUUNNITELMA.....	102
9.1	KONSERNIPALVELUT	102
9.2	SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI.....	105
9.3	SIVISTYSTOIMI	135
9.4	LIIKUNTA- JA VAPAA-AIKATOIMI	142
9.5	TEKNINEN TOIMI	142
10	INVESTOINNIT	150
11	KONSERNIYHTIÖT / TYTÄRYHTIÖT	184
11.1	Wartalo Kodit Oy	184
11.2	Varkauden Aluelämpö Oy	185
11.3	Navitas Kehitys Oy	188
11.4	Keski-Savon Teollisuuskylä Oy	189
11.5	Varkauden Taitotalo Oy.....	190
11.6	Keski-Savon Vesi Oy.....	191
11.7	Kiinteistö Oy Kongressi- ja kulttuurikeskus	193

1 TALOUSSUUNNITELMAN PERIAATTEET JA TEHTÄVÄ

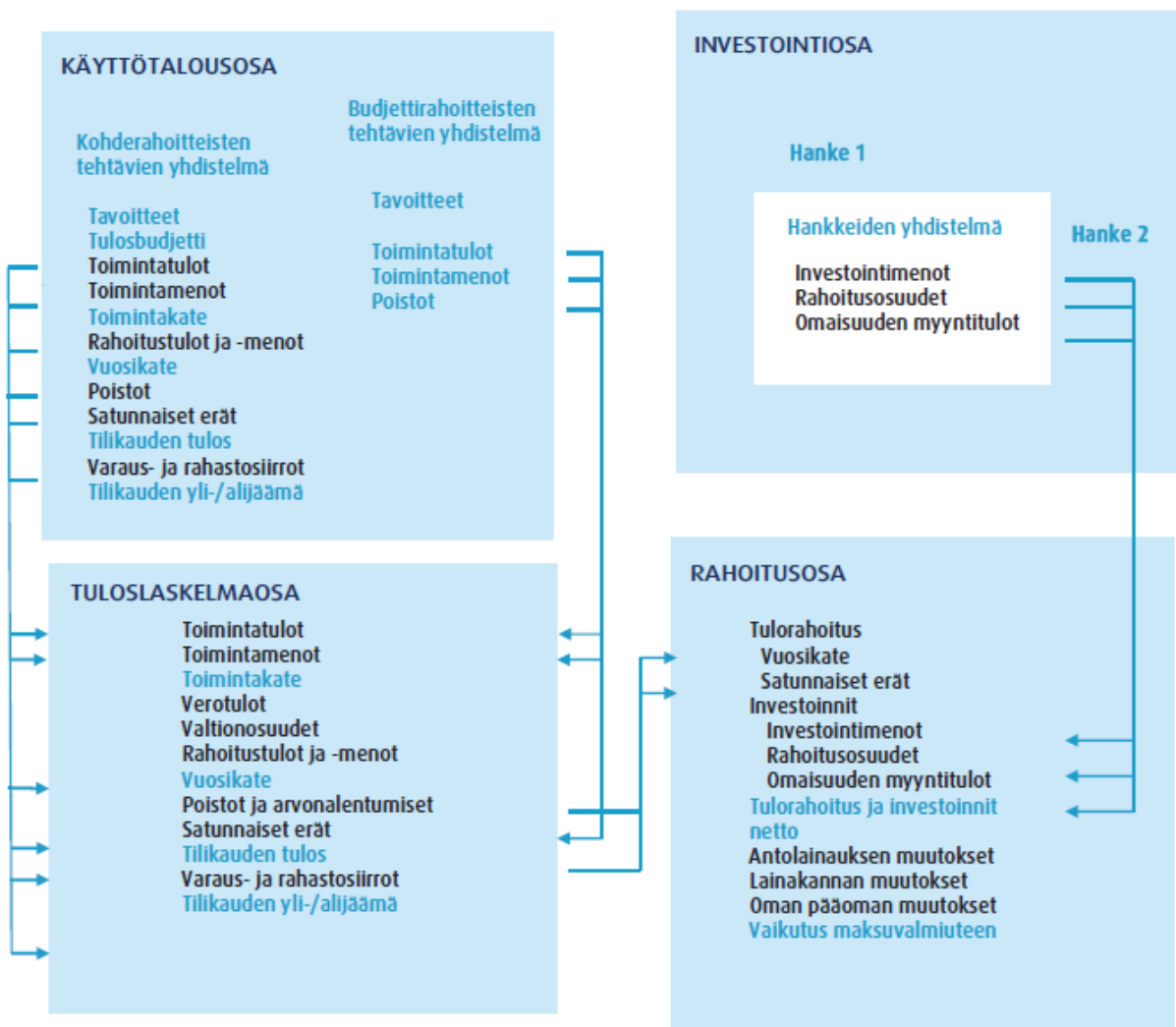
Taloussuunnittelussa toiminnalla ja taloudella on kiinteä yhteys. Talousarviossa ja – suunnitelmassa tulee osoittaa riittävät resurssit asetettujen tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osoittaa, miten toiminta ja investoinnit rahoitetaan sekä talouden tasapaino turvataan.

Talousarvion ja – suunnitelman päätehtävät:

- asettaa palvelutoimintaa ja investointihankkeita koskevat tavoitteet
- budjetoida tuottoja ja kuluja koskevat arviot eri toiminnoille/tehtäville ja hankkeille
- osoittaa miten varsinainen toiminta ja investoinnit rahoitetaan

Taloussuunnitelmaan / -arvioon kuuluu käyttötalous-, tuloslaskelma-, rahoitus- ja investointiosa. Samaa rakennetta noudatetaan taloussuunnitelmassa ja tilinpäätökseen sisältyvässä talousarvion toteutusvertailussa.

Alla olevassa kaaviossa kuvataan eri osien keskinäistä yhteyttä. *Käyttötaloussosassa* asetetaan palvelutavoitteet ja budjetoidaan niiden järjestämisen vaatimat tuotot ja kulut. *Investointiosassa* budjetoidaan pitkävaikutteisten tuotantovälineiden kuten rakennusten, kiinteiden rakenteiden ja kaluston hankinta. *Tuloslaskelmaosassa* osoitetaan tulo-rahoituksen riittävyys käyttökuluihin ja poistoihin. *Rahoitusosassa* osoitetaan yhteenvetona rahan lähteet ja käyttö.

Lähde: JHS suositus: Kunnan talousarvio ja – suunnitelmarakenne

2 TALOUSSUUNNITTELUN YLEISPERUSTELUT JA KEHITYSNÄKYMÄT

2.1 Yleinen taloudellinen kehitys

Maailmantaloudessa vallitseva korkeasuhdanne jatkuu edelleen, mutta nopeimman talouden kasvun ennustetaan olevan takana. Etenkin Euroopassa on merkkejä talouskasvun hidastumisesta. Työttömyys on kuitenkin vähenemässä ja kuluttajien luottamus on edelleen vahvaa. Inflaatio on kiihtynyt kuluvan vuoden aikana. Lyhyet markkinakorot ovat vielä negatiivisia, mutta niiden odotetaan nousevan viimeistään vuoden 2020 aikana.

Yhdysvaltain talous kasvaa nopeasti, ja työttömyys on erittäin vähäistä. Yksityinen kulutus on kannatellut maan talouskasvua. Inflaatio on kiihtymässä työllisyden ja kulutuksen kasvun ansiosta ja keskuspankin odotetaan jatkavan rahapolitiikan kiristämistä. Maailmankaupan kasvua tukevat kehittyvät maat. Euroalueella kasvu jää vaatimattomaksi.

Maamme taloudessa kuluvasta vuodesta on tulossa nykyisen suhdannevaiheen paras vuosi, sillä talouskasvun ennakoitaan kiihtyvän vielä hieman vuodesta 2017. Suomen talouden kasvun ennustetaan kuitenkin jatkossa hidastuvan ja keskipitkällä aikavälillä vuosina 2021–2022 talouskasvun arvioidaan palaavan noin prosenttiin. Historiaan nähden keskipitkälle aikavälille odotettu kasvu on hidasta, mikä johtuu talouden rakenteellisista tekijöistä.

Työllisyyden kasvu on alkuvuoden 2018 aikana ollut jopa nopeampaa kuin mitä taloudellisen aktiviteetin perusteella voisi olettaa. Työllisiä on tällä hetkellä enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Talouskasvun hidastuminen tulee hidastamaan myös työllisyyden kasvua. Hyvä talous- ja työllisyyskehitys sekä maan hallituksen hallitusohjelman mukaiset sopeutustoimet tasapainottavat julkista taloutta lähivuosina. Julkisen talouden rahoitusaseman ennustetaan kääntyvän ylijäämäiseksi vuosikymmenen taitteessa ja velka suhteessa bruttokansantuotteeseen laskee. Suhdanneluonteinen julkisen talouden vahvistuminen ei kuitenkaan turvaa kestävästä julkisen talouden rahoitusta pitkällä aikavälillä.

Vuonna 2018 Suomen BKT:n ennustetaan kasvavan 3,0 %. Yritysten tuotanto-odotukset ovat myönteiset, rakennusinvestointien suurkohteiden rakentaminen jatkuu yhä ja palvelualojen myyntiodotukset ovat kohentuneet. Toisaalta kasvun rajoitteistakin on viitteitä, sillä teollisuuden uusien tilausten arvo supistui tammi-kesäkuussa 4,5 % vuodentakaisesta. Lisäksi yritykset kertovat kyselytutkimuksissa pulan ammattitaitoisesta työvoimasta ja myös tuotantokapasiteetista yleistyneen.

Työllisten määrä on nousut korkealle tasolle. Työllisyysasteen trendi ylitti kesäkuussa vuoden 2008 suhdannehuipun lukemat ja on nyt 71,8 %. Vahvana jatkuva talouskasvu nostaa vuonna 2018 työllisten määrän 2,6 % edellisvuotta korkeammaksi. Työllisyyden kasvu jatkuu nopeana ja työllisyysaste nousee 73 prosenttiin vuonna 2020. Työttömyys on alkuvuonna laskenut nopeasti koko maassa ja kaikissa ikäryhmissä. Työllisyyden nopean kasvun vetämänä työttömien määrä vähenee tänä vuonna selvästi edellisvuotta enemmän. Ennuste koko vuoden 2018 työttömyysasteeksi on 7,4 %. Suotuisa kehitys jatkuu ja työttömyys vähenee tasaisesti. Vuonna 2020 työttömyysasteen ennustetaan olevan 6,6 %.

Vuonna 2018 työllisyyden ja ansiotason nousu kiihdyttää yksityisen kulutuksen kasvua. Tästä syystä myös BKT:n kasvu nopeutuu. Myös yksityisten investointien kasvu jatkuu ja tukee BKT:n kasvua, kun erityisesti asuntorakentaminen kasvaa ripeästi.

Kuluttajahinnat nousevat v. 2018 laajasti eri hyödykeryhmissä ja inflaatio kiihtyy 1,1 prosenttiin. Inflaatiota nostavat lähinnä palvelu-, elintarvike- ja energiahintojen nousu. Verojen nousu kiihdyttää inflaatiota yli 0,3 prosenttiyksikköä.

Vuonna 2019 talouskasvu hidastuu 1,7 prosenttiin. Merkittävin yksittäinen talouskasvua hidastava tekijä on rakennusinvestointien supistuminen. Rakennusinvestointien arvioidaan vähenevän lähivuosina, koska asuntotuotanto on noussut poikkeuksellisen korkealle tasolle. Lisäksi monet liikerakennushankkeet ovat valmistumassa. Myönnettyjen rakennuslupien määrä on laskenut tammi-toukokuussa yli 10 % vuoteen 2017

verrattuna. Vuonna 2019 kovin investointivaihe on ohitettu. Yksityisten investointien kasvu jatkuu, mutta aiempaa hitaampana.

Vuonna 2019 yksityisen kulutuksen kasvua tukee ansiotason nousun lisäksi työllisyyden koheneminen. Palkkasumma nousee 3,5 % ja pitää yllä kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen nopeaa kasvua. Reaalisesti kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen kasvu kuitenkin hidastuu kun inflaatio kiihtyy. Tästä syystä myös yksityisen kulutuksen kasvu hidastuu vuonna 2019.

Kuntatalous

Tilastokeskuksen kesäkuun alussa julkaisemien ennakkollisten tilinpäätöstietojen mukaan kuntatalous (peruskunnat ja kuntayhtymät) vahvistui selvästi vuonna 2017. Kuntien kuntayhtymien yhteenlaskettu toimintakate oli vuonna 2017 noin -27,4 mrd. €, ja se vahvistui edellisvuodesta 1,1 prosenttia. Kuntatalouden yhteenlaskettu vuosikate oli 3,9 mrd. € vuonna 2017, ja se vahvistui noin 540 M€ edellisvuodesta. Kuntatalouden tilikauden tulos oli noin 1,3 mrd. € positiivinen, ja se parani edellisvuodesta noin 200 M€. Vuosikate riitti myös edellisvuoden tapaan kattamaan poistot ja arvonalentumiset sekä nettoinvestoinnit.

Kuntatalouden vuosikatteen vahvistuminen perustui ennen kaikkea peruskuntien vuosikatteen vahvistumiseen, sillä kuntayhtymien vuosikate heikkeni vuonna 2017 noin 30 milj. €. Kuntatalouden vahvistumista selittää ennen kaikkea toimintamenojen maltillinen kasvu sekä verotulojen kasvun nopeutuminen.

Kuntatalouden nettoinvestoinnit olivat vuonna 2017 hieman yli 3,4 mrd. €, josta peruskuntien osuus oli noin 2,4 mrd. € ja kuntayhtymien osuus noin 1,0 mrd. €.

Kuntatalouden lainakanta kasvoi vuoden 2016 noin 18,1 mrd. € noin 18,4 mrd. €. Lainakannan kasvu perustui pääosin kuntayhtymien kasvaneeseen lainanottoon.

Erot kuntien välillä säilyivät kuitenkin edelleen suurina ja osassa kuntia taloudelliset haasteet jatkuivat. Tilikauden tulos oli vuonna 2017 negatiivinen 51 kunnalla. Vuosikate oli negatiivinen neljässä kunnassa (14 kunnassa vuonna 2016).

Kuntatalouden yleinen vahvistuminen vuonna 2017 näkyy selvästi myös kuntakonsernien tilinpäätöksissä: kuntakonsernin yhteenlaskettu vuosikate vahvistui selvästi ja taseen kertynyt ylijäämä kasvoi edelleen. Vuosikate oli positiivinen kaikilla kuntakonserneilla (1.078 €/asukas). Kuntakonsernin lainakanta oli vuoden 2017 lopussa 34,6 mrd.€ eli 6.299 €/asukas. Kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus oli 78,7 % ja omavaraisuus 44,4 %. Nämä tunnusluvut ovat kuitenkin huomattavasti heikommät kuin peruskunnilla ja konsernitason heikommät kuin vuonna 2016.

Kuntatalous heikkenee vuonna 2018 hieman edellisestä vuodesta toimintamenojen kasvun nopeutuessa ja verotulojen kasvun hidastuessa. Kuntatalouden yhteenlaskettu tilikauden tulos ja rahoitusasema ovat muodostumassa kuluvana vuonna huomattavasti kevään 2018 kuntatalousohjelmassa esitettyä heikommaksi. Kunnallisveron kertymää pienentävät erityisesti kuluvan vuoden joulukuussa maksettavat poikkeuksellisen suuret ennakonpalautukset, mikä näkyy kuntien loppuvuoden verotilityksissä. Henkilöstömenot kääntyvät puolestaan neljän vuoden supistumisen jälkeen maltilliseen kasvuun muun muassa ansiotason nousun seurauksena. Henkilöstökuluja kasvattaa myös tuloksellisuuteen perustuvan kertaerän (9,2 %) kustannusvaikutus, joka kohdistuu vuodelle 2018.

Kuntatalouden toimintamenojen kasvu nopeutuu vuonna 2019. Henkilöstökulujen osuus kuntatalouden toimintamenoista on yli puolet, joten kunta-alan ansiotason ja henkilöstömäärän kehityksellä on suuri vaikutus menokehitykseen. Vuonna 2019 henkilöstömenoihin vaikuttavat mm. kunta-alan sopimuskorotukset, jotka nostavat kuntatalouden palkkasummaa keskimäärin 2,4 %. Myös kilpailukyky sopimuksen (Kiky) mukaisen lomarahaleikkaus päättyy maaliskuussa 2019. Toimintamenoja lisää vuonna 2019 myös sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen kasvu.

Kuntien valtionavut alenevat vuonna 2019 3 % (v. 2018 10.826 mrd.€ ja vuonna 2019 10.502 mrd.€). Kuntien laskennalliset valtionosuudet vähentyvät 1,0 % (v. 2018 9.627 mrd.€ ja v. 2019 9.538 mrd.€). Verotulojen kasvu puolestaan nopeutuu, johon vaikuttaa kertaluoteinen verotulojen lisäys, joka johtuu siirtymisestä verovelvolliskohtaiseen joustavaan verotuksen valmistumiseen. Tämän johdosta jäännösverojen maksaminen aikaistuu, mikä kasvattaa vuoden 2019 verotuloja.

Kuntatalouden investointimenot pysyvät lähivuosina korkealla tasolla. Nykyisen rakennuskannan kunnossapito edellyttää edelleen mittavia korjausinvestointeja, ja lisäksi sairaalarakentaminen on vilkasta. Kuntatalouden lainanottotarvetta heijastava toiminnan ja investointien rahavirta pysyy negatiivisena vuoteen 2020 saakka.

Kokonaistalouden kehityksen tunnuslukuja: (Vuosi 2016 ja 2017 Tilastokeskus, ennusteet 2018–2020 VM 14.9.2018)

Tunnusluvut	2016	2017	2018	2019	2020
BKT, määrän muutos %	2,5	2,8	3,0	1,7	1,6
Palkkasumman muutos %	1,4	2,2	4,2	3,5	3,6
Ansiotasoindeksin muutos %	0,9	0,3	1,8	2,6	3,0
Työttömyysaste, %	8,8	8,6	7,4	6,9	6,6
Kuluttajahintojen muutos, %	0,4	0,7	1,1	1,4	1,6
Kuntien kustannustason muutos, %	0,8	-1,2	1,1	2,1	2,6
Valtionosuusindeksin muutos, %	0,0	-1,0	1,1	1,3	2,3
Kuntien ansiotasoindeksin muutos, %	1,0	-1,0	1,3	3,3	3,2
Kuntien toimintamenojen muutos, %	1,0	-1,1	1,7	2,7	
- palkat	-1,1	-0,3	1,5	2,7	
- ostot (materiaalit ja palvelut)	3,2	4,4	3,7	4,1	
Verotulot, muutos %	1,5	2,0	0,2	5,6	
Valtionosuudet, muutos %	7,2	-3,3	1,5	-1,0	

2.2 Varkauden kaupunkistrategia

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kokouksissaan 18.12.2017/18.6.2018 vuoteen 2040 ulottuvan kaupunkistrategian: Asukkaiden Warkaus.

Kaupunkistrategia sisältää neljä kärkitavoitetta sekä tavoitteisiin liittyvät toimenpiteet ja mittarit.

Strategian kärkitavoitteet ja niihin liittyvät toimenpiteet ovat:

Kärkitavoite 1: 62.000 asukkaan Warkaus muodostaa vetovoimaisen ja elinvoimaisen talousalueen Itä-Suomessa

- Varkauden työllisyysaste nousee ja työttömyys pienenee
- Warkaus houkuttelee ja kiinnostaa yrityksiä ja sijoittujia
- Kasvu- ja vientiyritysten määrä lisääntyy
- Paikallisten pk-yritysten osuus hankinnoista kasvaa
- Väkiluku kasvaa
- Varkauden saavutettavuus on hyvä
- Matkailu kehittyy
- Seudullinen yhteistyö tiivistyy

Kärkitavoite 2. Warkaudessa asuu hyvinvoivia ihmisiä

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen otetaan huomioon kaikissa päätöksissä ja toimissa
- Warkautelaiset kokevat osallisuutta oman hyvinvointinsa ja terveytensä edistämisessä
- Warkautelaisten hyvinvointi ja toimintakyky paranee
- Warkautelaiset voivat fyysisesti ja henkisesti hyvin sekä liikkuvat ja harrastavat enemmän
- Ehkäistään yksinäisyyttä ja syrjäytymistä, huomioiden erityisesti nuoret ja lapsiperheet

- Nuoret sitoutuvat Varkauteen

Kärkitavoite 3. Warkaus koostuu elinvoimaisista kaupunginosista

- Uudisrakennus- ja peruskorjausinvestoinnit on priorisoitu
- Kehitetään kiertotaloutta ja resurssiviisautta sekä edistetään kestävästä kehitystä resurssiviisausohjelman avulla
- Virikkeellinen ja osallistava ympäristö, joka kannustaa liikkumaan, asumaan, jäämään, yrittämään jne.
- Ympäristö on turvallinen
- Varkaus on viihtyisä kaupunki

Kärkitavoite 4. Warkauden vahva talous turvaa elinvoiman

- Kaupunkikonsernin talous on tasapainossa
- Asukkaiden osallisuus lisääntyy resurssien suunnittelussa ja käytössä
- Palveluratkaisut ovat kustannustehokkaita
- Talouden ohjattavuus ja talousjohtamisen prosessit paranevat
- Ymmärretään talouden kokonaisuus poikkihallinnolliset toimet huomioiden

VARKAUDEN KAUPUNKISTRATEGIA 2018–2040:

ASUKKAIDEN WARKAUS

WARKAUS
Varkauden kaupunki

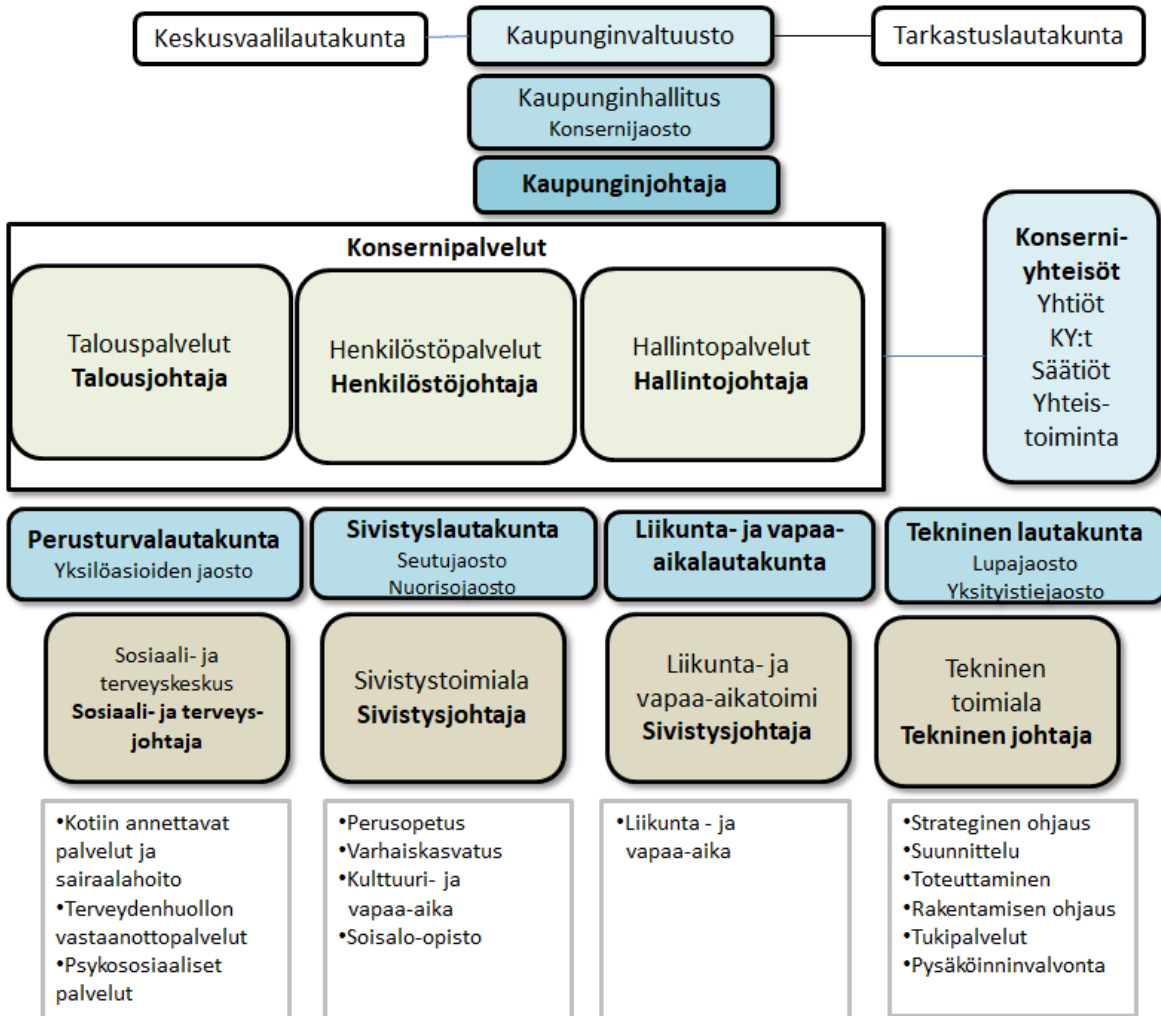
Toimialojen / tulosalueiden talousarvion sitovat tavoitteet perustuvat kaupunkistrategian kärkitavoitteisiin, niiden toteuttamiseen liittyviin toimenpiteisiin ja keskeisempiin mittareihin.

2.3 Varkauden kaupungin organisaatiokaavio

Varkauden kaupungin valtuusto hyväksyi hallintosäännön kokouksessaan 24.4.2017 § 28. Hallintosääntö tuli voimaan 1.6.2017. Samalla uudistettiin myös kaupungin organisaatiota perustamalla uusi liikunta- ja vapaa-aikalautakunta. Sivistyslautakunnan alaisuuteen perustettiin nuorisijaosto. Uuden hallintosäännön mukaan perustettu konsernijaosto aloitti toimintansa 1.6.2017.

Teknisen toimen organisaatioon on eriytetty kaksi tulosaluetta; Rakentamisen ohjaus ja Pysäköinnin valvonta.

Varkauden kaupungin liikelaitoksen, Soisalon Työterveys Liikelaitos, toiminta lakkasi vuoden 2016 lopussa ja työterveyshuolto siirtyi kaupungin omaksi toiminnaksi 1.1.2017 alkaen. Vuoden 2019 alusta työterveyshuollon palvelujen tuottaminen siirtyy uudelle 25.10.2018 perustetulle, maakunnassa toimivalle työterveyshuollon yhtiölle, koska lainsäädäntö asettaa veloitteen kilpailuilla markkinoilla toimivien kunnallisten työterveyshuoltopalvelujen yhtiöittämistä tai vetäytymistä kilpailuilta markkinoilta.

2.4 Varkauden kaupungin talous

Taseessa kumulatiivista ylijäämää on vuoden 2017 tilinpäätöksen jälkeen yhteensä 21,13 M€. Varauksissa on vuoden 2012 tilikauden tuloksesta tehty 10,0 M€ investointivaraus sairaalan ja pääterveysaseman investointeihin sekä vuoden 2016 tuloksesta tehty 2,5 M€ investointivaraus sairaalan, uimahallin ja elinkeinoelämän investointihankkeisiin.

Taseessa olevat investointivaraukset voidaan käyttää vain taseeseen aktivoitaviin investointihankkeisiin. Näin ollen sairaalan rakentamiseen kohdenneet investointivaraukset tulee tulouttaa sairaalahankkeen toteutuessa tai valtuuston tulee kohdentaa varaukset johonkin toiseen taseeseen aktivoitavaan investointihankkeeseen.

Taseen kaikki investointivaraukset esitetään tuloutettavaksi vuonna 2019, koska sairaalahanke ei tule investointina kaupungin taseeseen, vaan toteutetaan elinkaarileasinghankkeena. Uimahallin osalta varaus

on niin pieni, ettei sillä ole merkitystä poistoerolaskennan kautta tulevien vuosien tulokseen ja elinkeinoelämään liittyviä ja taseeseen aktivoitavia investointihankkeita ei ole tällä hetkellä tiedossa.

Tulevien vuosien investoinnit ja niiden rahoitusratkaisut tulevat vaikuttamaan merkittävästi kaupungin talouteen.

Vuoden 2018 talousarvio hyväksyttiin 18.12.2017 § 101 tasapainoisena entisin veroprosentein. Kuluvan vuoden aikana talous on heikentynyt ja jo huhtikuun osavuosikatsauksen yhteydessä tilinpäätösennuste näytti noin 3,0 M€ alijäämää. Loppuvuoden aikana tilinpäätösennuste on edelleen heikentynyt. Toimialoja on edellytetty säästäväisyyteen ja toimintojen kehittämisen kautta etsimään kustannustehokkuutta. Tilinpäätösennuste tarkentuu vasta helmikuussa 2019, kun kuntayhtymien loppulaskut vuodelta 2018 on kirjattu.

Vuoden 2018 talouden toteutumiseen vaikuttavat palkkojen yleiskorotukset ja verotulojen toteutuminen merkittävästi alle budjetoidun. Verotulojen toteutumaan vaikuttaa verohallinnon tietojen mukaan ansiotulot ja osittain työtulovähennys sekä epäonnistunut julkisen sektorin lomarahaleikkauksen sekä työtulovähennyksen vaikutusarviointi. Työtulovähennys on suoraan verosta tehtävät vähennys, joten se laskee maksuunpantavaa veroa saman verran. Myös valtionosuudet toteutuvat alle budjetoidun noin 0,4 M€.

Toiminnallisena muutoksena vuoden 2019 talousarviossa huomioidaan työterveyshuollon palvelujen siirtyminen maakunnallisen yhtiön tuottamaksi. Työterveyshuolto oli vuodet 2017–2018 kaupungin omana toimintana.

Taloussuunnitelmavuosien tuloksiin tulee merkittävästi vaikuttamaan terveyskeskus- ja sairaalarakennusten taseessa olevien jäännösarvojen alaskirjaukset, jotka tehdään kuntajaoston suunnitelmapoistoja koskevan yleisohjeen mukaisesti vuosina 2018 – 2021.

Syksyllä 2016 allekirjoitettu kilpailukyky sopimus vaikuttaa edelleen merkittävästi kuntien talouteen. Vuonna 2019 päättyy lomarahojen 30 %:n leikkaus ja lomarahat palautetaan 9 kuukauden osalta lomapalkkavelkaan. Vaikutus kaupungin talouteen noin 1,0 M€. Myös vuoden 2019 palkkojen yleiskorotukset vaikuttavat merkittävästi toimialojen henkilöstökuluihin, yhteensä noin 1,5 M€.

Verotulojen, valtionosuuksien ja toimintatuottojen kehitys määrittää toiminnan kasvuvaran. Talousarviovuoden 2019 taloudellisten tavoitteiden ja taloussuunnitelmakauden 2020–2021 taloudellisen tasapainon saavuttaminen edellyttävät toimialoilta kustannusten nousua hillitseviä kehittämis- ja säästötoimenpiteitä.

Taloussuunnittelukausi 2019–2021 on myös erittäin haasteellinen kaupungin talouden osalta. Talouden tasapaino edellyttää erittäin voimakkaita toiminnallisia muutoksia kustannussäästöjen ja kehittämistoimenpiteiden lisäksi. Myös veroprosenttien korotuksia, etenkin kiinteistöverojen osalta joudutaan pohtimaan tulevina vuosina. Metsänmyyntiä on jo tehty etupainotteisesti menneinä vuosina, joten sillä ei enää voi taloutta tasapainottaa. Taseessa olevien muiden omaisuuserien myyntiä voidaan joutua miettimään ja pohtimaan.

Myös vero- ja valtionosuustulojen kehityksen osalta edellytetään, että merkittäviä tulopohjan heikennyksiä ei enää tapahtuisi valtion talouden toimenpiteinä. Tulevina vuosina kuntatalouteen kohdistuu erittäin suuria haasteita, joihin myös Varkauden kaupungin tulee valmistautua.

Kaupunginhallituksen 4.12.2017 nimittämä talous- ja kehittämistyöryhmä on aloittanut toimintansa vuoden 2018 aikana. Työryhmän tehtävänä on tehdä esityksiä kaupunkikonsernin toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Sote- ja maakuntauudistus

Sote- ja maakuntauudistus on suunniteltu toteutettavaksi vuodesta 2021 lähtien. Uudistus tulee vaikuttamaan tulevina vuosina merkittävästi kaupungin talouden ennustettavuuteen ja kehitykseen. Koska

muutokseen liittyviä kaikkia lakeja ei ole vielä vahvistettu, Kuntaliitto on ohjeistanut, että kunnat laativat vuoden 2021 taloussuunnitelmansa siten, että sen luvuissa ei huomioida tulevaa uudistusta.

2.5 Väestö, työllisyys ja asuminen

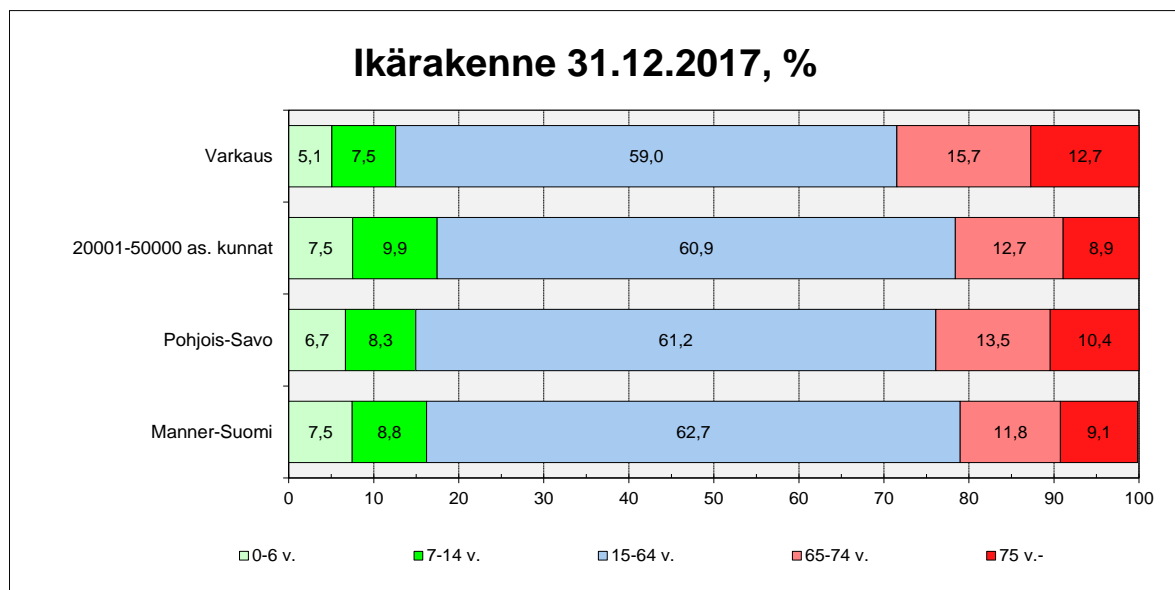
2.5.1 Väestön kehitys

Väestökehitys on ollut laskeva jo vuosien ajan. Väestön ikärakenteen muutos painottuu vanhusväestön lisääntymiseen ja lasten, nuorten sekä työikäisten vähenemiseen.

Väestön ikärakenteen muutos vaikuttaa palvelutarpeeseen ja – tuotantoon. Vanhusväestön palvelujen tarve lisääntyy, kun samanaikaisesti lasten ja nuorten palvelujen tarve vähenee. Ikärakenteen muutos vaikuttaa myös merkittävästi väestölliseen huoltosuhteeseen (lasten 0-14 v. ja vanhusten yli 65 v. määrä suhteessa työikäisiin 15–64 v.).

31.12.2017 asukasluku oli 21.155 asukasta, joista 525 henkilöä / 2,5 % oli ulkomaalaistaustaisia henkilöitä. Ennakkotiedon mukaan Varkauden väkiluku 30.9.2018 on 20.935 asukasta, muutos vuoden alusta - 220 asukasta. Pohjois-Savon ennakkoväkiluku 30.9.2018 on 246.008 asukasta, muutos vuoden alusta - 645 asukasta. Aikajaksolla tammi- syyskuu 2018 maakunnan suurimmat väestön nettotappiokunnat ovat Varkaus (-220), Leppävirta (-130), Iisalmi (-115) ja Kiuruvesi (-109). Pohjois-Savon alueella väestö on kasvanut vertailujaksolla ainoastaan Kuopiossa (+484 henkilöä). Valtakunnallisella tasolla kokonaisväestömäärä kasvoi eniten Uudenmaan (+ 13.509 asukasta), Pirkanmaan (+ 2.953 asukasta) ja Varsinais-Suomen (+1.213) maakunnissa.

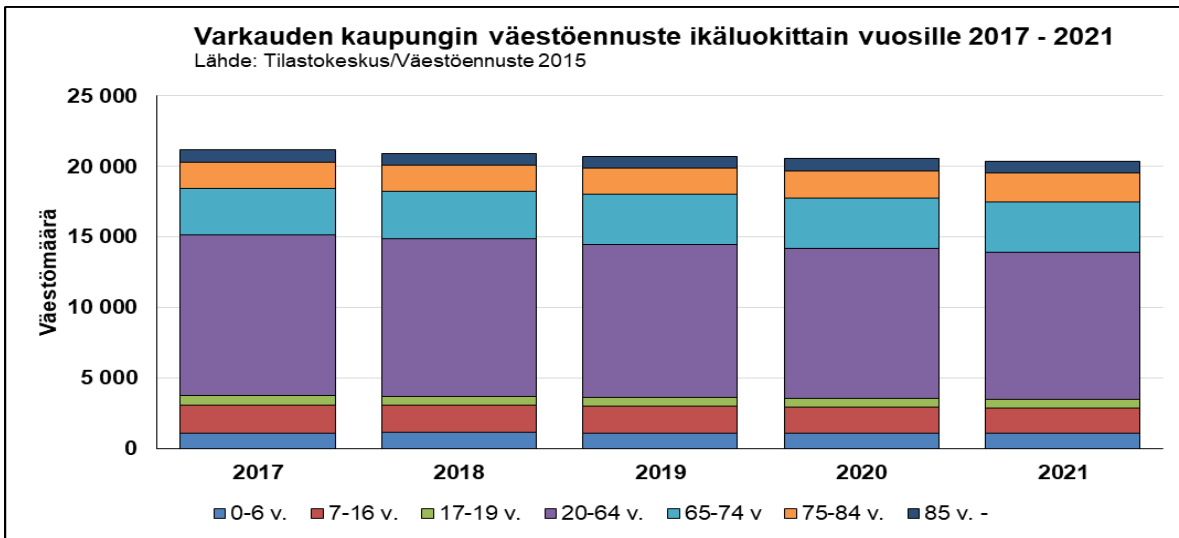
Alla oleva taulukko kuvaa Varkauden ikäryhmittäisen väestörakenteen 31.12.2017 sekä vastaavan ajankohdan vertailutiedot 20.000 – 50.000 asukkaan kunnissa, Pohjois-Savossa sekä koko maassa (lähde Tilastokeskus/Kuntaliitto).

Väestöennusteen mukaan väestömäärä tulee väheneään vuodesta 2017 vuoteen 2021 mennessä 788 asukkaalla. Alla olevassa taulukossa on suunnitteluvuosien tiedot merkitty punaisella.

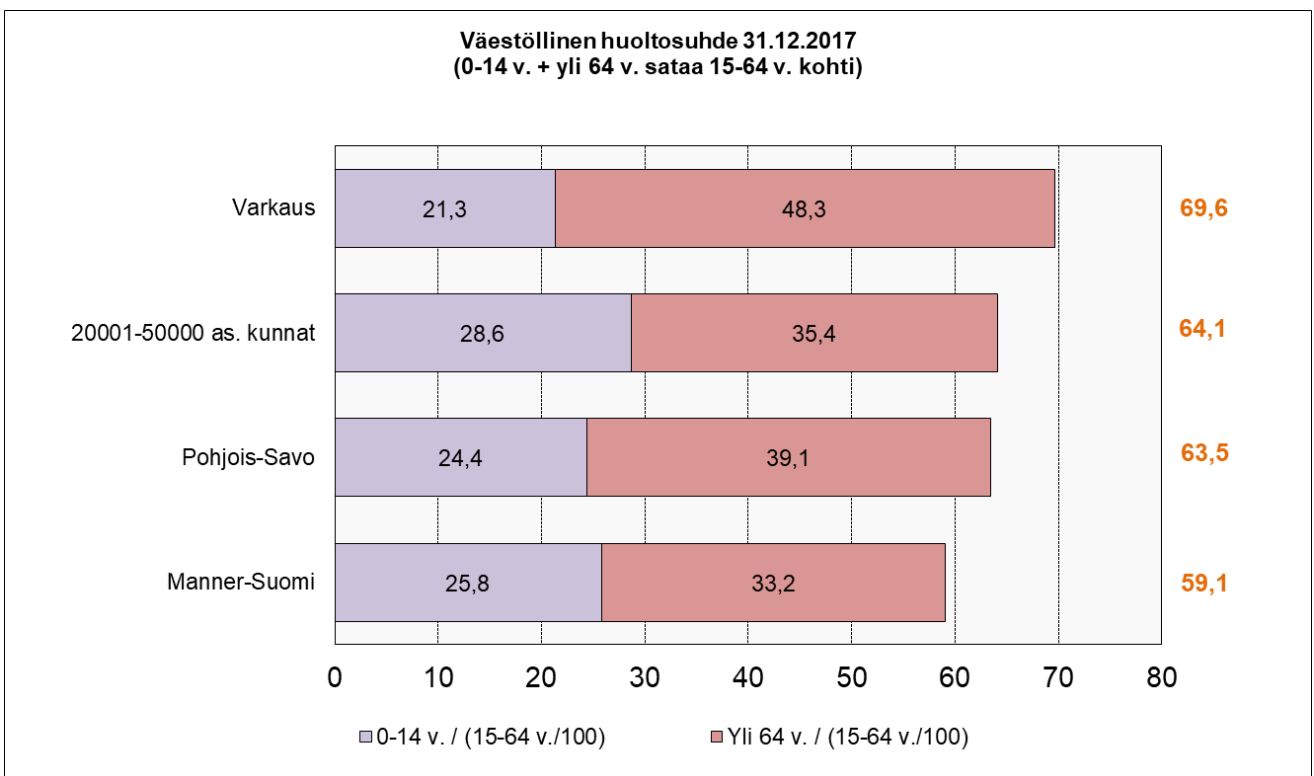
Varkauden kaupungin väestöennuste ikäluokittain vuosina 2017 – 2021 (lähde: Tilastokeskuksen väestöennuste 2017 ja Tilastokeskuksen väestöennuste 2015)

	0-6 v.	7-16 v.	17-19 v.	20-64 v.	65-74 v.	75-84 v.	85 v. -	Yhteensä
2017	1 073	2 009	684	11 365	3 330	1 861	833	21 155
2018	1 126	1 913	681	11 130	3 385	1 883	812	20 930
2019	1 100	1 890	649	10 845	3 534	1 866	846	20 730
2020	1 080	1 871	610	10 629	3 555	1 937	859	20 541
2021	1 074	1 821	603	10 431	3 554	2 035	849	20 367

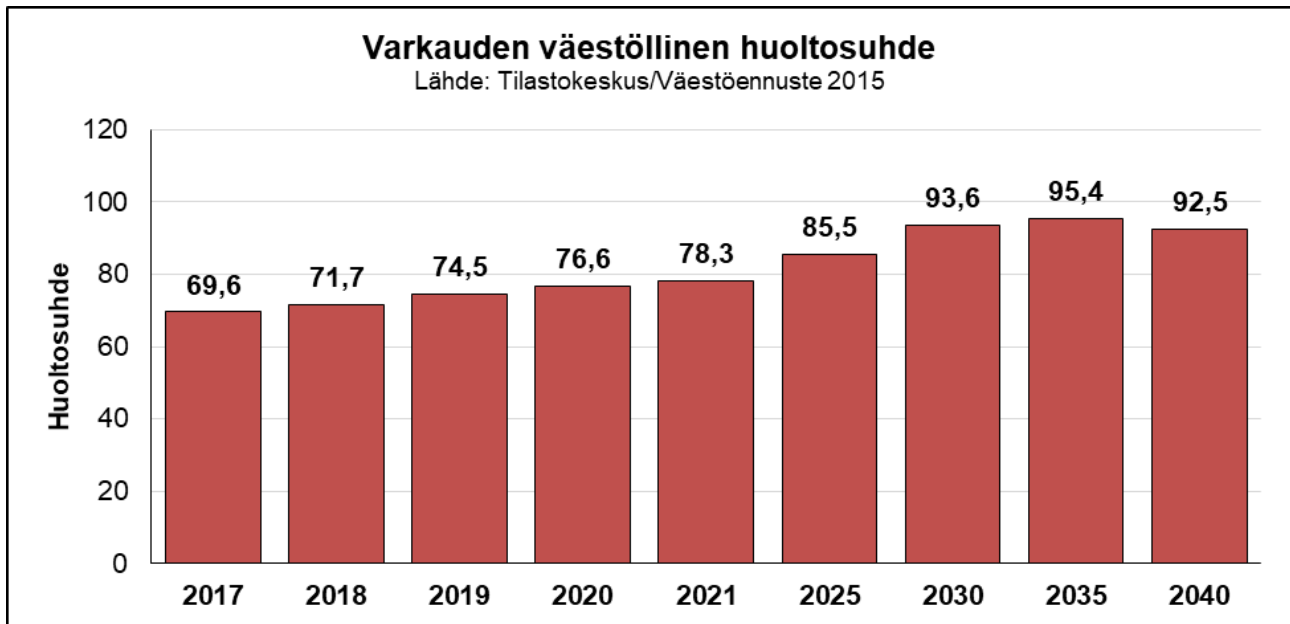
Väestöllinen huoltosuhte kuvaa lasten ja vanhusten määrää väestöstä 100 työikäistä kohden. Väestön ikärakenteen muutos tuo haasteita palvelurakenteelle ja rahoitukselle.

Alla olevassa taulussa on kuvattu väestöllinen huoltosuhte 31.12.2017 Varkauden kaupungissa, 20.000 - 50.000 asukkaan kunnissa, Pohjois-Savossa sekä koko maassa.

Väestöllisen huoltosuhteen ennustetaan heikkenevän jonkin verran jo vuoteen 2021 mennessä, mutta merkittävästi huoltosuhte heikkenee vuosien 2021 – 2035 välillä.

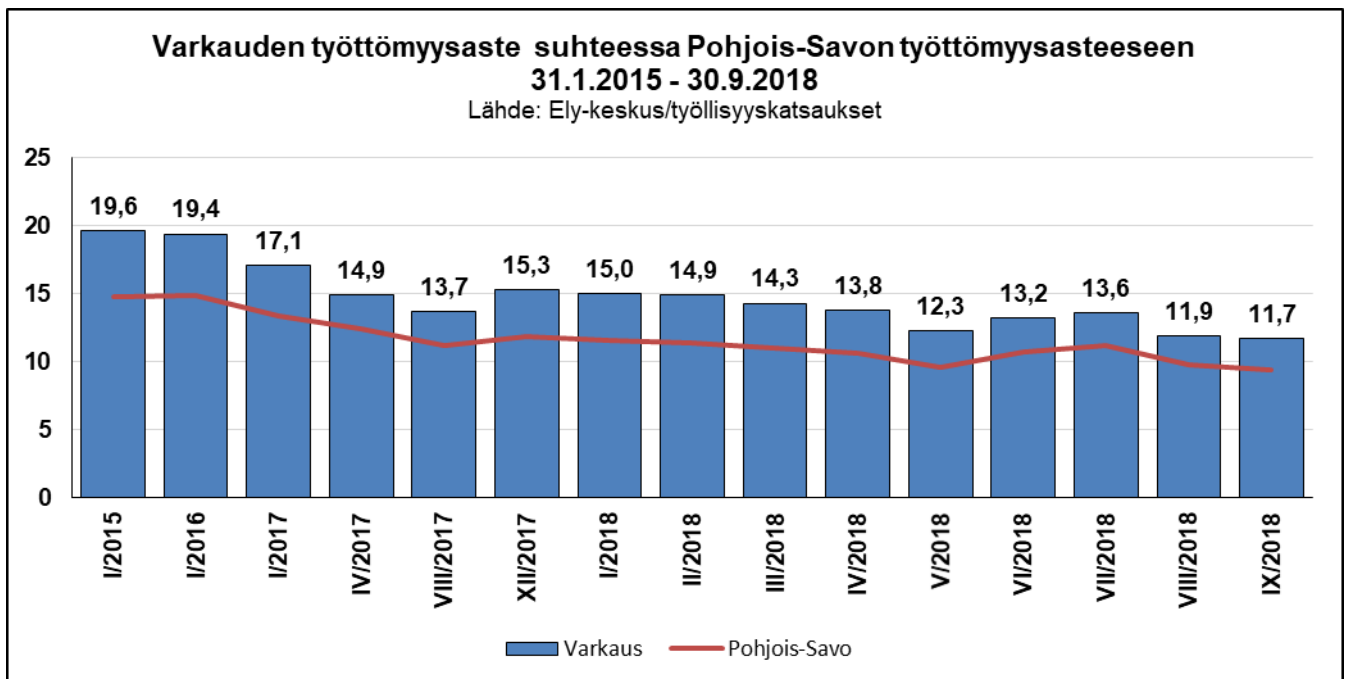
Vuosi	2017	2018	2019	2020	2021	2025	2030	2035	2040
Huoltosuhte	69,6	71,7	74,5	76,6	78,3	85,5	93,6	95,4	92,5

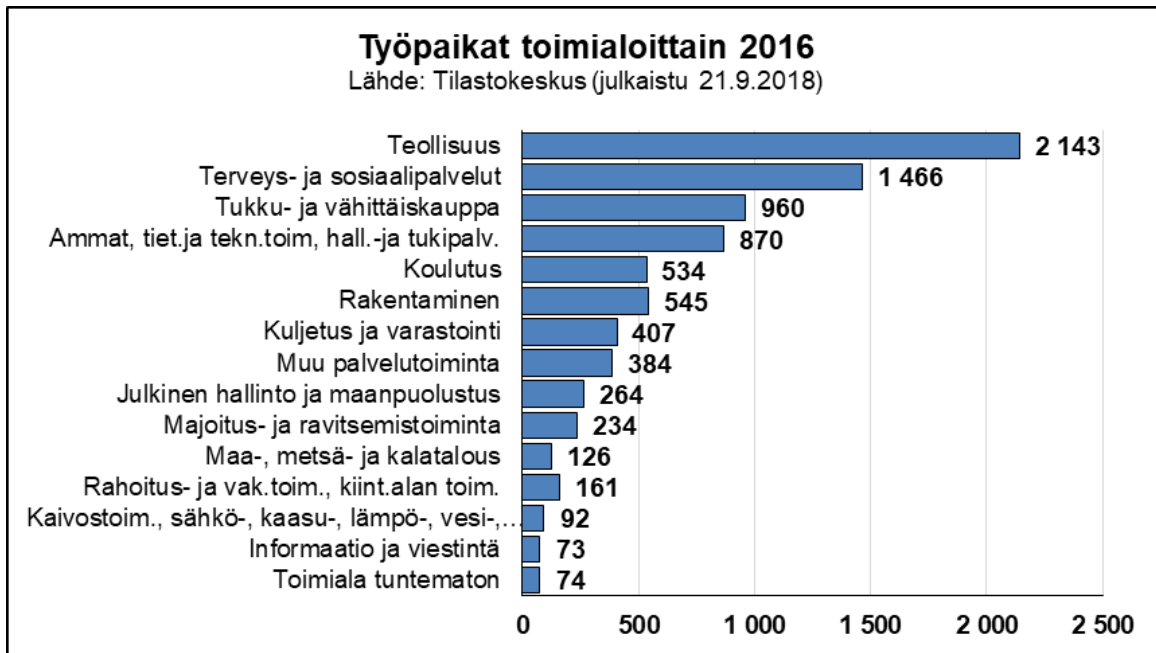
2.5.2 Työllisyys ja työpaikat

Varkauden työttömyysaste on jatkanut laskua vuoden 2018 aikana (1.1. 15,3 % ja 30.9. 11,7 %). Pohjois-Savon työttömyysaste on myös pienentynyt vastaavana aikana (1.1. 11,9 % ja 30.9. 9,4 %).

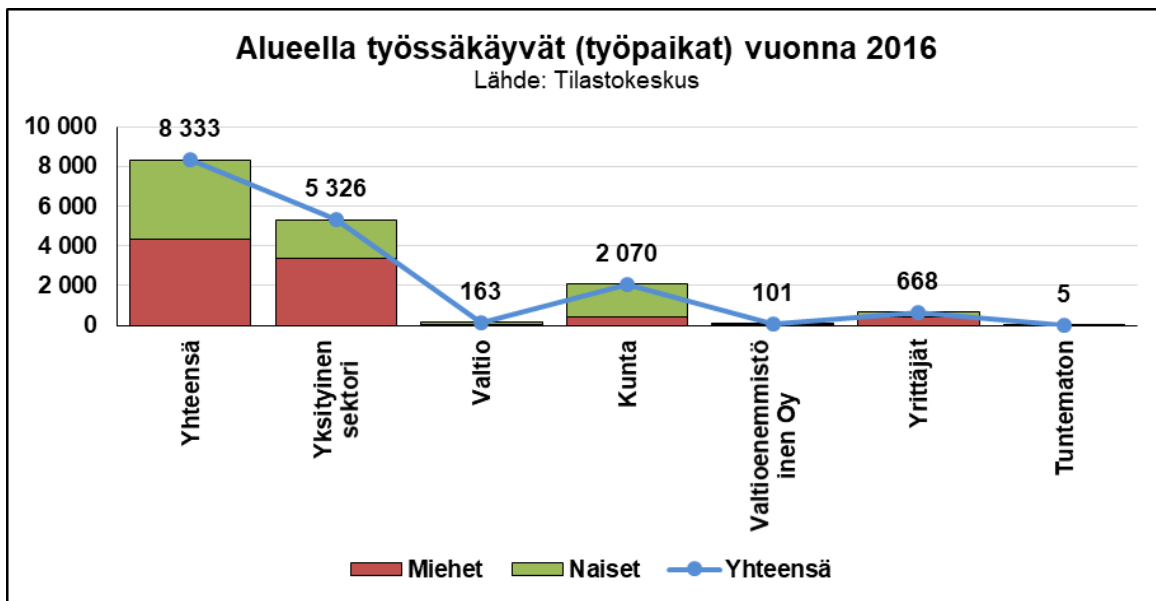
Työttömiä työnhakijoita 30.9.2018 oli yhteensä 1.060 henkilöä (09/2017 1.246). Pitkäaikaistyöttömiä eli yli vuoden työttömänä olleita henkilöitä oli 291 (09/2017 402). Alle 25-vuotiaista työttömänä oli 137 henkilöä (09/2017 173).

Varkauden kaupungissa oli vuoden 2016 lopussa työllisiä henkilöitä 8.333. Eniten työllisiä oli teollisuudessa 2.143 henkilöä, terveys- ja sosiaalipalveluissa 1.466 henkilöä, tukku- ja vähittäiskaupan palveluksessa 960 henkilöä.

Suurimmat työllistäjät Varkaudessa, pendelöinti mukaan lukien, ovat yksityinen sektori ja kunta. Yksityisen sektorin palveluksessa naisia on 1.946 (37 %) ja miehiä 3.380 (63 %). Kuntien palveluksessa vastaavasti varkautilaisia naisia on 1.659 (80 %) ja miehiä 411 (20 %). Kaikkiaan alueella työssäkäyvistä naisia on 3.992 (48 %) ja miehiä 4.341 (52 %).

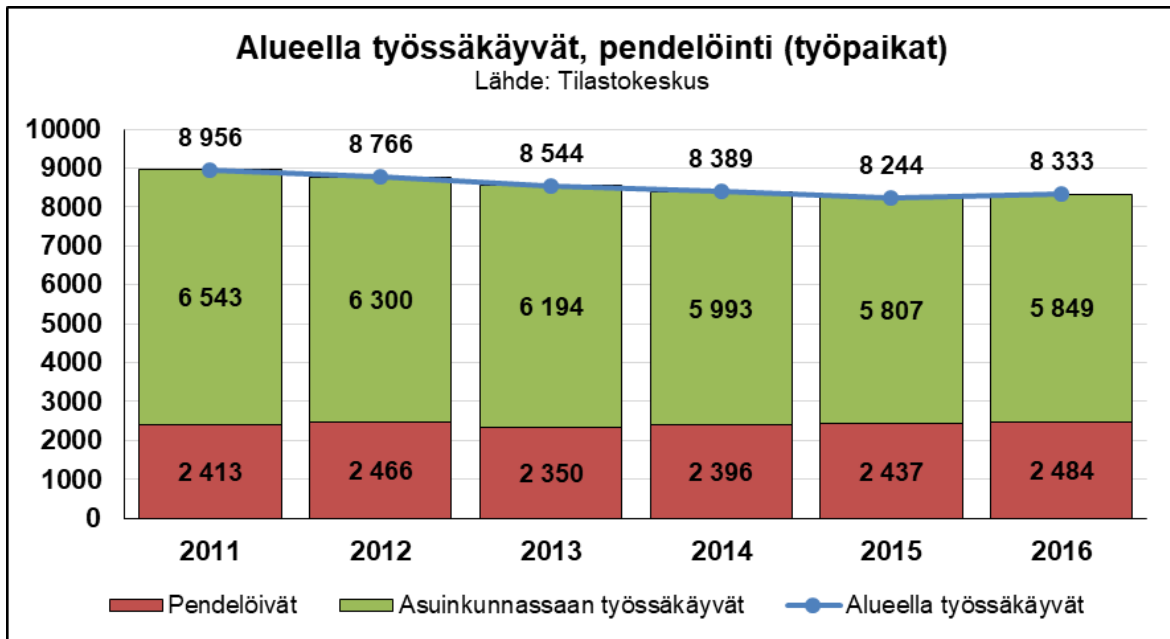

Varkauden kaupungin työpaikkaomavaraisuus oli vuonna 2016 Tilastokeskuksen mukaan 112,2 %, joka on kolmanneksi paras Pohjois-Savon alueella. Vieremän kunnan työpaikkaomavaraisuus on 131,8 % ja Keitelelen kunnan 122,1 %. Kuopion työpaikkaomavaraisuusaste oli 104,7 % ja Iisalmen 106,0 %.

Yhteensä Pohjois-Savon alueella oli vuonna 2016 95.447 työpaikkaa, joista Varkaudessa sijaitsi 8,7 % / 8.333 (v. 2017 8.244), Kuopiossa 53,3 % / 50.877 (v. 2017 50.347), Iisalmissa 9,4 % / 8.947 (v. 2017 8.839) ja Siilinjärvellä 7,4 % / 7.038 työpaikkaa (v. 2017 7.017).

Muiden kuntien alueelta Varkauteen pendelöi yhteensä 2.484 henkilöä (v. 2017 2.437 hlö) ja Varkaudesta muihin kuntiin pendelöi 1.579 hlö / v. 2017 1.541 hlö. Näin ollen nettopendelöinnissä Varkaus häviää 905 henkilöä / v. 2017 896 hlö. Eniten Varkauteen tullaan töihin Leppävirralta 616 hlö / v. 2017 606 hlö, Joroisista 580 hlö / v. 2017 600 hlö, Pieksämäeltä 304 hlö / v. 2017 285 hlö ja Kuopiosta 281 hlö / v. 2017 269 hlö.

Varkaudesta Leppävirralle pendelöi 328 hlö / v. 2017 314 hlö, Joroisiin 270 hlö / v. 2017 253 hlö, Pieksämäelle 192 hlö / v. 2017 204 hlö ja Kuopioon 285 hlö / v. 2017 264 hlö.

2.5.3 Asuminen ja asuntotuotannon kehittäminen

Kaupungin omasta asuntotuotannon palveluista ja kehittämisestä vastaa kaupungin 100 % omistama tytäryhtiö vuonna 1986 perustettu Wartalo Kodit Oy. Yhtiö omistaa, vuokraa, isännöi ja ylläpitää 1.240 asuntoa. Yhtiön asuntokanta mahdollistaa erimuotoisen asumisen asukkaiden elämäntilanteen ja tarpeiden mukaisesti. Asuntojen kunnostuksen ohella yhtiö on viime vuosina panostanut sopeuttamaan asuntokantaa vastaamaan kysyntää talousalueella, purkamalla huonokuntoisia taloja ja myymällä markkinoille soveltuvia kiinteistöjä. Savontielle on valmistunut rivitalohanke päihdekuntoutujille. Tulevaisuuden asuntotarvetta ja –tuotantoa kehitetään kysynnän mukaisesti yhdessä kaupungin kanssa.

Yksityisillä asuntomarkkinoilla on vuokrattavia ja myytäviä asuntoja kilpailukykyisin hinnoin. Kaupungin asuntokanta on valtaosaltaan 1950–80 luvulla rakennettua. Pirtinvirran ja Huruslahden ranta-alueella on rakennettu kerrostaloja 1980 ja 2000 – luvuilla. Huruslahden ranta-alueelle on valmistunut kerrostalo 2017.

Wartalo Kodit Oy on laatinut vuoden 2018 loppuun mennessä kiinteistöstrategian. Kaupungin Asunto- ja maapoliittisen ohjelman laadinta on myös aloitettu vuonna 2018.

2.6 Talousarviovuoden 2019 ja taloussuunnitteluvuosien 2020–2021 kehittämishankkeet, elinkeinotoiminnan ja kuntien yhteistoiminnan kehittäminen

Kaupunki on mukana mm. seuraavissa hankkeissa:

- Yhessä natsaa!-hanke (Kh 22.5.2017 § 147)
- Woltti-nuorten palveluohjaushanke (sis. työllisyysohjelmaan)
- Lanupe-hanke sosiaali- ja terveystoimessa
- OHO-hanke, sosiaali- ja terveystoimi / nuorten osallisuuden, hyvinvoinnin ja oikea-aikaisen psykososiaalisen tuen hanke
- Matalan kynnyksen hanke, neuvontapalvelu kotihoidossa
- Innovaatioalusta/ LUT, kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti
- Savonia yhteistyö, 2018- 2020 (Kh 24.6.2013 § 194)
- Savon koulutuskuntayhtymä / meneillään olevien kaksoistutkinto-opiskelujen turvaaminen ja lukiolaisten tietokonehankinnat

- Lisäksi kaupunki osallistuu Navitas Kehitys Oy:n kautta kehittämishankkeisiin ja elinkeinotoiminnan sekä kuntien yhteistoiminnan kehittämiseen. Hankkeita on käsitelty tarkemmin kohdassa 8.1.4.1 Elinvoiman edistäminen.

Toimialoilla on omia kehittämishankkeita ja – projekteja, joiden toteuttamiseen on määrärahat varattu ko. toimialan talousarvioon.

Vetovoimakeskuksen aluekehityshanke

Kaupunki on käynnistänyt vetovoimakeskuksen aluekehityshankkeen Joutenlahden alueella. Hankkeen tavoitteena on muodostaa alueelle vetovoimainen keskus, jossa on kaupallisten palveluiden lisäksi muun muassa matkailua palvelevia toimintoja. Hankkeen kaava on valmistumassa ja rakentaminen ajoittuu vuodelle 2019.

Varkauden terveyskampus-hanke / Sairaalahanke

Uuden sairaalan rakennushanke on kaupungin lähihistorian suurin investointihanke. Valtuusto on tehnyt 30.1.2017 periaatepäätöksen sairaalahankkeen rahoittamisesta kiinteistöleasingrahoituksella. Valtuusto hyväksyi 29.1.2018 § 4 sairaalan hankesuunnitelman. Kaupunginhallitus hyväksyi 3.4.2018 § 84 sairaalahankkeen kilpailutuksen käynnistämisen ja kiinteistöleasingin puitesopimuksen. Puitesopimus Varkauden kaupungin sairaalahankkeen kiinteistöleasingrahoituksesta (35 M€) on allekirjoitettu 26.4.2018 Kuntarahoitus Oy:n kanssa. Hanke on edennyt suunnitellun aikataulun mukaisesti ja lopullinen investointipäätös käsiteltäneen valtuustossa tammikuussa 2019.

Uimahallihanke

Uimahallin uudisrakennus on myös suunnitelmakauden iso rakennushanke. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 12.12.2016 § 16 uimahallin rakennussuunnittelun käynnistämisen. Uimahallin hankesuunnitelmassa on tutkittu neljää eri toteuttamisvaihtoehtoa. Hankkeen ohjausryhmän esityksen ja valtuuston päätöksen 12.12.2016 § 76 mukaisesti rakennussuunnittelu on käynnistetty siten, että nykyinen uimahalli puretaan ja uusi rakennetaan Navitas I:n yhteyteen, jolloin voidaan hyödyntää toiminnallisia synergiaetuja Navitas 1 toimintojen kanssa. Uimahallin rakennushanketta valmistellaan tiiviissä yhteistyössä Navitas Yrityspalvelujen kanssa. Rakentaminen alkanee syksyllä 2019.

Paloasemahanke

Tekninen lautakunta päätti kokouksessaan 9.10.2018 § 189 keskeyttää paloaseman tarjouskilpailun käsittelyn kustannustason nousun vuoksi. Suunnittelutarjousten kokonaishinta ylittää hankkeeseen varatun määrärahan noin 140.000 €. Hankesuunnittelu peruskorjauksen tai uudisrakennuksen osalta jatkuu keväällä 2019.

Itä-Suomen aluehallintoviraston (ISAVI/5019/07.02.01/2018, pvm. 21.11.2018) kirjelmän mukaan kunnille voidaan myöntää erityisavustusta palonsuojarahastosta mm. uusien paloasemien rakentamiseen sekä vanhojen paloasemien merkittävään peruskorjaukseen tai laajentamiseen. Rakennushankkeelle myönnettävän avustuksen määrä voi olla enintään 40 % hyväksytyistä kustannuksista ja kerralla enintään 220.000 €. Rakennushankehakemukset edellyttävät valmiita hanke- ja rakennussuunnitelmia.

Hyvinvointikertomus

Hyvinvointikertomus on tiivis kuvaus hyvinvoinnista ja terveydestä sekä niiden edistämisestä. Terveystalouden velvoittaa kunnat valmistelemaan hyvinvointikertomuksen kerran valtuustokaudessa. Laaja hyvinvointikertomus ja suunnitelma vuosille 2018–2021 ja lisäksi tavoitteet vuodelle 2019 on hyväksytty 29.10.2018 § 81 kaupunginvaltuustossa. Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi on tarkoitus ottaa osaksi kunkin toimialan talousarviota ja seurata niiden toteutumista osana talouden ja toiminnan seurantaa. Hyvinvointitavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä vuosittain

Työterveyshuolto

Vuoden 2019 alusta työterveyshuollon palvelujen tuottaminen siirtyy uudelle maakunnalliselle Järviseudun Työterveys Oy:lle. Lainsäädäntö asettaa veloitteen kilpailuilla markkinoilla toimivien kunnallisten työterveyshuoltopalvelujen yhtiöittämisestä tai vetäytymisestä kilpailuilta markkinoilta. Uuden työterveyshuollon yhtiön perustivat yhdessä Varkauden kaupunki, Kuopion kaupunki ja Siilinjärven kunta.

Pohjois-Savon pääomarahasto

Pohjois-Savoon on perusteilla uusi pääomarahasto, jonka tarkoituksena on tukea aloittavien yritysten käynnistämistä ja kasvua. Se täydentäisi nykyisiä julkisia rahoituspalveluja ja yhdistäisi yksityistä ja julkista rahoitusta sekä asiantuntemusta yritysten tueksi.

Rahastoon on tarkoitus kerätä noin 10 M€ kuntien, Pohjois-Savon liiton, Pohjois-Savon ELY-keskuksen ja yksityisten sijoittajien rahaa. Pohjois-Savon pääomarahasto perustamiseen tarvittavan pääoman on alustavasti arvioitu jakaantuvan seuraavasti: Kuopion kaupunki 1,2 M€, Varkauden kaupunki 0,5 M€, Iisalmen kaupunki 0,5 M€, ELY-keskus 4,9 M€, yksityiset sijoittajat ja hallinnointiyhtiö yht. 2,9 M€.

Yksityiset palvelun tuottajat

Sosiaali- ja terveystoimen palveluntuotantoon tulee lähivuosina vaikuttamaan merkittävästi yksityiset palveluntuottajat.

Kaupungin omistamia tehostetun palveluasumisen paikkoja on yhteensä 260, joista tällä hetkellä kaikki ovat käytössä. Lisäksi sosiaali- ja terveystoimi on hyväksynyt yksityisten palveluntuottajien tarjoamia tehostetun palveluasumisen paikkoja yhteensä 216, joista tällä hetkellä on käytössä palvelusetelillä 86.

2.6.1 Osallistuva budjetointi / osallisuus

Osallistuva budjetointi on demokraattinen prosessi, johon kuuluu budjetin avoimuus ja talousasioiden ymmärrettävä esittäminen. Se on keskustelua arvovalinnoista, ongelmien ratkaisusta, rahasta ja resursseista, palveluista ja niiden tasosta sekä joskus myös niukkuudesta. Se on myös keino parantaa asioiden valmistelua ja päätöksenteon laatua sekä vahvistaa kansalaisten luottamusta hallintoon ja päätöksentekoon sekä lisätä osallisuutta.

Vuoden 2018 talousarviossa otettiin käyttöön Kuntalain 5 luvun 22 § mukainen osallistuva budjetointi. Kahdelle kohderyhmälle (nuoret ja työttömät) annettiin oma 20.000 euron määräraha, jonka käytöstä he itse päättivät.

Vuoden 2019 talousarviossa osallistuvan budjetin 30.000 euron määräraha kohdennetaan hyvinvointikertomuksen painopisteiden mukaisesti; arki aktiiviseksi, yhteisöllisyys ja yhdessä tekeminen sekä iloa ympäristöstä. Tavoitteena on panostaa hyvinvointiin ja saada uusia kaupunkilaisten hyvinvointia tukevia ideoita.

Ideat käsitellään hyvinvointiryhmässä. Idean voi esittää vaikka ei itse sitä pystyisi toteuttamaan. Hyvinvointiryhmä käsittelee ideat ja päättää rahojen myöntämisestä sekä seuraa hankkeen toteutumista. Valituista ideoista voidaan myös järjestää äänestys ja tehdä valinta sen perusteella.

Hyvinvointihankkeita toteutetaan yhdessä kaupungin toimialojen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Kansalaistoimintaohjelma

Vuosien 2016–2017 aikana laadittiin Varkauden kaupungin maaseutuohjelma yhdessä Sydän-Savon maaseutupalvelujen ja kaupungin kolmannen sektorin edustajien kanssa. Syksyllä 2017 maaseutuohjelmaa päätettiin laajentaa kuntalain § 22 mukaiseksi kaupunkilaisten osallistamis- ja vaikuttamismahdollisuuksien kansalaistoiminnan ohjelmaksi ”Asukkaiden Warkaus”, joka valmistui marraskuussa 2018.

2.6.2 Kaupungin kärkihankkeet

Vuonna 2017 käynnistettiin neljä poikkihallinnollista kärkihanketta; Lanupe-hanke (lapset, nuoret ja perheet), työllisyysohjelma, työhyvinvointihanke (päättöy 31.12.2018) ja digitalisaatiohanke. Hankkeiden tavoitteet ja toimenpiteet asetettiin kaupunginhallituksen kokouksessa 23.1.2017 § 23. Työllisyysohjelma 2017–2020 hyväksyttiin valtuustossa 16.1.2017. Kärkihankkeiden toimenpideohjelmien toteuttaminen jatkuu vuoden 2019 aikana ja hankkeisiin osoitetut määrärahat sisältyvät toimialan talousarvioon.

2.7 Taloussuunnittelussa huomioitavat lainsäädäntömuutokset

Uusi kuntalaki (410/2015)

1.5.2015 voimaan tullut uusi kuntalaki on kunnan toimintaa ja päätöksentekoa ohjaava yleislaki. Osaa laista sovellettiin vasta 1.6.2017 lukien, jolloin uusi vaalikausi alkoi. Kuntalain uudistuksen tavoitteena on ollut lain uudistaminen siten, että siinä on otettu huomioon kuntien muuttuvat toimintaympäristöt ja uusien kuntahallinnon rakenteiden muutostarpeet.

Uudet kriisikunnan kriteerit

Kuntalain 118 §:ssä määrittelee erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyä. Kuntien kriisikuntakriteereitä ehdotetaan muutettavaksi ja uusia kriteerejä sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten perusteella laskettaviin kuntien tunnuslukuihin.

Arviointimenettelyyn liittyviä kuntien taloudellisia tunnuslukuja päivitetään. Konsernitaseen kertynyt alijäämä euroa/asukas laukaisee yksistään arviointimenettelyn, mikäli raja-arvot ylittyisivät eli viimeisessä tilinpäätöksessä 1000 €/asukas ja sitä edeltävässä 500 €/asukas. Kunnan tai kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä tulisi edelleen kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.

Edelleen kuntalaissa säilyisivät neljä tunnuslukua, jotka yhdessä voivat laukaista arviointimenettelyn. Tunnusluvut laskettaisiin konsernitilinpäätöksen perusteella.

Vuosikate poistoista olisi uusi tunnusluku, joka korvaisi kriteerin negatiivisesta vuosikatteesta. Jos vuosikate riittää poistoihin, kunnan talous on tasapainossa. Raja-arvoksi esitetään, että vuosikate on 80 % poistoista.

Tuloveroprosentti kuvaa kunnan taloudellista liikkumavaraa. Kunnallisvero on kuntien tärkein tulonlähde ja kunnilla on itsehallintoon perustuva oikeus päättää veroprosentistaan. Raja-arvoa ehdotetaan nostettavaksi siten, että jatkossa kriteeri olisi 2,0 prosenttiyksikköä keskimääristä korkeampi tuloveroprosentti.

Lainamäärä euroa/asukas säilyisi edelleen kriteerinä, mutta pelkän lainamäärän lisäksi tunnusluvussa huomioitaisiin myös vuokravastuut (lainat ja vuokravastuut €/asukas). Tämä kuvaisi paremmin kunnan taloudellista todellisuutta nykyisin, koska esimerkiksi kiinteistöleasing-järjestelyt ovat lisääntymässä kuntien investointien toteuttamisessa. Tunnusluvun arvo olisi edelleen keskimäärin + 50 %.

Laskennallinen lainanhoitokate on uusi tunnusluku, joka korvaisi nykyisen suhteellisen velkaantuneisuuden. Perusajatuksena on, että tunnusluku kuvaa velanhoitokykyä, kun vuosikatteen riittävyttä verrataan lainojen korkokuluihin ja lyhennyksiin. Velkoina huomioitaisiin sekä lyhytaikaiset (esim. kuntatodistukset) että pitkäaikaiset velat. Tunnusluvun raja-arvoksi ehdotetaan 0,8.

Alla olevassa taulussa on kuvattu nykyisen ja uusien ehdotettujen kriisikuntakriteerien muutoksia.

Arviointimenettely voitaisiin ehdotuksen mukaan käynnistää,		
<p>jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädetyssä määrääjassa.</p> <p>Ei muutosta nykyiseen</p>	<p>jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa</p> <p>Ei muutosta nykyiseen</p>	<p>TAI</p> <p>jos rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet kaikki seuraavat raja-arvot:</p> <p>1) kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia (nykyisin konsernin negatiivinen vuosikate);</p> <p>2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti (nykyisin 1 prosenttiyksikkö);</p> <p>3) asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla (nykyisin tunnusluvussa ainoastaan konsernin lainamäärä);</p> <p>4) konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate* on alle 0,8 (nykyisin tunnuslukuna: suhteellinen velkaantuneisuus vähintään 50 %).</p>

Terveydenhuoltolaki, Valtioneuvoston asetus kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakohtaisista edellytyksistä

Terveydenhuoltolain 45 § 3 momentin mukaan leikkaustoiminta, joka edellyttää leikkaussaliolosuhteita ja anestesiaa, tulee kokonaisuudessaan koota niihin sairaaloihin, joissa on ympärivuorokautinen perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystys. Valtioneuvoston asetuksen (582/2017) erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä 7 §:n mukaan säädetään mm. vähimmäismääristä ortopedisten leikkausten osalta. Lisäksi Valtioneuvoston asetuksen (583/2017) kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakohtaisista edellytyksistä 19 §:n mukaan säädetään psykiatrian erikoisalalan päivystykseen liittyvistä edellytyksistä.

Ko. säädökset aiheuttavat terveydenhuollon toimintaan ja talouteen riskejä erikoissairaanhoidon oman leikkaustoiminnan sekä psykiatrisen vastentahtoisen osastohoidon loppumisen osalta. Kaupunginhallitus on antanut 10.9.18 § 201 vastineen AVI:n selvityspyyntöön koskien kirurgista toimintaa Varkauden sairaalassa. Valmisteilla on myös vastineet kirurgian lisäselvityspyyntöön sekä psykiatrian päivystystä ja tahdosta riippumatonta hoitoa koskevaan selvityspyyntöön.

Varhaiskasvatustalaki

Varhaiskasvatuksesta säädetään varhaiskasvatustalassa 540/2018 ja sen nojalla annetussa asetuksessa. Opetus- ja kulttuuriministeriö vastaa varhaiskasvatuksen yleisestä suunnittelusta, ohjauksesta ja valvonnasta sekä lainsäädännön valmistelusta.

1.9.2018 voimaan tulleen lain myötä varhaiskasvatus on entistä vahvemmin osa suomalaista kasvatustal- ja koulutusjärjestelmää. Uusi varhaiskasvatustalaki vahvistaa pedagogiikkaa ja varhaiskasvatustalun laatua nostamalla päiväkotien henkilöstön koulutustasoa ja selkiyttämällä tehtävänimikkeitä.

Päiväkotien henkilöstön erilaiset koulutustaustat tuottavat erilaista osaamista. Laissa säädetään päiväkodissa työskentelevän henkilöstön kelpoisuusvaatimukset varhaiskasvatustalun opettajan, varhaiskasvatustalun erityisopettajan, varhaiskasvatustalun sosionomin, varhaiskasvatustalun lastenhoitajan ja päiväkodin johtajan tehtäviin.

Koulutustason nostamiselle on laissa pitkä siirtymäaika. Vuodesta 2030 lähtien päiväkodeissa vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla korkeakoulututkinto.

Arvonlisäverotus

Arvonlisäverotustalun muutokset huomioidaan toimialojen toiminnassa. Toiminnan kehittämisen yhteydessä solmittavissa sopimuksissa huomioidaan arvonlisäverotustalunsäädäntö.

Kuntatieto-ohjelma

Valtiovarainministeriö on aloittanut kuntien taloustiedon tilastoinnin ja tietohuollon kehittämisohjelman (Kuntatieto-ohjelma), joka parantaa julkisen hallinnon toiminnallista ja tiedollista yhteisen toimivuutta. Ohjelman tavoitteena on, että kuntien ja valtion on mahdollista käyttää samoja yhteisesti määriteltyjä ja automaattisesti tuotettuja kuntien taloutta kuvaavia tietoja omista kuntiin liittyvissä päätöksentekoprosesseissa.

Kuntatieto-ohjelman automaattisen talousraportoinnin veloitteet alkavat vuonna 2021 talousarvion raportoinnista. Samaan aikaan siirrytään tehtäväluokituksen mukaisesta raportoinnista palveluluokituksen mukaiseen raportointiin. Automatisoidulla tiedonsiirrolla on tavoitteena saada tieto siirtymään ja käyttöön nopeammin ja tehokkaammin kuin aikaisemmin. Taloustietojen toimittamisen aikataulua myös aikaistetaan nykyisestä. Osavuosisraportointi (neljännesvuosikatsaukset ja puolivuosisraportit) laajentuu koskemaan kaikkia kuntia, kun nykyisin osavuosisraportointi on perustunut Tilastokeskuksen kunnille ilmoittamaan otokseen. Osavuosisraportoinnin sisältöä laajennetaan sekä taloustietojen aikataulutusta muutetaan. Kuntien taloustietojen ilmoittaminen siirtyy uudistuksen myötä nykyisestä Tilastokeskuksesta Valtiokonttorin ylläpitämään tietovarastoon.

JHS-suositukset (Julkisen hallinnon suositukset)

Kirjanpitolain ja kuntalain muutoksien myötä kuntien taloutta ja kirjanpitoa ohjaavia suosituksia on uudistettu vuoden 2018 aikana. Suosituksiin ei ole sisällytetty olennaisia muutoksia aikaisempaan vaan lähinnä on korjattu entisen kuntalain pykäläviittaukset koskemaan uuden kuntalain mukaisia pykälämerkintöjä. Rahoituslaskelman yleisohje on päivitetty 2018. Yleisohje ympäristöasioiden kirjaamisesta ja esittämisestä kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksessä annettiin 28.8.2018. Toimintakertomusta ja tilipäätöstä koskevaa yleisohjetta päivitetään uuden esitettävän tunnusluvun osalta (velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista).

Kuntatieto-ohjelmaan liittyen annetaan myös uusia JHS-suosituksia sekä tarkennetaan ja päivitetään nykyisiä JHS-suosituksia. JHS 192 Kuntien ja kuntayhtymien tililuettelomalli on jo päivitetty 2018, mutta tulee voimaan vuonna 2021. JHS 203 Kuntien ja kuntayhtymien kustannuslaskenta on julkaistu 31.5.2018. JHS 199 Kuntien ja kuntayhtymien talousarvio päivitetään myöhemmin.

Kuntatieto-ohjelmaan liittyviä uusia suosituksia ovat mm. JHS 200 Kuntien ja kuntayhtymien palveluluokitus, JHS 205 Kuntien ja kuntayhtymien taloustietojen raportointi, JHS 194 XBRL-taksonomia (raportointisuositus, raportointinäkökulma, raportointisanasto).

Uusi Kuntatieto-ohjelman automatisoidun raportoinnin vaatimukset edellyttävät myös päivitysmuutoksia kuntien ja taloushallintopalveluja tuottavien palvelukeskusten ohjelmistoihin ja sitä kautta muodostavat myös alkuvaiheessa lisäkustannuksia. Tiedonsiirron automatisoinnin odotetaan pidemmällä tähtäimellä kuitenkin tuovan kustannussäästöjä.

Verotuksen joustava valmistuminen

Verovuodesta 2018 alkaen luonnollisten henkilöiden ja yritysten tuloverotuksessa siirrytään verovelvolliskohtaiseen verotuksen valmistumiseen (ns. verotuksen joustava valmistuminen). Verotus ei enää päätykään kaikilla verovelvollisilla samaan aikaan esimerkiksi lokakuun lopussa vaan joustavasti kesä-lokakuun välillä. Muutos tarkoittaa myös sitä, että jäännösverojen periminen ja veronpalautusten maksatus aikaistuu. Jos verotus päättyy jo kesäkuussa, niin veronpalautukset maksettaisiin verovelvollisille elokuussa nykyisen joulukuun sijaan. Näin ollen myös kuntien verotilitykset aikaistuisivat tältä osin ja verotilitysten jaksottumisessa eri kuukausien välillä on merkittäviä eroja nykyiseen verotilitysrytmiin verrattuna.

Kiinteistöverouudistus

Kaupunginhallituksen päätöksen 2.10.2017 § 258 mukaan kaupunki tilasi FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy:ltä kiinteistöveroselvityksen. Vuoden 2018 aikana on suoritettu maastossa tehtävät selvitystyöt otantana pienellä alueella ja vuoden loppuun mennessä FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy laatii selvityksen / analyysin tarkastetulta alueelta tehdyistä löydöksistä. Tämän jälkeen kaupunginhallitus päättää kannattaako tehtyjen havaintojen ja löydösten perusteella jatkaa selvitystyötä muilla kaupungin alueilla.

Kiinteistöverotusta on tarkoitus jatkossa uudistaa niin, että verotusarvot vastaisivat paremmin alueen hintatasoa ja rakentamiskustannuksia. Tällä hetkellä rakennusten ja maapohjien arvot ovat jääneet yleisesti jälkeen kustannus- ja hintakehityksestä. Uudistuksen tavoitteena on luoda selkeä, ymmärrettävä ja yksinkertainen arvostamisjärjestelmä rakennuksille ja maapohjalle. Rakennusten verotusarvo perustuisi rakennustyyppien keskimääräisiin uudisrakentamisen kustannuksiin alueittain. Niistä otettaisiin kuitenkin huomioon 70 % (varovaisuusperiaate). Lisäksi otettaisiin huomioon rakennuksen koko ja ikä.

Valtiovarainministeriön päätöksen perusteella kiinteistöverouudistus toteutetaan yhdessä vaiheessa. Uudistuksesta päättäminen siirtyy seuraavalle hallituskaudelle, jotta verotusarvojen uudistamisesta ja kiinteistöveroprosenttien vaihteluvälistä voidaan päättää yhdellä kertaa. Alun perin kiinteistöverotus oli tarkoitus uudistaa kahdessa vaiheessa. Hallitus olisi antanut tänä syksynä esityksen verotusarvojen uudistamisesta ja seuraava hallitus esityksen kiinteistöveroprosenttien keventämisestä. Kaksivaiheinen uudistus olisi mahdollistanut käyttöönoton jo vuonna 2020.

Uusi linjaus merkitsee, että uudistus voidaan ottaa käyttöön vuoden 2022 kiinteistöverotuksessa. Päätökset asiasta tehdään seuraavan vaalikauden aikana. Tarkemmin kiinteistöverotuksen uudistuksesta kerrotaan kohdassa 6.4.1 Verotulot.

Tulorekisteri

Kansallinen tulorekisteri tulee voimaan 2019. Palkkatiedot ilmoitetaan 1.1.2019 lähtien tulorekisteriin heti maksutapahtuman yhteydessä. Tulorekisteri aikaistaa ja yhdistää palkan maksamiseen liittyviä ilmoitusmenettelyjä korvaamalla nykyisin mm. Verohallinnolle, työeläkelaitoksille ja työttömyysvakuutusrahastolle toimitettavia vuosi-ilmoituksia. Suoritusten maksajat ilmoittavat tiedot ansiotuloista tulorekisteriin reaaliaikaisesti ja maksukohtaisesti. Ensimmäisessä vaiheessa eli vuodesta 2019 lähtien tulorekisteriin ilmoitetaan palkkatiedot. Jatkossa kunnat voivat alkaa käyttää tulorekisterin palkka- ja etuustietoja 1.1.2020 alkaen.

Verokortit

Verokortti uudistuu vuonna 2019. Vuoden 2019 verokortti tulee voimaan 1.2.2019. Uudistuksen myötä verokortin kuukausiraja ja sivutulon verokortti poistuvat ja verokortissa on vain yksi tuloraja koko vuoden palkoille. Verokortissa ei ole enää palkkakauden tulorajoja vaan pelkästään yksi tuloraja koko vuodelle. Kaikki työnantajat käyttävät samaa verokortille laskettua veroprosenttia, jos henkilöllä on useita työnantajia vuoden aikana. Verokorttia ei enää tarvitse toimittaa alkuperäisenä, vaan kopio riittää.

Korruptio ja eettisyys kunnassa

Kunnallishallinnon etiikasta puhutaan silloin, kun lainsäädäntö ei yksiselitteisesti ratkaise kaikkia eteen tulevia ongelmia. Eettisyyden arviointi alkaa siitä, mihin laki loppuu, ja lainsäädäntö asettaa päätöksenteolle pelkästään reunaehdot. Eettisesti kestävä kunnallinen päätöksenteko on sekä lainmukaista että yhdessä sovittuja arvoja toteuttavaa.

Eettiset ohjeistukset ovat kunnissa edelleen harvinaisia, ja kunnat ovat myös esittäneet Kuntaliitolle eettisyyttä käsittelevän ohjeistuksen julkaisemista. Kuntaliitto on julkaissut vuonna 2018 ohjeistuksen ”Korruptio ja eettisyys kunnassa”, joka on tarkoitettu kuntien käyttöön eettisen ohjeistuksen laadinnassa.

Hankinnat

Uusi julkista hankintamenettelyä koskeva laki astui voimaan 1.1.2017. Lainsäädäntö perustuu EU:n julkisia hankintoja koskeviin direktiiveihin. Uutta hankintalakiä sovelletaan hankintoihin, jotka on aloitettu 1.1.2017 jälkeen. Aloittaminen lasketaan yleensä hankinnan ilmoittamishetkestä. Ennen 1.1.2017 aloitetuissa sovelletaan ko. hetkellä voimassa ollutta hankintasääntelyä. Uuden lainsäädännön myötä tavaroiden ja palveluiden hankintojen kansallinen kynnyсарvo nousi 60 000 euroon aiemmasta 30 000 eurosta. Sosiaali- ja terveystietopalveluiden hankintojen kynnyсарvo nousi 100 000 eurosta 400 000 euroon ja ns. erityisten palveluhankintojen kynnyсарvo 300.000 euroon. Rakennusurakoiden kansallinen kynnyсарvo säilyi nykyisessä 150 000 eurossa. Käyttöoikeussopimusten uusi kansallinen kynnyсарvo on 500 000 euroa.

Hankintastrategia hyväksyttiin valtuuston kokouksessa 28.8.2017 § 59. Hankintastrategian mukaisen uuden hankintaohjeistuksen valmistelu on aloitettu ja valmistuu vuoden 2018 loppuun mennessä.

EU-Tietosuojaja

EU yleinen tietosuojaja-asetus astui voimaan 25.5.2018. Varkauden kaupunki on toteuttanut laaja-alaisesti asetuksen edellyttämiä toimenpiteitä. Eduskunnan hyväksyttyä kansalliset tietosuojaja koskevat linjaukset, huomioidaan ne kaupungin tietosuojatyössä. Eduskunnassa tietosuojalainsäädännön käsittelyn on arvioitu tapahtuvan loppuvuoden 2018 aikana. Vuoden 2018 tilinpäätöksen rinnalla kaupunki laatii ensimmäistä kertaa myös tietotilinpäätöksen. Tietotilinpäätös tarjoaa reaaliaikaisen tilannekuvan organisaation henkilötietojen käsittelyn nykytilasta sekä arvion tietosuojan toteutumisesta. Tietotilinpäätöksessä kartoitetaan myös henkilötietojen käsittelyyn liittyviä kehittämistarpeita ja niiden edellyttämiä toimenpiteitä.

3 TALOUSARVIO 2019 JA TALOUSSUUNNITELMA 2020–2021

3.1 Taloussuunnittelun lähtökohdat ja muutokset

Kuntalain (410/2015) 110 §:n 13 luvun mukaan:

”Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.”

Vuoden 2019 talousarvioraami hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 3.9.2018 § 193, jonka jälkeen talousarvion laadintaohje jaettiin toimialoille ja tytäryhteisöille syyskuussa.

Toimialojen talousarvioiden euron tiedot on tuotettu Kuntamallin budjetointiohjelmalla ja talousarviotekstit on laadittu Targetor Pro-ohjelman asiakirjapohjille.

Vuoden 2019 talousarvio on laadittu Kuntaliiton vuonna 2016 julkaiseman JHS:n (Julkihallinnon suositus nro 199) suosituksen ”Kunnan ja kuntayhtymän talousarvio ja – suunnitelma” mukaisesti.

Organisaatiohierarkian nimikkeistö on seuraava:

- Toimielin
- Tulosalue
- Vastuualue
- Tulosityksikkö
- Kustannuspaikka

Työterveyshuollon menojen ja tulojen määrärahakäsittelyä on muutettu vuoden 2019 talousarviossa siten, että ne ovat budjetoitu keskitetysti konsernipalveluihin/henkilöstöhallintoon, josta ne kohdennetaan käytön suhteessa toimialoille. Vuoden 2018 talousarviossa työterveyshuoltojen menot sisältyivät toimialojen talousarviomäärärahoihin.

Kiintiöpakolaisten kuluihin kohdennetut määrärahat on varattu suoraan sivistys- ja perusturvalautakunnan talousarviomäärärahoihin.

Palkkatukityöllistämiseen varatut määrärahat (tuotot 501.563 € ja kulut 1.108.970 €) on varattu Konsernipalveluiden alaisuudessa toimivan työllisyysyksikön määrärahoihin.

Eläkemenoperusteiset- ja työkyvyttömyyseläkemaksut (VARHE-maksut) on varattu toimialojen talousarviomäärärahoihin. Vuonna 2019 varhaiseläkemaksuihin on tulossa muutoksia, jotka edellyttävät vielä Keva:n valtuuskunnan lopullista hyväksyntää marraskuussa 2018. Varhaiseläkemaksu lakkautettaisiin ja vuoden 2019 alusta käyttöön otettaisiin uusi työkyvyttömyyseläkemaksu, joka peritään osana palkkaperusteista maksua. Työkyvyttömyyseläkemaksun laskennassa huomioidaan kahden kalenterivuoden aikana alkaneet työkyvyttömyyseläkkeet ja kuntoutustuet ja niistä aiheutunut eläkemeno 24 kuukauden

aikana varhaiseläkemenoperusteisen eläkemaksun nykyisen 36 kuukauden sijasta. Suurtyönantajille (palkkasumma yli 33,3 M€) työkyvyttömyyseläkemaksuprosentti määräytyy täysin omien eläketapausten perusteella.

Uudet virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 1.2.2018 – 31.3.2020. Sopimusten voimassaole jatkuu 31.3.2020 jälkeen vuoden kerrallaan, jollei sitä kirjallisesti irtisanota viimeistään kuusi viikkoa ennen sopimuskauden päättymistä. Virka- ja työehtosopimuksen mukaan palkkoja korotettiin 1.5.2018 (1,25 %, järjestelyvaraerä tulee voimaan 1.1.2019 (1,2 %), yleiskorotus tulee voimaan 1.4.2019 (1,0 %). Kilpailukyky sopimuksen mukainen lomarahojen leikkauksen (30 %) päättymisen nostaa vuoden 2019 tilinpäätökseen kirjattavaa lomapalkkavelkaa, koska 1.4.2019 alkavan lomanmääräytymisvuoden osalta lomaraha huomioidaan täysimääräisesti vuoden 2019 tilinpäätöksessä (kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunto nro 117/2.5.2018).

Väestörakenteesta johtuen palveluiden kysyntä kasvaa edelleen. Erikoissairaanhoidon kustannusten kehitykseen ja budjetointiin liittyy myös riskejä menojen ennalta arvaamattomuudesta johtuen.

Veroprosentteihin ei esitetä korotusta vuodelle 2019, joten kunnallisveroprosentti sekä kiinteistöveroprosentit säilyvät entisen tasoisina.

Vuoden 2019 talousarviossa on varattu kaupunginhallituksen varausmäärärahoihin Osallistuvaan budjetointiin määrärahat (30.000 €) hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen toimenpiteisiin.

Vuoden 2019 talousarvioesitys on ylijäämäinen 8,999 M€. Talousarvioesitykseen sisältyy taseen aikaisempina vuosina muodostettujen investointivarausten purkaminen (12,5 M€), mikä esitetään tuloslaskelmassa tulona kohdassa ”varausten ja rahastojen muutokset”. Talousarvion 2019 ja taloussuunnitelmavuosien 2020–2021 tuloslaskelman suunnitelman mukaiset poistot sisältävät myös nykyisten terveyskeskus- ja sairaalarakennusten arvonalentumiset (2,475 M€ /vuosi), koska uuden sairaalahankkeen valmistuttua vuonna 2021, nykyisten terveydenhuollon rakennusten taseessa jäljellä olevat jäännösarvot on alas kirjattava vuosien 2018 – 2021 aikana eli rakennusten jäljellä olevana pitoaikana.

Kun huomioidaan edellä mainitut tasejärjestelyt, ovat taloussuunnitteluvuodet 2019–2020 tällä hetkellä ylijäämäinen 2,4 M€, koska terveyskeskus- ja sairaalarakennusten jäännösarvosta tehdään jo vuonna 2018 alaskirjaus (1/4-osa).

Vuoden 2019 kaupungin omaan taseeseen tulevat nettoinvestoinnit ovat 17,355 M€. Suunnitelmavuosien 2020–2021 investoinnit tarkentuvat sen jälkeen, kun talousarvion 2019 investointisuunnitelma käsitellään kaupunginhallituksen kokouksessa 20.11.2018. Investointien myötä kaupungin lainamäärä tulee kasvamaan, ollen vuonna 2019 81,1 M€.

Kuntalain § 125 mukaan tilivelvollisia ovat kunnan toimielinten jäsenet (pl. valtuutetut) sekä asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Kuntalain 31.1 §:n mukaan kunnan tilivelvollisia toimielimiä ovat hallitus, lautakunnat, valiokunnat ja johtokunnat, niiden jaostot sekä toimikunnat.

Viranhaltijoiden kohdalla rajanveto on vaikeampaa, koska laissa ei tarkemmin määritellä, ketkä ovat toimielimen tehtäväalueen johtavia viranhaltijoita. Yleisesti tilivelvollisina viranhaltijoina on pidetty toimielimen esittelijöitä ja toimielimen tehtäväalueella itsenäisestä tehtäväkokonaisuudesta vastaavia viranhaltijoita ainakin silloin, kun he ovat suoraan toimielimen alaisia. Tilivelvolliset on määriteltävä mm. sen vuoksi, että vastuuvapauslausunto kohdistetaan heihin.

Edellä olevan perusteella Varkauden kaupungin tilivelvollisia ovat:

kaupunginhallituksen jäsenet
 lautakuntien jäsenet
 johtokuntien jäsenet
 toimikuntien jäsenet
 jaostojen jäsenet
 kaupunginjohtaja
 toimialajohtajat
 tulosalueiden päälliköt
 hallintojohtaja
 henkilöstöjohtaja
 talousjohtaja
 tietohallintojohtaja

3.2 Henkilöstö

3.3 Henkilöstö ja henkilöstösuunnitelma

Elokuussa 2018 Varkauden kaupungin palveluksessa oli yhteensä 1663 henkilöä, joista vakinaisia 1325 ja määräaikaista (ml. sijaiset) 338 henkilöä. Vuoden 2017 vastaavaan ajankohtaan verrattuna vakituisen henkilöstön määrä oli kasvanut 10 työntekijällä ja määräaikaisten vähentynyt 25 työntekijällä.

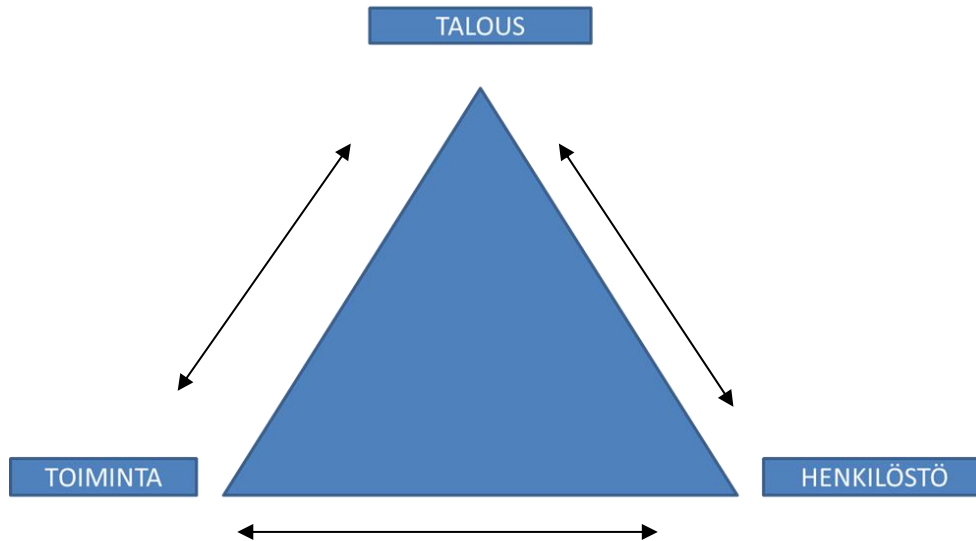
Sosiaali- ja terveystoimen osalta laskua oli tapahtunut erityisesti määräaikaisten henkilöstön osalta (- 45). Sivistystoimessa yhdeksän (9) vakituisen työntekijän lisäys selittyy sillä, että ketjuttamisia on purettu vakinaistamalla mm. koulunkäynnin- ja kasvatusohjaajia. Teknisessä toimessa määräaikaisten työntekijöiden voimakasta kasvua (+ 20) selittää tukipalveluissa käynnissä oleva yhdistelmätyöntekijöiden oppisopimuskoulutus sekä työllistettyjen edellisvuotta aktiivisempi käyttö. Hyvinvointikampushankkeen takia vakituisten palvelussuhteiden päätyttyä tilalle on rekrytoitu määräaikaisiin palvelussuhteisiin. Lisäksi tukipalveluissa on ollut tavallista enemmän sijaisia edellyttäneitä pitkiä sairauslomia ja äitiyslomia.

Kaupungin henkilöstön keski-ikä on korkea. Vuoden 2017 lopussa keski-ikä oli 49,0 vuotta kun kunta-alan keskiarvo on 45,8 vuotta. Eläköityminen kiihtyy tulevina vuosina. Kaupungin henkilöstöstä eläköityy tämänhetkisen ennakointitiedon mukaan eniten työntekijöitä vuonna 2019, jolloin vanhuuseläkkeelle jäisi 59 ja työkyvyttömyyseläkkeelle 10 työntekijää.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Vanhuuseläke	37	44	47	59	47	55
Työkyvyttömyyseläke	24	10	10	10	9	9
Eläkepoistuma yhteensä	61	54	57	69	56	64

Lähde: Keva ennuste syksy 2018

Henkilöstökulut eli palkka- ja henkilösivukulut muodostivat vuonna 2017 38,5 % toimintakuluista. Henkilöstö onkin kuntatyönantajalle kallis mutta myös kallisarvoinen resurssi: se on kuntatyön tärkein ”tuotannon tekijä”, jolla tulos tehdään. Kuntaorganisaation hyvä tai huono tulos riippuu käytännössä ihmisten tekemisistä tai tekemättä jättämisistä. Ainoa asia, joka tuottaa lisäarvoa organisaatiossa, ovat itse asiassa ihmiset.

Sekä laadukkaat, asiakaslähtöiset palvelut (toiminta) että terve talous edellyttävät ennen kaikkea tuloksellista henkilöstöpolitiikkaa. Sen keskeisiä ulottuvuuksia ovat tehokas henkilöstösuunnittelu ja työkykyisyyden kehittäminen sekä palvelu- ja työprosessien kehittäminen. Henkilöstösuunnittelulla varmistetaan oikea henkilöstö oikeaan paikkaan oikea-aikaisesti. Panostus työsuojeluun ja työhyvinvointiin poikii motivaationa, innostuksena ja työkykynä.

Palvelu- ja työprosessien kehittäminen tulee olla johdonmukaista ja tavoitteellista toimintaa työyhteisöjen arjessa. Tuloksellinen henkilöstöpolitiikka huomioi myös eri-ikäiset ja työuran eri vaiheissa olevat työntekijät. Tuloksellisen henkilöstöpolitiikan toimeenpanon keskiössä ovat laadukas johtaminen ja esimiestyö sekä luottamuksellinen yhteistoiminta. Sen perustana on strategian ja toiminnan tavoitteiden ja palvelutarpeiden mukainen osaaminen.

Varkauden kaupungin talousarvio ja toimintasuunnitelma 2019 sisältää kaikki em. henkilöstöpolitiikan elementit. Ne on kuvattu myös alla olevassa ”tuloksellisuuden kaupungintalossa”.

Talousarvion ja henkilöstösuunnitelman seurannalla ja oikea-aikaisella raportoinnilla varmistetaan, että tuloksellinen henkilöstöpolitiikka kantaa lopulta ”hedelmää” eli asukkaat ja asiakkaat saavat hyvää palvelua.

Tuloksellisuuden kaupungintalo

Viimeisimmäksi toteutetun henkilöstötutkimuksen tuloksien mukaan Varkauden kaupungilla on haasteena erityisesti ”strategiavastuullisen kulttuurin” luominen: työntekijöitä tulisi kannustaa ja innostaa ottamaan vastuuta paitsi omasta ja tiimin onnistumisesta, myös koko kaupunkiorganisaation yhteisestä onnistumisesta, mikä takaa asiakaslähtöiset, sujuvat palveluketjut. Tämä edellyttää panostamista kaupunkistrategian keskeisen sisällön ja tavoitteiden avaamiseen koko henkilöstölle sekä henkilöstön osallistamisesta konkreettisesti kaupunkistrategian toteutukseen ja arviointiin.

Vuoden 2019 toiminnassa onkin erityisen huomion kohteena kaupunginhallituksen toimeksi antaman ”100 + 1 tekoa varkautealaisten hyväksi!” – tuottavuus- ja laadukampanjan toimeenpano. Sen puitteissa vuoden 2017 lopussa hyväksyttyä uutta kaupunkistrategiaa toteutetaan elävänä prosessina: pienillä ja isommilla käytännön teoilla ja kokeiluilla arjessa.

Talousarviovuoden 2019 ja suunnitteluvuosien 2020 - 2021 henkilöstösuunnitelma on talousarvion luvussa 9 Henkilöstösuunnitelma. Se on työstetty palvelualueittain/kokonaisuuksittain. Henkilöstösuunnitelmassa avataan paitsi henkilöstön määrällisen, laadullisen ja rakenteellisen kehityksen ja kehittämisen näkymät peilaten toimintaympäristön ja asiakastarpeiden muutoksiin, myös henkilöstön työhyvinvoinnin haasteet ja kehittämisen suunnitelmat. Jatkossa henkilöstösuunnitelma tulee sisältämään myös osaamisen kehittämisen suunnitelmat.

Tavoitteena on, että henkilöstömenoissa (sijaiset, määräaikaiset, eläköitymiset) saavutetaan 1 M€:n säästöt seuraavien kolmen vuoden aikana.

Seuraavassa on vedetty yhteen henkilöstösuunnitelma 2019 - 2021 koko kaupungin tasolla:

VARKAUDEN KAUPUNKI							
	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA2018	TA2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	1308	1315	1376	1354	152	1351,5	1337,5
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. työllistetyt ja oppisopimuslaiset	149	134	76	122	0	80	79
Sijaiset	204	229	136,5	91,5	0	80,7	77,7
YHTEENSÄ	1 661	1 678	1 588,5	1 567,5	152	1 512,2	1 494,2
Henkilötyövuodet	1 472,2	1 507,8	1 508,6	1 479,3		1 457,0	1 434,0

Vuosien 2018–19 määräaikaisten muutos (46 hlö) johtuu työllisyysohjelman mukaisista toimenpiteistä. Pitkäaikaistyöttömien palkkatyöllistämistä pyritään lisäämään.

4 TALOUSARVION SITOVIUS JA MUUT MÄÄRÄYKSET

4.1 Talousarvion täytäntöönpano-ohjeet ja käyttösuunnitelma

4.1.1 Täytäntöönpano-ohjeet

Erillinen talousarvion täytäntöönpano-ohje, joka sisältää myös talouden raportointiohjeen hyväksytään kaupunginhallituksen ensimmäisessä kokouksessa tammikuussa 2019.

Täytäntöönpano-ohjeistuksessa määritellään ja ohjeistetaan talouteen, henkilöstöön ja toimintaan liittyviä tarkempia määräyksiä sekä toimintaohjeita.

4.1.2 Käyttösuunnitelma

Toimialueiden tulee laatia käyttösuunnitelma, joka hyväksytään ko. toimielimen lautakunnassa ja toimitetaan taloushallintoon viimeistään 31.1.2019 mennessä. Käyttösuunnitelmien avulla toimialueiden tulee panna täytäntöön valtuuston hyväksymä talousarvio. Käyttösuunnitelmaan voidaan tarvittaessa tehdä toimialan alaisuudessa tulosalueiden sisällä muutoksia siten, että toimialan valtuustoa nähden sitova tilikauden toimintakate ei muutu.

Käyttösuunnitelmassa tulee varmistaa, että toimintaan varatut määrärahat riittävät valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden toteuttamiseen sekä muiden taloudellisten veloitteiden hoitamiseen.

4.2 Talousarvion sitovuus

4.2.1 Käyttötalous

Käyttötalouden sitovuus kaupunginvaltuustoon nähden tilikaudella on toimialan toimintakate (toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus=netto) ja strategian mukaiset tavoitteet ja mittarit.

4.2.2 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma on kaupunginvaltuustoon nähden sitova verotulojen, valtionosuuksien, rahoituskulujen ja –tuottojen ja satunnaisten erien osalta.

4.2.3 Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma on kaupunginvaltuustoon nähden sitova antolainauksen muutosten, lainakannan muutosten ja oman pääoman muutosten osalta. Tunnukslukujen tavoitearvojen osalta valtuustoon nähden sitovia eriä ovat toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ja lainanhoitokate.

4.2.4 Investoinnit

Investointiosassa sitovuus on taseryhmittäin: maa- ja vesialueet, rakennukset, kiinteät rakenteet ja laitteet, osakkeet ja osuudet. Taseryhmän koneet ja kalusteet sitovuus on toimialakohtainen määräraha.

4.2.5 Ottolainaus

Hallintosäännön 11 luvun 5 §:ssä on määritelty talousjohtajan päätösvaltuutus tilapäisten ja pitkäaikaisten lainojen nostamisesta, lainaehtojen muuttamisesta sekä koronvaihtosopimuksista. Talousjohtaja päättää

- tilapäisluoton ottamisesta maksuvalmiuden turvaamiseksi. Tilapäisluoton päätösvaltuutus on määritelty enintään 20 M€:n tasolle (KV 28.5.2018 § 41).
- talousarviolainan ottamisesta valtuuston vahvistamissa rajoissa sekä lainan uudistamisesta ja lainaehtojen muuttamisesta
- koron- ja valuutanvaihtosopimuksista, koronsuojasopimuksista sekä muuttuvakorkoisen lainan enimmäis- ja vähimmäiskorosta enintään talousarviossa olevan lainakannan verran.

Talousjohtajalle myönnetään oikeus ottaa talousarviolainaa, jonka laina-aika on enintään 15 vuotta talousarviossa hyväksytyyn lainanoton mukaisesti. Nettolainanotto on sitovataso, jolloin mm. lainojen konvertointi on mahdollista.

Valtuuston 28.5.2018 § 40 hyväksymän varainhankinnan, takausten ja sijoitustoiminnan periaatteiden mukaan kaupungin lainakannan suojausaste voi vaihdella markkinatilanteen mukaisesti 30 % - 80 % välillä.

4.2.6 Antolainaus ja takaukset

Talousarviovuoden aikana valtuusto käsittelee antolainat tapauskohtaisesti. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä voidaan myös hyväksyä yksilöityjä antolainoja.

Kaikilta antolainoilta vaaditaan vastavakuus Kuntalain 129 §:n mukaisesti. Antolainoista perittävä korko on 6 kk euribor lisättynä 0,5 %:n marginaalilla.

Myönnettyistä takauksista peritään takausprovisio lainakohtaisesti 0,5 % enintään 5.000 €.

4.2.7 Lautakunnat

Lautakuntien on viimeistään käyttösuunnitelman vahvistamisen yhteydessä tammikuussa 2019 määriteltävä lautakuntaa sitova taso käyttötaloudessa. Sitovuustaso voi olla tulosalueen, vastuualueen, tulosyksikön tai kustannuspaikan toimintakate.

Lautakunta päättää investointiosan määrärahasiirrot taseryhmien sisällä eri hankkeiden kesken.

4.2.8 Talousarviomuutokset

Määrärahamuutoksista/siirroista toimialojen välillä päättää kaupunginvaltuusto. Toimialan sisällä eri tulosalueiden, vastuualueiden, tulosyksiköiden ja kustannuspaikkojen välisistä määrärahasiirroista päättää lautakunta.

Yleishallinnon määrärahoihin varausluontoisina määrärahoina (palkkatukityöllistäminen ja työterveyshuollon menot) varatuista määrärahoista tehdään talousarviovuoden aikana eri toimialojen käytön mukaiset määrärahasiirrot.

Toimialojen määrärahoihin sisältyvät eläkemenoperusteiset maksut kohdennetaan/tasataan kustannuspaikkakohtaisesti vuoden 2019 aikana Kevan:n toimintayksikkökohtaisen erittelyn mukaisesti.

4.2.9 Hankinnat

Kaikissa hankinnoissa on noudatettava kaupunginvaltuuston 28.8.2017 § 59 hyväksymää hankintastrategiaa. Hankintastrategian linjauksissa helpotetaan mm. paikallisten pk-yritysten asemaa hankinnoissa. Hallintosääntö sisältää tarkemmat määräykset hankintarajoista.

Kaupunki on jäsenenä Sansia Oy:ssä (entinen IS-Hankinta Oy). Hankinnat tulee pääsääntöisesti tehdä Sansia Oy:n kanssa tehdyn hankintasopimuksen mukaisesti, ellei kaupunki ole kilpailuttanut itse hankintaa.

Lisäksi hankinnoissa tulee noudattaa erityistä säästäväisyyttä, vain toiminnan ja palvelutuotannon kannalta välttämättömät hankinnat suoritetaan. Hankintoihin on haettava lupa tulosalueen päälliköltä.

4.3 Sisäinen valvonta, tarkastus ja riskien hallinta

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet hyväksyttiin valtuustossa 18.12.2018 § 95.

Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta on lisäksi määräykset hallintosäännössä luku 17 §1 ja luku 19 §:t 1-5 sekä valtuuston hyväksymässä konserniohjeessa (Kv 30.10.2017 § 72 ja päivitetty Kv 28.5.2018 § 42). Sisäisen valvonnan ja riskien toimeenpano-ohjelman päivitys aloitetaan syksyn vuoden 2018 aikana vastaamaan uusia määräyksiä.

Hallintosäännön mukaan konsernijaoston tehtävänä on mm. vastata sisäisen valvonnan järjestämisestä ja yhteensovittamisesta siten, että kaupungin toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus varmistetaan. Konsernijaosto hyväksyy sisäisen tarkastuksen suunnitelman sekä vastaa riskienhallinnan järjestämisestä. Konsernijaosto valmistelee kaupunginhallitukselle sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevan selonteon tilinpäätöstä varten.

Hallintosäännön päivitys aloitetaan syksyn 2018 aikana.

4.3.1 Sisäinen valvonta

Sisäinen valvonta on osa hyvää johtamista, toiminnan ohjausta ja palveluiden laadun varmistamista, jolla toiminnan riskejä tunnistetaan, ennaltaehkäistään ja hallitaan. Valvonnan tehokkuus perustuu reaaliaikaisuuteen ja resurssien käytön joustavuuteen. Sisäinen valvonta on osa operatiivista johtamista eikä sitä voida delegoida ulkopuolisen tarkastajan tehtäväksi, vaan vastuutahoina ovat kunnan toimiva johto ja tilivelvolliset.

Sisäisen valvonnan tehtävänä on:

- edistää kunnan toimintojen säännönmukaisuutta, taloudellisuutta, tuottavuutta ja vaikuttavuutta
- parantaa palvelujen ja muiden tuotteiden laatua
- huolehtia kunnan toiminnan tarkoituksen, strategian, asetettujen taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden tiedottamisesta organisaation kaikille tasoille

- asetettujen taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisen seuranta
- turvata kuntaa menetyksiltä, jotka aiheutuvat väärinkäytöksistä, virheistä, huonosta hoidosta, petoksista ja muista epäsäännönmukaisuuksista
- varmistaa kunnan voimassa olevien ohjeiden, säädösten ja määräysten noudattaminen ja ohjauksen vaikuttavuus
- kehittää ja ylläpitää luotettavia tietoja taloudesta ja hallinnosta
- valvoa ajantasaisen, asianmukaisen ja määräaikaisen raportoinnin toteuttaminen
- avainvelvollisuuksien ja – tehtävien varmistaminen jakamalla ne eri henkilöiden kesken ja määrittelemällä tarvittavat sijaisuudet
- tietokantojen, sovellusohjelmistojen ja asiakirjojen vastuuvollisille annettujen käyttöoikeuksien ja – valtuuksien määrittelyjen ja ylläpidon seuranta

Sisäisen valvonnan toimenpiteillä ja menetelmillä pyritään:

- toiminnan tuloksellisuuden ylläpitämiseen, edistämiseen ja parantamiseen
- talous- ja henkilöstöhallinnon sekä tietojärjestelmien luotettavuuden varmistamiseen
- erehdysten, virheiden ja väärinkäytösten ennaltaehkäisyyn ja toteamiseen
- kunnan kassavarojen, irtaimen ja kiinteän omaisuuden huolelliseen ja taloudelliseen hoitoon
- varmistamaan, että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan.

Vuoden 2018 aikana on uudistettu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan seuranta ja raportointia. Vuosittain johtoryhmä esittää konsernijaostolle / kaupunginhallitukselle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan painopistealueet, joita toimialoilla seurataan ja dokumentoidaan ja josta koostetaan tilinpäätöksen toimintakertomukseen selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä. Talousarvion 2019 täytäntöönpano-ohjeessa annetaan toimialoille tarkemmat ohjeet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta.

Vuoden 2019 sisäisen valvonnan painopistealueiksi kaupunginhallitus on hyväksynyt 3.12.2018 § 309 seuraavat tehtävät / toiminnot:

Päätöksen teko

- Lautakunnan päätökset ja niiden täytäntöönpano, viranhaltijapäätösten seuranta ja valvonta, konsernijohtaminen ja valvonta, päätösten strategian mukaisuus ja vaikuttavuus

Talous

- Määrärahas seuranta/raportointi, hankinnat/luovutukset, talouteen liittyvä päätöksenteko

Henkilöstö / työn sujutus

- Prosessit

Henkilöstö / työhyvinvointi ja työsuojelu

- Sairauspoissaolojen ja työkyvyttömyyden seuranta

Henkilöstö / Osaamisen johtaminen ja kehittäminen

- Osaamisen analysointi

Toimialalla esimiesten toimesta tapahtuvaa sisäistä valvontaa on esimerkiksi seuraavien asioiden seuranta ja valvonta:

- viranhaltijapäätökset ja niistä tehdyt oikaisuvaatimukset ja kantelut
- kaupungin toimintaohjeiden, sääntöjen, määräysten ja toimialan omien ohjeiden ja määräysten noudattaminen ja noudattamisen valvonta,
- työaikaseurannan ja palkanmaksun oikeellisuuden varmistaminen, sijaisuudet/vaaralliset työyhdistelmät, työmenetelmät, työturvallisuus, kehityskeskustelut, työkokoukset
- matkalaskujen, ostolaskujen, laskituksen ja perinnän ajantasaisen hoitamisen varmistaminen/valvominen,
- hankintojen asianmukainen kilpailutus,
- luovutukset, sopimukset, osto-, maksu- ja luottokortit, ym.

4.3.2 Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus on osa sisäistä valvontaa ja se tukee organisaatiota sen tavoitteiden saavuttamisessa ja arvioinnissa. Sisäisen tarkastuksen ensisijaisena kohteena ovat toimintalinjaukset ja – periaatteet, toimintaresurssien käyttö ja tavoitteiden toteutuminen.

Sisäistä tarkastusta suoritetaan toimivan johdon toimeksiannosta ja alaisuudessa. Sisäisen tarkastuksen raportointiin voidaan sisällyttää suosituksia ja kehittämisalioitteita.

Sisäinen tarkastus on ostettu vuodesta 2017 alkaen PricewaterhouseCoopers Oy tarkastusyhteisöltä.

4.3.3 Riskien hallinta

Riskienhallinta on kaupungin omasta aloitteesta tapahtuvaa toimintaa, jonka avulla kaupungin uhkana olevat riskit saadaan saman tavoitteellisen suunnitellun piiriin kuin kaupungin muutkin toiminnot. Riskienhallinta on myös olennainen osa johtamista kuntien hallinnossa.

Riskillä tarkoitetaan sellaista tapahtumaa, joka aiheuttaa tai josta seuraa kaupungille taloudellisia menetyksiä tai henkilövahinkoja kaupungin henkilöstölle.

Riskit voidaan jaotella seuraavasti;

- **liikeriskit**, joita ovat strategiset ja taloudelliset riskit, esimerkiksi muutoksen hallinta, joita ovat mm. yksityistäminen, ulkoistaminen, yhtiöittäminen, kilpailuttaminen ja ulkomaiset yhteistyö- ja sopimuskumppanit
- **vahinkoriskit**, joita ovat henkilöriskit, omaisuusriskit ja toiminnan riskit

Kaupungin toiminnan kannalta pääpaino riskienhallinnassa painottuu vahinkoriskeihin. Vahinkoriskeille on tyypillistä, että vahingot syntyvät yleensä äkillisesti tai yllättävästi. Eräät vahinkoriskit syntyvät kuitenkin hitaasti, kuten esimerkiksi kuluminen ja homevauriot.

Riskien kartoituksessa tulee keskittyä merkittävimpiin riskeihin ja riskejä tulee tarkastella eri toimialoilla saman tasoisesti. Kaupungin henkilöriskien erityispiirteitä ovat toiminnot, jotka kohdistuvat suuriin ihmisryhmiin mm. sivistys-, sosiaali- ja terveystoimessa ja suurissa joukkotilaisuuksissa. Omien työntekijöiden ja kaupunkilaisten hyvinvoinnista ja turvallisuudesta huolehtiminen toteutetaan parhaiten häiriöttömillä ja laadukkailla palveluilla. Kaupungilla on myös ns. moraalinen vastuu asukkaiden turvallisuudesta ja sen tulisi toimia myös näiden riskien pienentämiseksi. Esimerkiksi vaaralliset kuljetukset tulisi kaupungin alueella järjestää siten, että niistä aiheutuva vaara olisi mahdollisimman pieni ja vähäinen.

Lautakunnat ovat omissa talousarvioesityksissään esittäneet omaan toimintaansa liittyviä riskejä.

Koko kaupungin toimintaan liittyviä riskejä ja niiden hallintakeinoja on käsitelty seuraavassa taulukossa.

Erillinen talousarvion täytäntöönpano-ohje, joka sisältää myös talouden raportointiohjeen hyväksytään kaupunginhallituksen ensimmäisessä kokouksessa tammikuussa 2019.

Täytäntöönpano-ohjeistuksessa määritellään ja ohjeistetaan talouteen, henkilöstöön ja toimintaan liittyviä tarkempia määräyksiä sekä toimintaohjeita.

Henkilöriski(t)	Hallintakeino(t)
ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus	laadukas rekrytointi
erikoisosaamista vaativat tehtävät	varahenkilöjärjestelmä, työn kierto, ostopalvelusopimukset
tapaturmat ja sairastumiset	WATTI-mallin toimeenpano, savuton työyhteisö, ennakoiva työterveyshuolto, työsuojelu, työturvavarusteiden käyttö, vaara- ja uhatilannearvioiden selvittäminen ja niistä oppiminen
henkilöstön eläköityminen	mentorointi, varahenkilöjärjestelmä, työnkierto, uudet työskentelytavat, prosessien kehittäminen, oppisopimuskoulutukset
ammattiosaamisen vanheneminen	työnantajan järjestämä koulutus, omaehtoinen koulutus, mentorointi, työnkierto
väsyminen ja uupuminen	ongelmatilanteisiin puuttuminen oikea-aikaisesti, työnjohdolliset toimet
työilmapiiri, henkilö- ja työsuhderiidat	ongelmatilanteiden selvittäminen, selkeä työ- ja vastuujaako, kehityskeskustelut, avoin tiedotus, toimisto- ja osastopalaverit, esimies- ja alaiskoulutus
tahattomat inhimilliset virheet	vastuuvakuutus
henkilöstön tiheä vaihtuvuus	hyvä henkilöstöpolitiikka, hyvä johtaminen, henkilöstön sitouttaminen, osaamisen kohdentaminen, oikeudenmukainen palkitsemispolitiikka, hyvä työilmapiiri
Toimintaan kohdistuva riski(t)	Hallintakeino(t)
tietotekniikan ja tietoliikenneyhteyksien toimivuus	osaava henkilöstö, sovellusohjelmien tukipäivitys, varmuuskopioinnit, UPS-laite palvelimella
tietoturvallisuus	virustorjuntaohjelmistot, tietoturvaopas ja -ohjeistus
toimitilat/kiinteistöt/irtaimistot: tulipalot, vesivahingot, ilkivalta, tahaton virhe/vahinko	omaisuusvakuutukset, valvontakamerat, toimintaohjeistus, kulunvalvonta, paloturvallisuus, hälytyspäivystys, alueiden kunnossapito
tietosuoja ja salassa pidettävät asiakirjat	näyttöjen tietosuojat, käyttöoikeusrajoitukset, kassakaappi, paloturvalliset/lukolliset säilytyskaapit
toimintojen ja työtehtävien määrääjät	työtehtävien suunnittelu, looginen työjärjestys, varahenkilöjärjestelmä
kunnan palvelutuotannon turvaaminen	osaava, tehtäviinsä sitoutunut ja motivoitunut henkilöstö, ostopalvelusopimukset
toiminnan keskeytysriskit	varajärjestelmät ja suunnitelmat, ostopalvelusopimukset
hankinta- ja sopimusriskit	erikoisosaamista omaava henkilöstö, asiantuntija, ostopalvelusopimukset
talouteen liittyvät riskit	määrärahaseuranta, osavuosisikatsaukset, maksuvalmiusseuranta
(ostopalvelu)sopimukset	sisältö, voimassaolo, laadun valvonta, kustannusten hallinta
Vakuutusriski(t)	Hallintakeino(t)
tuotevastuuriskit	laadunvalvonta, ohjeistus, varmistussuunnitelmat
vahingonkorvausriskit	vastuuvakuutus

kunnan järjestämien tilaisuuksien turvallisuus	kuntalaisten vapaaehtoinen tapaturmavakuutus, tarvittaessa erillismakuutus
Konsernihallinto	Hallintakeino(t)
vastuu toiminnan lainmukaisuudesta	vastuuvakuutus, osaava henkilöstö, koulutus, konsultointi (esim. Kuntaliitto tai lakiasiantoinisto)

Sosiaali- ja terveystoimi	Hallintakeino(t)
päätöskäsittelyn viivästyminen	varahenkilöjärjestelmä, sijaistaminen, toimivat työjärjestelyt
hoitoon pääsyn määrääjät	
ennakoimaton huostaanotto	varautuminen talousarviossa, lisämääräraha
yhteiskunnan rakenteellisten muutosten vaikutus toimeentuloturvaan	varautuminen talousarviossa, lisämääräraha
normaaliolojen poikkeus- ja erityistilanteet	valmiussuunnitelma

Sivistystoimi	Hallintakeino(t)
koulukuljetukset	kuljetusreitit huolellinen suunnittelu, varautuminen muutoksiin
valtionhallinnon päätökset (mm. tuntijako, valinnaisaineet, perustunneista)	alan keskustelun seuranta
oppilashuollontarpeiden lisääntyminen (avustajapalvelut, koulukuljetus, lisääntyneet vaatimukset)	palveluntarpeen suunnittelu ja mitoitus, tehtävien yhdistäminen eri työpisteissä/hallinnossa
oppilaiden tapaturmariskit	asianmukaiset vakuutukset
poikkeustilanteet koulun toiminnassa	valmiussuunnitelma

Tekninen toimi	Hallintakeino(t)
laadunvalvonta (ruoka- ja puhtauspalvelut)	omavalvonta, terveystarkastaja
kiinteistöihin liittyvät riskit (epäkurantit kiinteistöt, korjausvelka, energian hinnankorotukset yms)	seuranta, varhainen puuttuminen ongelmiin, kuntotarkastukset, kunnossapito, ylläpidetään ainoastaan palvelutuotannossa olevia kiinteistöjä
lainsäädännön soveltamiseen liittyvät riskit, toimivallan rajaus	vakuutus, osaava henkilöstö, koulutus, konsultaatio (Kuntaliitto, lakiasiantoinisto)
vahingon aiheuttaminen ulkopuolisille	vastuuvakuutus, työnjohdolliset toimenpiteet, ammattitaitoinen henkilöstö
laite- ja konerikot	ostopalvelu yksityiseltä yrittäjältä, varajärjestelmäsuunnitelma
laatuhäiriöt ja toiminnan keskeytykset	
rakennushankkeiden yhtäaikaisuus	ostopalvelu yksityiseltä urakoitsijoilta, työvoimapalvelut, näytiseuranta, varajärjestelmät, kuntotarkastukset
rakennusvalvonnan tulokehitys	taksojen tarkistaminen, palveluiden hinnoittelu
vastuu toiminnan lainmukaisuudesta	vastuuvakuutus, ammattitaitoinen henkilöstö, koulutus, konsultointi

5 KONSERNIOHJAUS

5.1 Konserniohjauksen periaatteet

Valtuusto päättää kuntalain 14 §:n mukaan talousarviosta ja taloussuunnitelmasta sekä omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Valtuusto antaa tytäryhteisöjen ohjausta ja valvontaa koskevia periaatteita kunnan konsernijohdolle.

Omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kaupungin 1.11.2017 voimaan tulleen konserniohjeen 30.10.2017 § 72. Konserniohjetta on tarkistettu/muutettu kaupunginvaltuustossa 28.5.2018 § 42. Konserniohjeilla on luotu puitteet kuntakonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Ohjeen tarkoituksena on myös luoda puitteet konserniyhtiöiden ja yhteisöjen hallintotavalle ja raportoinnille sekä lisätä toiminnan läpinäkyvyyttä, tiedon laadun parantamista ja tiedon kulun tehostamista. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöissä ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa.

Konserniohjeen tavoitteena on yhdenmukaistaa menettelytapoja ja tehostaa kaupunkikonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että kaupunkikonsernia ja kaupungin muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja konsernin kokonaisuus huomioon ottaen.

Kuntalain luvun 4 § 14 mukaan valtuusto päättää varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista sekä takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen puolesta. Varkauden kaupunkikonsernin varainhankinnan, takausten ja sijoitustoiminnan periaatteet hyväksyttiin valtuuston kokouksessa 28.5.2018 § 40.

Kuntalain mukaan talousarviossa on huomioitava aiempaa tarkemmin kuntakonsernin näkökulma sekä vastuut ja velvoitteet. Kuntakonsernin taloutta ja investointeja on voitava suunnitella ja ohjata yhdessä, jotta konsernin kokonaisuus voidaan varmistaa ja rajalliset resurssit käyttää mahdollisimman tehokkaasti hyödyksi. Kaupunginvaltuusto asettaa tytäryhteisöille sitovat tavoitteet ja mittarit. Tytäryhteisöt on ohjeistettu huomioimaan omissa talousarvioesityksissään yhtiön toimintaan liittyvä sisäinen valvonta ja riskien hallinta. Tytäryhtiöiden toiminnasta ja taloudesta raportoidaan kaupungin talousarvion täytäntöönpano-ohjeen raportointiohjeistuksen mukaisesti.

Kuntalain 118 §:n mukaan kuntien taloudellista tilannetta tarkastellaan kuntakonsernin talouden tunnuslukujen mukaisesti vuodesta 2017 alkaen.

Hallintosäännön luvun 3 mukaisesti kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii konsernijaosto, jonka tehtävät hallintosäännön luvun 3 § 7 mukaisesti ovat seuraavat:

1. Seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä kaupunginhallitukselle.
2. Antaa kaupungin ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa.
3. Nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.
4. Vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja yhteen sovittamisesta siten, että kaupungin toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus varmistetaan.
5. Hyväksyy sisäisen tarkastuksen suunnitelman, johon perustuen arvioidaan riskienhallinta-, valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien tuloksellisuutta.
6. Vastaa riskienhallinnan järjestämisestä siten, että kaupungin toiminnan olennaiset riskit tunnistetaan ja kuvataan, riskin toteutumisen vaikutukset, toteutumisen todennäköisyys ja mahdollisuudet hallita riskiä arvioidaan sekä
7. Valmistelee kaupunginhallitukselle sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevan toimintakertomukseen otettavan osion.

Kaupunginhallitus on 1.10.2018 § 229 määrännyt hallintosäännön 20 luvun 1 §:n mukaisesti johtoryhmän jäsenet vastaamaan omistajaohjauksesta tytäryhteisöissä. Omistajan ohjaus pitää sisällään yhtiössä/yhteisössä mm. kaupungin edunvalvonnan, yhteydenpidon kaupungin nimeämiin edustajiin ja

omistajapolitiittisten linjausten välittämisen heille sekä yhteisölle mahdollisesti perustetun ohjausryhmän asioiden valmistelun ja koolle kutsuminen.

Kaupungin uusien omistajapolitiittisten ohjeiden laadintaa jatketaan vuoden 2018 syksyn aikana. Omistajapolitiikalla linjataan mm. missä yhteyksissä kaupunki on mukana omistajana ja sijoittajana sekä mitä kaupunki omistajuudella tavoittelee.

Omistajapolitiikan tavoitteena on turvata kaupungin pitkäjänteinen toiminta ja varmistaa pääoman käytön sekä omaisuuden hankintaan ja hoitoon liittyvän päätöksenteon systemaattisuus, pitkäjänteisyys ja pääoman käytön tehokkuus. Päätöksenteon yhteydessä on tiedostettava ja tunnistettava päätöksen seuraukset ja vaikutukset.

Omistajapolitiikassa määritetään kaupungin strategisesti tärkeät omistukset, asetetaan sitoutuneen pääoman tuottotavoitteet ja muut tavoitteet, määritellään palvelutuotannon tuotantovälineiden hankintaperiaatteet sekä määritellään vastuut omaisuuden käytössä ja omistukseen liittyvässä raportoinnissa. Omistajapolitiikan näkökulma on pitkälti taloudellinen ja sen kautta asetetaan myös tuotto- ja muut tavoitteet.

Omistajapolitiikan tulee noudattaa kaupungin visiota ja strategiaa. Strategia on tietoinen suunnanvalinta muuttuvassa toimintaympäristössä. Se koostuu toimintalinjauksista ja toimenpidekokonaisuuksista, joilla kaupungin kehittämistä ohjataan tulevina vuosina haluttuun suuntaan.

5.2 Varkauden kaupungin tytäryhtiöt

Yhteenvedo kaupungin tytäryhtiöiden ilmoittamista vuoden 2019 talousarviotiedoista.

Yhtiö	Talousarviot 2019			
	Omistus %	Tilikaud. voitto (-tappio), €	Investoinnit TA 2019 €	Lainakanta 31.12.19 €
Wartalo Kodit Oy	100,0	0	0	37 909 000
Varkauden Aluelämpö Oy	80,1	1 097 000	600 000	6 236 000
Keski-Savon Teollisuuskylä Oy	100,0	350 000	0	22 863 000
Varkauden Taitotalo Oy	100,0	300 000	1 300 000	19 165 000
Keski-Savon Vesi Oy	100,0	3 200	1 400 000	45 414 000
Navitas Kehitys Oy	81,20	0	0	0
- lisäksi Navitas Kehitys Oy omistaa 83,33%				
Call Waves Solutions Finland Oy:stä				
Varkauden Metallihovi	100,0	0	0	0
Kongressi- ja kulttuurikeskus	51,9	0	0	6 368 000
Kiinteistö Oy Terveyskäpy	76,6	0	0	0

Osinkoja kaupunki saa Varkauden Aluelämpö Oy:ltä ja kaupungin myöntämien antolainojen korkotuottoja Keski-Savon Vesi Oy:ltä, Varkauden Taitotalo Oy:ltä, Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:ltä ja Wartalo Kodit Oy:ltä.

6 TULOSLASKELMA

Tuloslaskelma on kunnan kokonaistaloudellinen laskelma, jonka tehtävänä on osoittaa tulo- ja menojen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Tuloslaskelman kokonaistaloudelliset tavoitteet ovat tulo- ja menojen riittävyttä, vakavaraisuutta ja maksuvalmiutta koskevat tavoitteet. Tuloslaskelmaosan tunnusluvuissa määritellään suunnittelukauden tavoitearvot.

6.1 Toimintatuotot

Tuloslaskelman mukaisten toimintatuottojen 71.891.723 € (ei sisällä valmistusta omaan käyttöön 531.000 €) on arvioitu kokonaisuudessaan kasvavan 1,9 % / 1.307.929 € verrattaessa vuoden 2018 talousarvioon. Myyntituottojen on arvioitu kasvan 736.516 € / 1,6 % ja maksutuottojen vähenevän 377.374 € / -3,8 % sekä tuki- ja avustustuottojen kasvan 433.648 / 25,8 % verrattaessa vuoden 2018 talousarvioon. Muut toimintatuotot kasvat 515.139 € / 4,3 %, mikä muodostuu lähinnä sisäisten laskutustulojen muutoksesta.

6.2 Toimintakulut

Toimintakulujen 200.390.033 € kokonaisuusmuutos on 2,5 % / 4.850.239 € verrattuna vuoden 2018 alkuperäisen talousarvion toimintakuluihin.

Palkkamenot kasvavat 2.257.916 € / 3,9 %, henkilöstösivukulut kasvavat maltillisesti 89.408 € / 0,5 % mm. sotu-maksun (-0,11 % -yks.) ja työttömyysvakuutusmaksuprosentin (-0,70 % -yks.) alenemisesta johtuen. Henkilöstökulut kokonaisuudessaan kasvat 2.347.324 € / 3,1 % verrattuna vuoden 2018 alkuperäiseen talousarvioon. Palkkakulujen korotus on laskettu talousarviossa 2,4 % mukaisesti sekä huomioitu Kiky-sopimuksen mukainen lomarahen leikkauksen (30 %) päätyminen 31.3.2019. Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista on 38,6 %. Palvelujen ostot vähentyvät 1.281.068 € / - 1,4 % ja ovat 43,7 % toimintakuluista. Aineet ja tarvikkeet lisääntyvät 232.539 € / 2,3 %, avustukset kasvavat 3.159.145 € / 40,7 %.

Tuloslaskelman tiliryhmien palvelun ostot ja avustukset määrärahamuutokseen talousarviovuosien 2018–2019 välillä on vaikuttanut kirjauskäytännön muutos asumispalvelujen palvelusetelien ostopalvelujen osalta. Vuoden 2018 alkuperäisessä talousarviossa palveluseteliostot sisältyvät tiliryhmään palvelujen ostot (3.300.00 €), kun taas vuoden 2019 talousarviomääräraha asumispalvelujen palvelusetelimenoihin sisältyy tiliryhmään avustukset.

Vertailukelpoisesti tarkasteltuna palvelujen ostot vuonna 2019 ovat lähes samalla tasolla (kasvua n. 19.000 €) verrattuna vuoteen 2018. Vastaavasti avustukset ovat vertailukelpoisesti vähentyneet n. 141.000 € / -1,3 % vuoden 2018 talousarviomäärärahaan verrattuna.

Muut toimintakulut lisääntyvät 392.299 € / 2,9 % vuoden 2018 talousarvioon nähden.

6.3 Toimintakate

Toimintakate muodostuu käyttötalouden toimintatulojen ja – menojen erotuksena ja kertoo kuinka paljon toimintakuluista jää katettavaksi verotuloilla, valtionosuuksilla ja rahoitustuotoilla.

Toimintakate on -127.967.310 € kasvaa 3.306.310 € / 2,7 % verrattaessa vuoden 2018 alkuperäiseen talousarvioon.

6.4 Rahoitus

Rahoituseriin kuuluvat verotulot, valtionosuudet, korkotuotot ja – kulut sekä muut rahoitustuotot ja -kulut.

6.4.1 Verotulot

Kuntien verotulot koko maan osalta kasvavat vuonna 2018 niukasti. Kuluvan vuoden 2018 kunnallisveron kertymäennuste laskee loppuvuoden aikana merkittävästi. Verohallinnon heinäkuun lopussa julkaisemien ennakkotietojen mukaan maksuunpantava kunnallisvero verovuodelta 2017 on odotettua heikompi ja veronpalautusten taso tulee olemaan poikkeuksellisen korkea. Kunnille on myös tilitetty vuonna 2017 liikaa veroja ja vuoden 2018 jako-osuus on arvioitu todennäköisesti liian suureksi. Tänä vuonna muutos näkyy marraskuun verotilitysten yhteydessä, jotka tulevat olemaan negatiivinen noin -160 M€ koko kuntaryhmän osalta.

Alentuneiden kunnallisverokertymien taustalla näyttäisi olevan jossain määrin epäonnistunut julkisen sektorin lomarahaleikkauksen sekä työtulovähennyksen vaikutusarviointi.

Koko maassa kuntien ennakkopalautukset ovat kasvaneet yli 254 M€ verrattuna viime vuoteen. Verohallinnon ennakkotietojen mukaan pääomaverotulot ovat myös kasvaneet odotettua paremmin

verovuonna 2017. Marraskuinen maksuunpanotilitys tulee näin ollen olemaan negatiivinen kunnille ennakkotietojen mukaan noin -160 M€.

Vuodelle 2019 kunnallisverojen ennakoidaan kasvavan koko maan osalta jopa 5,9 %. Pääasiassa kasvu johtuu heikosta vertailuvuodesta 2018 (poikkeuksellisen suuret ennakon palautukset kuluvana vuonna). Myös jäännösverot selittävät osan muutoksesta, sillä verovuoden 2018 jäännösverot kertyvät kunnille verotuksen joustavan valmistumisen myötä pääosin kalenterivuoden 2019 aikana (kunnallisveron tilitysten ”rytmihäiriö”). Työntekijöiden työttömyysvakuutusmaksun alentuminen vuonna 2019 nostaa omalta osaltaan kunnallisverotuloja vuonna 2019, kuten myös parantunut työllisyystilanne.

Myös koko maan yhteisöveroennuste laskee kuluvana vuonna. Syy löytyy pääosin viime vuoden yksittäistapauksesta. Viime vuonna yhteisöverokertymää nosti kertaluontoisesti merkittävä verovuoteen 2016 liittyvä täydennysmaksu joka tuotti kunnille kertaluontoisesti tilityksiä noin 210 M€ euroa. Tämän johdosta yhteisöveron -1,5 % lasku ei näytä oikeaa kuvaa yhteisöveron kehityksestä. Koko maan yhteisöveron tuoton kasvuennustetaan oletetaan olevan 10,3 % vuonna 2019.

Kiinteistöverouudistus

Valtiovarainministeriö julkaisi 17.8.2018 kiinteistöveron kokonaisuudistuksen ensimmäisen vaiheen lakiluonnokset.

Kiinteistöverotusta on tarkoitus jatkossa uudistaa niin, että verotusarvot vastaisivat paremmin alueen hintatasoa ja rakentamiskustannuksia. Tällä hetkellä rakennusten ja maapohjien arvot ovat jääneet yleisesti jälkeen kustannus- ja hintakehityksestä. Uudistuksen tavoitteena on luoda selkeä, ymmärrettävä ja yksinkertainen arvostamisjärjestelmä rakennuksille ja maapohjalle. Rakennusten verotusarvo perustuisi rakennustyyppiin keskimääräisiin uudisrakentamisen kustannuksiin alueittain. Niistä otettaisiin kuitenkin huomioon 70 % (varovaisuusperiaate). Lisäksi otettaisiin huomioon rakennuksen koko ja ikä.

Maapohjan verotusarvo perustuisi maapohjan markkinahintaan ja käyttötarkoitukseen. Maanmittauslaitos muodostaisi hinta-aluekartan, jonka mukaisista hinnoista verotusarvo olisi 70 %. Hinta-alueet ja niille vuosittain määriteltävät aluehinnat perustuisivat toteutuneisiin kiinteistöjen kauppahintatietoihin, osin myös asuntojen kauppahintatietoihin.

Uudistuksen tavoitteena ei ole nostaa tai laskea kiinteistöveroa, mutta verorasitus jakautuisi osin uudella tavalla eri kiinteistöjen kesken. Tavoitteena oli, että uusia arvostamisperusteita sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2020 toimitettavassa verotuksessa. Valtioneuvoston lokakuussa 2018 tehdyn uuden linjauksen mukaisesti kiinteistöverouudistus toteutetaan yksivaiheisena ja voidaan ottaa käyttöön vuoden 2022 kiinteistöverotuksessa. Päätökset asiasta tehdään seuraavan vaalikauden aikana.

Kiinteistöverolakiin vuodelle 2019 tehtiin jo vuoden 2018 aikana muutoksia siten, että vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentin ylärajaa korotetaan 0,90 prosentista 1,00 prosenttiin.

Kiinteistöveroprosenttien vaihteluvälit vuonna 2019 ovat seuraavat:

Yleinen kiinteistöveroprosentti	0,93 - 2,00
Vakituisen asuinrakennuksen veroprosentti	0,41 - 1,00
Muu asuinrakennus, esimerkiksi kesämökki	0,93 - 2,00
Yleishyödyllisen yhteisön veroprosentti	0,00 - 2,00
Voimalaitosten veroprosentti	0,93 - 3,10
Rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti	2,00 - 6,00

Talousarviovuoden verotulot

Vuoden 2019 verotulojen arvioinnin lähtökohtana on Kuntaliiton ylläpitämä kuntakohtainen veroennustekehikko. Talousarvion 2019 verotuloarviot on huomioitu nykyisillä veroprosenteilla sekä kunnallisveron että kiinteistöveron osalta eli veroprosentteihin ei tehdä korotuksia. Myös vuosien 2020–2021 taloussuunnitelmat on arvioitu nykyisten veroprosenttien mukaisesti.

Kuluvan vuoden 2018 verotuloja arvioidaan kertyvän yhteensä 78.720.000 M€ ja ne jäävät 1.980.000 € / – 2,4 % budjetoitua pienemmäksi ja laskevat vuoden 2017 tilinpäätöksen verotuloon nähden 1.233.000 € / -1,5 %. Verotulojen kuluvan vuoden merkittävä muutos johtuu poikkeuksellisen suuresta marraskuun

negatiivisesta maksuunpanotilityksestä (arvio maksuunpanotilityksen oikaisusta on 7,164 M€) sekä loppuvuoden tilitysten jako-osuuden muutoksesta.

Verotuloja arvioidaan kertyvän vuonna 2019 yhteensä 83.214.000 €. Verotulojen kasvu verrattuna vuoden 2018 toteutumaennusteeseen on 5,7 % (4.494.000 €). Verotulot ovat tuloslaskelman kokonaistuotoista 40,3 % ja verotuloilla katetaan toimintakuluista 41,5 %.

Verotulot tilitetään kunnille kuukausittain kuukauden 26.–28. päivä. Verotuloista vähennetään työnantajasuoritukset (ennakonpidätykset ja sosiaaliturvamaksut).

Verotulot verolajeittain:

Kunnallisvero

Kunnallisveroa arvioidaan vuonna 2019 kertyvän 73.114.000 €, jossa on kasvua 4.194.000 € / 6,1 % vuoden 2018 kunnallisveron toteutumaennusteeseen nähden.

Yhteisövero

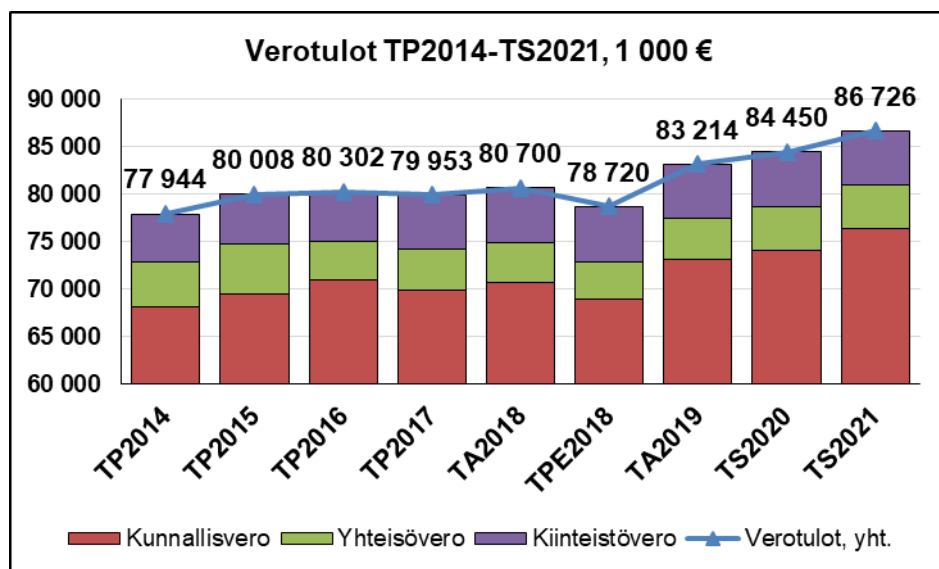
Yhteisöverotulojen määräksi arvioidaan vuonna 2019 4.300.000 €, joka on 300.000 € / 7,5 % suurempi verrattuna vuoden 2018 toteutumaennusteeseen.

Kiinteistövero

Kiinteistöveroja arvioidaan vuonna 2019 kertyvän 5.800.000 € ja se on samalla tasolla kuluvan vuoden toteutumaennusteeseen nähden.

Alla olevassa taulussa kuvataan vuosittain verotulojen kehitystä.

VEROTULOT	TP2014	TP2015	TP2016	TP2017	TA2018	TPE2018	TA2019	TS2020	TS2021
Verotulot, yht.	77 944	80 008	80 302	79 953	80 700	78 720	83 214	84 450	86 726
-muutos -%	4,7	2,6	0,4	-0,4	0,9	-1,5	5,7	1,5	2,7
Kunnallisvero	68 179	69 485	70 996	69 890	70 700	68 920	73 114	74 150	76 326
-muutos -%	1,4	1,9	2,2	-1,6	1,2	-1,4	6,1	1,4	2,9
Yhteisövero	4 631	5 310	4 056	4 308	4 200	4 000	4 300	4 500	4 600
-muutos -%	38,6	14,7	-23,6	6,2	-2,5	-7,1	7,5	4,7	2,2
Kiinteistövero	5 134	5 214	5 250	5 754	5 800	5 800	5 800	5 800	5 800
-muutos -%	33,0	1,6	0,7	9,6	0,8	0,8	0,0	0,0	0,0
Tuloveroprosentti	20,50	20,75	20,75	21,00	21,00	21,00	21,00	21,00	21,00
Efektiiivinen veroaste	15,21	15,35	15,15	14,85	15,01	14,95	14,97	15,17	15,28

Veroproositit	2007	2008	2009	2010-2013	2014	2015-2016	2017-2019
Tuloveroprosentti	19,00	19,00	19,00	20,00	20,50	20,75	21,00
Kiinteistöveroprosentit							
Yleinen kiinteistövero	0,75	0,90	0,90	0,95	1,35	1,35	1,45
Vakituinen asuminen	0,25	0,35	0,35	0,40	0,4	0,40	0,50
Muut asuinrakennukset	0,85	0,95	0,95	1,00	1	1,00	1,00
Yleishyödylliset yhteisöt	0	0	0	0	0	0	0
Voimalaitos	2,50	2,50	2,50	2,85	2,85	2,85	2,85

6.4.2 Valtionosuudet

Kunnan valtionosuus muodostuu kahdesta osasta

- Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (VM)
- Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta (OKM).

Valtionosuudet ovat kunnalle yleiskatteellinen tuloerä, jota ei ole korvamerkitty tiettyjen palvelujen järjestämiseen, vaan kunta itse päättää valtionosuusrahoituksensa tarkoituksenmukaisimmasta käyttötarkoituksesta.

Kunnille myönnettävät peruspalvelujen valtionosuudet ovat yhteensä 8,491 mrd.€ vuonna 2019 ja vähenevät -86,0 M€ (-1,0 %, 16 €/asukas) vuodesta 2018.

Valtionosuuden muutokseen vaikuttavat mm. vuodelle 2019 tehtävä kuntien ja valtion välinen kustannustenjaon tarkistus (-213 M€) ja valtionosuuden kautta kunnille maksettavat veromenetyksen kompensatit (+ 223 M€). Kilpailukyky sopimuksen (kiky) takia kuntien valtionosuutta vähennetään vuonna 2019 yhteensä -497 M€ (-91 €/asukas), jossa on lisäystä jo vuoden 2018 valtionosuuspohjaan sisältyneeseen kiky-sopimuksen vähennysvaikutukseen 29,5 M€. Lisäksi hallitusohjelman mukaisten indeksijäädysten takia kunnilta jää peruspalvelujen valtionosuutta saamatta 91 M€ vuonna 2019. Peruspalvelujen hintaindeksin arvo vuodelle 2019 on 1,3 %. Valtionosuutta lisäksi vähentävät mm. erikoissairaanhoidon alueellinen keskittäminen (- 22 M€), omais- ja perhehoidon kehittämisestä seuraava säästö kuntien menoissa (-6,3 M€), vanhuspalvelujen laatusuoritusten tarkistaminen (- 4,4 M€) ja varhaiskasvatuksen henkilöstömitoituksen muutos (-0,63 M€).

Valtionosuusprosentti vuodelle 2019 on 25,37 ja siinä on nousua vuoden 2018 tasoon 0,03 prosenttiyksikköä.

Vuonna 2018 talousarvion valtionosuudet ovat 48.620.000 €. Vuoden 2018 toteutumaennusteen mukaan valtionosuuksia arvioidaan kertyvän 48.223.000 € eli 397.000 € budjetoitua vähemmän. Vuoden 2019 valtionosuusarvio on 48.610.000 €, jossa muutos on +397.000 € / 0,8 % verrattuna vuoden 2018 toteutumaennusteeseen. Vuoden 2019 arvioinnissa on käytetty Kuntaliiton 14.9.2018 julkaisemia ennakkolaskelmia.

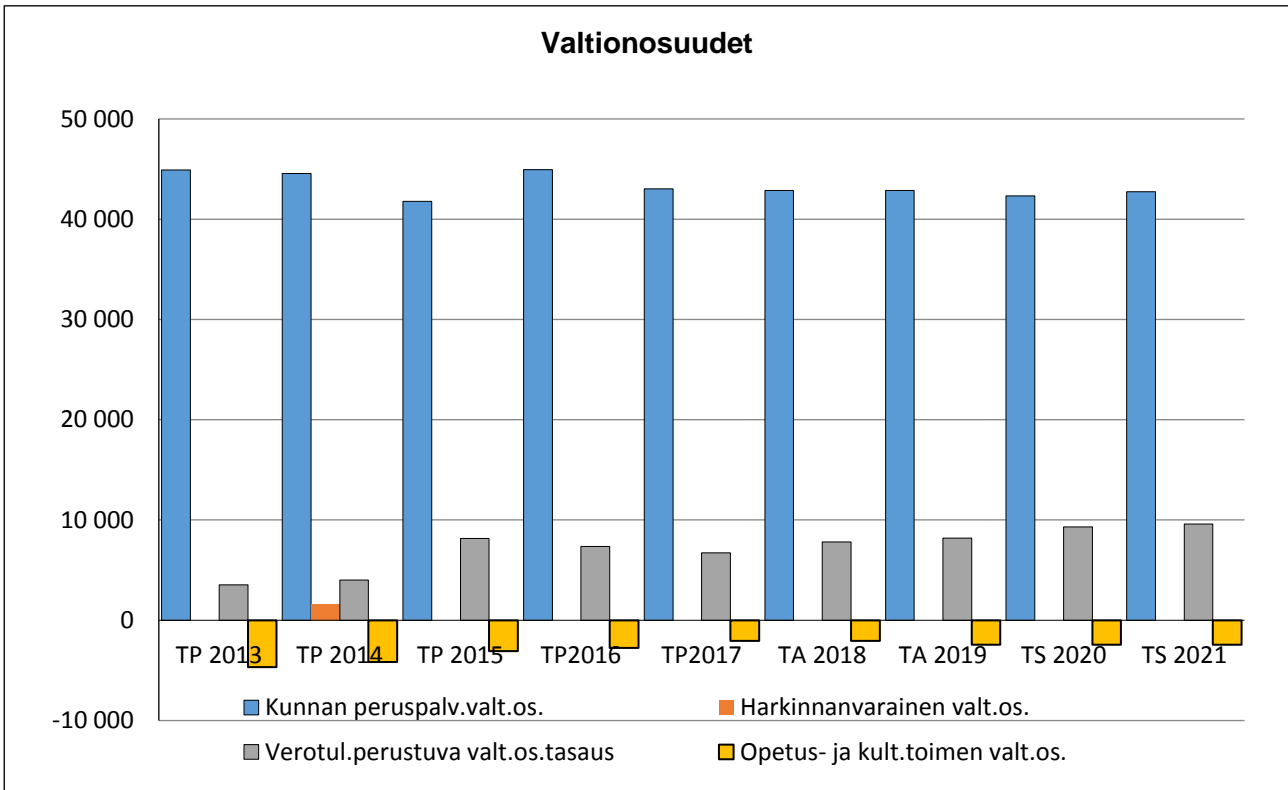
Varkauden valtionosuuksiin sisältyvä verotulotasaus on vuoden 2019 ennakkotiedon mukaan 8.196.000 €, muutos vuoteen 2018 verrattuna + 395.000 € / 5,1 %.

Valtionosuuksien lopulliset laskentaperusteet ja päätökset kuntakohtaisista valtionosuuksista valtiovarainministeriö vahvistaa joulukuussa 2018.

Valtionosuudet tilitetään kunnille kuukausittain 11. päivänä Valtiovarainministeriön joulukuussa vahvistaman päätöksen mukaisesti. Kuukausitilitys nettona noin 3,6 M€. Valtionosuudet ovat 23,5 % kokonaistuotoista ja kattavat toimintakuluista 24,3 %.

Valtionosuudet TP 2013 - 2017 ja TA 2018 sekä TA 2019 ja TS 2020-2021, 1000 €

	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP2016	TP2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Kunnan peruspalv.valt.os.	44 903	44 561	41 772	44 928	43020	42 867	42 860	42 326	42 736
Harkinnanvarainen valt.os.		1 650							
Verotul.perustuva valt.os.tasaus	3 531	3 995	8 163	7 350	6 738	7 801	8 196	9 320	9 610
Opetus- ja kult.toimen valt.os.	-4 661	-4 168	-3 064	-2 770	-2 057	-2 048	-2 446	-2 446	-2 446
Valtionosuudet yhteensä	43 773	46 038	46 871	49 508	47 701	48 620	48 610	49 200	49 900

6.4.3 Korkotuotot ja – kulut

Korkotuottoihin 850.000 € sisältyy antolainojen korkotuotot. Suurin korkotuotto kertyy Keski-Savon Vesi Oy:n antolainan korosta, joka on noin 806.000 €.

Korkokulut muodostuvat pitkäaikaisten talousarviolainojen koroista, joita arvioidaan matalan korkotason mukaisesti vuodelle 2018 0,7 M€. Lainakannan arvioidaan olevan 31.12.2018 69,600 M€, joka olisi 6,3325 € / asukas. Vuoden 2019 arvioitu lainakanta on 81,1 M€ / 3.912 € / asukas.

6.4.4 Muut rahoitustuotot ja – kulut

Rahoitustuotot koostuvat pääosin Varkauden Aluelämpö Oy:n (tulotavoitteen arvio 450.000 €) ja Savon Energiaholding Oy:n osingoista, liikelaitoskuntayhtymän sekä mahdollisesti muiden kuntayhtymien peruspääoman koroista.

Muihin rahoituskuluihin 120.000 € sisältyy mm. pankkien palvelumaksut, provisiot, verotilitysten oikaisuerät ja saatavien perintäkulut. Vuoden 2019 talousarvioon ei sisälly varausta yllättäviin rahoituskuluihin.

6.5 Vuosikate

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa kaupungin tulo-rahoituksen riittävyyttä. Vuosikate siirtyy rahoituslaskelman toiminnan rahavirran ensimmäiseksi eräksi.

Tasapainossa olevassa taloudessa vuosikate kattaa suunnitelman mukaiset poistot. Poistojen on kuitenkin vastattava keskimääräistä vuotuista korvausinvestointien tasoa. Tulo-rahoituksen riittävyyttä arvioitaessa onkin syytä verrata vuosikatteen, poistojen ja poistonalaisten investointien omahankintamenojen määrien vastaavuutta.

Vuoden 2019 vuosikate on 5.566.690 €. Vuosikate riittää kattamaan suunnitelmanmukaisista poistoista 83,8 %. Vuosikate heikkenee vuoden 2018 alkuperäiseen talousarvioon nähden 0,6 M€ (10,8 %).

6.6 Suunnitelman mukaiset poistot

Käyttöomaisuuden poistot lasketaan kaupunginvaltuuston 16.12.2013 § 91 hyväksymän SUMU-poistosuunnitelman mukaisesti. Valtuusto hyväksyi poistosuunnitelmaan 19.10.2015 § 57 muutoksen, jonka mukaan kaikki 3.000 € tai sen alle olevat käyttöomaisuushankkeet poistetaan kerralla.

Vuoden 2019 poistot ovat 9.607.690 €. Muutos vuoden 2018 talousarvioon verrattuna on + 2.667.690 € / 41,7 %. Vuoden 2019 suunnitelmapoistot sisältävät nykyisten terveyskeskus- ja sairaalarakennuksista tehtävät lisäpoistot 2,4 M€, sillä uuden sairaalahankkeen valmistuttua vuonna 2021, nykyiset terveyskeskus- ja sairaalarakennukset poistuvat käytöstä.

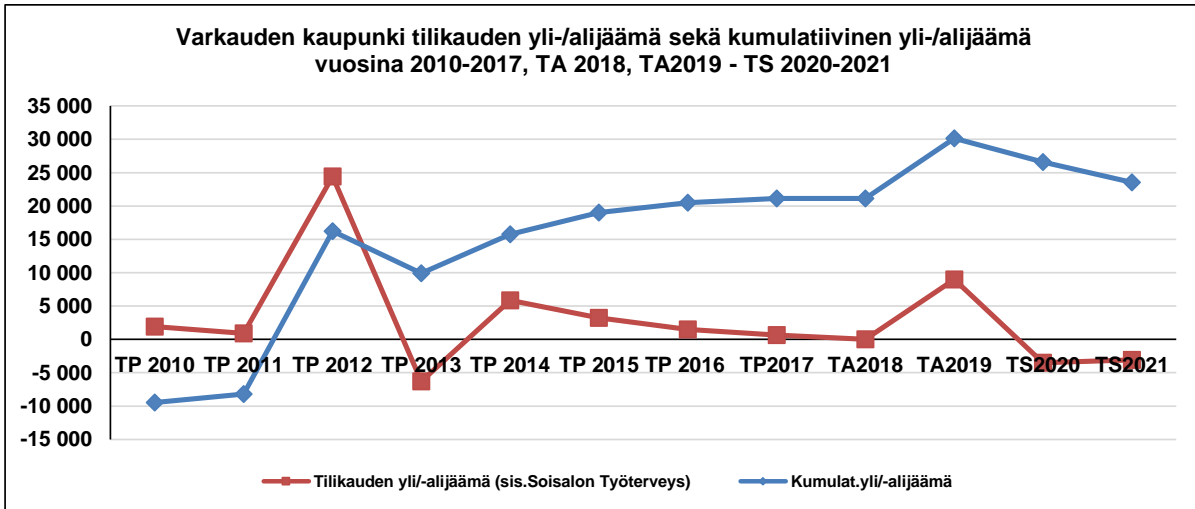
6.7 Tilikauden tulos / ali-/ylijäämä

Talousarviovuoden 2018 talousarvioesitys oli tasapainossa. Toimialojen vuoden 2018 toteutumaennusteet ja loppuvuoden aikana tapahtuvat verotulojen merkittävät tilitysoikaisut huomioiden ennustetaan vuoden 2018 toteutuvan n. 4 M€ alijäämäisenä. Huomioitaessa lisäksi nykyisten terveyskeskus- ja sairaalarakennusten taseen jäännösarvojen alaskirjaus 2,4 M€ (1/4-osa 9,750 M€) tilikauden alijäämää voi kasvaa lähes 6 M€:oon.

Vuoden 2019 talousarvio ja taloussuunnitelmakausi 2020–2021 on 2,4 M€ ylijäämäinen, kun huomioidaan taseessa aikaisemmilta vuosilta sairaalarakennusten rakentamiseen kohdistetun investointivarausten purkamisen 12,5 M€. Investointivaraus puretaan kokonaan vuonna 2019, kun päätös uuden sairaalan rakentamisesta on tehty. Nykyisten terveyskeskus- ja sairaalarakennusten taseessa vielä oleva hankintameno alas kirjataan rakennusten jäljellä olevana pitoaikana eli vuosina 2018 – 2021. (Kilan yleisohje suunnitelman mukaisista poistoista). Taloussuunnitelmakauden tuloslaskelman poistojen määrää nousee em. johtuen poikkeuksellisen suureksi.

Tilikauden tulos on vuonna 2019 investointivarausten purkamisen jälkeen ylijäämäinen 8,999 M€, vuonna 2020 alijäämäinen -3,517 M€ ja vuonna 2021 -3,056 M€.

	TP 2010	TP 2011	TP 2012	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tilikauden yli/-alijäämä (sis. Soisalon Työterveys)	1 903	913	24 414	-6 303	5 841	3 237	1 500	630	0	8 999	-3 517	-3 056
Tilikauden yli/-alijäämä	1 874	1 424	24 882	-6 206	5 717	3 143	1 340	0	0			
Liikelaitos	29	-511	-468	-97	124	94	160					
Tilinpäätösjärjestelyt ja muut oikaisut		342										
Kumulat.yli/-alijäämä	-9 447	-8 192	16 222	9 919	15 760	18 997	20 497	21 127	21 127	30 126	26 609	23 553

6.8 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	TP2017	Alkuperäinen TA2018	TA2019	Muutos, € TA2018/2019	Muutos % TA2018/2019
Toimintatuotot	72 332 044	70 583 794	71 891 723	1 307 929	1,9
Myyntituotot	45 247 268	47 025 774	47 762 290	736 516	1,6
Maksutuotot	10 090 771	10 029 624	9 652 250	-377 374	-3,8
Tuet ja avustukset	1 993 765	1 681 112	2 114 760	433 648	25,8
Muut toimintatuotot	15 000 239	11 847 284	12 362 423	515 139	4,3
Valmistus omaan käyttöön	400 702	295 000	531 000	236 000	80,0
Toimintakulut	-195 280 584	-195 539 794	-200 390 033	-4 850 239	2,5
Henkilöstökulut	-75 290 096	-75 074 957	-77 422 281	-2 347 324	3,1
Palkat ja palkkiot	-57 949 211	-58 357 397	-60 615 313	-2 257 916	3,9
Henkilösivukulut	-17 340 885	-16 717 560	-16 806 968	-89 408	0,5
Eläkekulut	-14 390 985	-14 232 123	-14 715 836	-483 713	3,4
Muut henkilösivukulut	-2 949 900	-2 485 437	-2 091 132	394 305	-15,9
Palvelujen ostot	-86 735 517	-88 856 323	-87 575 255	1 281 068	-1,4
Aineet, tarvikkeet ja tav.	-10 262 613	-10 253 882	-10 486 421	-232 539	2,3
Avustukset	-9 892 854	-7 762 082	-10 921 227	-3 159 145	40,7
Muut toimintakulut	-13 099 504	-13 592 550	-13 984 849	-392 299	2,9
Toimintakate	-122 547 838	-124 661 000	-127 967 310	-3 306 310	2,7
Verotulot	79 952 944	80 700 000	83 214 000	2 514 000	3,1
Valtionosuudet	47 700 693	48 620 000	48 610 000	-10 000	0,0
Rahoitustuotot ja -kulut	1 473 305	1 580 000	1 710 000	130 000	8,2
Korkotuotot	811 418	850 000	850 000	0	0,0
Muut rahoitustuotot	1 358 747	1 500 000	1 500 000	0	0,0
Korkokulut	-528 573	-650 000	-520 000	130 000	-20,0
Muut rahoituskulut	-168 288	-120 000	-120 000	0	0,0
Vuosikate	6 579 104	6 239 000	5 566 690	-672 310	-10,8
Poistot ja arvonalentumiset	-5 948 513	-6 400 000	-9 067 690	-2 667 690	41,7
Suunnitelman muk. poistot	-5 948 513	-6 400 000	-9 067 690	-2 667 690	41,7
Arvonalentumiset					
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
Tilikauden tulos	630 591	-161 000	-3 501 000	-3 340 000	2074,5
Poistoeron muutokset					
Varausten muutokset		161 000	12 500 000	12 339 000	7664,0
Rahatojen muutokset					
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	630 591	0	8 999 000	8 999 000	
Tunnusluvut:	TP 2017	TA2018	TA2019		
Toimintatuotot % toimintakuluista	37,0	36,1	35,9		
Vuosikate %- poistoista	110,6	97,5	61,4		
Vuosikate /asukas	311	298	269		
Asukasluku	21 155	20 930	20 730		
=valtuuston nahden sitovat					

Vuoden 2019 tuloslaskelman muutokset on verrattu vuoden 2018 alkuperäiseen talousarvioon, koska valtuustolle ei ole vielä esitetty tililajikohtaisia määrärahamuutoksia hyväksyttäväksi vuoden 2018 talousarvioon

6.9 Toimialoittain TP 2016–2017, TA 2018 ja TA 2019 sekä TS 2020–2021

Alla olevaan taulukkoon on koottu toimialakohtaiset valtuustoa sitovat erät (toimintakate). Taulukossa vuosien 2016–2017 tilinpäätös, vuoden 2018 talousarvio ja vuoden 2019 talousarvioesitys ovat tarkalla tasolla, mutta suunnitelmavuodet 2020 -2021 ovat esitetty toimintakatetasolla.

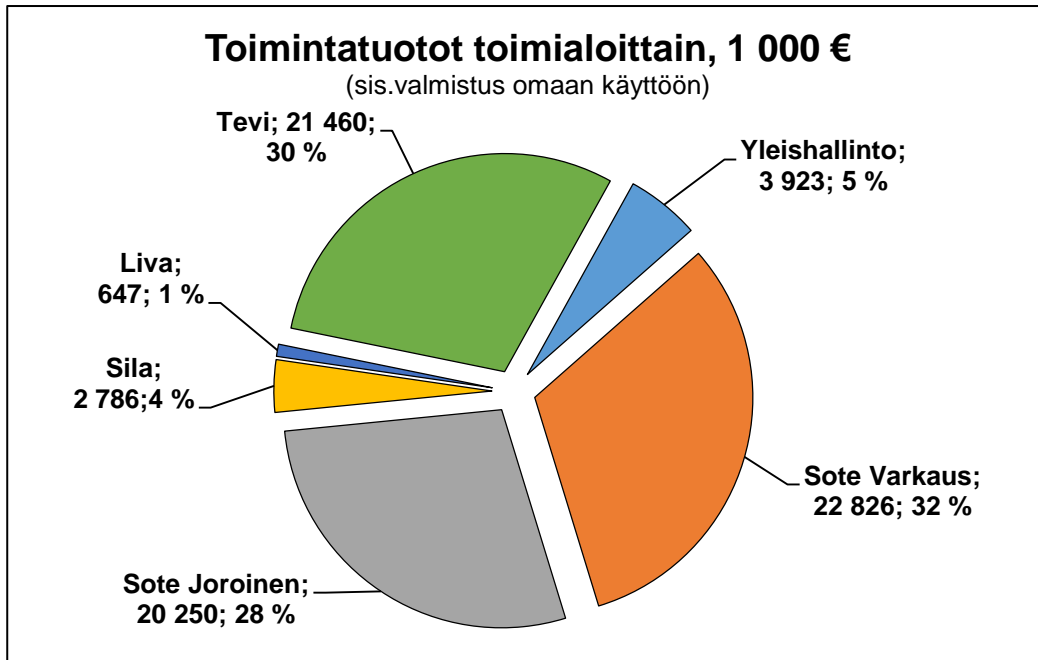
Toimiala	TP 2016	TP 2017	Alkuperäinen TA2018	TA 2019	TS 2020	TS2021
Yleishallinto (kv, kh, tark.ltk., vaalit, konsernihallinto)						
Tuotot	3 066 063	3 145 356	3 426 836	3 922 589		
Kulut	-7 555 729	-8 576 640	-10 145 681	-11 215 589		
Toimintakate (netto)	-4 489 666	-5 431 284	-6 718 845	-7 293 000	-7 200 145	-7 235 237
Sosiaali- ja terveystoimi, Varkaus						
Tuotot	23 210 261	23 637 641	23 311 723	22 826 034		
Kulut	-106 753 433	-106 247 944	-105 447 141	-107 011 041		
Toimintakate (netto)	-83 543 172	-82 610 303	-82 135 418	-84 185 007	-85 181 967	-86 513 670
Sosiaali- ja terveystoimi, Joroinen						
Tuotot	20 803 519	19 989 831	19 978 104	20 249 418		
Kulut	-20 649 912	-19 814 889	-19 823 103	-20 051 828		
Toimintakate (netto)	153 607	174 942	155 001	197 590	170 000	185 000
Sivistystoimi						
Tuotot	4 366 510	3 730 541	2 630 060	2 786 124		
Kulut	-36 826 261	-34 330 486	-32 834 941	-33 825 523		
Toimintakate (netto)	-32 459 751	-30 599 945	-30 204 881	-31 039 399	-31 236 029	-31 529 822
Liikunta- ja vapaa-aikatoimi						
Tuotot	0	329 336	647 401	647 200		
Valmistus omaan käyttöön		2 052	0	16 000		
Kulut		-1 613 957	-3 200 901	-3 263 499		
Toimintakate (netto)	0	-1 282 569	-2 553 500	-2 600 299	-2 623 082	-2 665 026
<i>Sila ja liva yhteensä</i>						
Tuotot	4 366 510	4 059 877	3 277 461	3 433 324		
Valmistus omaan käyttöön		2 052	0	16 000		
Kulut	-36 826 261	-35 944 443	-36 035 842	-37 089 022		
Toimintakate (netto)	-32 459 751	-31 882 514	-32 758 381	-33 639 698	-33 859 111	-34 194 848
Tekninen toimi						
Tuotot	21 054 030	21 499 340	20 589 670	21 460 358		
Valmistus omaan käyttöön	285 746	398 650	295 000	515 000		
Kulut	-23 521 607	-24 696 668	-24 088 027	-25 022 553		
Toimintakate (netto)	-2 181 831	-2 798 678	-3 203 357	-3 047 195	-3 070 977	-3 119 045
Toimintatuotot	72 500 383	72 332 044	70 583 794	71 891 723		
Valmistus omaan käyttöön	285 746	400 702	295 000	531 000		
Toimintakulut yhteensä	-195 306 942	-195 280 584	-195 539 794	-200 390 033		
TOIMINTAKATE	-122 520 813	-122 547 838	-124 661 000	-127 967 310	-129 142 200	-130 877 800
Rahoitus						
Verotulot	80 302 363	79 952 944	80 700 000	83 214 000	84 450 000	86 726 000
Valtionosuudet	49 507 722	47 700 693	48 620 000	48 610 000	49 200 000	49 900 000
Korkotuotot	832 844	811 418	850 000	850 000	850 000	850 000
Muut rahoitustuotot	1 497 100	1 358 747	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Korkokulut	-501 731	-528 573	-650 000	-520 000	-630 000	-710 000
Muut rahoituskulut	-104 314	-168 288	-120 000	-120 000	-120 000	-120 000
VUOSIKATE	9 013 170	6 579 104	6 239 000	5 566 690	6 107 800	7 268 200
Poistot ja arvonalennukset	-5 487 235	-5 948 513	-6 400 000	-9 067 690	-9 625 000	-10 325 000
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tuotot	1 549 895					
Satunnaiset kulut	-1 235 569					
TILIKAUDEN TULOS	3 840 261	630 591	-161 000	-3 501 000	-3 517 200	-3 056 800
Varausten ja rahastojen muutokset	-2 500 000	0	161 000	12 500 000	0	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 340 261	630 591	0	8 999 000	-3 517 200	-3 056 800

6.10 Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto

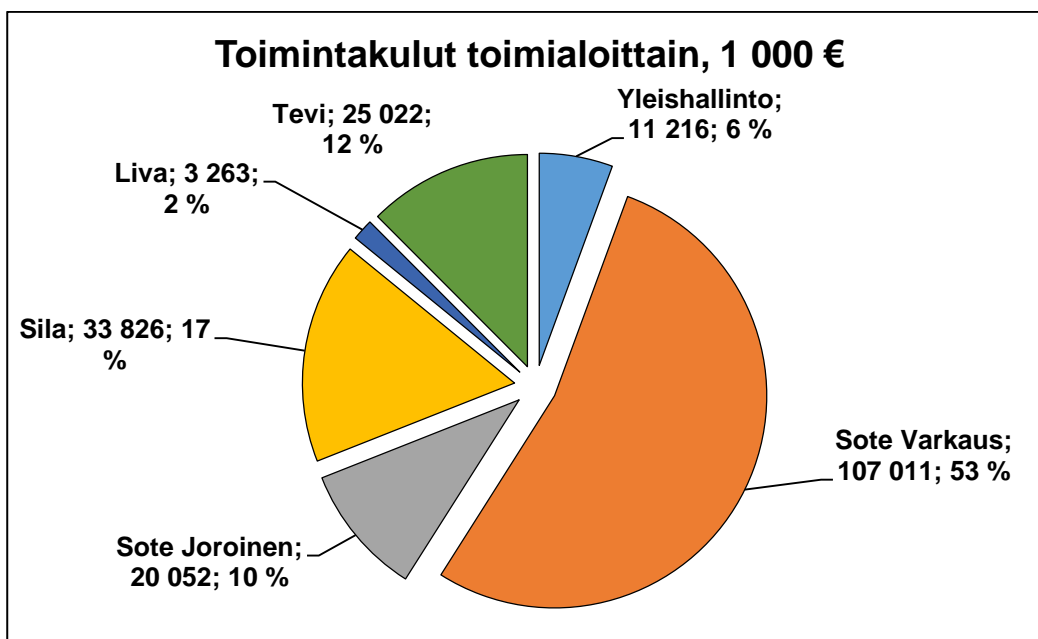
	Sito- vuus* N B	Määrärahat	Tuloarviot
		TA2019	TA2019
KÄYTTÖTALOUSOSA			
Yleishallinto			
Keskusvaalilautakunta	N	98 590	60 000
Kaupunginvaltuusto	N	148 694	0
Tarkastuslautakunta	N	90 000	90 000
Kaupunginhallitus	N	3 735 989	100 000
Konsernipalvelut	N		
Taloushallinto	N	356 658	0
Henkilöstöhallinto	N	3 424 642	936 713
Hallinto- ja tietohallintopalvelut	N	2 141 016	1 515 876
Tukipalvelut/ostopalvelut	N	1 220 000	1 220 000
Sosiaali- ja terveystoimi/Varkaus			
Sos. - ja terv.toimen hallinto	N	3 009 329	2 983 284
Psykososiaaliset palvelut	N	23 058 225	1 956 247
Kotiin annettavat palvelut ja sairaalahoido	N	34 165 605	9 031 216
Terveystuon vastanottopalvelut	N	21 593 360	8 582 195
Muut palvelujen ostot (erikoissair.hoito)	N	25 139 730	228 300
Työterveyshuolto	N	44 792	44 792
Sosiaali- ja terveystoimi/Joroinen			
Sos. - ja terv.toimen hallinto	N	17 500	17 500
Psykososiaaliset palvelut	N	3 718 933	3 724 033
Kotiin annettavat palvelut ja sairaalahoido	N	6 177 414	6 223 554
Terveystuon vastanottopalvelut	N	3 374 581	3 520 931
Muut palvelujen ostot	N	6 763 400	6 763 400
Sivistystoimi			
Sivistystoimen hallinto	N	361 927	60 000
Perusopetus	N	17 347 789	794 332
Varhaiskasvatus	N	11 108 391	711 800
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	N	2 183 268	199 442
Soisalo-opisto	N	2 824 148	1 020 550
Liikunta- ja vapaa-aikatoimi			
Liikunta- ja vapaa-aikatoimi	N	3 263 499	663 200
Tekninen toimi			
Strateginen ohjaus	N	5 907 637	4 338 973
Suunnittelu	N	558 779	11 000
Toteuttaminen	N	3 073 836	224 000
Rakentamisen ohjaus	N	275 237	135 000
Tukipalvelut	N	15 122 453	17 156 385
Pysäköinnin valvonta	N	84611	110000
TULOSLASKELMAOSA			
Verotulo	B		83 214 000
Valtionosuudet	B		48 610 000
Korkotulot	B		850 000
Muut rahoitustulot	B		1 500 000
Korkomenot	B	520 000	
Muut rahoitusmenot	B	120 000	
Satunnaiset erät	B		
INVESTOINTIOSA			
Tekninen toimi			
Maa- vesialueet	B	720 000	1 500 000
Rakennukset	B	9 125 000	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet	B	5 128 000	0
Satamat	B	50 000	0
Kaupunginhallitus			
Osakkeet ja osuudet	B	2 500 000	0
Irtainomaisuus			
Yleishallinto	B	335 000	0
Sosiaali- ja terveystoimi Varkaus	B	344 100	0
Sosiaali ja terveystoimi Joroinen	B	97 000	0
Sivistystoimi	B	195 400	0
Liikunta- ja vapaa-aikatoimi	B	65 000	0
Tekninen toimi	B	106 000	0
RAHOITUSOSA			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	B	100 000	
Antolainasaamisten vähennykset	B		200 000
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B		29 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	17 500 000	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	B		
Oman pääoman muutokset	B		
Tulorahoituksen korjausevät		100 000	
Vaikutus maksuvalmiuteen			98 810
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		237 395 533	237 395 533
*) B=bruttomääräraha/-tuloarvio, N= sitovuus nettomäärärahat/-tuloarviot			

6.11 Toimintatuotot ja –kulut toimialoittain

Toimintatuotot toimialoittain

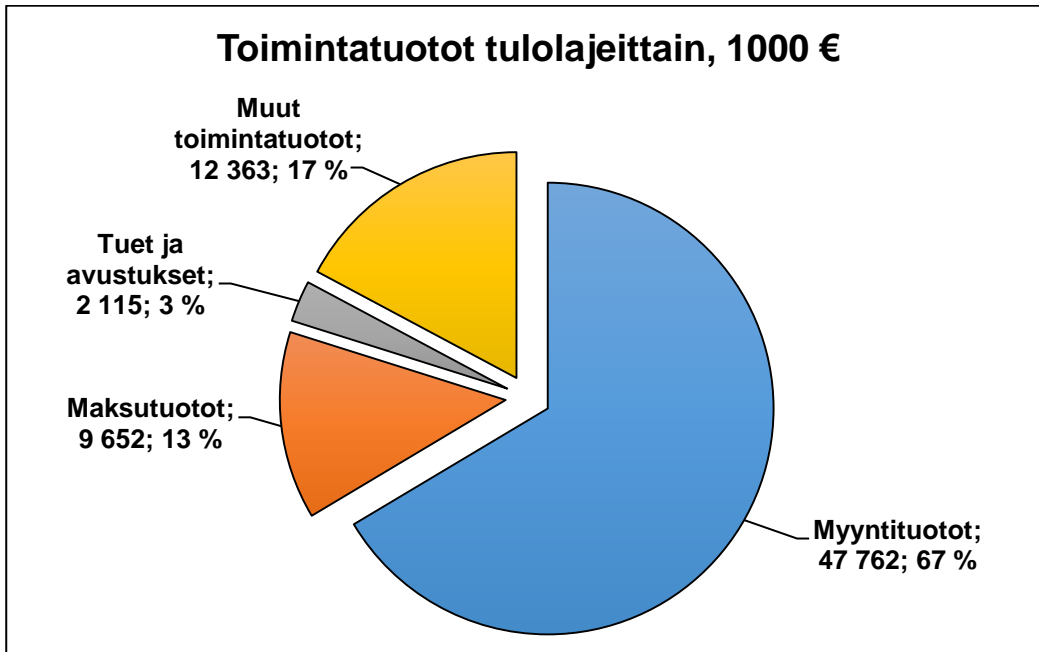

Toimintakulut toimialoittain yhteensä

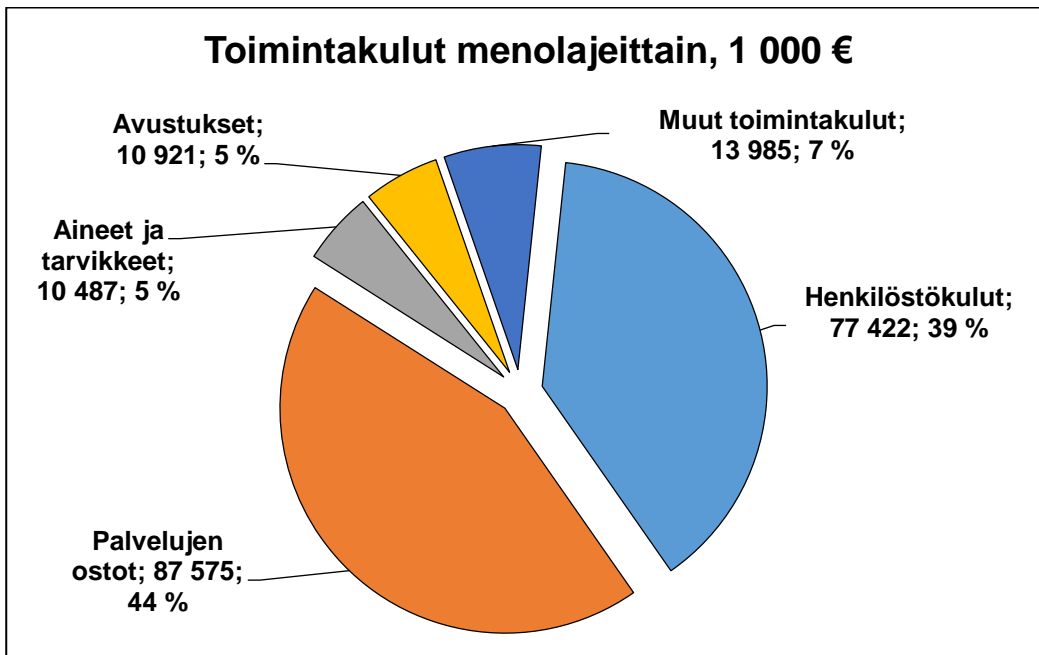

6.12 Toimintatuotot ja -kulut kululajeittain

Toimintatuotot lajeittain

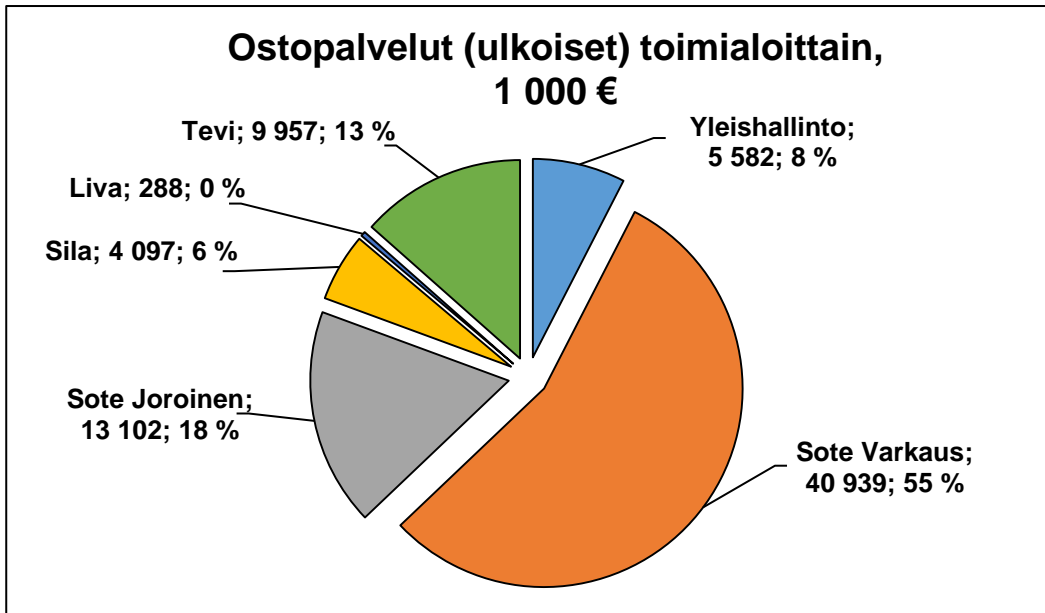

Toimintakulut lajeittain

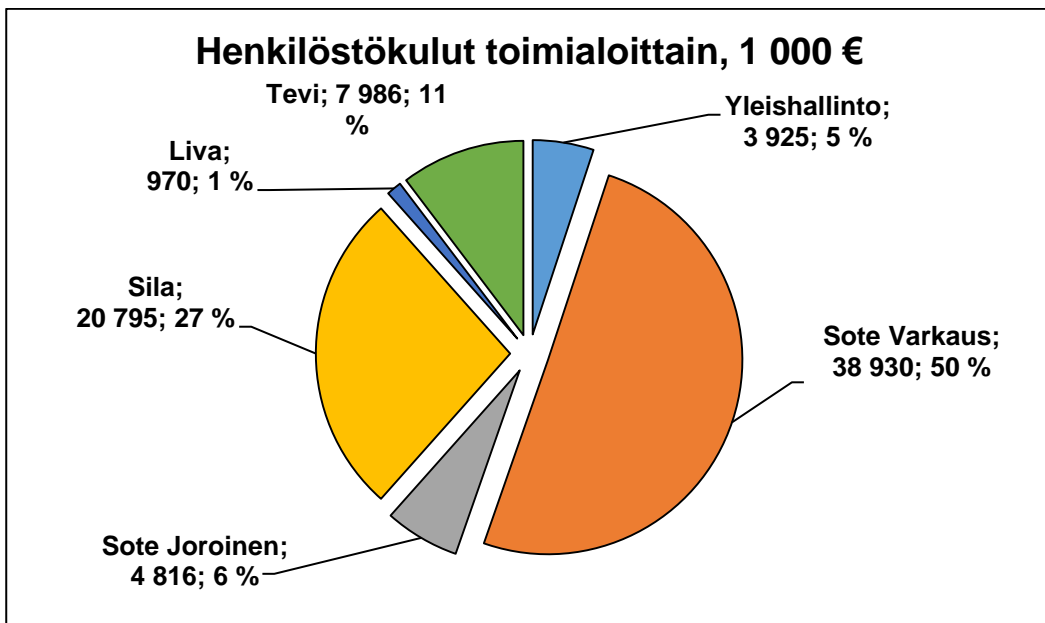

6.13 Ostopalvelut (ulkoiset) ja henkilöstökulut toimialoittain

Ulkoiset palvelujen ostot toimialoittain

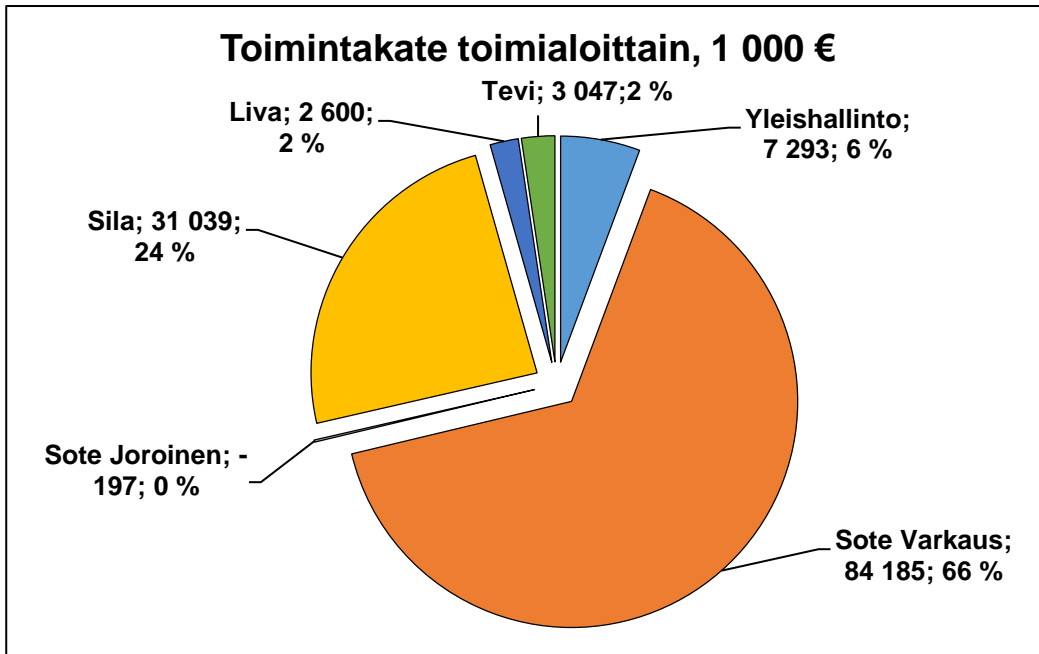
Henkilöstökulut toimialoittain

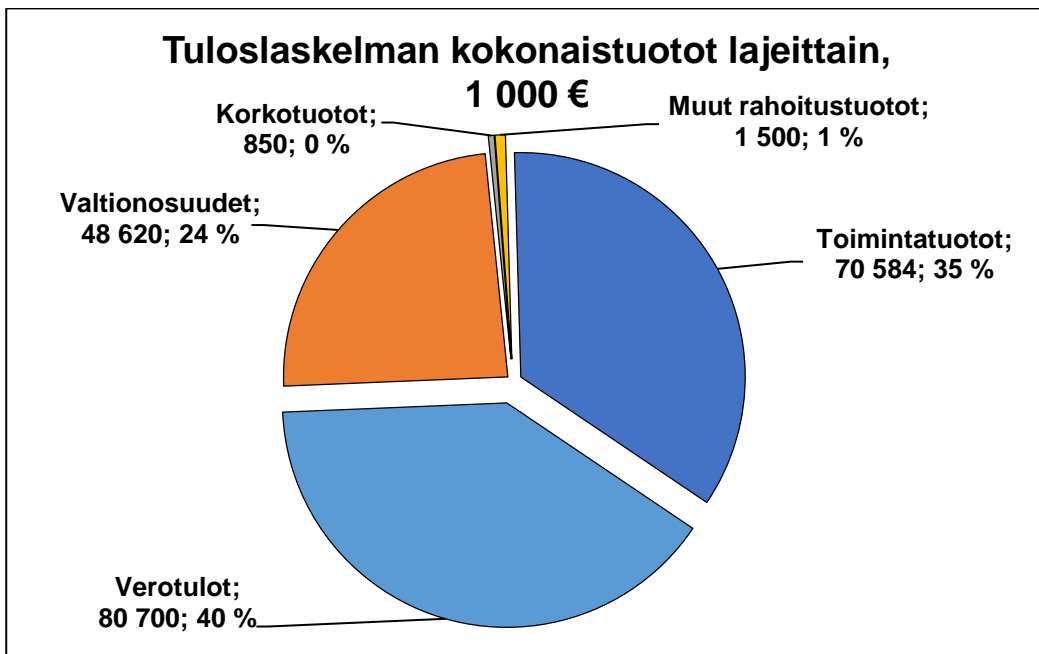

6.14 Toimintakate toimialoittain ja tuloslaskelman kokonaistulot tulolajeittain

Toimintakate toimialoittain

Tuloslaskelman kokonaistuotot lajeittain

7 RAHOITUSLASKELMA

Talousarvion rahoituslaskelmaan kootaan käyttötalous-, tuloslaskelma- ja investointiosan tulojen ja menojen aiheuttama rahavirta (toiminnan ja investointien rahavirta). Lisäksi rahoitusosaan merkitään kaupungin antolainauksen, lainakannan ja mahdolliset oman pääoman muutokset sekä arvio merkittävistä muutoksista muissa maksuvalmiuden erissä (rahoituksen rahavirta). Rahoitusosa esitetään vähennyslaskukaavan muodossa.

Toiminnan rahavirta osoittaa budjetoidun tulorahoituksen määrän, joka on varainhoitovuonna käytettävissä investointien rahoittamiseen, pääomasijoituksiin ja pääoman palautuksiin sekä maksuvalmiuden vahvistamiseen.

Investointien rahavirta muodostuu investointimenojen ja niihin saatujen rahoitusosuuksien ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulojen erotuksesta.

Välisummana esitetään *Toiminnan ja investointien rahavirta*. Ylijäämäinen välisumma osoittaa, että investoinnit rahoitetaan kokonaisuudessaan tulorahoituksella, investointien rahoitusosuuksilla ja omaisuuden myynnillä. Negatiivinen välisumma osoittaa määrän, joka on rahoitettava pääomarahoituksella. Mainitun välisumman ja rahoituksen rahavirran yhteen laskettu määrä osoittaa budjetoitujen rahavirtojen kokonaisvaikutuksen kunnan maksuvalmiuteen.

Rahoituksen rahavirtaan budjetoidaan antolainojen, lainakannan ja pääoman muutokset.

Rahoituslaskelman mukaan toiminnan ja investointien rahavirta talousarvioesityksessä on 11.698.810 €. Bruttoinvestoinnit ovat 18.665.500 €, investointitulot (käyttöomaisuuden myyntitulot) 1.500.000 € ja nettoinvestoinnit 17.165.500 €.

Rahoituksen rahavirtaan vaikuttavina erinä rahoituslaskelmassa on käsitelty antolainasaamisten lisäys 100.000 € ja antolainasaamisten vähennys 200.000 € sekä pitkäaikaisten lainojen muutoksina uudet talousarviolainat 29,0 M€ ja nostettujen talousarviolainojen lyhennyserät 17,5 M€. Talousarviovuodelle 2019 ajoittuvat kertalyhenteisten (bullet) lainojen takaisinmaksu, yht. 12,0 M€, joka nostaa lainojen lyhennykset poikkeuksellisen suureksi.

Kaupungin lainamäärän arvioidaan olevan vuoden 2018 lopussa 69,6 M€ (3.325 €/as.). Vuonna 2019 pitkäaikaisten lainojen arvioitu nettomuutos on 11,5 M€, jolloin kokonaislainamäärän vuoden 2019 lopussa arvioidaan olevan 81,1 M€ (3.912 €/as.).

Talousarvion 2019 nettolainanotto pitkäaikaisten lainojen muutoksen osalta (11,5 M€) on sitova, jolloin mm. lainojen konvertointi on mahdollista. Lisäksi talusjohtajalla on valtuuston päätöksen 28.5.2018 § 41 mukaisesti valtuutus nostaa lyhytaikaista lainaa enintään 20 M€.

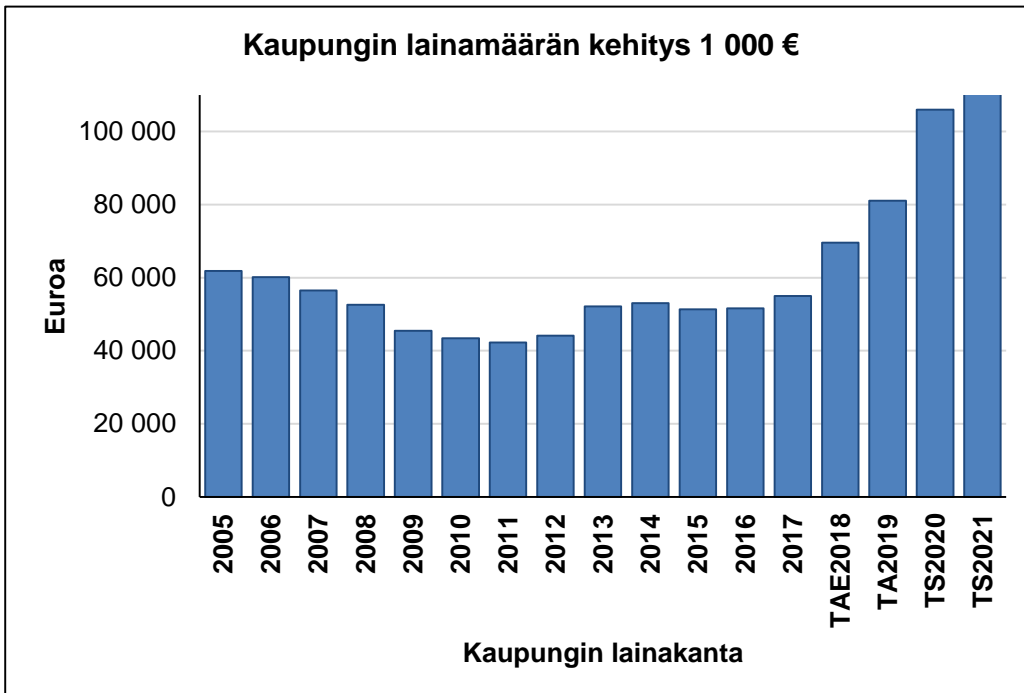
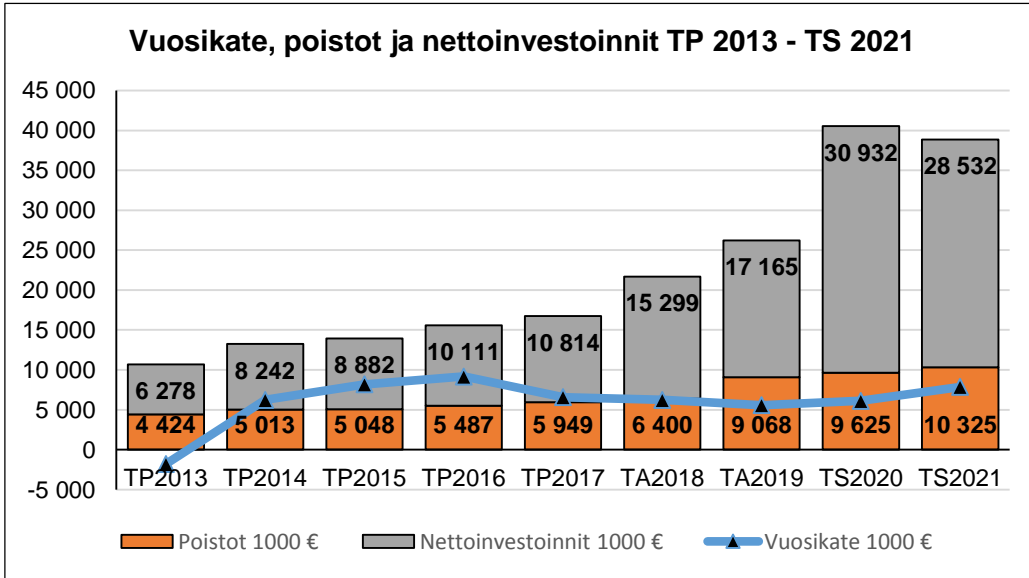
Tunnusluku lainanhoitokate: $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainan lyhennykset})$

Lainanhoitokate kuvaa tulorahoituksen riittävyyttä vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun.

TALOUSARVION RAHOITUSLASKELMA					
	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
VUOSIKATE	6 579 104	6 239 000	5 566 690	6 107 800	7 268 200
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	-372 155	-100 000	-100 000		
	6 206 949	6 139 000	5 466 690	6 107 800	7 268 200
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
INVESTOINTIMENOT	-11 284 185	-15 449 000	-18 665 500	-31 082 000	-28 682 000
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIIN	235 394	0	0	0	
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOV.TULOT	234 336	150 000	1 500 000	150 000	150 000
	-10 814 456	-15 299 000	-17 165 500	-30 932 000	-28 532 000
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-4 607 507	-9 160 000	-11 698 810	-24 824 200	-21 263 800
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET					
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	-700 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	125 167	190 000	200 000	220 000	220 000
	-574 833	90 000	100 000	120 000	120 000
LAINAKANNAN MUUTOKSET					
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	0	14 988 000	29 000 000	33 000 000	32 000 000
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-6 608 598	-5 918 000	-17 500 000	-8 077 000	-10 877 000
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	15 294 932				
	8 686 334	9 070 000	11 500 000	24 923 000	21 123 000
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	125 394	0	0	0	
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	8 236 895	9 160 000	11 600 000	25 043 000	21 243 000
RAHAVAROJEN MUUTOS	3 629 389	0	-98 810	218 800	-20 800
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:					
	TP2017	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021
Toiminnan ja investointien rahavirta, €	-4 607 507	-9 160 000	-11 698 810	-24 824 200	-21 263 800
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä suunnitelmakaudella 2018-2021, €		-9 160 000	-20 858 810	-45 683 010	-66 946 810
Lainanhoitokate	1,2	1,0	0,3	0,8	0,7
Lainanhoitokate kuvaa tulo-rahoituksen riittävyyttä vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Lainanhoitokate on hyvä, jos tunnusluku on yli 2, tyydyttävä tunnusluku 1-2, heikko alle 1.					
*) Valtuustoon nähden sitovat erät					
	TP2017	TPE2018	TA2019	TS2020	TS2021
Lainat 31.12.	55 012 000	69 600 000	81 100 000	106 023 000	127 146 000
Lainat €/asukas	2 600	3 325	3 912	5 162	6 243
Asukasluku 31.12.	21 155	20 930	20 730	20 541	20 367

Vuosikate, poistot, nettoinvestoinnit ja lainakanta

	TP2013	TP2014	TP2015	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Vuosikate 1000 €	-1 782	6 246	8 190	9 173	6 579	6 239	5 567	6 108	7 868
Poistot 1000 €	4 424	5 013	5 048	5 487	5 949	6 400	9 068	9 625	10 325
Nettoinvestoinnit 1000 €	6 278	8 242	8 882	10 111	10 814	15 299	17 165	30 932	28 532
Lainakanta 1000 €	52 171	53 056	51 339	51 621	55 012	69 600	81 100	106 023	127 146

8 KÄYTTÖTALOUS / LAUTAKUNTIEN TALOUSARVIOT

8.1 YLEISHALLINTO

8.1.1 KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Tilivelvolliset: hallintojohtaja

Vuonna 2019 toimitetaan kahdet tai kolmet vaalit; edustakuntavaalit, europarlamenttivaalit sekä mahdollisesti maakuntavaalit. Eduskuntavaalien ennakoäänestys on kotimaassa 3.4.-9.4.2019, ulkomailla 3.4.- 6.4.2019 ja vaalipäivä 14.4.2019. Oikeusministeriö suorittaa eduskuntavaaleissa kaupungille kertakorvauksena ministeriön vahvistaman euromäärän kutakin äänioikeutettua kohden. Korvaus ei kata kaikkia vaaleista kaupungille aiheutuvia kustannuksia.

Europarlamenttivaalien ennakoäänestys on kotimaassa 15.5.-21.5.2019, ulkomailla 15.5.- 18.5.2019 ja vaalipäivä 26.5.2019. Oikeusministeriö suorittaa europarlamenttivaaleissa kaupungille kertakorvauksena ministeriön vahvistaman euromäärän kutakin äänioikeutettua kohden. Korvaus ei kata kaikkia vaaleista kaupungille aiheutuvia kustannuksia

Pääministerin 27.6.2018 antaman ilmoituksen (PI 2/2018 vp) mukaan hallituksen tavoitteena on, että ensimmäiset maakuntavaalit voitaisiin pitää toukokuussa 2019. Oikeusministeriö suorittaa mahdollisesti myös maakuntavaaleissa kertakorvauksena kaupungille ministeriön vahvistaman euromäärän äänioikeutettua kohden.

Suunnitelmakaudella 2020 – 2021 säännönmukaisia vaaleja ei ole vuonna 2020. Kuntavaalit järjestetään keväällä 2021.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	0	66 000	60 000	0	
Kulut	-69 806	-90 786	-98 590	0	
Toimintakate	-69 806	-24 786	-38 590	0	-70 000
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	
Tilikauden tulos	-69 806	-24 786	-38 590	0	-70 000
valtuustoon nähden sitovat erät					

8.1.2 KAUPUNGINVALTUUSTO

Tilivelvolliset:

Valtuusto on kunnan ylintä päätösvaltaa käyttävä luottamuselin. Toimivaltansa valtuusto saa kuntalaisilta kuntavaaleissa. Valtuusto ilmaisee kunnan tahdon.

Valtuustolle kuuluu kunnan toiminnasta ja taloudesta päättämisen ohessa edistää kuntalaisten suoraa osallistumista kunnan toimintaan ja päätöksentekoon.

Valtuuston rooli on toimia kunnan strategisena johtajana, jossa on tärkeää tulevaisuuteen suuntautunut, kunnan toiminnan pitkántähtäimen tavoitteiden ja päämäärien hahmottaminen ja linjaaminen. Valtuusto on hyväksynyt vuonna 2018 uuden kaupunkistrategian 2018–2040; Asukkaiden Warkaus.

Valtuuston tehtäviin kuuluu:

- päättää toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista
- päättää hallinnon järjestämisen perusteista

- päättää talouden ja rahoituksen perusteista sekä hyväksyä talousarvio
- päättää kunnan palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista
- päättää kunnan liikelaitokselle asetettavista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista
- päättää takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta
- valita jäsenet kunnan toimielimiin, jollei jäljempänä toisin säädetä
- päättää luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteista
- valita tilintarkastajat
- hyväksyä tilinpäätös ja päättää vastuuvapaudesta
- päättää muista valtuuston päätettäviksi säädettyistä ja määrätyistä asioista

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-190 329	-152 376	-148 694	0	
Toimintakate	-190 329	-152 376	-148 694	-149 000	-149 000
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	
Tilikauden tulos	-190 329	-152 376	-148 694	-149 000	-149 000
valtuustoon nähden sitovat erät					

8.1.3 TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat, arvioida kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista kunnassa ja kuntakonsernissa sekä arvioida onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan on kuntalain § 121 mukaan arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä. Tarkastustoimeen kuuluu sekä sisäinen että ulkoinen tarkastus. Sisäinen tarkastus hoidetaan ostopalveluna.

Tarkastuslautakunnan on huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta.

Tarkastuslautakunnan tulee valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi vuosittain, sekä ylläpitää sidonnaisuusrekisteriä yleisessä tietoverkossa.

Tarkastuslautakunta kokoontuu noin kaksitoista kertaa vuodessa sekä tarvittaessa useammin. Kokouksissa keskitytään tiedon hankkimiseen hallintokuntien toiminnasta ja tavoitteista sekä niiden toteutumisesta.

Tilintarkastus ja sisäinen tarkastus keskittyvät kuntalain mukaisten tehtävien ohella tarkastamaan samoja alueita, mitkä ovat kulloinkin lautakuntien arviointikäyntien kohteena.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kaupungin johdon, toimialajohtajien sekä ay-luottamusmiesten kuuleminen	Kaupungin johtavien viranhaltijoiden ja ay-luottamusmiesten kuuleminen.	Vuosittain.
Tutustumis-/arviointikäynnit toimipaikoilla	Arviointikäynnit	Vuosittain vähintään 2-3 kohdetta
Laatia koko konsernista	Koko konsernia kattava toimintaa	Kattava, toimintaa ohjaava

arviointikertomus tilikauden aikana tehtyjen havaintojen perusteella.	ohjaava arviointikertomus	arviointikertomus
---	---------------------------	-------------------

Suunnittelukauden tavoitteet 2020-2021	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kehittää lautakunnan arviointitoimintaa monipuolisemmaksi.	Tarkastuslautakunnan koulutukset.	1-2 koulutusta vuodessa.

Toimintaan liittyvät riskit	Riskienhallinta / toimenpiteet	Riskitaso
Tietosuoja ja salassa pidettävät asiakirjat.	Kiinnitetään huomiota tarkastuslautakunnan laajaan tietojensaantioikeuteen ja salassapitovelvollisuuteen, sekä asiakirjojen hävittämiseen tietoturva huomioituna.	 KOHTA-LAINEN

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	72 623	90 000	90 000	0	
Kulut	-72 623	-90 000	-90 000	0	
Toimintakate	0	0	0	0	0
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	
Tilikauden tulos	0	0	0	0	0
valtuustoon nähden sitovat erät					

8.1.4 KAUPUNGINHALLITUS

Tilivelvolliset: kaupunginjohtaja ja kaupunginhallituksen jäsenet

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin ja kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden johtamisesta ja kehittämisestä kaupunginvaltuuston hyväksymien tavoitteiden, suunnitelmien ja päätösten mukaisesti.

Konserniohjaus

Hallintosäännön luvun 3 mukaisesti kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii konsernijaosto, jonka tehtävät hallintosäännön luvun 3 § 7 mukaisesti on määritelty seuraavasti:

1. Seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä kaupunginhallitukselle.
2. Antaa kaupungin ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa.
3. Nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.
4. Vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja yhteen sovittamisesta siten, että kaupungin toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus varmistetaan.
5. Hyväksyy sisäisen tarkastuksen suunnitelman, johon perustuen arvioidaan riskienhallinta-, valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien tuloksellisuutta.
6. Vastaa riskienhallinnan järjestämisestä siten, että kaupungin toiminnan olennaiset riskit tunnistetaan ja kuvataan, riskin toteutumisen vaikutukset, toteutumisen todennäköisyys ja mahdollisuudet hallita riskiä arvioidaan sekä
7. Valmistelee kaupunginhallitukselle sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevan toimintakertomukseen otettavan osion

Valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteet, jotka on johdettu kaupunkistrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta.

Kaupunginhallitus on 1.10.2018 § 229 määrännyt johtoryhmän jäsenten omistajaohjaukseen liittyvästä työnjaosta kaupungin tytär- ja osakkuusyhteisöissä.

Merkittävimpien tytäryhteisöjen talousarvioesitykset on liitetty talousarviokirjan osaan IV Konserniyhtiöt. Kaupungin edustajien tulee toimia tytäryhteisöjen päätöksentekoeleimissä kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti sekä noudattaa konserniohjeita.

Kuntakonsernin vuoden 2019 toiminnalle asetetaan seuraavat tavoitteet:

	TA2019
Konsernin toimintatuotot toimintamenoista, %	48 %
Konsernin vuosikate poistoista %	väh. 100 %
Konsernin omavaraisuusaste, %	väh. 50 %
<p>Omavaraisuusaste kuvaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja konsernin kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä aikavälillä, konsernin omavaraisuusaste tp 2017 oli 38,1 %</p>	
Konsernin lainakanta €/asukas (31.12.17 8.262 €/as.)	Konsernin lainakanta kasvaa samassa suhteessa kuin kuntien keskimääräinen konsernivelka
Konsernin yli /-alijäämä	Konsernin toimintakateen kasvu ei ylitä verorahoituksen muutosta. Tilikauden tulos on ylijäämäinen.
Takaukset, € (takaukset 31.12.2017 yht. 64,587 M€)	Takausvastuut eivät kasva vuoden 2018 tasosta merkittävästi

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kaupunkistrategian toimeenpanoa sekä siihen liittyvää tuloksellisuus- ja laatukampanjaa tukeva kehittämiskampanja on kattavasti käynnissä	Työyhteisöjen ja -yksiköiden osallisuus tuottavuus- ja laatukampanjan mukaisissa kehittämisprosesseissa Kehitettyjen prosessien sekä uusien tai uudistettujen palvelutuotteiden määrä	Kaikki työyhteisöt ja -yksiköt mukana tuottavuus- ja laatukampanjan mukaisissa kehittämistoimissa Kaikissa työyhteisöissä ja -yksiköissä kehitystyön alla vähintään yksi prosessi tai uusi/uudistettava palvelu
Kaupunkistrategian mukaiset pääprosessit ja niitä tukevat alaproessit on tunnistettu ja kuvattu. Keskeisimpien prosessien kehitystyö on käynnistynyt.	Työyhteisöjen ja -yksiköiden osallisuus prosessien kehittämisessä eli prosessikuvauksiin liittyvän työskentelyn kattavuus Kehittämisprosessissa olevien prosessien määrä	Kaikki kaupunkistrategian neljän kärkitavoitteen mukaiset pääprosessit on tunnistettu ja kuvattu. Prosessien kuvaaminen on käynnistynyt kaikissa työyhteisöissä ja -yksiköissä.
Kaupunkikonsernin talouden tasapainon säilyttäminen	Konsernin toimintakate ja verorahoitus (verot ja valtionosuudet) Konsernin vuosikate % - poistoista	Konsernin toimintakate kasvaa vähemmän kuin verorahoitus Vuosikate kattaa poistoista väh. 100 %

	Konsernin lainamäärän muutos	Konsernivelka ei kasva merkittävästi vuoden 2018 tasosta
Omistaja- ja konserniohjaus tukevat konsernin etua	Laaditaan omistajapoliittiset ohjeet	Ohjeet valmiina 30.6.
Palvelun laatu ja asiakaskokemus paranevat	Asiakaspalaute	Dokumentoidut asiakaspalautteet paranevat
Työn tuottavuus ja tehokkuus lisääntyy	Palkkakustannukset Sijaisten palkkakustannukset Sairauspoissaolot (työkyvyttömyyden kustannukset)	Palkkakustannukset pienenevät kaikilla toimialoilla - 10 % verrattuna TP2016. Sosiaali- ja terveystoimen sijaisten palkat pienenevät - 0,2 M€ verrattuna TP2016 Sairauspoissaolot pienenevät yhteensä 1,1 pv/hlö verrattuna TP2016
Sisäinen ja ulkoinen työnantajamielikuva paranee	Työhyvinvoinnin kokemus ja henkilöstötyytyväisyys	Henkilöstökyselyn (pulssekyselyn) tulokset pysyvät vähintään samalla tasolla (kokonaiskeskiarvo 3,8)
Osallisuuden ja lähidemokratian vahvistaminen	Osallistuva budjetointi	Osallistuvan budjetoinnin osuus talousarviovuonna on 30.000 €.
Sisäisen valvonnan sekä riskien seuranta ja arviointi	Sisäisen valvonnan ja riskienhallintaohjeistus	Ohjeistus päivitetty 30.6.

Suunnittelukauden tavoitteet 2020-2021	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Uusi Varkaus 2020	Uuden Varkauden valmisteluiden status	Uuden Varkauden 2020 palvelutuotantoa (palveluohjelmaa) vastaava organisaatio- ja henkilöstösuunnitelma tehty
Asukkaiden osallisuuden ja vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen	Osallistuva budjetointi	Toimintamallin luominen Osallistuvan budjetoinnin kohderyhmien lisääminen. Tavoite n. 1% koko kaupungin budjetin toimintakuluista.
Asukasluvun kääntäminen kasvuun	Väestömuutokset	Muuttoliike on kääntynyt positiiviseksi
Kaupunkikonsernin talouden tasapainon säilyttäminen	Konsernin toimintakate ja verorahoitus (verot ja valtionosuudet) Konsernin vuosikate % - poistoista Konsernin lainamäärän muutos	Konsernin toimintakate kasvaa vähemmän kuin verorahoitus Vuosikate kattaa poistoista väh. 100 % Konsernivelka ei kasva merkittävästi vuoden 2018 tasosta

Toimintaan liittyvät riskit	Riskienhallinta / toimenpiteet	Riskitaso
Talouden tasapainossa pitäminen	Tavoitteellinen toiminta talouden keskeisten tunnuslukujen saavuttamiseksi	 SUURI
Konsernialijäämä kasvaa	Kaupungin ja konserniin kuuluvien yhteisöjen tulokset ovat positiivisia	 KOHTA-LAINEN
Pitkäaikaistyöttömyys kasvaa	Työllisyysohjelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttaminen	 KOHTA-LAINEN
Ulkoisen ja sisäisen toimintaympäristön häiriöt ja uhkat	Päivittyvä valmiussuunnittelu sekä koulutukset ja harjoitukset	 KOHTA-LAINEN

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	185 063	100 000	100 000	0	
Kulut	-3 575 086	-3 524 058	-3 735 989	0	
Toimintakate	-3 390 023	-3 424 058	-3 635 989	-3 617 000	-3 582 000
Suunnitelman muk. poistot	-6 283	-6 300	-6 270	0	
Tilikauden tulos	-3 396 306	-3 430 358	-3 642 259	-3 617 000	-3 582 000

valtuustoon nähden sitovat erät

Kaupunginhallituksen kokonaismäärärahaan sisältyvät seuraavat osamäärärahat: kaupunginjohto, jäsenyydet, avustaminen, toimikunnat, elinvoiman edistäminen, kaupungin osuus verohallinnon verotuskustannuksiin ja varausluonteiset määrärahat.

Varausmäärärahaan (195.000 €) sisältyy mm. osallistuvaan budjettiin 30.000 €, työmarkkinatuen saajien Warkaus-korttiin 25.000 €, vähävaraisten lapsiperheiden virkistys- ja harrastustoimintaan 20.000 €, kaupunkikeskustan kehittämiseen 50.000 €, kansainvälisyystoimintaan 20.000 €.

Kaupunginhallituksen muiden käyttövarojen määrärahavaraus on 230.000 €, johon sisältyy mm. varaus talouden tasapainottamisselvityksen laadintaan (50.000 €), kaupunki-imagon kehittämiseen (50.000 €), 100+1 tekoa varkautelaisten hyväksi! – tuottavuus- ja laatukampanjan toteuttamiseen (40.000 €), Varkauden teollisuuden historian kirjoittamisen aloittamiseen varaus (20.000 €).

Jäsenyydet (osamääräraha)

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-425 398	-386 948	-387 082	0	0
Toimintakate	-425 398	-386 948	-387 082	-387 000	-387 000
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-425 398	-386 948	-387 082	-387 000	-387 000

Varkauden kaupunki on jäsenenä sekä kuntien keskusjärjestöissä Suomen Kuntaliitto, Kunnallinen Työmarkkinalaitos, Pohjois-Savon liitto että useissa säätiöissä ja yhdistyksissä, mm. Kuopion kauppakamari, Suomen Kotiseutuliitto, Snellman – instituutti ry, Suomen tieyhdistys, Viitostie ry, Maaseudun kehittämissyhdystys Mansikka ry ja Suomen Tieyhdistys ry.

Avustaminen (osamääräraha)**TALOUS**

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	1 320	0	0	0	0
Kulut	-125 704	-540 000	-615 000	0	0
Toimintakate	-124 384	-540 000	-615 000	-646 000	-611 000
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-124 384	-540 000	-615 000	-646 000	-611 000

Avustaminen on eriytetty kaupunginhallituksen alaisuudesta omaksi kokonaisuudeksi. Kaupunginhallitus päättää sellaisten järjestöjen tukemisesta, joiden tukeminen ei kuulu kaupungin muiden toimialojen toimialaan. Tapahtuma-avustukset julistetaan haettavaksi kerran vuodessa. Tärkeimmät avustukset päätetään talousarvion yhteydessä. Avustusten hakeminen tapahtuu keskitetysti ja sähköisesti. Avustuksiin ja yhteistyösopimuksiin on varattu yhteensä 615.000 € vuoden 2019 talousarviossa. Ko. vuoden 2019 määrärahaan sisältyy avustus Varkauden Teatterille 500.000 € (korotus 30.000 € vuoden 2018 avustuksen tasosta). Vuoden 2019 avustasmäärärahasta kohdennetaan Sampea ja Samppanjaa-kaupunkifestivaaliin 20.000 €, Varkaus -90 juhluvuoden tapahtumiin 50.000 €, Savon Sampo-messutapahtumaan 20.000 € ja Via Dia Pohjois-Savo ry päiväkeskuksen ruokakuljetuksiin 5.000 €, Joroisten musiikkipäivän tapahtumiin 3.500 €. Muun kohdentamattoman avustasmäärärahan osuus 16.000 €.

Toimikunnat (osamääräraha)**TALOUS**

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-31 180	-47 432	-42 572	0	0
Toimintakate	-31 180	-47 432	-42 572	-42 572	-42 572
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-31 180	-47 432	-42 572	-42 572	-42 572

Toimikunnat sisältää kuntalain mukaiset lakisääteiset vuorovaikutus- ja vaikuttamistoimielimet: vammaisneuvosto (KuntaL 27 §) ja vanhusneuvosto (KuntaL 28 §), jotka kaupunginhallituksen on asetettava. Erilliset määrärahat on varattu vammaisneuvostolle (6.400 €) ja vanhusneuvostolle (6.400 €). KuntaL 26 §:n nuorisovaltuuston määrärahat sisältyvät sivistystoimen/nuorisotoimen talousarvioon.

Vaikuttamistoimielimet ovat edustamansa ryhmän osallistumis- ja vaikuttamiskanavia. Ne eivät ole kunnan varsinaisia kuntalain 30 §:ssä säädettyjä toimielimiä.

Toimikuntien määrärahaan sisältyvät myös erilaisten "poikkihallinnollisten" työryhmien kokouskulut; mm. kansainvälisten asioiden työryhmä, työllisyystyöryhmä, vetovoimakeskuksen työryhmä, terveystoimikunta ohjausryhmä, taloustyöryhmä, sisäilmatyöryhmä, elinkeinoryhmä.

8.1.4.1 Elinvoiman edistäminen

Tilivelvolliset: kaupunginjohtaja, kaupunginhallitus, Navitas Kehitys Oy hallitus ja toimitusjohtaja

Tehtävänä toimia aktiivisesti edunvalvonnassa ja varmistaa kaupunkistrategian toteutuminen. Toimijoina kaupunginjohtaja, muu kaupungin johto, Navitas Kehitys Oy, Keski-Savon Teollisuuskylä Oy ja Wäläky.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Väkiluvun kasvu	Muuttoliike	Muuttoliike plussalla
Työllisyysasteen nousu	Työllisyysaste	60 %
Kaupungin imagon paraneminen	Sijoittuminen muiden seutukaupunkien vertailussa	10 parhaan seutukaupungin joukossa
Osaavan työvoiman saatavuus	Koulutuspaikat	Koulutuspaikat lisääntyvät
Saavutettavuus paranee	Liikenneyhteyksien määrä	Yhteydet lisääntyvät
Seutuyhteistyön syveneminen	Yhteiset hankkeet / sopimukset	Viisi uutta hanketta / sopimusta
Kiertotalouden ja resurssiviisauden tietoisuuden lisääntyminen	Seudullinen resurssiviisausohjelma	Ohjelman laadinta 2019

Suunnittelukauden tavoitteet 2020-2021	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Väkiluvun kasvu	Muuttoliike	Muuttoliike plussalla
Työllisyysasteen nousu	Työllisyysaste	63 %
Kaupungin imagon paraneminen	Sijoittuminen muiden seutukaupunkien vertailussa	Kahdeksan parhaan seutukaupungin joukossa
Osaavan työvoiman saatavuus	Koulutuspaikat	Koulutuspaikat lisääntyvät
Saavutettavuus paranee	Liikenneyhteyksien määrä	Yhteydet lisääntyvät
Seutuyhteistyön syveneminen	Yhteiset hankkeet / sopimukset	10 uutta hanketta / sopimusta

TALOUS (kaupunginhallituksen osamääräraha)

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-1 133 488	-1 357 472	-1 392 467	0	0
Toimintakate	-1 133 488	-1 357 472	-1 392 467	-1 392 467	-1 392 467
Suunnitelman muk. poistot	-6 283	-6 300	-6 270	-6 270	-6 270
Tilikauden tulos	-1 139 771	-1 363 772	-1 398 737	-1 398 737	-1 398 737

Määrärahaan sisältyy elinkeinopalvelujen ostosopimus Navitas Kehitys Oy:ltä 860.000 € (sis. myös Vekara - Varkauden sekä kesä- että talvitapahtumat). Lisäksi Navitas Kehitys Oy:lle siirretään työllisyyspalvelujen Mega Tärskyt tapahtumajärjestelyt (n. 10.000 €). Elinvoiman edistämisen määrärahaan sisältyvät myös varaukset kaupungin rahoitusosuuteen mm. Yhteistyösopimus / LUT lahjakirja 200.000 € kaupunginhallituksen / kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti, Savonia yhteistyö / lahjakirja 70.000 €, Sakky kaksoistutkinto-opiskelun turvaaminen 17.000 €, tuki Sakky:lle lukiolaisille hankittaviin tietokoneisiin 6.000 €, Maaseudun kehittämissyhistys Mansikka ry 35.800 €, Pohjois-Savon maakunnallinen markkinointiohjelma 4.000 €, Saimaan Brändi/VisitSaimaa-Lakeland Finland-hanke 40.000 €.

Navitas Kehitys Oy:n taloussuunnitelma kaupungin ostopalveluista alla olevassa taulukossa:

NAVITAS KEHITYS OY OSTOPALVELUT		
Mennossa olevat ja vuonna 2019 jatkuvat hankkeet		€
TechnoGrowth TG2	Kone- ja energiateknologia-alan PK-yritysten kehittämishanke	33 780
SOPIEN	Sosiaali- ja terveysalan palvelumarkkinat	21 720
Cleantech Finland Bioenergy-jatko DCFB	Teknologialan vientihanke	5 060
Teolliset Symbioosit	Teollisuuden sivuvirtojen/jätteen hyödyntäminen	8 160
Savon Silmut	Elintarvikealan tuotekehitys / lähituotteet	8 620
MikroGrow	Mikroyritysten kehittämishanke	120
KierRe	Kiertotalous ja resurssiviisaus hanke	23 860
Voimaa Arkeen	Maatalousyrittäjien jaksaminen	200
Warkaus Green Tech Valley	Teollisuuskeskittymän kehittäminen	5 000
Ravintohiili	Kalanviljelyn ja metsäteoll:n sivuvirtojen kehitt.	8 510
Business Center	Yrittäjyys- ja innovaatioympäristön kehitt.	6 210
Future Savo	Maakunnallinen vetovoimahanke	21 320
Vanhat hankkeet yhteensä		142 560
Uudet hankkeet 2019		
YOM 2	Yritys Oppii ja Menestyy -koulutushanke	4 590
Älykylä		28 280
Varaus vuonna 2019 käynnistyville hankkeille	Uusia alkavia hankkeita, mistä ei ole vielä tietoa	24 570
Uudet hankkeet yhteensä		57 440
Kaikki hankkeet yhteensä		200 000
Matkailu, palvelut, tapahtumat		232 000
Yrityspalvelut		144 000
Hallinnon yleiskulut		243 000
Talous		31 000
Viestintä (Navitas News, www-sivut)		10 000
KAIKKI YHTEENSÄ		860 000

8.2 KONSERNIPALVELUT

Tilivelvolliset: kaupunginjohtaja

Konsernipalvelujen toiminta-ajatuksena on luoda kaupungin ylimmälle johdolle, muulle organisaatiolle ja henkilöstölle edellytykset menestykselliseen toimintaan. Tässä tarkoituksessa konsernipalvelut vastaa siitä, että kaupungin strategiset tavoitteet toteutuvat ja että resursseja käytetään tarkoituksenmukaisella tavalla. Konsernipalvelujen tehtävänä on tuottaa tarvittavia hallinto-, talous- ja henkilöstöpalveluja.

Konsernipalvelut vastaa siitä, että kunnan ylimmillä toimielimillä on hyvät edellytykset työskennellä ja samalla konsernipalvelut tukee kunnan yleisjohtamista. Konsernipalvelut vastaa kaupungin markkinoinnista ja viestinnästä sekä brändi-ilmeestä niin ulkoisesti kuin sisäisesti. Kaupungin tarjoamia palveluja kehitetään asiakaslähtöisesti. Tavoitteena on sähköistää palveluita ja hyödyntää mobiiliteknologiaa mahdollisimman paljon palvelutuotannon kehittämisessä.

Konsernipalveluiden tulosalueille; taloushallinto, henkilöstöhallinto ja hallintopalvelut määrittää yhteiset strategian mukaiset tavoitteet ja mittarit.

Konsernipalvelujen johtoryhmän toiminta aloitettiin vuonna 2018.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Tietoturva- ja tietosuojatyön jatkuvan kehittämisen mallin vakiinnuttaminen	Vuosikellon toteutuma	Vuosikellon tehtävien toteutuma 90%. Vuosikello julkaistu intrassa ja viestitty henkilöstölle. Uusien lakien ja asetusten huomioitu tietoturva- ja tietosuojatyössä.
Digitalisaatio-ohjelman vaiheistus, päivittyvä digikehityssalkku	Digikehityssalkku/digitalisaatio-ohjelman painopisteet Painopisteitä ovat kuntalaisten palvelujen kehittämien, digiosaamisen parantaminen sekä digitalisaatiota tukeva infrastruktuuri.	Kehitystoimenpiteitä on toteutettu jokaisella painopistealueella useita.
Työttömyyden vähentäminen	Työttömyysaste	10 %
Työllisyysohjelman toteuttaminen	Työllisyysohjelmassa olevat mittarit	Ohjelmassa olevat tavoitetasot
Fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti turvallinen työympäristö	Sairauspoissaolot Työtaturmat Läheltä piti -tapahtumat Korvaavan työn ja uudelleensijoitusten tulokset Pro Työyhteisö -toimintakulttuurin	Sairauspoissaolojen määrä laskee vuoden TP2017 verrattuna: konsernipalvelut - 0,1 pv/hlö, sosiaali- ja terveystoimi - 0,5 pv/hlö, tekninen toimi - 0,5 pv/hlö. Sivistystoimessa ja liikunta- ja vapaa-aikatoimessa tavoitteena, että sairauspoissaolot pysyvät TP2017 tasolla.

	ja -mallin vaikuttavuus	<p>0 tapaturmaa</p> <p>Wpro-ohjelmaan kirjattavien läheltä piti -ilmoitusten nousee 10% vuoden 2018 tasosta.</p> <p>Läheltä piti- ja työtapaturmailmoitukset on käsitelty Wpro-ohjelmassa määräajassa</p> <p>Korvaavan työn ja uudelleensijoitusten systemaattinen seurantajärjestelmä luotu ja käytössä</p> <p>Pro Työyhteisö -toimintamalli on luotu ja otettu käyttöön</p>
Johtamisen osaaminen vahvistuu ja laatu paranee	<p>Esimiesosaamisen vaatimukset on määriteltä yhteisesti ja ne ohjaavat esimiesrekrytointeja</p> <p>Henkilöstötutkimuksen (pulssikyselyn) tulokset</p>	<p>Esimiesosaamisen profiiliin (osaamisvaatimuksiin) eli Pro Esimies -malliin perustuva Pro Esimies -passi käytössä kaikilla esimiehillä</p> <p>Esimiesrekrytoinnin periaatteet on tarkistettu Pro Esimies -mallin mukaisiksi</p> <p>Henkilöstökyselyn (pulssikyselyn) tulokset eivät heikkene (kokonaistavoitekeskiarvo 3,8)</p>
Yhteistoiminnan laatu paranee	<p>Luottamusmiesten ja työsuojeluvaltuutettujen palaute</p> <p>Esimiesten ja johdon palaute</p>	Yhteistoiminnan arviot parantuvat vuoden 2018 lopulla tehtävästä lähtötasomittauksesta
Lisätään asukkaiden taloustietoutta	Taloustiedotteiden julkaisut	Vähintään kolme tiedotetta
Kustannustehokkaan palvelutuotannon kehittäminen	Uuden Varkauden palveluohjelma	Palveluohjelma valmistuu 2019
Talusojohtamisen prosessien kehittäminen	Prosessien kuvaaminen ja raportoinnin kehittäminen	<p>Uusi kuukausiraportti 3/2019 lähtien.</p> <p>Kahden talusprosessin kuvaaminen.</p>

Toimintaan liittyvät riskit	Riskienhallinta / toimenpiteet	Riskitaso
Kiire, työn pakkotahtisuus, paineet ja määräajat	Työn suunnittelu, työnohjaus	 KOHTA-LAINEN

Konsernipalveluiden hajanaisuus ja liian vähäinen keskinäinen yhteistyö	Konsernipalveluiden johtoryhmän ohjaus/toiminta	 KOHTA-LAINEN
Puutteet turvallisuudessa (hälytysjärjestelmä, tietoisuus ja osaaminen)	Henkilöstön perehdytys ja turvallisuusvastaavien koulutus	 KOHTA-LAINEN
Konesalipalvelujen tietoliikenneyhteyksien ja sähköjakelun häiriöt	Varavoimalaitteisto, kahdennettavat yhteydet	 KOHTA-LAINEN
Pitkäaikais- ja rakennetyöttömyyden kasvu	Työllisyysohjelman määrätietoinen toimeenpano, uudet palvelutuotteet ja palvelumuotoilu	 KOHTA-LAINEN
Tietoturva ja tietosuoja	Tietoturva- ja tietosuojapolitiikat, ohjeet, koulutukset, EU-tietosuojalainsäädännön huomioon ottaminen	 KOHTA-LAINEN

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	2 887 670	3 170 836	3 672 589	0	
Kulut	-4 668 796	-6 288 461	-7 142 316	0	
Toimintakate	-1 781 126	-3 117 625	-3 469 727	-3 434 000	-3 434 000
Suunnitelman muk. poistot	-327 568	-307 400	-364 430	-364 430	-364 430
Tilikauden tulos	-2 108 694	-3 425 025	-3 834 157	-3 798 430	-3 798 430
valtuustoon nähden sitovat erät					

Konsernipalvelujen (vastuualue henkilöstöhallinto) vuoden 2019 määrärahaan sisältyy keskitetysti kaupungin koko henkilöstön työterveyshuoltopalvelujen määrärahavaraus 800.000 € sekä tulona Kela-korvaus ko. palveluihin 400.000 €. Vuoden 2018 talousarviossa työterveyshuollon määrärahat sisältyivät suoraan toimialojen määrärahavaraksiin.

Konsernipalvelut.	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	29	28	31	30	7	29	29
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	7	8	11	10	0	9	9
Sijaiset	0	0	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ	36	36	42	40	7	38	38
Henkilötyövuodet	31,67	36,22	42,72	40,72	6,53	39,9	39,9

8.2.1 Taloushallinto

Tilivelvolliset: talusjohtaja

Uuden strategian neljäntenä kärkenä on "Warkauden vahva talous turvaa elinvoiman".

Vastuullinen ja tasapainoinen talous kilpailukykyisillä veroprosenteilla on tuotettavien palveluiden sekä lakisäätteisten ja muiden vapaaehtoisten tehtävien toteuttamisen edellytys. Talouden tulee myös pystyä mukautumaan tulevana vuosina tapahtuviin toimintaympäristön muutoksiin.

Kuntalain 5 luvun § 22 mukaan kuntalaisilla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kaupungin toimintaan sekä osallistua talouden suunnitteluun. Vuoden 2018 talousarviossa otettiin käyttöön osallistava budjetointi, jota jatketaan vuonna 2019.

Taloushallinto on yksi keskeisemmistä tukipalveluista, joka tuottaa talouteen liittyvät asiantuntijapalvelut toimialoille.

Tärkeimpiä tehtäviä ovat 1) ohjata ja ohjeistaa, 2) neuvoa ja 3) kehittää taloushallintoa yhdessä muun konsernihallinnon kanssa.

Lisäksi taloushallinto hoitaa keskitetysti kaupungin talousarvio- ja taloussuunnitteluprosessia, tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen valmistelua, rahatoimea ja huolehtii laskenta- ja seurantajärjestelmien ylläpidosta ja kehittämisestä yhteistyössä toimialojen kanssa. Kaupungin kirjanpidon, osto- ja myyntireskontran sekä maksuliikennepalvelut tuotetaan Kunnan Taitoa Oy:n toimesta.

Talousarviovuoden 2019 keskeisiä tavoitteita ovat konsernin talouden tasapainoisuus, asukkaiden osallisuuden lisääminen talouden toteutumiseen, palveluratkaisujen kustannustehokkuus, prosessien kehittäminen ja poikkihallinnollisten toimintojen huomioiminen kokonaistalouden näkökulmasta.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	51 349	56 806	0	0	0
Kulut	-357 577	-386 394	-356 658	0	0
Toimintakate	-306 228	-329 588	-356 658	-356 658	-356 658
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-306 228	-329 588	-356 658	-356 658	-356 658

Tulojen (sisäisen palvelun laskutus) muutosta selittää sivistystoimen sekä liikunta- ja vapaa-aikatoimen talouspäällikön työpanoksen (15 %) siirtyminen taloushallinnosta kokonaan sivistystoimeen sekä liikunta- ja vapaa-aikatoimeen.

8.2.2 Henkilöstöhallinto (ilman työllisyysyksikköä)

Tilivelvolliset: henkilöstöjohtaja

Henkilöstöhallinnon tulosalueen vastuulla on Varkauden kaupungin HRM- ja HRD-palveluiden ja käytänteiden kehittäminen sekä niiden toimeenpanon johtaminen, ohjaaminen ja seuranta. Henkilöstöhallinto vastaa myös henkilöstöjohtamisen järjestelmän sekä henkilöstöpolitiikan periaatteiden, linjausten ja käytänteiden kehittämisestä, juurruttamisesta ja seurannasta yhteistyössä johtoryhmän kanssa.

Henkilöstöhallinto palvelee Varkauden kaupungin toimintaa ja tavoitteiden saavuttamista eli se on keskeinen tukiprosessi. Henkilöstöhallinto hakee ja kehittää proaktiivisia keinoja kaupungin palvelutoiminnan tuloksellisuuden ja tuottavuuden lisäämiseksi. Vuoden 2019 toiminnassa onkin erityisen huomion kohteena kaupunginhallituksen toimeksi antaman ”100 + 1 tekoa varkautelaisten hyväksi!” –tuottavuus- ja laatukampanjan toimeenpano, jossa henkilöstöhallinto on mukana johdon aktiivisena kumppanina. Kampanjan puitteissa vuoden 2017 lopussa hyväksytyä uutta kaupunkistrategiaa toteutetaan elävänä prosessina: pienillä ja isommilla käytännön teoilla ja kokeiluilla arjessa.

Henkilöstöhallinto toimii tiiviissä kumppanuusyhteistyössä johtoryhmän, esimiesten, työterveyshuollon, työsuojeluvaltuutettujen, luottamusmiesten ja ulkoisten asiantuntijoiden kanssa. Lisäksi se edistää osaltaan kaupungin tiedonkulkua ja viestintää sekä ulkoista työnantajamielikuvaa Varkauden kaupungista.

Henkilöstöhallinnon keskeisiä tehtäviä ovat: 1. Palvelussuhdeasioiden neuvonta ja hallinta; 2. Työsuojelun sekä työhyvinvointi- ja turvallisuusjohtamisen kehittäminen; 3. Henkilöstön ja esimiesten osaamisen kehittäminen; 4. Työnantajan ja henkilöstön välisen yhteistoiminnan kehittäminen; 5. Henkilöstösuunnittelun

koordinaatio ja tukeminen; 6. Sisäisen viestinnän ja tiedotuksen kehittäminen; 7. Palkkausjärjestelmän koordinointi ja kehittäminen; 8. HR-toimintojen tuloksellisuuden seuranta ja arviointi

Kaupungin palkkahallinto hoidetaan Kunnan Taitoa Oy:n toimesta.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	11 325	27 264	400 000	0	0
Kulut	-711 357	-892 996	-1 653 364	0	0
Toimintakate	-700 032	-865 732	-1 253 364	-1 253 364	-1 253 364
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-700 032	-865 732	-1 253 364	-1 253 364	-1 253 364

Henkilöstöhallinnon TA2019 määrärahaan sisältyy koko kaupungin henkilöstöä koskevat työterveydenhuoltopalvelujen määrärahat (menot 800.000 € ja Kelan korvaustulot 400.000 €) Määräraha kohdennetaan vuoden 2019 aikana käytön mukaan toimialoille / työyksiköille. Määrärahavarauus ”100 + 1 tekoa varkauteista hyväksi!” –tuottavuus- ja laatukampanjan toteuttamiseen (40.000 €) sisältyy kaupunginhallituksen käyttövarausmäärärahaan.

8.2.3 Työllisyysyksikkö

Tilivelvolliset: Työllisyyspalveluiden esimies Pia Hedman.

Työllisyyspalveluiden toiminta pohjautuu voimassa olevaan työllisyysohjelmaan, sen tavoitteisiin ja toimenpiteisiin. Ohjelman toteutusta seurataan säännöllisesti. Työllisyyspalvelut toimivat tiiviissä yhteistyössä alueen muiden työllisyyden edistämisen palveluiden ja toimijoiden kanssa, paikaten osaltaan nk. palveluaukkoja.

Työttömyys on jatkanut edelleen alenemistaan ja työpaikkojen määrä on lisääntynyt. Työttömyyden alenemisen vauhti tulee kuitenkin todennäköisesti hidastumaan johtuen tiukassa pysyvistä rakennetyöttömyydestä. Rakennetyöttömyyteen sekä yleensäkin pitempään työttöminä olleiden työllistymiseen vaikuttaa suurelta osin nk. välityömarkkinatyöpaikkojen vähyys. Kaupunkiin ja alueelle tarvitaan matalamman koulutustason, -osaamisen sekä -työkyvyn vaatimuksilla olevia työpaikkoja. Näiden työpaikkojen löytäminen onkin yksi tulevan vuoden painopistealueista, joihin pyritään aiempaa voimakkaammin vaikuttamaan yhteistyössä Navitas Kehityksen sekä muiden alueen työllisyystoimijoiden kanssa. Myös jo aiemmin esiin noussut ns. kohtaanto-ongelma, eli työpaikkojen ja työttömien työnhakijoiden kohtaamattomuus, vaatii edelleen panostusta. Tämän ongelman ratkaisemiseksi etsitään koko toimijaverkoston avulla uusia toimia.

Palkkatuella työllistäminen kaupungin eri yksiköissä on pysynyt korkeana ja sillä on suuri merkitys työllisyyden edistämisen kokonaisuudessa. Kesätyöllistämistä ja kesäyrittäjyyttä kehitetään koko ajan saatujen kokemusten pohjalta.

Työllisyyspalveluissa panostetaan edelleen vahvasti brändäykseen, markkinointiin sekä viestintään. Asiakastyötä tekevien monikanavaista näkyvyyttä ja tavoitettavuutta ollaan vahvistettu mm. luomalla työprofiileja sosiaaliseen mediaan.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	31 329	445 318	536 713	0	0
Kulut	-444 594	-1 682 733	-1 771 278	0	0
Toimintakate	-413 265	-1 237 415	-1 234 565	-1 234 565	-1 234 565
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-413 265	-1 237 415	-1 234 565	-1 234 565	-1 234 565

Työllisyysyksikön toimintakuluihin sisältyy palkkatukityöllistämiseen varattua määrärahaa yht.1.108.970 € ja toimintatuottoihin sisältyy työllistämistukitulua 501.563 €. Palkkatuella on arvioitu työllistettävän n. 42 henkilötyövuotta. Palkkatukityöllistämisen määrärahoja siirretään eri työyksiköille palkkatukityön käytön mukaan kuukausittain.

8.2.4 Hallintopalvelut (sis. hallinto- ja tietohallintopalvelut)

Tilivelvolliset: hallintojohtaja

Vastuualueen keskeiset prosessit ovat päätöksenteon valmistelu ja täytäntöönpano, juridinen asiantuntemus, tietohallinnon suunnittelu ja koordinointi sekä arkistotoimi.

Hallintopalvelujen tehtävänä on luoda hyvät edellytykset kunnan ylimpien toimielinten työskentelylle ja kunnan yleisjohtamiselle.

Hallintopalveluiden on osattava ennakoida toimintaympäristön tulevia muutoksia, jotta niihin voidaan reagoida hallitusti, oikealla tavalla ja jotta muutoksiin voidaan valmistautua ajoissa.

Markkinoinnin ja viestinnän osalta jalkautetaan strategiasta markkinointi- ja viestintäsuunnitelma sekä siitä yhteistyössä hyvinvoinnin ja osallisuuden kanssa läpileikkaavat toimenpiteet. Vahvistetaan ja tuetaan eri tahoja valtuuston hyväksymän strategian eteenpäin viemisessä. Jalkautetaan Asukkaiden Warkaus –brändiä Varkauden alueella sekä osana vetovoimamarkkinointia.

Verkkopalvelualustaa kehitetään edelleen työyhteisön sisäisen viestinnän välineenä.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	1 445 907	1 423 448	1 515 876	0	0
Kulut	-1 922 649	-2 108 338	-2 141 016	0	0
Toimintakate	-476 742	-684 890	-625 140	-589 413	-589 413
Suunnitelman muk. poistot	-216 187	-198 400	-252 330	-252 330	-252 330
Tilikauden tulos	-692 929	-883 290	-877 470	-841 743	-841 743

8.2.5 Tietohallintopalvelut (hallintopalvelujen osamääräraha)

Tilivelvolliset: tietohallintojohtaja

Tietohallinnon tehtävänä on mahdollistaa tieto- ja viestintätekniikan avulla palvelujen järjestäminen ja tuottaminen, palveluprosessien kehittäminen ja johtamisen sujuvuus.

Uusi tiedonhallintalaki (lausuntokierroksella 1.10.2018 saakka) tuo organisaatiolle uusia velvoitteita, jonka vuoksi tietohallinnon tehtävänä on ajantasaistaa kokonaisarkkitehtuurikuvaukset ja järjestelmädokumentaatiot, sekä tukea toimintatapojen sähköistä uudistamista.

Toisen painopisteen digitalisaatio-ohjelman mukaisesti kaupungin palvelutuotantoa tullaan aktiivisesti uudistamaan uuden teknologian avulla. Ohjelma on jatkuvasti päivittyvä suunnitelma, jonka avulla voidaan reagoida ympäristön muutoksiin ketterästi. Digitalisaatio-ohjelma käsittää kuntalaisille tarjottavat sähköiset palvelut sekä sisäisten prosessien tehostamisen. Osaamisen ja digituen kehittäminen ovat tärkeä osa tätä ohjelmaa.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	1 425 054	1 251 921	1 341 676	0	0
Kulut	-1 314 614	-1 218 323	-1 219 883	0	0
Toimintakate	110 440	33 598	121 793	121 793	121 793
Suunnitelman muk. poistot	-209 597	-193 600	-230 000	-230 000	-230 000
Tilikauden tulos	-99 157	-160 002	-108 207	-108 207	-108 207

8.2.6 Tukipalvelut

Tilivelvolliset: talousjohtaja ja henkilöstöjohtaja

Kaupungin kirjanpito- ja palkkalaskentapalvelut on ulkoistettu 1.6.2013 alkaen Kunnan Taitoa Oy:lle. Palvelusopimus on muutettu 21.3.2017 toistaiseksi voimassa olevaksi.

Asiantuntijapalvelut on tarkennettu ja yksilöity yhdessä Kunnan Taitoa Oy:n kanssa laadittujen vastuunjakotaulukoiden mukaisesti. Palvelujen vuosikustannuksien hintaneuvottelut pidetään vuosittain marras-joulukuun aikana.

Määräraha sisältää Kunnan Taitoa Oy:ltä ostettavien asiantuntijapalveluiden kustannukset sekä muut maksuliikenteeseen liittyvät palvelut.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	1 347 760	1 218 000	1 220 000	0	0
Kulut	-1 232 619	-1 218 000	-1 220 000	0	0
Toimintakate	115 141	0	0	0	0
Suunnitelman muk. poistot	-111 381	-109 000	-112 100	-112 100	-112 100
Tilikauden tulos	3 760	-109 000	-112 100	-112 100	-112 100

Talous- ja henkilöstöhallinnon ostopalveluiden tulot muodostuvat sisäisistä tuloista; palvelut kohdennetaan toimialoille sisäisenä laskutuksena. Suunnitelmapoistot muodostuvat Kuntamallin taloushallinto- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmien uusimisen hankintamenosta (Taitoan projektikulut).

YLEISHALLINTO YHTEENSÄ**TALOUS**

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	3 145 356	3 426 836	3 922 589	0	
Kulut	-8 576 640	-10 145 681	-11 215 589	0	
Toimintakate	-5 431 284	-6 718 845	-7 293 000	-7 200 000	-72 35 000
Suunnitelman muk. poistot	-333 851	-313 700	-370 700	-370 700	-370 700
Tilikauden tulos	-5 765 135	-7 032 545	-7 663 700	-7 570 700	-7 605 700

valtuustoon nähden sitovat erät

Yleishallinto sisältää keskusvaalilautakunnan, kaupunginvaltuuston, tarkastuslautakunnan, kaupunginhallituksen ja konsernipalvelujen toiminnan.

8.3 SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI

Tilivelvolliset: sosiaali- ja terveysjohtaja, perusturvalautakunta

Perusturvalautakunnan toimialaan kuuluu yhteistoiminta-alueen kuntien (Varkaus ja Joroinen) väestön tarvitsemien lakisääteisten sekä erikseen yhteisesti sovittavien muiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestäminen. Lisäksi lautakunnan sekä palvelualueiden tehtävänä on yhteistoiminta-alueen hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.

1. Kaupunkistrategian mukaiset tavoitteet (Kehittämisen kärkitavoite 2: Varkaudessa asuu hyvinvoivia ihmisiä; Hyvinvointikertomus).
2. Ehkäisevä terveydenhuolto keskiössä (preventio)
3. Yhteistyön toteuttaminen ja toimintamallien yhtenäistäminen kunnan eri toimijoiden välillä ja yhdessä kunnan ja maakuntien kesken.
4. Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistäminen.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Toimivien ja kustannustehokkaiden sote-palveluiden tuottaminen yhteistoiminta-alueelle ja muille Varkaudesta ko. palveluja ostaville.	Laatu ja kustannukset. Henkilökunnan sairauspoissaolot.	Asiakastyytyväisyys vähintään hyvä. Talousarviossa pysyminen. Henkilökunnan työkyky hyvä.

Suunnittelukauden tavoitteet 2020-2021	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Pystymme tuottamaan käytettävissä olevien resurssien puitteissa yt-alueelle laadukkaat ja kustannustehokkaat sote -palvelut.	Talous: talousarviossa pysyminen Laatu: palautekanavat	Nykyisen palvelutason säilyttäminen yhteistoiminta-alueella.

Toimintaan liittyvät riskit	Riskienhallinta / toimenpiteet	Riskitaso
Talous: käytettävissä olevilla resursseilla ei kyetä vastaamaan palvelukysyntään Lastensuojelun ja vammaispalvelujen tarpeen kasvu vuonna 2019 suunnitellusta (tae2019) Erikoissairaanhoidon ostopalveluiden kasvu ja Terveystalon leikkaustoiminnan loppuminen Psykiatrisen vastentahtoisen osastohoidon loppuminen.	Toiminnan sopeuttaminen tilanteen mukaan.	 SUURI
Henkilöstö: ei ole käytettävissä riittävästi ammattitaitoisia henkilöstöä. Nykyisen henkilöstön ikääntyminen.	Vetovoimainen ja muutoskykyinen työyhteisö Terveet ja asianmukaiset työtilat	 SUURI

Sairaalan toimitilat osoittautuvat käyttökelvottomiksi	Uudet toimitilat valmistuvat suunnitelmien mukaan	 KOHTA-LAINEN
Sote-uudistukseen liittyvät mahdolliset riskit: - paikallisen leikkaustoiminnan supistuminen - paikallisen erikoissairaanhoidon supistuminen - tietojärjestelmien muutoksista mahdollisesti aiheutuvat kulut, jos perustietojärjestelmäksi ei valita Efficaa.	PoSoTen työryhmiin ja päätöksentekoon osallistuminen. Paikallisen sote -toiminnan pitäminen kustannustehokkaana ja laadukkaana.	 SUURI
Ympäristöstä aiheutuvat riskit (fyysinen väkivalta, tapaturmat, hoitovirheet)	<ul style="list-style-type: none"> fyysinen väkivallan varalta ennakoiti, viranomaisyhteistyö tapaturmat, työympäristöstä huolehtiminen hoitovirheet, ammatillinen kouluttautuminen ajantasaiset palo- ja pelastussuunnitelmat 	 KOHTA-LAINEN

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	23 637 641	23 311 723	22 781 242	0	
Kulut	-106 247 944	-105 447 141	-106 966 249	0	
Toimintakate	-82 610 303	-82 135 418	-84 185 007	-85 181 967	-86 513 670
Suunnitelman muk. poistot	-487 912	-142 543	-329 500	-246 700	-187 200
Tilikauden tulos	-83 098 215	-82 277 961	-84 514 507	-85 428 667	-86 700 870

Talousarvioesitys vuodelle 2019 on raamin mukainen 84,185 M€, kasvua alkuperäiseen talousarvioon 2018 2,5%. Riskit eriteltä tulosaluekohtaisesti.

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	724	723	768	751	81	756	755
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	45	34	40	34	0	23	22
Sijaiset	159	185	60	58	0	52	52
YHTEENSÄ	928	942	868	843	81	830	828
Henkilötyövuodet	801,6	828,6	837,5	815,0		810,6	809,6

Henkilöstösuunnitelma koko kaupungin tasolla laaditaan talousarvion 2019 yhteydessä. Taulukon luvut käsittävät Sote Yt -alueen eli sekä Varkauden että Joroisten henkilöstön. Talousarvion 2019 henkilöstön lukumäärä yhteensä 843, josta Varkaus 744 ja Joroinen 99 henkilöä.

Vakituisten lukumäärää kuvaavampi luku on henkilötyövuodet (htv) jotka vähenevät talousarvion mukaan 22,5 henkilötyövuotta.

	htv
Kotiin annettava palvelut ja laitoshoido	- 26,4
Psyk.sos. palvelualue	5,3
Terveydenhuollon vast. ottopalvelut	- 1,8
Hallinto	0,4
Yhteensä	- 22,5

Merkittävimmät syyt vähenemiseen:

Kotiin annettavat palvelut ja sairaalahoidon palvelualueella tehdään toiminnallisia ja rakenteellisia muutoksia eri toimintayksiköissä. Ne osaltaan vaikuttavat henkilöstön tarpeeseen ja määrään. Palveluasumisen rakenteelliset muutokset, kotihoidon toiminnalliset muutokset ja toimintojen uudelleen organisointi ovat merkittävimmät muutokset. Lisäksi henkilöstösuunnitelmaan vaikuttaa myös Joroisten vuodeosaston paikkamäärän väheneminen 20 paikasta 15 paikkaan lokakuun 2018 aikana. Vakanssien lukumäärässä on huomioitu muutokset toiminnassa (luku tarkentuu, vakituisia ei irtisanota vaan sijoitetaan sijaistehtäviin).

Psykososiaalisella palvelualueella lisäykset sosiaalityön resurssointiin.

Terveydenhuollon vastaanottopalveluissa kahden henkilötyövuoden siirto psyk.sosiaaliselle palvelualueelle (perhe - ja sosiaalityöhön), Joroisten vastaanottopalveluissa yhden eläköityvän vakanssia ei täytetä.

8.3.1 Kotiin annettavat palvelut ja sairaalahoido

Tilivelvolliset: Sosiaali- ja terveysjohtaja, palvelualuepäällikkö, perusturvalautakunnan jäsenet

Kotiin annettavat palvelut ja sairaalahoidon palvelualue tuottaa kustannustehokkaita, laadukkaita ja vaikuttavia vanhustenhuollon palveluita. Ensisijaisena tavoitteena on mahdollistaa ikäihmisten kotona asuminen kotihoidon, tukipalvelujen, hoivateknologian sekä omaishoidon avulla. Lisäksi palvelualue tuottaa palveluasumista ja sairaalatasoista hoitoa kuntoutusosastolla, sisätauti-kirurgisella osastolla ja kotisairaalassa.

Omaishoitajia on nykyisin 155 henkilöä. Tavoitteena omaishoitajien määrän lisääminen n. 10 % eli n. 15 uutta omaishoitajaa vuonna 2019.

Tukipalveluihin sisältyy tällä hetkellä kotiin annettavien palveluiden palvelusetelien käyttäjiä n. 33 asiakasta, kuukausittainen kustannus n. 6.400 €. Lyhythoidon palveluseteliä käyttää kolme asiakasta, kustannus 1.125 €/kk.

Omaa lyhythoitoa on Louhirinteellä seitsemän paikkaa. Lyhythoidon on valinnut 40 asiakasta vapaapäivävaihtoehdoksi. Kaikki eivät käytä tätä palvelua säännöllisesti. Lisäksi omaishoitajien virkistysvapaan mahdollistamiseksi ollaan lanseeraamassa palveluseteliä.

1. Palvelujen monituottajuuden kehittäminen.
2. Hoivateknologian hyödyntäminen ikäihmisten hyvinvoinnin lisäämiseksi.
3. Akuutin sairaalahoidon ja kuntoutuksen turvaaminen ja kehittäminen.

Kaupunginhallitus edellyttää, että perusturvalautakunta raportoi kaupunginhallitukselle kotihoidon organisaatio- ja toimeenpanouudistuksen tuloksista ja mahdollisesti tarvittavista toimenpiteistä 30.5.2019 mennessä (työhyvinvoinnin toteutuminen, asiakaspalvelun onnistuminen ja resurssien riittävyys).

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut -kotihoito -palveluasuminen -sairaalahoito	Ikäihmisten 75v. + palvelukustannukset kotihoidon, palveluasumisen ja sairaalahoidon osalta.	Kustannusten nousu taittuu keskeisten palvelujen osalta(kotihoito ja palveluasuminen). Kotihoidon peittävyys 14-16 % 75 vuotta täyttäneiden osalta.
Hoivateknologian käytön lisääminen ja laajentaminen.	Ikäihmisten käytössä olevan hoivateknologian määrä kotihoidossa ja palveluasumisessa.	Hoivateknologian käyttö ikäihmisten osalta kasvaa vuosittain.
Monituottajapalveluiden kehittäminen yhteistyössä muiden palvelutuottajien kanssa.	Uusien monitoimijamahdollisuuksien kehittäminen yhteistyössä järjestöjen ja yrittäjien kanssa.	Lisätään yhteistyötä monitoimijaisesti eri yhteistyötahojen kanssa.

Suunnittelukauden tavoitteet 2020-2021	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Ikäihmisten laadukkaat palvelut käytettävissä olevilla resursseilla.	Toteutuneet palvelut ja niissä tapahtuvien muutosten kuvaaminen.	Nykyisten palvelujen säilyttäminen ja ikäihmisten palvelutarpeen kasvuun vastaaminen.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	9 341 569	9 302 083	9 031 216	0	
Kulut	-34 985 322	-34 402 190	-34 165 605	0	
Toimintakate	-25 643 753	-25 100 107	-25 134 389	-25 432 043	-25 829 638
Suunnitelman muk. poistot	-78 225	-23 200	-38 500	-26 900	-18 900
Tilikauden tulos	-25 721 978	-25 123 307	-25 172 889	-25 458 943	-25 848 538

Vuodelle 2019 on suunniteltu ja huomioitu budjetoinnissa mm. tehostetun palveluasumisen rakenteen keventäminen, tehostetun palveluasumisen ostojen vähentäminen, lyhythoidon lisääminen omassa toiminnassa sekä henkilöstön käytön tehostaminen. Toimenpiteiden vaikutus säästöinä on n. 585 000 €.

Tulojen vähenemässä talousarviosta 2018 lähes 3 % (270 000 €) on arvioitu mm. sisätautikirurgisen myyntitulojen alentuminen leikkaustoiminnan mahdollisen supistumisen vuoksi. Huolimatta lomarahojen palautuksesta ja palkkojen yleiskorotuksista, kokonaismenot talousarvioesityksessä alenevat -0,7 % (236 585 €) koko palvelualueella perustuen toimenpiteisiin, joita ovat mm palveluasumisen rakenteelliset muutokset ja kotihoidon toiminnalliset muutokset sekä toimintojen uudelleen organisointi (mm. 19 paikkaa tehostetusta ns. tavalliseen palveluasumisen paikoiksi).

Erittely vastuualueittain:

Osastohoito

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	1 783 432	1 884 066	1 585 000	0	0
Kulut	-8 320 075	-7 504 625	-7 226 400	0	0
Toimintakate	-6 536 643	-5 620 559	-5 641 400	-5 708 208	-5 797 448
Suunnitelman muk. poistot	-29 593	-8 700	-13 000	-9 000	-6 400

Tilikauden tulos	-6 566 236	-5 629 259	-5 654 400	-5 717 208	-5 803 848
------------------	------------	------------	------------	------------	------------

Kotihoito

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	2 678 263	2 810 350	2 933 216	0	0
Kulut	-9 041 296	-8 919 814	-9 182 779	0	0
Toimintakate	-6 363 033	-6 109 464	-6 249 563	-6 323 573	-6 422 434
Suunnitelman muk. poistot	-30 606	-8900	-18 000	-12 700	-8 900
Tilikauden tulos	-6 393 639	-6 118 364	-6 267 563	-6 336 273	-6 431 334

Asumispalvelut

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	4 879 873	4 607 667	4 513 000	0	0
Kulut	-17 623 951	-17 977 751	-17 756 426	0	0
Toimintakate	-12 744 078	-13 370 084	-13 243 426	-13 400 261	-13 609 756
Suunnitelman muk. poistot	-18 026	-5 600	-7 500	-5 200	-3 600
Tilikauden tulos	-12 762 104	-13 375 684	-13 250 926	-13 405 461	-13 613 356

8.3.2 Terveysthuollon vastaanottopalvelut

Tilivelvolliset: Sosiaali- ja terveysjohtaja, palvelualuepäällikkö, perusturvalautakunnan jäsenet

Terveysthuollon vastaanottopalvelut tuottaa laadukkaita ja vaikuttavia perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon ja suun terveydenhuollon palveluita yhteistoiminta-alueen väestölle ja muille palveluita ostaville

Strategiset tavoitteet ja mittarit

1. Palvelutuotannon kehittäminen palvelujen saatavuuden ja riittävyyden takaamiseksi kohtuullisin kustannuksin
2. Palvelujen monituottajuuden kehittäminen
3. Digitaalisten palvelumuotojen kehittäminen
4. Terveysthuollon edistäminen ja sairauksien ehkäisy (preventio) nostaminen johtavaksi teemaksi.

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Uudistuvat palvelut lisäävät asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia (preventio).	Kelan sairastavuusindeksi	Kelan sairastavuusindeksillä mitattu sairastavuus vähenee
Asiakasosallisuuden lisääminen	Terveysthuollon kansantauti-indeksi	Terveysthuollon kansantauti-indeksi pienenee
	Hyvinvointikertomuksen mittarit	Hyvinvointi edistyy keskeisillä hyvinvointi-indikaattoreilla mitattuna
	Asiakastytyväisyyskyselyt	
	Osallisuusinterventtioiden määrä	Hyvä asiakastytyväisyys voidaan

		ylläpitää Asiakasraatien ja -kyselyiden määrä
Vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut	Palvelukustannukset Kuntaliiton tilastojen ja KYSin tulokortin mukaan	Kustannukset eivät nouse merkittävästi keskeisten palvelujen osalta
Lisätään sähköistä asiointia ja itsepalveluja (digitalisaatio).	Yksiköiden tarjoamat sähköiset asiointi- ja itsepalvelut	Olemassa olevien ja uusien sähköisten palveluiden käyttö lisääntyy

Suunnittelukauden tavoitteet 2020-2021	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Nykyisten terveydenhuoltopalveluiden turvaaminen	Paikallisesti toteutuneet terveydenhuollon palvelut/muutoksen kuvaaminen	Nykyisten palvelujen säilyttäminen

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	8 207 209	8 120 179	8 582 195	0	
Kulut	-20 863 598	-20 870 771	-21 593 360	0	
Toimintakate	-12 656 389	-12 750 592	-13 011 165	-13 165 250	-13 371 070
Suunnitelman muk. poistot	-266 988	-78 343	-141 000	-99 800	-68 300
Tilikauden tulos	-12 923 377	-12 828 935	-13 152 165	-13 265 050	-13 439 370

Leikkaustoiminnan tulot sekä muut menot kuin leikkausten ja toimenpiteiden laskutus (erikoissairaanhoidon ostoissa) on budjetoitu edelleen oman leikkaustoiminnan kustannuspaikalle. Tulosalueen budjetointi tulee muuttumaan, mikäli leikkaustoiminta loppuu tai merkittävästi supistuu.

Terveydenhuollon vastaanottopalveluihin kirjautuvat leikkaustoiminnasta saatavat tulot, joiden ennakoitiin täysin riippuvain toiminnan volyyymista sekä siitä, miten paljon ulkokunnat ostavat ko. palveluja. Vuodelle 2019 arviota on erittäin haasteellista tehdä johtuen toiminnassa mahdollisesti tapahtuvista muutoksista. Arvio on tehty kuitenkin vuoden 2018 tulokertymäärävion pohjalta huomioiden kuitenkin jo nyt tiedossa olevat muutokset (mm. Ylä-Savo ei enää osta Varkaudelta ko. palveluja). Muilta osin tuloarviot on tehty vuoden 2018 tuloennusteisiin perustuen.

Menojen kasvua 3,5 % (n.723 000 €) selittää henkilöstökulujen kasvu (lomarajat ja yleiskorotukset). Toiminnallisia muutoksia ei ole esitetty ko. tulosalueelle.

Erittely vastuualueittain:**Perusterveydenhuollon avohoito****TALOUS**

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	1 639 787	1 615 623	1 730 695	0	0
Kulut	-10 552 089	-10 820 519	-11 226 322	0	0
Toimintakate	-8 912 302	-9 204 896	-9 495 627	-9 608 079	-9 758 288
Suunnitelman muk. poistot	-9 186	-3 300	-2 000	-1 800	-1 300
Tilikauden tulos	-8 921 488	-9 208 196	-9 497 627	-9 609 879	-9 759 588

Suun terveydenhuolto

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	760 893	775 427	818 500	0	0
Kulut	-2 559 497	-2 474 647	-2 597 438	0	0
Toimintakate	-1 798 604	-1 699 220	-1 778 938	-1 800 005	-1 828 146
Suunnitelman muk. poistot	-37 319	-11 000	-21 000	-15 000	-10 000
Tilikauden tulos	-1 835 923	-1 710 220	-1 799 938	-1 815 005	-1 838 146

Erikoissairaanhoito/avohoito

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	3 469 218	3 490 726	3 806 000	0	0
Kulut	-5 555 289	-5 391 771	-5 512 224	0	0
Toimintakate	-2 086 071	-1 901 045	-1 706 224	-1 726 430	-1 753 420
Suunnitelman muk. poistot	-145 470	-42 000	-83 000	-58 000	-40 000
Tilikauden tulos	-2 231 541	-1 943 045	-1 789 224	-1 784 430	-1 793 420

Hoidolliset tukipalvelut

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	2 337 311	2 238 403	2 227 000	0	0
Kulut	-2 196 723	-2 183 834	-2 257 376	0	0
Toimintakate	140 588	54 569	-30 376	-30 736	-31 216
Suunnitelman muk. poistot	-75 013	-22 043	-35 000	-25 000	-17 000
Tilikauden tulos	65 575	32 526	-65 376	-55 736	-48 216

8.3.3 Muut palvelujen ostot

Tilivelvolliset: sosiaali- ja terveystoiminta, perusturvalautakunnan jäsenet

Palvelualue hankkii kustannustehokkaita, laadukkaita ja vaikuttavia erikoissairaanhoidon palveluja kuntalaisille. Palvelualueeseen kuuluu myös ympäristöterveydenhuolto.

1. Paikallisesti tuotettava erikoissairaanhoito kyetään säilyttämään järkevän laajuisena.
2. Ostopalvelujen määrä ei lisääntynyt.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Ostopalveluihin käytettävissä oleva määräraha on riittävä.	Ostopalvelujen kulujen seuranta. Lähetevirtojen seuranta.	Lähetemäärien ja erikoissairaanhoidon ostopalvelujen väheneminen.
Suunnittelukauden tavoitteet 2020-2021	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Ostopalveluiden käyttö säilyy maltillisena.	Ostopalvelujen kulujen seuranta. Lähetevirtojen seuranta.	Lähetemäärien ja erikoissairaanhoidon ostopalvelujen väheneminen.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	271 615	185 000	228 300	0	0
Kulut	-23 764 026	-23 579 471	-25 139 730	0	0
Toimintakate	-23 492 411	-23 394 471	-24 911 430	-25 206 443	-25 600 512
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-23 492 411	-23 394 471	-24 911 430	-25 206 443	-25 600 512

KYSin laskutus vuodelle 2019 on budjetoitu n. 900 000 € pienempänä kuin KYSin oma alustava talousarvioesitys (21 679 436 €). Elokuun 2018 ennusteen pohjalta 20 490 926 € (KYS kuntakortti) budjetoitu määräraha 20 780 000 € on ennustetta 1,4 % suurempi. Terveystalon osalta arvio laskutuksesta tulee muuttumaan, mikäli toiminta loppuu tai merkittävästi supistuu vuonna 2019. Määräraha sisältyy kohtaan muut sairaalat/ostot, jolle on budjetoitu 5 % kasvu vuoden 2018 talousarvion tasosta.

Erittely vastuualueittain:**KYS/ostot****TALOUS**

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	20 448	0	0	0	0
Kulut	-19 537 069	-19 420 000	-20 780 000	0	0
Toimintakate	-19 516 621	-19 420 000	-20 780 000	-21 026 087	-21 354 801
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-19 516 621	-19 420 000	-20 780 000	-21 026 087	-21 354 801

Muut sairaalat/ostot**TALOUS**

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	236 284	185 000	228 300	0	0
Kulut	-4 008 306	-3 934 686	-4 133 191	0	0
Toimintakate	-3 772 022	-3 749 686	-3 904 891	-3 951 135	-4 012 905
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-3 772 022	-3 749 686	-3 904 891	-3 951 135	-4 012 905

Ympäristöterveydenhuolto/ostot**TALOUS**

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	14 883	0	0	0	0
Kulut	-218 651	-224 785	-226 539	0	0
Toimintakate	-203 768	-224 785	-226 539	-229 222	-232 805
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-203 768	-224 785	-226 539	-229 222	-232 805

8.3.4 Psykososiaaliset palvelut

Tilivelvolliset: sosiaali- ja terveysjohtaja, palvelualuepäällikkö, perusturvalautakunnan jäsenet

Tulosalue järjestää ja tuottaa kustannustehokkaita, laadukkaita ja vaikuttavia mielenterveyspalveluja, psykiatrista osastohoitoa sekä sosiaalihuoltolain mukaisia sosiaalipalveluja.

1. Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen kehittäminen paikallisesti ja maakunnan tasolla.
2. Jalkautuvan työn kehittäminen kaikissa toiminnoissa.
3. Palveluiden monituottajuuden kehittäminen siten, että oma toiminta ja ostopalveluin hankittavat palvelut muodostavat kustannustehokkaan ja asiakasnäkökulman huomioivan palvelukokonaisuuden.

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Uudistuvat palvelut lisäävät lapsiperheiden hyvinvointia.	Uudet asiakasohjaukset resurssikoordinaattorille ja ohjaavat tahot Lastensuojelun avohuollon asiakkaiden määrä (vrt. v. 2018) Uudet huostaanotot	Asiakkaat saavat riittävän varhain tarvitsemansa tuen ja palvelun. Raskaat sijaishuollon kustannukset laskevat, avohuollon tukitoimia on monimuotoisesti tarjolla
Asiakkaiden elämänhallinnan ja osallisuuden lisääminen ja työ- ja toimintakyvyn ylläpitäminen.	Starttipalveluissa ja kuntouttavassa työtoiminnassa olevien asiakkaiden määrä (vrt. v. 2018) Työmarkkinatuen kustannukset (vrt. v.2018) Uusien Warkaus-korttien määrä	Pitkäaikaistyöttömien päivä-/ryhmätoimintaan osallistuvien määrä kasvaa Aktivoimistoimenpiteiden piirissä olevien 1000 päivää ja yli työmarkkinatukea saaneiden henkilöiden määrä lisääntyy ja tätä kautta kaupungin työmarkkinatukimenot alenevat Kuntalaiset aktivoituvat huolehtimaan omasta hyvinvoinnistaan esimerkiksi Warkaus-kortin mahdollistamien liikunta- ja kulttuuripalvelujen avulla
Monimuotoiset päihdehuollon palvelut mahdollistavat asiakkaiden tarvitsemän tuen ja palveluiden järjestämisen omalla paikkakunnalla	Jalkautuvan päihdetyön asiakkaat (vrt. v. 2018) Kuntouttavat asumisjaksot Savonkodissa	Päihdehuollon laitospalveluiden kustannukset alenevat 20 -30 % Päihdehuollon palvelurakenteen keventäminen

Suunnittelukauden tavoitteet 2020-2021	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Palvelualueen asiakkaiden hyvinvoinnin ja elämänhallinnan lisääminen ja työ- ja toimintakyvyn ylläpitäminen	Hyvinvointikertomuksen mittarit. Kansantauti-indeksi (psykiatria).	Asiakkaat saavat tarvitsemansa tuen ja palvelun riittävän varhain. Asiakkaat aktivoituvat huolehtimaan omasta hyvinvoinnistaan. Hyvinvointierot kaventuvat Mielenterveysongelmien vuoksi eläköitymiset vähenevät.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	2 386 609	2 153 980	1 956 247	0	
Kulut	-23 130 368	-23 013 184	-23 058 225	0	
Toimintakate	-20 743 759	-20 859 204	-21 101 978	-21 351 878	-21 685 685
Suunnitelman muk. poistot	-5 758	-2 000	0	0	
Tilikauden tulos	-20 749 517	-20 861 204	-21 101 978	-21 351 878	-21 685 685

Lastensuojelun ja vammaispalvelujen osalta talousarvioesitykseen 2019 sisältyy suuret riskit, mikäli palvelujen tarve kasvaa talousarvion perusteena olleista suunnitelmista. Psykiatrisen osaston osalta vastentahtoisen hoidon loppuminen merkitsisi merkittävien menojen lisäyksiä.

Tulosalueen tuotot alenevat arviolta 9 % (n. 200 000€) vuoden 2018 talousarviosta, mihin on syynä lastensuojelun kuntakorvausten loppuminen (toisilta kunnilta takautuvasti perittävät lastensuojelukulut). Menojen kasvun hillintään pyritään vaikuttamaan erityisesti lastensuojelun merkittävillä säästöillä laitoshoidosta.

Erittely vastuualueittain:

Perhepalvelut

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	520 715	602 595	261 000	0	0
Kulut	-6 735 428	-6 804 266	-6 441 964	0	0
Toimintakate	-6 214 713	-6 201 671	-6 180 964	-6 254 162	-6 351 937
Suunnitelman muk. poistot	-857	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-6 215 570	-6 201 671	-6 180 964	-6 254 162	-6 351 937

Aikuis- ja vammaispalvelut

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	700 327	687 133	658 447	0	0
Kulut	-11 362 426	-11 220 349	-11 566 979	0	0
Toimintakate	-10 662 099	-10 533 216	-10 908 532	-11 037 716	-11 210 276
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-10 662 099	-10 533 216	-10 908 532	-11 037 716	-11 210 276

Mielenterveys- ja päihdepalvelut

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	260 677	151 790	226 800	0	0
Kulut	-3 089 012	-3 060 898	-3 100 473	0	0
Toimintakate	-2 828 335	-2 909 108	-2 873 673	-2 907 704	-2 953 162
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-2 828 335	-2 909 108	-2 873 673	-2 907 704	-2 953 162

Osastohoito/Psykiatria

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	904 891	712 462	810 000	0	0
Kulut	-1 943 503	-1 927 671	-1 948 809	0	0
Toimintakate	-1 038 612	-1 215 209	-1 138 809	-1 152 295	-1 170 310
Suunnitelman muk. poistot	-4 901	-2 000	0	0	0
Tilikauden tulos	-1 043 513	-1 217 209	-1 138 809	-1 152 295	-1 170 310

8.3.5 Sosiaali- ja terveystoimen hallinto

Tilivelvolliset: sosiaali- ja terveysjohtaja

Palvelualue vastaa sosiaali- ja terveyskeskuksen yleisistä hallintotehtävistä, palvelualueiden yhteensovittamisesta sekä perusturvalautakunnan valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä. Tärkeä osa-alue on jatkuva tulevien toimintojen suunnittelu.

Sote ja maakuntaudistuksen valmistelussa mukana oleminen.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	2 754 310	2 785 721	2 983 284	0	0
Kulut	-2 796 452	-2 818 912	-3 009 329	0	0
Toimintakate	-42 142	-33 191	-26 045	-26 353	-26 765
Suunnitelman muk. poistot	-136 941	-39 000	-150 000	-120 000	-100 000
Tilikauden tulos	-179 083	-72 191	-176 045	-146 353	-126 765

Hallinnon kulurakenteeseen vaikuttavat suurimmalta osin toimistopalvelut ja ICT palvelut sekä niiden kulujen kasvu (järjestelmämuutokset sekä ohjelmien versiopäivitykset). Hallinnon tulot muodostuvat toimialan sisäisestä laskutuksesta, koska hallinnon menot vyörytetään toimialan sisällä eri tulosalueille.

8.3.6 Joroinen: Sosiaali- ja terveystoimi

Varkauden ja Joroisten sosiaali- ja terveyspalvelujen yhteistoiminta-alue on toiminut vuoden 2013 alusta. Joroisten kunta valmistelee omalta osaltaan sosiaali- ja terveyspalvelujen talousarvion. Periaatteena on, että kunnat vastaavat omista kustannuksistaan. Varkauden kaupunki laskuttaa Joroisten sosiaali- ja terveystoimen toimintakatteen ja suunnitelmapoistot yhteistoimintakorvauksena Joroisten kunnalta. Vuoden 2019 talousarvion mukaan yhteistoimintakorvauksena laskutettava määrä on yhteensä 18,352 M€

TALOUS yhteensä

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	19 989 831	19 978 104	20 249 418	0	
Kulut	-19 814 889	-19 823 103	-20 051 828	0	
Toimintakate	174 942	155 001	197 590	170 000	185 000
Suunnitelman muk. poistot	-174 942	-155 001	-197 590	-170 000	-185 000
Tilikauden tulos	0	0	0	0	0

valtuustoon nähden sitovat erät

Erittely tulosalueittain: Sosiaali- ja terveystoimen hallinto

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019
Tuotot	10 262	15 500	17 500
Kulut	-10 261	-15 500	-17 500
Toimintakate	1	0	0
Suunnitelman muk. poistot		0	
Tilikauden tulos	1	0	0

Psykososiaaliset palvelut**TALOUS**

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019
Tuotot	3 327 919	3 507 924	3 724 033
Kulut	-3 320 547	-3 503 924	-3 718 933
Toimintakate	7 372	4 000	5 100
Suunnitelman muk. poistot	-7 373	-4 000	-5 100
Tilikauden tulos	-1	0	0

Kotiin annettavat palvelut ja sairaalahoito**TALOUS**

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019
Tuotot	6 014 068	6 364 649	6 223 554
Kulut	-5 963 309	-6 323 348	-6 177 414
Toimintakate	50 759	41 301	46 140
Suunnitelman muk. poistot	-50 759	-41 301	-46 140
Tilikauden tulos	0	0	0

Terveystieteiden vastaanottopalvelut**TALOUS**

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019
Tuotot	3 402 685	3 376 580	3 520 931
Kulut	-3 285 876	-3 266 880	-3 374 581
Toimintakate	116 810	109 700	146 350
Suunnitelman muk. poistot	-116 810	-109 700	-146 350
Tilikauden tulos	0	0	0

Muut palvelujen ostot**TALOUS**

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019
Tuotot	7 234 897	6 713 451	6 763 400
Kulut	-7 234 896	-6 713 451	-6 763 400
Toimintakate	1	0	0
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0
Tilikauden tulos	1	0	0

8.4 SIVISTYSTOIMI

Tilivelvolliset: sivistysjohtaja, sivistyslautakunnan jäsenet

Sivistystoimi koostuu viidestä tulosalueesta (palvelualue), jotka ovat hallinto, varhaiskasvatus, perusopetus, kulttuuri- ja vapaa-aika sekä Soisalo-opisto, joka toimii Varkauden lisäksi Heinävedellä, Joroisissa, Leppävirralla sekä Pieksämäellä. Sivistyspalveluiden tehtävä on tuottaa laadukkaita ja asiakaslähtöisiä hyvinvointipalveluita, joilla lisätään alueen elin- ja vetovoimaisuutta sekä parannetaan asukkaiden viihtyvyyttä ja hyvinvointia.

Toiminnan painopistealueet:

1. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä kuntalaisten osallisuuden lisääminen toimii keskeisenä painopisteenä. Erityisesti kiinnitetään huomiota vanhemmuuden tukemiseen.
2. Toimintaa kehitetään aktiivisesti kaupungin strategian mukaisesti huomioiden toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset (mm. Lean). Tehdään tiivistä yhteistyötä naapurikuntien kanssa. Toiminnassa huomioidaan kansainvälisyys kaupunkistrategian ja kansainvälisyysohjelman mukaisesti.
3. Toimialan laadukkailla peruspalveluilla lisätään kaupungin vetovoimaisuutta.
4. Avustusjärjestelmä uudistetaan vuoden 2019 aikana osana kaupungin avustusjärjestelmän kokonaisuudistusta.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Hallinnon laillisuus ja toimivuus	Päätösten oikeellisuus	Pysyvyys 100 %
Asiakaslähtöinen, taloudellinen ja vaikuttava palvelutuotanto	Talousarvion tavoitteiden toteutuminen	Tavoitteet toteutuvat 100 %
Hyvinvointikertomus jalkautetaan toimialalle	Hyvinvointikertomuksen indikaattorit	Hyvinvoinnin lisääntyminen
Kansainvälisyyden lisääminen	Kansainvälisten hankkeiden määrä	Sivistystoimessa neljä kansainvälistä hanketta

Suunnittelukauden tavoitteet 2020-2021	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kehitetään suunnitelmallisesti sivistystoimea vastaamaan toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia	Lainsäädännössä ja talouden kantokyvyssä tapahtuvat muutokset	Muutoksessa onnistuminen

Toimintaan liittyvät riskit	Riskienhallinta / toimenpiteet	Riskitaso
Lisääntyneet työrajoitteet.	Tarvitaan lisäresurssia perustehtävien hoitamiseen ennaltaehkäisevistä toimenpiteistä huolimatta.	 KOHTA-LAINEN
Lain mukaiset kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön rekrytoinnin haasteet varhaiskasvatuksessa.	Kaupungin vetovoimaisuuden lisääminen työnantajana.	 KOHTA-LAINEN

Kirjaston aineistomääräraha ei ole toivotulla tasolla ja se saattaa vaikeuttaa yhteistyötä muiden Lumme-kirjastojen kanssa.	Kartoitetaan toimenpiteitä, joilla määrärahaa voitaisiin nostaa.	 KOHTA-LAINEN
Palveluita ei voida tuottaa nykyisellä tasolla eikä kehittää kaupungin talouden kantokyvyn vuoksi.	Palveluiden sopeuttaminen käytettävissä oleviin määrärahoihin. Palvelutason heikentäminen.	 SUURI
Toimialan kiinteistöjen kunto vaatii mittavia korjaustoimenpiteitä. Peruskorjausten/uusinvestointien kustannuksia ei pystytä toimialan sisäisesti kattamaan	Palveluverkon tarkastelu ja siihen liittyvä rakentaminen. Riittävä talousarvion raami tai korjaustoimenpiteiden lykkääminen.	 KOHTA-LAINEN
ProKoulu toimintamalli ei vakiinnu sitoutumisen puutteen tai henkilöstön vaihtuvuuden vuoksi. Opetussuunnitelman läpiviennin epäonnistuminen ja ryhmäkokojen hallitsematon kasvu.	Henkilöstön sitouttaminen rekrytointivaiheessa sekä kehityskeskusteluissa ja toiminnan varmentaminen kaupunkitasolla. Henkilöstön kouluttaminen tietotekniisiin ja pedagogisiin valmiuksiin (mm. digitutorit) sekä riittävien taloudellisten resurssien varaaminen.	 KOHTA-LAINEN
Kouluverkkoratkaisun viivästyminen hankaloittaa henkilöstösuunnittelua sekä aiheuttaa ylimääräisiä kiinteistöjen huolto- ja korjauskuluja.	Tehdään kouluverkkoratkaisupäätös.	 SUURI

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	3 730 541	2 630 060	2 786 124	0	
Kulut	-34 330 486	-32 834 941	-33 825 523	0	
Toimintakate	-30 599 945	-30 204 881	-31 039 399	-31 236 029	-31 529 822
Suunnitelman muk. poistot	-256 775	-333 556	-327 450	-327 450	-327 450
Tilikauden tulos	-30 856 720	-30 538 437	-31 366 849	-31 563 479	-31 857 272

valtuustoon nähden sitovat erät

Sivistystoimen tuotot kasvavat vuoden 2018 talousarvioon nähden noin 156 000 €. Tuottojen kasvusta noin 56 000 € kohdistuu sivistystoimen hallintoon (talouspäällikön kustannusten mm. palkat sivukuluineen, työhuonekulut, ohjelmisto, toimisto- ja puhelinkulut joko sivistystoimeen sekä liikunta- ja vapaa-aikatoimeen). Perusopetuksen tuotot kasvavat noin 177 000 €. Perusopetuksen tuottojen kasvu muodostuu mm. kotikuntakorvaustuotoista sekä vuodelta 2018 siirtävistä hankerahoista. Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen tuottojen arvioidaan kasvavan lähes 18 000 € (yhteispalvelupisteen nettokustannusten jako toimialoille). Soisalo-opiston tuotot ovat liki vuoden 2018 tasolla, kasvua noin 600 €. Tuottojen kasvua vähentää varhaiskasvatuksen tuottojen vähenemä (erityisesti hoitopäivämaksut), vähennys on edellisen vuoden talousarvioon nähden lähes -96 000 €.

Sivistystoimen kulut kasvavat vuoden 2018 talousarvioon verrattuna noin 990 000 €. Toimintakulujen kasvu jakautuu toimialoittain seuraavasti: sivistystoimen hallinto noin 23 000 €, perusopetus 929 000 €, kulttuuri- ja vapaa-aikatoimi noin 64 000 € ja Soisalo-opisto noin 120 000 €. Varhaiskasvatuksen toimintakulut ovat vähentyneet vuoden 2018 talousarvioon nähden 146 000 €.

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	380	381	387	397	30	401	399
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	86	71	8	59	0	42	42
Sijaiset	36	30	65	9	0	6	6
YHTEENSÄ	502	482	460	465	30	449	447
Henkilötyövuodet	454,7	447,4	425,3	424,9	26,4	414,2	412,2

Vuoden 2018 talousarvion verrattuna vakinaisen henkilöstön määrä on kasvanut 10 henkilöllä. Taluspäällikkö siirrettiin konsernihallinnosta sivistystoimen hallintoon, perusopetuksessa vakinaistettiin viisi koulunkäynninohjaajaa (ketjutus) ja kaksi kasvatusohjaajaa sekä rekrytoitiin yksi vakituinen erityisopettaja. Varhaiskasvatuksessa vakinaistettiin yksi lastentarhanopettaja (ketjutus) ja yksi lastenhoitaja (ketjutus), Soisalo-opistossa vakinaisen henkilökunnan määrää vähentää määräaikaisena täytetty suunnitteluopettajan tehtävä. Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen vakinaisen henkilöstön määrässä ei ole tapahtunut muutoksia.

Määräaikaisen henkilöstön (määräaikaiset ja sijaiset yhteensä) määrä on vähentynyt viidellä henkilöllä. Muutos määräaikaisten ja sijaisten määrässä johtuu siitä, että vuoden 2019 talousarviossa on tarkennettu henkilöstön jakoa määräaikaisiin, ei kenenkään sijaisiin ja varsinaisiin sijaisiin.

8.4.1 Hallinto

Tilivelvolliset: sivistysjohtaja, sivistyslautakunnan jäsenet

Hallinnon tehtävänä on mahdollistaa toimialan tuottamien palveluiden toiminta. Hallinto vastaa osaltaan palveluiden laillisuudesta sekä niiden vaikuttavuudesta.

Toiminnan painopistealueet:

Hallinnon kehittäminen tavoitteena on asiakaslähtöisyyden, hyvinvoinnin ja avoimuuden lisääminen sekä palvelutuotannon toimintaedellytysten mahdollistaminen.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	2 234	3 554	60 000	0	0
Kulut	-292 861	-338 548	-361 927	0	0
Toimintakate	-290 627	-334 994	-301 927	-303 840	-306 698
Suunnitelman muk. poistot	-1 031	-1 226	-2 300	-2 300	-2 300
Tilikauden tulos	-291 658	-336 220	-304 227	-306 140	-308 998

Sivistystoimen hallinnossa merkittävien tuottoihin ja kuluihin vaikuttava muutos on taluspäällikön siirto konsernihallinnosta sivistystoimeen. Sivistystoimen tuottojen ja kulujen kasvu johtuu taluspäällikön kustannuksista (mm. palkat sivukuluineen, työhuonekulut, ohjelmisto, toimisto- ja puhelinkulut) ja niitä vastaavan erän jakamisesta sivistystoimeen sekä liikunta- ja vapaa-aikatoimeen.

8.4.2 Perusopetus

Tilivelvolliset: sivistysjohtaja, sivistyslautakunnan jäsenet

Varkauden kaupunki järjestää laadukasta opetussuunnitelman mukaista perusopetusta yhteistyössä huoltajien, eri toimialojen, palvelualueiden sekä sidosryhmien kesken huomioiden kansainvälisyys. Toiminnassa painottuu poikkihallinnollinen, ennaltaehkäisevä yhteistyö ja toimintakulttuuria kehitetään kaikilla kouluilla ProKoulu-toimintamallin kautta. Osallisuutta kehitetään ottamalla toimintojen kehittämiseen mukaan oppilaat sekä sidosryhmät (mm. asiakasraadit). Oppilashuollon toimivuutta parannetaan

oppilashuollon käsikirjan Koulun Konstit käyttöönotolla. Vanhemmuutta tuetaan tiivistämällä koulun ja kodin yhteistyötä.

Toiminnan painopistealueet:

1. ProKoulu-toimintamallin eteenpäin vieminen ja varmentaminen koulujen toimintakulttuurin kehittämiseksi.
Toiminnalla lisätään henkilöstön työhyvinvointia sekä oppilaiden kouluviihtyvyyttä.
2. Waltterin koulun toiminnan jatkokehittäminen.
3. Kasvatuksen palvelurakenneverkkoon (kouluverkko) liittyvien päätösten toteuttaminen.
4. Oppilashuollon käsikirjan (Koulun Konstit) sekä hyvinvointikertomuksen jalkauttaminen sekä oppilashuoltotyön kehittäminen.
5. Laadukkaan perusopetuksen turvaaminen (hyvinvointiprofiilin käyttöönotto).

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
ProKoulu toimintamallin varmentaminen tavoitteena vaikuttaa hyvään käytökseen positiivisuuden kautta sekä asiakas- ja henkilöstötyytyväisyyden lisääntyminen.	Asiakastyytyväisyyskysely, henkilöstötyytyväisyyskysely Koulukiusaamistapaukset	Koulukiusaamistapaukset vähenevät 10 prosenttia edellisestä vuodesta (vuonna 2017: 51 kpl).
Laadukkaasti tuotettu esi- ja perusopetus sekä oppilashuolto. Hyvinvointiprofiilin käyttöönotto kouluilla päätöksen teon kehittämiseksi ja hyvinvointikertomuksen jalkauttamisen tueksi.	Hyvinvointiprofiilin kyselyn tulokset	Tavoitteena on löytää kehitettävät kohteet sekä kehittää sitä kautta hyvinvointia
Oppimisympäristöjen ja pedagogiikan kehittäminen vastaamaan uutta opetussuunnitelmaa	Opetushenkilöstön ja oppilaiden välinen suhdeluku sekä toteutunut henkilöstön koulutus	Opetushenkilöstön ja oppilaiden välinen suhdeluku lv 2017-2018 tasolla. Henkilöstön koulutuksen kehittämistä jatketaan yhdessä Keski-Savon kuntien kanssa.

Suunnittelukauden tavoitteet 2020-2021	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Oppilashuollon ja osallisuuden kehittäminen	Hyvinvointiprofiilin tulokset	Arviointijärjestelmän sekä laadun ja vaikuttavuuden kehittäminen
Uuden opetussuunnitelman varmentaminen ja ajantasaisuus	Lukuvuosisuunnitelman tavoitteiden toteutuminen sekä opetussuunnitelman jatkuva päivittäminen	Opetussuunnitelma päivitetään vuosittain ja opetus toteutetaan laadukkaasti

TALOUS

Tuloarvot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	972 756	617 306	794 332	0	0
Kulut	-16 133 185	-16 418 631	-17 347 789	0	0
Toimintakate	-15 160 429	-15 801 325	-16 553 457	-16 658 320	-16 815 002
Suunnitelman muk. poistot	-154 891	-273 400	-270 600	-270 600	-270 600
Tilikauden tulos	-15 315 320	-16 074 725	-16 824 057	-16 928 920	-17 085 602

Vuoden 2018 talousarvioon nähden merkittävimpiä perusopetuksen toimintatuottojen kasvuun vaikuttavia eriä ovat kotikuntakorvaustuottojen kasvu noin 125 000 € (ennakkotieto Kuntaliitto 14.9.2018) sekä hankerahojen kasvu noin 48 000 € (tuet ja avustukset).

Perusopetuksen toimintakulujen kasvu vuoden 2018 talousarvioon nähden on noin 929 000 €. Tästä noin 431 000 € muodostuu henkilöstökulujen kasvusta (virka- ja työehtosopimusten mukaiset palkankorotukset), 435 000 € palvelujen ostoista (ateriapalvelujen kasvua selittää tukipalvelun budjetointivirhe vuodelle 2018 / Waltherin koulun ateriamäärien arviovirhe noin 275 000 €) sekä noin 145 000 € sisäisistä vuokrista ja siivouksesta. Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin käytettävä määräraha on liki 31 000 € edellisvuotta pienempi ja muihin toimintakuluihin (ei sisällä sisäisiä vuokra- ja siivouskuluja) 52 000 € pienempi.

8.4.3 Varhaiskasvatus

Tilivelvolliset: varhaiskasvatuspäällikkö, sivistyslautakunnan jäsenet

Varhaiskasvatus on pienten lasten eri elämänpiirissä tapahtuvaa kasvatuksellista vuorovaikutusta, jonka tavoitteena on edistää lapsen tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista. Varkauden varhaiskasvatuspalvelut muodostuvat kaupungin ja yksityisen järjestämästä päivähoidosta ja esiopetuksesta sekä avoimesta varhaiskasvatustoiminnasta. Varhaiskasvatus tekee tiivistä yhteistyötä huoltajien, eri toimialojen palvelualueiden sekä muiden sidosryhmien kanssa toiminnan kehittämiseksi. Varkaudessa lapsilla on subjektiivinen oikeus kokopäivähoitoon. Yli 3-vuotiaiden lasten ryhmässä suhdeluku (7 lasta/1 aikuinen) pysyy nykyisellään.

Toiminnan painopistealueet:

1. Jatketaan maakunnallisen lapsiperhepalvelukeskuksen kehittämistyötä valtakunnallisten linjausten mukaisesti (LAPE).
2. Kehitetään lapsiperheiden kohtaamispaikkaa, Perheentaloa, yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa.
3. Varhaiskasvatuksessa otetaan käyttöön Pro-toimintakulttuuri, jossa käyttäytymistä ohjataan positiivisen palautteen avulla. Toimintakulttuurimuutoksen kehittämisen tukena ovat Jyväskylän ja Itä-Suomen yliopisto.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Osallistetaan huoltajat Pro-toimintakulttuurimallin kehittämiseen yhdessä eri varhaiskasvatusyksiköiden kanssa.	Pro-toimintakulttuurimittarit. Henkilöstön työhyvinvointikysely.	Pro-toimintakulttuurin myötä käyttäytymisen ohjaus toteutuu positiivisen palautteen avulla. Hyvinvointi yksiköissä sekä yhteistyö ja toimintakyky huoltajien kanssa paranee.
Osallistetaan kolmas sektori kehittämään lapsiperheiden ennataehkäisevää toimintaa vanhemmuuden tukemiseksi (Perheen talo).	Perheen talon toiminta käynnistyy 1.8. Kävijämäärä.	Uuden toimintamuodon, Perheen talon toteutuminen.
Keskitetään esiopetusta kouluille.	Hoitopaikkoja vapautuu yhden ryhmän verran.	Esiopetuksen siirtäminen vapauttaa hoitopaikkoja päiväkodeissa.

Suunnittelukauden tavoitteet 2020-2021	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Perheentalotoiminnan vakiinnuttaminen	Asiakasmäärät	Perheentalo tavoittaa noin 40 perhettä.
Päivähoitopaikkojen tarpeen ja tarjonnan yhteensovittaminen	Jonolista	Hoidon tarve ja tarjonta kohtaavat. Jonossa ei lapsia.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	1 074 345	807 536	711 800	0	0
Kulut	-11 295 504	-11 254 718	-11 108 391	0	0
Toimintakate	-10 221 159	-10 447 182	-10 396 591	-10 462 452	-10 560 857
Suunnitelman muk. poistot	-25 268	-21 350	-20 400	-20 400	-20 400
Tilikauden tulos	-10 246 427	-10 468 532	-10 416 991	-10 482 852	-10 581 257

Varhaiskasvatuksen toimintatuottojen vähennys vuoden 2018 talousarvioon nähden on noin 96 000 €. Tuottojen vähenemä johtuu pääosin hoitopäivämaksutuottojen vähenemästä. Hoitopäivämaksutuottojen määräämisen perusteena olevien tuloarvojen noston seurauksena hoitopäivämaksutuotot pienenevät (mm. O-maksuluokkaan kuuluu liki 37 % hoitomaksuista).

Varhaiskasvatuksen toimintakulut vähenevät vuoden 2018 talousarvion tasosta noin 146 000 €. Tämä muodostuu henkilöstökuluista noin 3 000 €, palvelujen ostoista noin 47 000 € ja avustuksista 150 000 € (lasten kotihoidontuki). Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin on varattu noin 8 000 € ja muihin kuluihin 6 000 € vähemmän kuin vuonna 2018. Sisäiset vuokrat ja siivouskulut kasvavat noin 68 000 €.

8.4.4 Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut

Tilivelvolliset: sivistysjohtaja, sivistyslautakunnan jäsenet

Kirjaston palvelut edistävät alueensa asukkaiden mahdollisuuksia sivistykseen, tiedonsaantiin, oppimiseen ja itsensä kehittämiseen sekä elämyksiin ja henkiseen kasvuun niin fyysisessä tilassa kuin verkossa. Varkaudessa on kaksi toimipistettä: pääkirjasto ja Kangaslammin lähikirjasto. Varkauden kaupunginkirjasto on osa Lumme-kirjastoja. Kirjaston asiakkaiden käytössä on maksutta kaikkien Lumme-kirjastojen aineistokokoelmat. Perinteisten kirjastopalvelujen lisäksi kirjasto järjestää tapahtumia ja antaa tiloja erilaisille kokoontumisille. Vuoden 2019 erityistavoitteena on kirjaston järjestämien tapahtumien ja niiden myötä kuntalaisten osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen.

Varkauden museoiden eli Varkauden museon ja taidemuseon, sekä kesäkohteena olevan Taipaleen kanavamuseon perustehtävänä on museolain mukaisesti kulttuuriperinnön tallennus ja sitä koskevan tiedon tuottaminen. Toiminnan perustana ovat varkautelaisten historiaan liittyvät kokoelmat. Varkauden museot on kekseliäs teollisuusperintöä tallennustyössään painottava museo, joka toimii aktiivisesti yhdessä yhteisönsä ja yleisönsä kanssa ulospäinsuuntautuneesti ja ympäristöjään monilla tavoilla hyödyntäen. Perustyön lisäksi vuoden 2019 suurin painopiste on museokonseptin rakentaminen yhdessä yleisön ja kuntalaisten kanssa tilasuunnitelman rinnalla.

Nuorisopalvelujen tehtävänä on lasten ja nuorten kasvun, kehityksen ja itsenäistymisen tukeminen. Tavoitteena on lisätä lasten ja nuorten aktiivista kansalaisuutta, elämäntaitoja sekä parantaa paikallisia kasvu- ja elinoloja. Vuoden 2019 pääpainopisteenä on Nuorten talo ja sen toiminnan käynnistäminen yhdessä Soisalo-opiston kanssa sekä talolle sijoittuvan matalan kynnyksen palvelupaikan järjestäminen yhdessä laajan yhteistyöverkoston kanssa. Toinen painopiste on lasten ja nuorten kansalaisaktiivisuuden tukeminen sekä olemassa olevien osallisuuden rakenteiden sisällön kehittäminen ja lasten ja nuorten toiminnan vaikuttavuuden lisääminen. Osallistumisrakenteilla tarkoitetaan edellä mainittujen lähipalvelujen lisäksi koulujen oppilaskuntatoimintaa, Lasten Parlamentti -toimintaa, nuorisovaltuustoa, nuorisosaostoa sekä internetin kautta tapahtuvaa nuorten paikallista osallistumista.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

1. Kirjaston järjestämien tapahtumien lisääminen
2. Museovisio-hankkeen toteutus ja jatkohankkeet
3. Museokonseptin jatkotyöstäminen
4. Nuorten talon toiminnan käynnistäminen.
5. Nuorten osallisuuden ja vaikuttamisen rakenteiden ylläpitäminen.

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kulttuuriperintötiedon saavutettavuuden parantaminen ja teollisen perinnön hyödyntäminen	Museoiden kävijämäärät Museoiden verkkopalveluiden käyttäjämäärät Museoiden aineiston digitointimäärät ja Piipunjuurella.fi-palvelussa julkaistujen objektien määrä Museoiden koululaiskontaktien määrä	Näyttelykävijöiden määrä 10 000 henkilöä Verkkopalveluiden käyttäjämäärä kasvaa 20 % vuoden 2017 tasosta (v. 2017 17 411 yksittäistä istuntoa sivustoilla: piipunjuurella.fi, saranat.fi, laivadata.fi ja muut verkkonäyttelyt) Piipunjuurella-tietokannassa julkaistaan vähintään 2000 uutta objektia Koululaiskontaktien määrä vähintään vuoden 2017 tasolla (800 museokävijää, lisäksi n. 250 oppilasta kouluilla)
Kuntalaisten osallisuuden parantaminen kulttuuriperintöpalveluiden järjestämisessä	Järjestettyjen tapahtumien määrä	Järjestetään vuoden aikana ainakin kymmenen erilaista yleisötilaisuutta/ tulevaisuuspajaa
Museoiden yleisötyön kehittäminen painopisteinä osallisuus, yhteisötyö ja matkailu	Museoiden yleisötyön toimintaohjelman laatiminen ja saatu hankerahoitus	Valmistunut toimintaohjelma
Kirjaston järjestämien tapahtumien lisääminen.	Tapahtumien ja niihin osallistuneiden määrä.	Tapahtumat ja niihin osallistuneiden määrä kasvaa 5 %:lla vuoteen 2018 verrattuna.
Nuorten talon toiminnan käynnistäminen	Nuorten talon toiminta käynnistyy Kävijämäärät	Nuorten talo on avoinna ja matalan kynnyksen palvelupaikka Ohjaamo toimii
Nuorten ja lasten osallisuuden ja vaikuttamisen kehittäminen	Nuorten ja lasten osallistumisen foorumeiden lukumäärä	Nuorten ja lasten osallisuus toteutuu monipuolisesti

Suunnittelukauden tavoitteet 2020-2021	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Toteutetaan museouudistus, tilahankkeeseen sidottu uudenlainen museokonsepti ja näyttelyt	Hankkeen valmistuminen suunnittelukaudella, uuden museon ja näyttelyiden avaaminen	Uudenlainen museo, jossa painotuksina on entistä vahvemmin teollinen perintö ja ympäristöt. Museon uuden konseptin perustana on Vanha Varkaus-alue, jossa toimitaan myös rakennuksen ulkopuolella yhdessä alueen toimijoiden kanssa. Toiminnot ja näyttelyt rakennetaan yhteisöllisesti luoden uusia yhteisiä tiloja ja toimintamalleja.
Varkauden kaupunginkirjasto on edelleen osa Lumme-kirjastoja ja tuottaa monipuolisia ja	Kirjasto hankkii perinteisten kirjastoaineistojen lisäksi e-aineistoja.	Kirjasto tarjoaa palveluja niin fyysisessä tilassa kuin verkossa. Kirjastoaineistokokoelmassa on

nykyaikaisia palveluja.		perinteisten aineistojen lisäksi e-aineistoja. Kirjaston tiloja käytetään erilaisiin kokoontumisiin ja kirjasto järjestää kiinnostavia tapahtumia.
Nuorten talon toiminnan vakiinnuttaminen	Kävijämäärä Tapahtumien määrä	Nuorten talo tarjoaa monipuolisia palveluja alueen nuorille osallisuuden periaatteella, laaja-alaiseen yhteistyöhön pohjaten ja ajan ilmiöihin notkeasti reagoiden. Tapahtumatoiminta on kiinteä osa talon toimintaa luoden yhteisöllisyyttä ja osallisuutta.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	540 657	181 706	199 442	0	0
Kulut	-3 603 338	-2 119 237	-2 183 268	0	0
Toimintakate	-3 062 682	-1 937 531	-1 983 826	-1 996 393	-2 015 170
Suunnitelman muk. poistot	-73 462	-33 230	-27 000	-27 000	-27 000
Tilikauden tulos	-3 136 144	-1 970 761	-2 010 826	-2 023 393	-2 042 170

Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen toimintatuotot kasvavat vuoden 2018 talousarvioon nähden noin 18 000 € (kirjaston/yhteis palvelupisteen tuotot) ja toimintakulut noin 64 000 € (kulttuuripalvelut: kasvua 4 000 €, kirjastopalvelut: kasvua noin 41 000 €, museopalvelut: kasvua noin 27 000 € ja nuorisopalvelut: vähennystä noin 8 000 €).

Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimi, erittely vastuualueittain**Kulttuuripalvelut****TALOUS**

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-519 950	-88 230	-92 187	0	0
Toimintakate	-519 950	-88 230	-92 187	-92 771	-93 643
Suunnitelman muk. poistot	-2 472	-19 730	-1 900	-1 900	-1 900
Tilikauden tulos	-522 422	-107 960	-94 087	-94 671	-95 543

Kirjastopalvelut**TALOUS**

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	111 684	65 307	88 342	0	0
Kulut	-1 004 241	-981 365	-1 022 500	0	0
Toimintakate	-892 557	-916 058	-934 158	-940 076	-948 918
Suunnitelman muk. poistot	-8 983	-5 500	-14 300	-14 300	-14 300
Tilikauden tulos	-901 540	-921 558	-948 458	-954 376	-963 218

Museopalvelut

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	68 262	58 123	58 500	0	0
Kulut	-499 432	-500 889	-527 693	0	0
Toimintakate	-431 170	-442 766	-469 193	-472 165	-476 606
Suunnitelman muk. poistot	-7	0	-3 600	-3 600	-3 600
Tilikauden tulos	-431 177	-442 766	-472 793	-475 765	-480 206

Nuorisopalvelut

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	72 179	58 276	52 600	0	0
Kulut	-493 087	-548 753	-540 888	0	0
Toimintakate	-420 908	-490 477	-488 288	-491 381	-496 003
Suunnitelman muk. poistot	0	-8 000	-7 200	-7 200	-7 200
Tilikauden tulos	-420 908	-498 477	-495 488	-498 581	-503 203

Liikuntapalvelut

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	288 531	0	0	0	0
Kulut	-1 086 629	0	0	0	0
Toimintakate	-798 098	0	0	0	0
Suunnitelman muk. poistot	-62 000	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-860 098	0	0	0	0

8.4.5 Soisalo-opisto

Tilivelvolliset: Rehtori ja Varkauden sivistyslautakunnan seutujaoston jäsenet

Soisalo-opisto järjestää laadukasta ja vetovoimaista taiteen perusopetuksen ja vapaan sivistystyön opetusta sekä koulutus- ja lastenkulttuuripalveluja alueellisesti.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

1. Palvelumuotoilun kehittäminen tavoitteena asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen ja harrastamisen lisääntyminen
2. Soisalo-opisto tunnetaan innovatiivisena ja ketteränä alueellisena toimijana

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Taiteen perusopetuksen harrastaminen lisääntyy	Netto- ja brutto-opiskelijamäärä	Opiskelijamäärät kasvavat 2 % verrattuna vuoteen 2018
Palvelumuotoilua kehitetään	Uudet tuotteet	Uusia sisältöjä, uudenlaisia kursseja ja opintokokonaisuuksia
Verkon hyödyntämistä lisätään	Kurssien, opintokokonaisuuksien	Verkkoa hyödynnetään

opetuksessa	ja käyttäjien määrä	opetuksessa vuotta 2018 laajemmin ja monipuolisemmin. Vakiohenkilökunnasta kaikki käyttävät, tuntiopettajista 25 %, tpo-opiskelijoista 50 %
Toiminnan arviointia uudistetaan ja kehitetään	Tunnistettut arvioinnin kohteet, tehdyistä arvioinneista saadut aineistot, niiden analyysi ja raportointi	Tunnistetaan arvioitavat asiat, joihin haetaan sopivia menetelmiä ja valitaan 2019 painotettavat asiat

Suunnittelukauden tavoitteet 2020-2021	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Palvelumuotoilua kehitetään	Uudet tuotteet	Uudenlaisia kursseja ja opintokokonaisuuksia vuosittain.
Arviointimallin suunnittelu, testaus ja käyttöönotto	Olellaiset toiminnot on tunnistettu ja niille on luotu sopiva mittari	Opistolla on käytössä toiminnan kokonaisuuteen sopiva arviointimalli

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	1 140 549	1 019 958	1 020 550	0	0
Kulut	-3 005 597	-2 703 807	-2 824 148	0	0
Toimintakate	-1 865 048	-1 683 849	-1 803 598	-1 815 024	-1 832 095
Suunnitelman muk. poistot	-2 124	-4 350	-7 150	-7 150	-7 150
Tilikauden tulos	-1 867 172	-1 688 199	-1 810 748	-1 822 174	-1 839 245

Soisalo-opiston toimintakulujen arvioidaan toteutuvan liki vuoden 2018 tasoisina. Toimintakulut kasvavat noin 120 000 € vuoden 2018 talousarvioon nähden. Toimintakulujen kasvusta noin 70 000 € aiheutuu henkilöstökulujen kasvusta. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden osalta vähennystä on noin 6 000 €. Sisäiset vuokrat ja siivouskulut kasvavat noin 56 000 € uusien Nuorten talon tilojen käyttöönoton myötä.

8.5 LIIKUNTA- JA VAPAA-AIKATOIMI

Tilivelvolliset: sivistysjohtaja, liikunta- ja vapaa-aikalautakunnan jäsenet

Toiminnan kuvaus:

Liikunta- ja vapaa-aikapalveluiden tehtävä on tuottaa laadukkaita ja asiakaslähtöisiä hyvinvointipalveluita, joilla lisätään alueen elin- ja vetovoimaisuutta, parannetaan asukkaidenviihtyvyyttä sekä lisätään kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Hyvinvointikertomuksessa esitettyjen toimenpiteiden jalkauttaminen ja toteuttaminen toimialan osalta. Avustusjärjestelmän uudistaminen osana koko kaupungin avustusjärjestelmän kokonaisuudistusta.

Strategiset tavoitteet ja mittarit:

1. Työikäisten ikäihmisten aktiivinen arki toteutuu (hyvinvointikertomus).
2. Kohdennetut palvelut riskiryhmille (hyvinvointikertomus).
3. Uimahallin rakentamissuunnitelman toteuttaminen.
4. Ylläpidetään monipuolisia liikuntapaikkoja kaikille ikäryhmille.

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
-----------------------------------	-------------------------------	-------------

Liikuntavälinelainaamon (365-lainaamo) käyttöönotto.	Lainausten määrä.	Liikuntavälineiden lainauksia 1000 kpl/vuosi.
Warkaus-korttitoiminnan vakiinnuttaminen ihmisten hyvinvoinnin lisäämiseksi.	Myönnettyjen korttien lukumäärä.	Warkaus-kortteja myönnetty vähintään 150 kpl/vuosi.
Turvataan kuntalaisille laadukkaat edellytykset liikunnan harrastamiseen.	Kävijämäärät.	Kävijämäärät: Uimahallin kävijämäärä 129 100 kävijää/vuosi. Liikuntatalon kävijämäärä 90 200 kävijää/vuosi. Kämärin alue 86 000 kävijää/vuosi.

Suunnittelukauden tavoitteet 2020-2021	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Liikuntapaikkasuunnitelman toteuttaminen.	Toteutuneet hankkeet.	Investointisuunnitelman toteutuminen.
Kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin lisääntyminen.	THL:n toteuttaman valtakunnallisen TEA-viisarin tulokset.	Tulokset ovat valtakunnallisen keskitason yläpuolella.

Toimintaan liittyvät riskit	Riskienhallinta / toimenpiteet	Riskitaso
Liikuntatilojen ylläpitokustannukset kasvavat yli kantokyvyn.	Riittävien resurssien huomioiminen kaupunkitasolla talousarvioaraamia jaettaessa. Asiakasmaksujen nostaminen tai aukioloaikojen supistaminen.	 SUURI
Henkilöstömitoituksen niukkuus.	Henkilöstön työhyvinvointiin panostaminen. Riittävät resurssit talousarviossa.	 KOHTA-LAINEN

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	331 386	647 401	663 200	0	
Kulut	-1 613 957	-3 200 901	-3 263 499	0	
Toimintakate	-1 282 571	-2 553 500	-2 600 299	-2 623 082	-2 665 026
Suunnitelman muk. poistot	-104 746	-183 700	-205 900	-205 900	-205 900
Tilikauden tulos	-1 387 317	-2 737 200	-2 806 199	-2 828 982	-2 870 926
valtuustoon nähden sitovat erät					

Vuoden 2018 talousarvioon verrattuna liikunta- ja vapaa-aikatoimen toimintatuotot kasvavat noin 16 000 €. Tuottojen kasvu kohdistuu vastuualueen liikuntapaikat ja alueet toimintaan, jossa kasvua on noin 35 000 €. Liikuntapalveluiden tuotot vähenevät noin 19 000 €.

Toimintakulut kasvavat vuoden 2018 talousarvioon nähden noin 63 000 €. Liikunta- ja vapaa-aikatoimen hallinnon kustannukset kasvavat noin 24 000 € (osuus sivistysjohtajan kustannuksista) sekä liikuntapaikat ja alueet noin 89 000 €. Liikuntapalveluiden kulut vähenevät noin 50 000 €. Avustaminen säilyy ennallaan.

Liikunta- ja vapaa-aikatoimi; erittely vastuualueittain

Liikunta- ja vapaa-aikatoimen hallinto

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-9 410	-32 191	-56 183	0	0
Toimintakate	-9 410	-32 191	-56 183	-56 675	-57 582
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-9 410	-32 191	-56 183	-56 675	-57 582

Liikuntapaikkasuunnittelu

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot				0	0
Kulut				0	0
Toimintakate				0	0
Suunnitelman muk. poistot	0	0	-2 000	-2 000	-2 000
Tilikauden tulos	0	0	-2 000	-2 000	-2 000

Liikuntapalvelut

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	4 340	20 901	1 500	0	0
Kulut	-72 686	-181 961	-131 583	0	0
Toimintakate	-68 346	-161 060	-130 083	-131 223	-133 321
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-68 346	-161 060	-130 083	-131 223	-133 321

Liikuntapaikat ja alueet

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	327 046	626 500	661 700	0	0
Kulut	-1 377 208	-2 791 749	-2 880 733	0	0
Toimintakate	-1 050 162	-2 165 249	-2 219 033	-2 238 475	-2 274 269
Suunnitelman muk. poistot	-100 122	-183 700	-203 900	-203 900	-203 900
Tilikauden tulos	-1 150 284	-2 348 949	-2 422 933	-2 442 375	-2 478 169

Avustaminen

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-154 654	-195 000	-195 000	0	0
Toimintakate	-154 654	-195 000	-195 000	-196 709	-199 854
Suunnitelman muk. poistot	-4 624	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-159 278	-195 000	-195 000	-196 709	-199 854

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	13	14	17	16	2	16	16
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	4	9		6		6	6
Sijaiset	0	0	6				
YHTEENSÄ	17	23	23	22	2	22	22
Henkilötyövuodet	16,6	18,9	21,8	20,9	1,6	21,4	21,4

Vuoden 2018 talousarvioon nähden vakinaisen henkilöstön määrä vähenee yhdellä henkilöllä. Vuoden 2018 talousarvioon varattu vakituinen tehtävä on täytetty määräaikaisesti, perusteena on toiminnan vakiintumattomuus. Määräaikaisen henkilöstön (määräaikaiset ja sijaiset yhteensä) määrässä ei ole tapahtunut muutoksia. Vuoden 2019 talousarviossa on ainoastaan tarkennettu henkilöstön jakoa määräaikaisiin, ei kenenkään sijaisiin ja varsinaisiin sijaisiin.

8.6 TEKINEN TOIMI

Tilivelvolliset: tekninen johtaja, teknisen lautakunnan jäsenet

Teknisen toimialan organisaatio muodostuu kuudesta palvelualueesta; strateginen ohjaus, suunnittelu, toteuttaminen, rakentamisen ohjaus, tukipalveluyksikkö sekä pysäköinninvalvonta.

Teknisen toimen raami vuodelle 2019 on -3 047 200 €.

Tiukalla taloudenpidolla näyttäisi olevan mahdollista pysyä annetussa raamissa, mutta samalla se tarkoittaa palvelutason laskua. Rakennusten purkukustannukset eivät sisälly annettuun raamiin, niiden toteuttamiseksi edellytetään erillistä n. 450 000 € määrärahaa. Teknisen toimen budjetissa on myös menoeriä, joihin se ei voi itse vaikuttaa, kuten aluepelastuslaitoksen ja ympäristöyksikön maksusuodet.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kustannustehokkaasti tuotetut laadukkaat palvelut ja palveluprosessien toimivuus.	Talousarvion toteutuminen Asiakastyytyväisyys	Talousarvio toteutuu suunnitellusti. Asiakastyytyväisyys säilyy vähintään nykytasolla.
Ympäristön siisteyden kohentaminen.	Asukastyytyväisyys	Asukasviihtyvyys paranee

Suunnittelukauden tavoitteet 2020-2021	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kustannustehokkaasti tuotetut laadukkaat palvelut ja palveluprosessien toimivuus.	Talousarvion toteutuminen Asiakastyytyväisyys	Talousarvio toteutuu suunnitellusti. Asiakastyytyväisyys säilyy vähintään nykyisellä tasolla.

Toimintaan liittyvät riskit	Riskienhallinta / toimenpiteet	Riskitaso
Erikoisosaamista vaativat tehtävät Henkilöstömuutokset/rekrytoinnin onnistuminen	Kilpailukykyinen palkkaus- ja henkilöstöpolitiikka	 PIENI
Kiinteistöihin ja infraan liittyvät riskit (korjausvelka)	Pitkän tähtäimen investointisuunnitelma (PTS) Riittävät resurssit	 KOHTA-LAINEN
Laadunvalvonta (ruoka- ja puhtauspalvelut)	Omavalvonta, terveystarkastaja	 PIENI

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	21 897 991	20 884 670	21 975 358	0	0
Kulut	-24 696 668	-24 088 027	-25 022 553	0	0
Toimintakate	-2 798 677	-3 203 357	-3 047 195	-3 070 977	-3 119 045
Suunnitelman muk. poistot	-4 590 286	-5 271 500	-7 636 550	-5 624 000	-5 624 000
Tilikauden tulos	-7 388 963	-8 474 857	-10 683 745	-8 694 977	-8 743 045
valtuustoon nähden sitovat erät					

Suunnitelmapoistoihin sisältyy 2,4 M€ ylimääräinen poisto terveyskeskus- ja sairaalarakennusten osalta.

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	162	161	165	160	32	150	139
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	7	12	17	23			
Sijaiset	9	14	6	15		23	20
YHTEENSÄ	178	187	188	198	32	173	159
Henkilötyövuodet	167,6	176,7	173,7	177,8		177,6	177,6

Tukipalveluyksikössä (ruoka- ja puhtauspalvelut) eläköityvien tilalle palkataan määräaikaisia henkilöitä, kunnes uuden sairaalan tarvitsema henkilöstömitoitus on selvillä. Lisäksi sijaisten määrä on nostettu vastaamaan todellista arvioitua tarvetta.

8.6.1 Strateginen ohjaus

Tilivelvolliset: tekninen johtaja, teknisen lautakunnan jäsenet

Strategisen ohjauksen palvelualue huolehtii toimialan strategiasta, hallinnosta, omaisuuden hallinnasta ja toimialaan liittyvien yhtiöiden omistajaohjauksesta.

Toimialan strategia käsittää vuosisuunnittelun ja pitkän tähtäimen suunnittelun.

Hallinto sisältää teknisen toimen yleiset hallintotehtävät, talouden hallinnan, toiminnan kehittämisen sekä teknisen lautakunnan päätösten valmistelun ja täytäntöönpanon. Prosessiajattelun mukaisesti henkilöstöressurssien tulee olla kaikkien käytettävissä, joten palvelualueiden henkilöstö sijoitetaan hallintoon lukuun ottamatta rakentamisen ohjausta, tukipalveluüksikköä ja pysäköinninvalvontaa.

Omaisuuden hallinta käsittää kaiken teknisen toimen vastuulle asetetun omaisuuden hallinnan; rakennetun infran, toimitilat, maaomaisuuden ja metsät. Omaisuuden hallinta vastaa myös omaisuuden hankinnasta ja luovutuksesta sekä rekistereistä.

Omistajaohjaukseen sisältyvät yhtiöt, liikelaitokset ja yhteisöt ovat; Keski-Savon Vesi Oy, Keski-Savon Jätehuolto liikelaitoskuntayhtymä, Pohjois-Savon aluepelastuslaitos, Keski-Savon ympäristötoimi, Savo-Karjalan vesiensuojeluyhdistys, satamalaitos sekä joitakin kaupungin osaomistuksessa olevia kiinteistöyhtiöitä.

Toiminnan painopistealueet:

1. Hyväksyttävän PTS:n toteuttaminen
2. Tarpeettoman omaisuuden poistaminen ja myynti tasearvoista riippumatta.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Uudisrakennus- ja peruskorjausinvestoinnit toteutetaan hyväksyttävän PTS:n mukaisesti.	Korjausvelan määrä suhteessa tasearvoon	Korjausvelan määrä suhteessa tasearvoon laskee.
Kaupungin öljylämmitteiset rakennukset muutetaan uusiutuvalla energialle investointiohjelman mukaisesti.	Öljylämmitteisten rakennusten määrä	Määrä vähenee.

Suunnittelukauden tavoitteet 2020-2021	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Uudisrakennus- ja peruskorjausinvestoinnit toteutetaan hyväksytyn PTS:n mukaisesti.	Korjausvelan määrä suhteessa tasearvoon	Korjausvelan määrä suhteessa tasearvoon laskee.
Kaupungin öljylämmitteiset rakennukset muutetaan uusiutuvalla energialle investointiohjelman mukaisesti.	Öljylämmitteisten rakennusten määrä	Määrä vähenee.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	4 743 532	4 094 472	4 338 973		
Kulut	-6 316 454	-5 764 065	-5 907 637		
Toimintakate	-1 572 922	-1 669 593	-1 568 664	-1 588 785	-1 598 804
Suunnitelman muk. poistot	-771 317	-339 500	-395 000	-400 000	-400 000
Tilikauden tulos	-2 344 239	-2 009 093	-1 963 664	-1 988 785	-1 998 804

Investointikohteiden suunnittelukustannukset ovat kasvaneet edellisiin vuosiin verrattuna. Toimintatuottoihin on lisätty valmistusta omaan käyttöön edellisiä vuosia enemmän.

8.6.2 Suunnittelu

Tilivelvolliset: kaupunginarkkitehti, teknisen lautakunnan jäsenet

Suunnittelun palvelualue huolehtii maankäytön, infran ja toimitilojen suunnittelusta tai suunnitteluttamisesta sekä paikkatieto- ja karttapalveluista. Maankäytön ja infran hankkeet painottuvat edelleen elinkeino- ja yritystoimintaa tukeviin ja uusia asuintontteja muodostaviin hankkeisiin. Muita hankkeita tehdään resurssien puitteissa. Merkittävin hanke on Vetovoimakokeskuksen aluekehityshanke, joka voi käsittää mm. alueen kaavoitusta ja infran suunnittelua.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Yritystonttitarjonta pidetään monipuolisena ja kysyntää vastaavana.	Luovutettavien tonttien määrä	Tonttia hakevalle löytyy sopiva tontti.
Kaavoituksen ja lupakäsittelyn prosesseja kehitetään tehokkaammiksi.	Prosessien pituus	Kaavojen ja lupakäsittelyjen prosessit lyhenevät.

Vetovoimakeskuksen ensimmäisen vaiheen suunnittelu valmistuu.	Hankkeen tilanne	Suunnittelun ensimmäinen vaihe päättyy ja etenee toteutukseen.
---	------------------	--

Suunnittelukauden tavoitteet 2020-2021	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Yritystonttitarjonta pidetään monipuolisena ja kysyntää vastaavana.	Luovutettavien tonttien määrä	Tonttia hakevalle löytyy tontti.
Vetovoimakeskuksen hanketta jatketaan toisella suunnitteluvaiheella.	Hankkeen tilanne	Suunnittelu jatkuu.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	40 176	25 000	11 000		
Kulut	-538 147	-559 293	-558 779		
Toimintakate	-497 971	-534 293	-547 779	-556 543	-568 787
Suunnitelman muk. poistot	-33 260	-24 000	-24 000	-24 000	-24 000
Tilikauden tulos	-531 231	-558 293	-571 779	-580 543	-592 787

8.6.3 Toteuttaminen

Tilivelvolliset: kaupungininsinööri, teknisen lautakunnan jäsenet

Toteuttamisen palvelualue muodostuu 6 prosessista. Yhteinen nimittäjä on erilaisten kaupunkiympäristön ja rakennuksien ylläpitoon liittyvä rakentamis-, kunnossapito- ja huoltopalvelujen järjestäminen. Palvelualue vastaa tiloihin liittyvästä hankehallinnasta, infran rakennuttamisesta sekä palvelualueen viranomaistehtävistä. Palvelualue hallinnoi infran ja toimitilojen investointimäärärahoja sekä vastaa joukkoliikenteen järjestämisestä.

Toiminnan painopistealueet:

Toimitilat

Toteuttaminen -palvelualue tekee tiivistä yhteistyötä tukipalveluyksikön kanssa.

Toimitilojen määrä ja laatu vastaavat käyttäjien kohtuullisia tarpeita. Tavoitteena on, että käyttäjät maksavat tiloistaan kustannusperusteista vuokraa, mikä vastaa kiinteistön ylläpidosta ja pääomasta aiheutuvia kuluja. Huolto- ja kunnossapito sekä rakennuttamispalvelut tuottaa tukipalveluyksikkö. Rakennuttamisen osalta tehdään yhteistyötä myös konserniyhtiöiden kanssa.

Rakennusten korjausvelka kasvaa nykyisillä kunnossapitoresursseilla. Sisäilmaongelmien korjaamiseen joudutaan panostamaan edelleen.

Peruskorjausten siirtyessä, talotekniikka ja rakenteet ovat saavuttaneet useissa kohteissa taloudellisen ja teknisen käyttöikänsä, mikä lisää kiinteistöjen ylläpito- ja kunnossapitokustannuksia sekä sisäilmaongelmia.

Infra

Viime vuosina on pyritty panostamaan nykyisen katuverkon ylläpitämiseen. Päälystysten määrärahat on kohdennettu vilkkaimmin liikennöidyille pää- ja kokoojakaduille.

Kokooja- ja pääkatuverkosto on lain edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa. Myös kevyen liikenteen väylien palvelutaso on hieman parantunut johtuen viime vuosien panostuksista väylien päälystykseen. Asunto- ja tonttikadut ovat sen sijaan heikommassa kunnossa. Vähäisten resurssien vuoksi asunto- ja tonttikatujen peruskorjauksiin ja uusintapäälystykseen ei ole voitu panostaa viime vuosina riittävästi. Vuonna 2018 saneerattiin Satakunnankatu ja Laurinkatu. Tämä aiheuttaa korjausvelan lisääntymistä vuosittain ja nyt onkin jouduttu joitain päälysteitä purkamaan kokonaan pois ja muuttamaan väyliä sorapintaisiksi. Lähitulevaisuudessa katuverkoston parantamiseen on panostettava selvästi viime vuosia enemmän, varsinkin asunto- ja tonttikadut vaativat resursseja perusparannukseen. Priorisointia tehdään Infran PTS:n kautta. Rapistuva katuverkko aiheuttaa vuosittain lisääntyviä korvauksia vaurioituneista ajoneuvoista.

Venesatamien ja vierasvenesataman hoidosta tehtiin sopimus Sukelluspalvelu Stella Marian kanssa. Vierasvenesataman kahviota ylläpiti kesällä 2018 Harjurannan nuorisoteatteri ja heidän kanssaan yhteistyötä jatketaan myös kesällä 2019.

Kunnallistekniikan palvelutuotannon urakoitsijana aloitti 1.5.2016 Destia Oy, sopimuksen kesto on 7+3 vuotta.

Tällä hetkellä henkilöstön mitoitus on minimissään. Investointimäärärahojen lisääntyminen viime vuosisilta tasoiltaan edellyttää rakennuttajan palkkaamista.

Joukkoliikenne

Joukkoliikennettä ovat kaupunkiliikenne, seutuliikenne sekä palveluliikenne (Pali). Pali ja paikallisliikenne kilpailutettiin vuoden 2018 alussa ja uusi liikennöitsijä aloitti toiminnan kesäkuussa 2018. Paikallisliikenne räätälöitiin Walterin koulun tarpeisiin. Tämä aiheutti joillekin käyttäjryhmille heikennyksiä palvelutasoon. Neljällä autolla, jotka ajavat noin tunnin ajokierrolla, ei pystytä luomaan kaikki tyydyttävää joukkoliikennettä. Joukkoliikenne on ilmaista koululaisille ja eläkeläisille klo 10-14 välillä.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Toimitiloissa siirrytään energiatehokkaampaan tekniikkaan valaisimia uusittaessa.	Uusittavien kohteiden määrä	Uusittavia kohteita kpl/vuosi
Varmistetaan turvalliset ja hyväkuntoiset kulkuväylät ja liikenneyhteydet myös alemmalla tieverkolla.	Laskeva vahinkojen määrä	Vahinkojen määrä laskeva edellisvuoteen verrattuna
Uusitun joukkoliikenteen avulla pyritään saamaan käyttäjämäärät nousuun.	Joukkoliikenteen käyttäjämäärät	Käyttäjämäärät nousevat edellisvuoteen verrattuna

Suunnittelukauden tavoitteet 2020-2021	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Toimitiloissa siirrytään energiatehokkaampaan tekniikkaan valaisimia uusittaessa.	Uusittavien kohteiden määrä	Uusittavia kohteita kpl/vuosi
Varmistetaan turvalliset ja hyväkuntoiset kulkuväylät ja	Laskeva vahinkojen määrä	Vahinkojen määrä laskeva edellisvuoteen verrattuna.

liikenneyhteydet myös alemmalla tieverkolla.		
Joukkoliikenne pyritään saamaan houkuttelevaksi vaihtoehdoksi liikkumiseen.	Joukkoliikenteen käyttäjämäärät	Käyttäjämäärät eivät laske edelliseen vuoteen verrattuna.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	265 438	269 000	224 000		
Kulut	-3 058 307	-2 959 166	-3 073 836		
Toimintakate	-2 792 869	-2 690 166	-2 849 836	-2 895 433	-2 959 132
Suunnitelman muk. poistot	-1 572 846	-2 158 000	-2 300 000	-2 400 000	-2 400 000
Tilikauden tulos	-4 365 715	-4 848 166	-5 149 836	-5 295 433	-5 359 132

Toimisto- ja asiantuntijapalvelujen ostoihin on lisätty määräraha vastaamaan arviota.

8.6.4 Rakentamisen ohjaus

Tilivelvolliset: rakennustarkastaja, teknisen lautakunnan jäsenet

Rakentamisen ohjaus (rakennusvalvonta) on lakisääteinen kunnallinen palvelu. Siihen sisältyy hankekohtaisen ohjauksen (lupaprosessit ja katselmukset) lisäksi yleinen ohjaus ja neuvonta sekä ns. jatkuva valvonta. Näiden lisäksi rakentamisen ohjaukselle on delegoitu myös maisemätyöluja-asiat, joiden osalta eniten työllistää luvan tarpeen arviointi puiden poiston osalta. Palvelukokonaisuuteen sisältyy lisäksi arkistopalvelut. Asiakkaille toimitetaan rakennusvalvonnan arkistosta heidän pyytämäänsä asiakirjoja; lähinnä piirustuksia.

Toiminnan painopistealueet:

Vuotta 2019 leimaa sähköisten palvelujen kehittäminen edelleen; lupa-asioinnin saattaminen kokonaan sähköiseksi ja arkiston digitointihankkeen käynnistäminen. Myös rakennusjärjestyksen uusimishanke omana työnä tuo oman haasteensa yksikön käytössä oleville resursseille.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Palvelujen kokonaislaatu on hyvä.	Asiakaspalaute Rakennusjärjestyksen ajantasaisuus	Kaikilla lupa-asiakkaille tarjolla mahdollisuus antaa palautetta. Rakennusjärjestyksen uudistaminen työstetään pääosin.
Palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti.	Sähköisen lupa-asioinnin osuus. Arkiston digitointi	Lupa-asiointi kokonaisuudessaan sähköiseksi Arkiston digitointihanke käynnistetään.

Suunnittelukauden tavoitteet 2020-2021	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Palvelujen kokonaislaatu on hyvä.	Rakennusjärjestyksen ajantasaisuus	Uusitun rakennusjärjestyksen mukaiset lupa- ja toimintaprosessit on otettu käyttöön.

Palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti.	Sähköisen palvelun tarjonnan osuus	Sähköisen arkistopalvelun osuus kasvaa
--	------------------------------------	--

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	123 766	100 000	135 000		
Kulut	-205 876	-258 898	-275 237		
Toimintakate	-82 110	-158 898	-140 237	-142 481	-145 616
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-82 110	-158 898	-140 237	-142 481	-145 616

Tuottoja lisäävät lupakäsittelyyn tulevat isot hankkeet (vetovoimakeskus ja terveyskampus). Rakennusvalvonnan lupa- ja arkistopalvelut siirtyvät kokonaisuudessaan sähköisiksi verkkopalveluiksi vuoden 2019 aikana. Paperiarkiston digitointi tehdään omana työnä.

8.6.5 Tukipalveluyksikkö

Tilivelvolliset: tukipalvelupäällikkö, teknisen lautakunnan jäsenet

Tukipalveluyksikön tehtävänä on tuottaa laadukkaasti ja kustannustehokkaasti palveluja kaupungin sisäisille asiakkaille. Tukipalvelut käsittävät ruoka- ja puhtaustalouden, rakennuttamisen, kiinteistöjen kunnossapidon ja huollon, sähköhuollon, sairaalalaittehuollon sekä koulujen vahtimestaripalvelut.

Maakunta- ja soteuudistuksen sekä uuden sairaalan vaikutuksia tukipalveluiden toimintaan selvitetään.

Riittävän ja osaavan henkilöstön turvaamiseksi on toteutettu mm. oppisopimuskoulutusta.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Tuemme asiakkaan hyvinvointia valmistamalla suositusten mukaista ruokaa ja huolehtimalla tilojen puhtaudesta ja kunnossapidosta sekä turvallisesta toimintaympäristöstä.	Turvallinen ja terveellinen ympäristö Ravitsemussuositukset Tarkoituksenmukainen siivous kohteissa ja puhtaustaso riittävä	Tapaturmat 0 kpl/ vuosi Valmistamme suositusten mukaista ruokaa. Mitoitetut siivouskohteet puhtaustasot
Kustannustehokkaasti tuotetut palvelut	Talousarvion toteutuminen	Talousarvio toteutuu.

Suunnittelukauden tavoitteet 2020-2021	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Tuemme asiakkaan hyvinvointia valmistamalla suositusten mukaista ruokaa ja huolehtimalla tilojen puhtaudesta ja kunnossapidosta sekä turvallisesta toimintaympäristöstä.	Turvallinen ja terveellinen ympäristö Ravitsemussuositukset Tarkoituksenmukainen siivous kohteissa ja puhtaustaso riittävä	Tapaturmat 0 kpl/ vuosi Valmistamme suositusten mukaista ruokaa. Mitoitetut siivouskohteet puhtaustasot
Kustannustehokkaasti tuotetut palvelut	Talousarvion toteutuminen	Talousarvio toteutuu.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	16 604 376	16 286 145	17 156 385		
Kulut	-14 473 888	-14 447 361	-15 122 453		
Toimintakate	2 130 488	1 838 784	2 033 932	2 086 470	2 126 932
Suunnitelman muk. poistot	-2 212 863	-2 750 000	-4 917 550	-2 800 000	-2 800 000
Tilikauden tulos	-82 375	-911 216	-2 883 618	-713 530	-673 068

Investointikohteiden suunnittelukustannukset ovat kasvaneet edellisiin vuosiin verrattuna. Toimintatuottoihin on lisätty valmistusta omaan käyttöön edellisiä vuosia enemmän.

Nuorten talo otetaan käyttöön alkukesästä 2019, vuokratuotot lisäävät toimintatuottoja.

Ruokapalveluiden myyntituotoissa v. 2018 ollut laskentavirhe on korjattu. Lisäksi on tullut uusia ulkoisia asiakkaita.

Toimintamenoissa on otettu huomioon energian hinnan ja siirtomaksujen korotukset. Lisäksi sisäilmakorjaukset ja muut äkilliset toiminnan aiheuttamat muutokorjaukset lisäävät kustannuksia. Sijaiskustannusten määrä on nostettu vastaamaan todellista arvioitua tarvetta.

8.6.6 Pysäköinninvalvonta

Tilivelvolliset: kaupungininsinööri, teknisen lautakunnan jäsenet

Pysäköinninvalvonnan (pysäköinnintarkastajat) tehtävänä on valvoa pysäköintiä ja pysäyttämistä koskevien säännösten noudattamista sekä määrätä pysäköintivirhemaksuja ja muita seuraamuksia pysäköintivirheiden ja joutokäyntirikkomusten johdosta.

Toiminnan painopistealueet:

Kaupungissa on toiminut kaksi virkasuhteista pysäköinnintarkastajaa joiden lisäksi on ollut ajoittain työllistettäviä apuna. Toinen pysäköinnintarkastajista tekee kaupungintalon vahtimestarin tehtäviä puolet työajastaan. Tarkastajien apuna pyritään työllistämään työllistettäviä kenttätyössä. Lain edellyttämänä pysäköinninvalvojana toimii hallintojohtaja.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Yksikön tulot kattavat menot	Talousarvion toteutuminen	Yksikön toiminta on tehokasta, talousarvio toteutuu

Suunnittelukauden tavoitteet 2020-2021	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Yksikön tulot kattavat menot	Talousarvion toteutuminen	Yksikön toiminta on tehokasta, talousarvio toteutuu

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuotot	120 703	110 053	110 000		
Kulut	-103 995	-99 244	-84 611		
Toimintakate	16 708	10 809	25 389	25 795	26 362
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	16 708	10 809	25 389	25 795	26 362

9 HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

Henkilöstösuunnitelmassa avataan paitsi henkilöstön määrällisen, laadullisen ja rakenteellisen kehityksen ja kehittämisen näkymät peilaten toimintaympäristön ja asiakastarpeiden muutoksiin, myös henkilöstön työhyvinvoinnin haasteet ja kehittämisen suunnitelmat. Jatkossa henkilöstösuunnitelma tulee sisältämään myös osaamisen kehittämisen suunnitelmat.

Seuraavassa on vedetty yhteen henkilöstösuunnitelma 2019 - 2021 koko kaupungin tasolla:

VARKAUDEN KAUPUNKI							
	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA2018	TA2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	1308	1315	1376	1354	152	1351,5	1337,5
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. työllistetyt ja oppisopimuslaiset	149	134	76	122	0	80	79
Sijaiset	204	229	136,5	91,5	0	80,7	77,7
YHTEENSÄ	1 661	1 678	1 588,5	1 567,5	152	1 512,2	1 494,2
Henkilötyövuodet	1 472,2	1 507,8	1 508,6	1 479,3		1 457,0	1 434,0

9.1. KONSERNIPALVELUT YHTEENSÄ

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	29	28	31	30	7	29	29
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	7	8	11	10	0	9	9
Sijaiset	0	0	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ	36	36	42	40	7	38	38
Henkilötyövuodet (osamääräraha)	31,7	36,2	42,7	40,7	6,5	39,9	39,9

Työllisyysyksikkö

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	5	4	4	4	1	3	3
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	1	2	3	3	0	3	3
Sijaiset	0	0	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ	6	6	7	7	1	6	6
Henkilötyövuodet	5,0	6,4	6,5	6,5	0,5	6,0	6,0

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Vuoden 2019 aikana työllisyyden edistämisen toimintaympäristössä ei ole tiedossa olennaisia muutoksia.

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt:

Ei tiedossa.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Määräaikaisuuksia tarve jatkaa työkykykoordinaattorin ja nuorten palveluohjaajan (Woltti -hanke) sekä työllisyyspalvelujen esimies/TYP -koordinaattorin tehtävissä. Tehtävät ovat välttämättömiä työllisyysohjelman sekä lakisäateisen TYP -toiminnan toteuttamiseksi.

Vakanssi- ja nimikemuutokset:

Ei ole.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Määräaikaiset työsuhteet tuovat epävarmuutta ja voivat vaikuttaa sitoutumiseen.	Ennakointi työvoimatarpeen osalta huomioiden erityisesti määräaikaiset työsuhteet.	Tavoitteellinen työskentelyote.	
Epävarmuus työllisyysneuvonnan kokonaisuudesta tulevaisuudessa, millainen tai onko roolia nykyisillä palveluilla.	Ajantasainen tiedotus ja viestintä ajankohtaisista työllisyysneuvonnan liittyvistä asioista.		

Tietohallintopalvelut

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	9	10	10	10	2	10	10
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	4	4	4	4	0	4	4
Sijaiset	0	0					
YHTEENSÄ	13	14	14	14	2	14	14
Henkilötyövuodet	10,9	13,3	14,0	14,0	2,0	14,0	14,0

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Digitalisaatio ohjaa ICT-tukipalvelun työpanosta entistä enemmän kehittämisspalveluihin. Sote- ja maakuntauudistuksen mahdollinen toteutuminen työllistää tietohallinnon henkilöstöä merkittävästi. Teknologian sekä tietojärjestelmien muutostyöt ovat laajamittaisia ja pitkäkestoisia.

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Tietohallinnossa eläköityy v. 2020-21 yhteensä kaksi henkilöä. Toiminnan jatkuessa nykyisessä laajuudessa eläköityvien henkilöiden tilalle tarvitaan korvaavat henkilöresurssit.

Sote- ja maakuntauudistuksen vaikutus tietohallinnon henkilöstöön on 2-3 htv.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Ei ole.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Ei tiedossa

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Kaupungintalolla tietohallinnon toimistohuoneista otettujen sisäilman seurantanäytteiden perusteella kyseisissä tiloissa esiintyy sisäilmassa mikrobeja, jotka viittaavat rakenteissa olevaan mikrobivaurioon tai ilmavuotoreittien kautta tulevaan kulkeumaan tiloihin. Lattioiden painumisen vuoksi on todennäköistä, että lattia- ja seinärakenteen välissä on ilmayhteys alapohjaan.	Korjausten käynnistämisen varmistaminen, mahdolliset väliaikaiset työtilat tai muutto pysyvästi muihin tiloihin.	Asennustilojen siisteys, laitteiden varastointi	Sisäilman seurantamittauksissa todettujen sisäilmassa esiintyneiden kosteusvaurioindikaattorilajistojen vuoksi suositellaan selvittämään ja poistamaan niiden lähde. Lattioiden painumisesta johtuvien rakenneliittymien epätiivelyskohtien tarkastelu ja tiivistäminen on suositeltavaa toteuttaa mahdollisimman pian. Ilmanvaihdon tasapainotuksella voidaan vähentää rakenteiden kautta tapahtuvaa ilmanvirtausta. Lattioiden painumisen syy on syytä selvittää. Mikäli tiivistyskorjausten jälkeen tilojen käyttäjien oireilu jatkuu, on suositeltavaa tarkastella muita mahdollisia vauriokohtia huonetiloissa. Kumppaneina tilapalvelu, sisäilmatyöryhmä

Muut palvelut konsernipalvelut (hallinto-, talous- ja henkilöstöpalvelut)

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	15	14	17	16	4	16	16
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimussuhteiset	2	2	4	2	0	2	2
Sijaiset	0	0	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ	17	16	21	18	4	18	18
Henkilötyövuodet	15,8	16,6	22,2	19,2	4,0	19,9	19,9

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Muissa konsernipalveluissa tulee suunnittelukauden aikana ennakoida mahdollisen sote- ja maakuntauudistuksen edellyttämiä muutoksia. Tämä edellyttää mm. organisaatorakenteen, työnjakojen ja työtehtävien tarkastelua sekä yhteistyömahdollisuuksien kartoittamista eri tahojen (esim. ympäristökunnat) kanssa. Lisäksi on varauduttu sote- ja maakuntauudistuksen valmistelun mukanaan tuoman lisääntyvään hallinto- ja toimistotyöhön. Toiminnassa on huomioitava myös uuden kuntalain edellyttämä lisääntyvä kuntalaisten osallistaminen kunnan toiminnan suunnitteluun sekä viestintään liittyvät tarpeet. Resursseja on varattava mm. uuden intran rakentamiseen, intran ja verkkosivuston käytön tukeen sekä osallisuustoiminnan koordinaatioon.

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Mahdolliset eläköitymiset: Kaupunginjohtaja 12/2018 (siirtyy myöhemmäksi), kaupunginjohtajan sihteeri 12/2019, laskentapäällikkö 5/2021, työllisyssihteeri (50 %) 7/2021, henkilöstöasiantuntija 12/2021

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Työhyvinvointikoordinaattorin määräaikainen toimi muuttuu työhyvinvointiasiantuntijan vakinaiseksi toimeksi 1.1.2019 alkaen.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Työhyvinvointikoordinaattorin nimike muuttuu työhyvinvointiasiantuntijan nimikkeeksi 1.1.2019 alkaen.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Kiire, paineet ja aikataulut sekä ajoittainen "riittämättömyyden tunne"	Työtehtäviin ja työn tavoitteisiin liittyvien odotusten kirkastaminen, työ- ja palveluprosessien kehittämistyön (esim. palvelumuotoilu tai LEAN-työskentely) organisointi ja johtaminen, työnohjauksen järjestäminen tarvittaessa	Oman työajanhallinnan opettelu Työ- ja vapaa-ajan tietoinen erottaminen ja mielekäs vapaa-ajan vietto	Ulkopuoliset työnohjaajat/valmentajat/sparraajat
Annetuissa aikatauluissa pysyminen / tietojen toimittaminen	Annettujen ohjeiden ja aikataulujen noudattamisen valvonta	Noudattaa annettuja aikatauluja	Toimialat / työyksiköt
Staattisen istumatyön aiheuttamat ergonomiset haasteet	Tarvittavien ergonomisten kalusteiden ja apuvälineiden varmistaminen työntekijöille	Työfysioterapeutin palvelujen hyödyntäminen, työn tauotus ja venyttelyt työn lomassa, omaehtoinen vapaa-ajan liikunta	Työterveyshuolto, työsuojeluvaltuutetut

9.2 SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI YHTEENSÄ

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	724	723	768	751	81	756	755
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	45	34	40	34	0	23	22
Sijaiset	159	185	60	58	0	52	52
YHTEENSÄ	928	942	868	843	81	830	828
Henkilötyövuodet	801,6	828,6	837,5	815,0		810,6	809,6

Kotiin annettavat palvelut ja sairaalahoito YHTEENSÄ

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	395	390	421	401	36	402	401
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	19	12	13	7	0	5	5
Sijaiset	126	146	47	43		42	42
YHTEENSÄ	540	548	481	451	36	449	448
Henkilötyövuodet	457,8	474,6	470,8	444,4		440,5	440,5

Kotiin annettavat palvelut ja sairaalahoidon palvelualueella tehdään toiminnallisia ja rakenteellisia muutoksia eri toimintayksiköissä. Ne osaltaan vaikuttavat henkilöstön tarpeeseen ja määrään. Palveluasumisen rakenteelliset muutokset ja kotihoidon toiminnalliset muutokset ja toimintojen uudelleen organisointi ovat merkittävimmät muutokset. Lisäksi henkilöstösuunnitelmaan vaikuttaa myös joroisten vuodeosaston paikkamäärän väheneminen 20 paikasta 15 paikkaan lokakuun 2018 aikana.

OSASTOHOITO

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	79	78	84	71	8	70	70
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	6	4	5	5		5	5
Sijaiset	32	39	9	8		8	8
YHTEENSÄ	117	121	98	84	8	83	83
Henkilötyövuodet	99,4	104,7	96,7	82,1		81,1	81,1

Sisätauti-kirurginen osasto ja dialyysi

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	30	30	30	29	2	29	29
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	2	1	5	5		5	5
Sijaiset	11	17	3	5		5	5
YHTEENSÄ	43	48	38	39	2	39	39
Henkilötyövuodet	39,5	41,2	37,3	38,2		38,2	38,2

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Leikkaustoiminnan jatkoselvittely menossa. Vähäinen vaikutus sekä henkilöstö- että potilasmäärään.

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Yksi sairaanhoitaja syksyllä 2019 ja yksi perushoitaja keväällä 2020. Yksi sairaanhoitaja työkierrossa kotihoidossa ja yksi lähihoitaja opintovapaalla. Henkilöstöä tulee palkata poisjäävien tilalle osastolle, jotta toiminta voidaan taata sekä osaamisen että työturvallisuuden näkökulmasta tarkasteltuna.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Rekrytoinnin ja osaavan henkilöstön varmistaminen huomioiden erityisosaaminen.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Ei ole tiedossa.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Työvoimaresurssit suhteessa työn kuormittavuuteen.	Oikea-aikaisesta riittävästä resurssista huolehtiminen.	Aktiivinen osallistuminen oman työnsä kehittämiseen.	Sote johto
Ammatillisen osaamisen ylläpitäminen.	Ammatillisen osaamisen varmistaminen.	Ammatillisesta osaamisesta huolehtiminen.	Tarkoituksenmukainen koulutustarjonta monipuolisista lähteistä.
Oman työkyvyn ylläpitäminen. Fyysisestä ja psyykkisestä hyvinvoinnista huolehtiminen.	Varhainen tuki ja puuttuminen.	Oman työkyvyn ylläpitäminen.	Työterveyshuolto. Työsuojelu ja henkilöstötoimi. Työkykyä ylläpitävien toimintojen hyödyntäminen.

Kuntoutusosasto

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	25	25	27	26	2	26	26
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	1	3					
Sijaiset	13	12	2	3		3	3
YHTEENSÄ	39	40	29	29	2	29	29
Henkilötyövuodet	32,1	35,0	28,7	27,9		27,9	27,9

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Ei tiedossa olevia muutoksia. Leikkaustoiminnan vaikutukset osaston toimintaan eivät ole tässä vaiheessa todennettavissa.

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Sairaanhoitajan eläköityminen 2/2019, kaksi sairaanhoitajan äitiyslomaa vuonna 2019, joista toiseen ei oteta sijaista. Apulaisosastonhoitaja eläköityy 5/2020. Vakituisiin tehtäviin tarvitaan rekrytoida osaavat henkilöt toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Kahden pitkään sijaisena toimineen sairaanhoitajan ja kahden lähihoitajan vakinaistaminen.

Vakinaisista lähihoitajista kolme valmistunut sairaanhoitajiksi. Ovat työkierrossa organisaation muissa akuuteissa yksiköissä. Sairaanhoitajien sijoittumisen varmistaminen akuuttiin työhön vakituisesti osastotyön sijaan.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Ei tiedossa.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Työvoimaresurssit suhteessa työn kuormittavuuteen.	Oikea-aikaisesta riittävästä resurssista huolehtiminen.	Aktiivinen osallistuminen oman työnsä kehittämiseen.	Sote johto.
Ammatillisen osaamisen kehittäminen.	Ammatillisen osaamisen varmistaminen.	Ammatillisesta osaamisesta huolehtiminen.	Tarkoituksenmukainen koulustarjonta monipuolisista lähteistä.
Oman työkyvyn ylläpitäminen. Fyysisestä ja psyykkisestä hyvinvoinnista huolehtiminen.	Varhainen puuttuminen.	Oman työkyvyn ylläpitäminen.	Työterveyshuolto. Henkilöstötoimi sekä työsuojelu. Työkykyä ylläpitävien toimintojen hyödyntäminen.

Joroisten vuodeosasto

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	24	23	27	16	4	15	15
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	3						
Sijaiset	8	10	4				
YHTEENSÄ	35	33	31	16	4	15	15
Henkilötyövuodet	27,7	28,6	30,7	16,0		15,0	15,0

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Osaston paikkamäärän väheneminen lokakuun 2018 20 paikasta 15 paikkaan.

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Sairaanhoitajan perhevapaa 6/2019 saakka, ei sijaistarvetta.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Osastolta siirtynyt Joroisten vastaanotolle 7/2018 sairaanhoitaja ja toinen sairaanhoitaja jää pysyvästi Joroisten vastaanotolle. Hän on aiemmin tehnyt määräaikaisuutta vastaanotolla. Joroisten osastolta siirretty Joroisten kotihoitoon kaksi perushoitajaa 10/2018 ja Varkauden eri yksiihin kolme perushoitajaa vakinaisiin avoimiin tehtäviin sisäisenä siirtona.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Ei tarvetta.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Työvoimaresurssit suhteessa työn kuormittavuuteen.	Oikea-aikaisesta riittävästä resurssista huolehtiminen.	Aktiivinen osallistuminen oman työnsä kehittämiseen.	Sote johto.
Ammatillisen osaamisen kehittäminen.	Ammatillisen osaamisen varmistaminen.	Ammatillisesta osaamisesta huolehtiminen.	Tarkoituksenmukainen koulutustarjonta monipuolisista lähteistä.
Oman työkyvyn ylläpitäminen; TULES-sairaudet. Fyysisestä ja psyykkisestä hyvinvoinnista huolehtiminen.	Varhainen puuttuminen.	Oman työkyvyn ylläpitäminen.	Työterveyshuolto, henkilöstötoimi ja työsuojelu. Työkykyä ylläpitävien toimintojen hyödyntäminen.

KOTIHOITO

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	113	117	114	116	10	117	117
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	8	2	8	1		0	0
Sijaiset	36	45	20	17		16	16
YHTEENSÄ	157	164	142	134	10	133	133
Henkilötyövuodet	123,9	132,3	131,8	127,8		124,9	124,9

Kotihoito Varkaus

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	83	88	84	83	10	84	84
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	7	2	8	1			
Sijaiset	25	33	8	13		13	13
YHTEENSÄ	115	123	100	97	10	97	97
Henkilötyövuodet	92,4	98,6	98,8	94,9		94,9	94,9

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Hongiston ja Vattuvuoren palveluasumisen määrittely kotihoidoksi =>henkilökunta siirtyy kotihoidon henkilöstöksi. Kotihoidon toiminnan uudelleen organisointi, mm tiimijaot, vastuualuejaot jne.

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Vakinaisen yhden hengen vähenemä johtuu esimiestyön uudelleen jakamisesta.

Yksi sairaanhoitaja hakenut eläkettä, yksi lähihoitaja, joka opiskellut sairaanhoitajaksi sijaistaa sairaanhoitajaa=>lähihoitajan sijaisuus täytetään vain tarvittaessa.

Yksi lähihoitaja opintovapaalain mukainen opintovapaa, täytetään vain tarvittaessa 1 lähihoitaja palkattomalla sairauslomalla.

Kaksi perhevapaata tulossa, toiseen sijaistarve.

Kolmella työntekijällä oikeus eläkkeeseen

0,5 kodinhoitaja eläköityy=> ei täytetä toistaiseksi

Eläköityneiden tilalle rekrytoidaan osaavaa henkilöstöä, jotta vastaisuudessa voidaan vastata kotihoidon kasvavaan palvelutarpeeseen ajantasaisesti. Pidempiaikaisten sijaisuuksien kohdalla käytetään harkintaa tarvitseeko niitä täyttää vai voidaanko työt organisoida uudella tavalla.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Sisäiset siirrot toimintayksikön sisällä uuden tiimijaon vuoksi.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Apulaisosastonhoitajan tehtävän muuttaminen viraksi ja nimikemuutos varaesimies.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Työvoimaresurssit suhteessa työn kuormittavuuteen.	Oikea-aikaisesta riittävästä resurssista huolehtiminen.	Aktiivinen osallistuminen oman työnä kehittämiseen.	Soten johto.
Ammatillisen osaamisen kehittäminen.	Ammatillisen osaamisen varmistaminen.	Ammatillisesta osaamisesta huolehtiminen.	Tarkoituksenmukainen koulutustarjonta monipuolisista lähteistä.
Oman työkyvyn ylläpito. Fyysisestä ja psyykkisestä hyvinvoinnista huolehtiminen.	Varhainen puuttuminen.	Oman työkyvyn ylläpito.	Työterveyshuolto, työsuojelu ja henkilöstötoimi. Työkykyä ylläpitävien toimintojen hyödyntäminen.

Kotihoito Joroinen

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	30	29	30	33		33	33
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimussuhteiset	1	0					
Sijaiset	11	12	12	4		3	3
YHTEENSÄ	42	41	42	37	0	36	36
Henkilötyövuodet	31,5	33,6	33,0	32,9		30,0	30,0

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Joroisten vuodeosastotoiminnan sopeuttaminen aiheuttaa tarpeen kehittää kotisairaaloimintaa ja lisätä painoa ennakoivaan, toimintakykyä edistävään toimintaan.

Päiväpirtin toiminnan lakkautuessa on suunniteltu ammatillisen osaamisen lisäämiseksi siirtää 0,5 toimintaterapeutin tehtävä kotihoitoon.

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Yksi sairaanhoitaja hakenut eläkettä, yksi lähihoitaja, joka opiskellut sairaanhoitajaksi sijaistaa sairaanhoitajaa =>lähihoitajan sijaisuus täytetään vain tarvittaessa

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Kaksi perushoitajaa siirtyy Joroisten osastolta tehtäväpohjineen vuoden 2019 alussa. Heidän toimenkuvansa on toimia sisäisinä sijaisina, tulevat pääosin lomittamaan lähihoitajien vuosilomia.

0,5 toimintaterapeutin tehtävään ei perusteta uutta tehtävää, korvataan vuonna 2018 eläköitynyt 0,5 lähihoitajan tehtävä.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Ei tarvetta

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Työvoimaresurssit suhteessa työn kuormittavuuteen.	Oikea-aikaisesta riittävästä resurssista huolehtiminen.	Aktiivinen osallistuminen oman työnsä kehittämiseen.	Sote johto.
Ammatillisen osaamisen kehittäminen.	Ammatillisen osaamisen varmistaminen.	Ammatillisesta osaamisesta huolehtiminen.	Tarkoituksenmukainen koulutustarjonta monipuolisista lähteistä.
Oman työkyvyn ylläpitäminen. Fyysisestä ja psyykkisestä hyvinvoinnista huolehtiminen.	Varhainen puuttuminen.	Oman työkyvyn ylläpitäminen.	Työkykyä ylläpitävien toimintojen hyödyntäminen, Työterveyshuolto, työsuojaus ja henkilöstötoimi.

ASUMISPALVELUT

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	161	152	178	170	16	171	170
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	5	6		1			
Sijaiset	58	61	18	18		18	18
YHTEENSÄ	224	219	196	189	16	189	188
Henkilötyövuodet	196,3	198,7	198,9	190,0		190,0	190,0

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Louhirinne1:sisäisten sijaisten toiminnan jatkuvuuden varmistaminen

Louhirinne 2: lyhythoitopaikkojen lisääminen

Käpyrinne 1: Käpyrinne 1 alakerran (19 paikkaa) muuttaminen tavalliseksi palveluasumiseksi

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Louhirinne 1:eläköityminen 3,5 lähihoitajaa, 2 äitiyslomaa, 1 opintovapaa, 1 työkierto, 1 uudelleen koulutus

Louhirinne 2:1 lähihoitaja 2019, 2 lähihoitajaa 2020, 1 opintovapaa, 2 sairaanhoitajaa ja 1 lähihoitaja työkierrossa, yksi lähihoitaja uudelleen koulutuksessa

Käpyrinne 1: eläköityminen palveluasumisen esimies 1/2019, lähihoitaja eläköityminen2019, lähihoitajan hoitovapaa 9/2019 saakka, lähihoitajan vuorotteluvapaa 3/2019, kolmen lähihoitajan eläkejärjestelyt 50 %, 3 lähihoitajan eläköityminen 2020.

Käpyrinne 2 ja 3.: ei eläköitymisiä

Kangaslampi: lähihoitajan hoitovapaa 5/2019, lähihoitajan eläkejärjestelyt, sairaanhoitajan työkierto, lähihoitajan eläköityminen 2020.

Osaavan henkilöstön rekrytointi varmistettava niin potilasturvallisuuden kuin myös työturvallisuuden osalta. Jatkossa arvioitava palveluasumisen henkilöstömäärää ja rakennetta vastaamaan asiakaskunnan palvelutarvetta ja sitä että tarvittavat palvelut pystytään tuottamaan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Louhirinne1: 1 avoin sairaanhoitajan/varaesimiehen tehtävä; täytetään

Louhirinne 2: 1 lähihoitajan avoin tehtävä

Käpyrinne 1: 1 sairaanhoitajan avoin tehtävä; ei täytetä, 0,5 lähihoitajan tehtävä(AVI) ei täytetä, lähihoitajan toimi ; ei täytetä; perusteena rakenteelliset muutokset. Myöskään palveluasumisen esimiehen virkaa Käpyrinne 1:llä ei täytetä esimiehen jäätyä eläkkeelle. Eli työtehtäviä järjestellään uudella tavalla.

Käpyrinne 2 ja 3: kaksi sairaanhoitajaa muissa palveluasumisen yksiköissä työkierrossa.

Palveluasumista tarkastellaan kokonaisuutena niin henkilöstömäärän, henkilöstörakenteen kuin myös osaamisen osalta varmistuen sen, että tulevaan palvelutarpeeseen pystytään vastaamaan asianmukaisesti.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Ei tarvetta.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Työvoimaresurssit suhteessa työn kuormittavuuteen.	Oikea-aikaisesta riittävästä resurssista huolehtiminen.	Aktiivinen osallistuminen oman työnsä kehittämiseen.	Sote johto.
Ammatillisen osaamisen kehittäminen.	Ammatillisen osaamisen varmistaminen.	Ammatillisesta osaamisesta huolehtiminen.	Tarkoituksenmukainen koulutustarjonta monipuolisista lähteistä.
Oman työkyvynylläpitäminen. Fyysisestä ja psyykkisestä	Varhainen puuttuminen.	Oman työkyvyn ylläpitäminen.	Työkykyä ylläpitävien toimintojen hyödyntäminen. Työterveyshuolto,

hyvinvoinnista huolehtiminen.			työsuojelu ja henkilöstötoimi.
-------------------------------	--	--	--------------------------------

VARAHENKILÖSTÖ

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	42	43	45	44	2	44	44
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	0						
Sijaiset	0	1					
YHTEENSÄ	42	44	45	44	2	44	44
Henkilötyövuodet	38,3	38,9	43,3	44,5		44,5	44,5

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Esimies eläköityy 1/2019, varahenkilöstön koordinointi liitetään palveluasumisen esimiehen tehtäviin, kotihoidon sisäisten sijaisten lähiesimiestehtävät siirtyvät kotihoidon esimiehelle.

Sairaanhoitajan tehtävä päätoimisella luottamusmiehellä. Jatkosijoitus.

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Esimies eläköityy 1/2019; virka jätetään täyttämättä

1 hoitovapaa 3/2019

1 perhevapaa 6/2019

avoimet tehtävät: 2 sairaanhoitajan tehtävää ja 1 lähihoitajan tehtävä

Varahenkilöstön koordinointi ja sijoittuminen yksiköihin sekä sisäisten sijaisten työskentely varmistetaan varsinaisen esimiehen eläköidyttyä. Arvioidaan tilannetta, miten tällainen malli toimii tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti, tarvittaessa muutetaan toimintamallia, mikäli tämä malli ei ole järkevä ratkaisu. Varahenkilöstön avoimet tehtävät täytetään osaavalla ja varahenkilöstötyöhön motivoituneilla työntekijöillä.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Kahden työntekijän siirtomahdollisuudet varahenkilöstöstä kaupungin muihin yksiköihin selvitettävä

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Ei tarvetta.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Työvoimaresurssit suhteessa työn kuormittavuuteen.	Oikea-aikaisesta riittävästä resurssista huolehtiminen.	Aktiivinen osallistuminen oman työnsä kehittämiseen.	Sote johto.

Ammatillisen osaamisen kehittäminen.	Ammatillisen osaamisen vahvistaminen.	Ammatillisesta osaamisesta huolehtiminen.	Tarkoituksenmukainen koulutustarjonta monipuolisista lähteistä.
Oman työkyvyn ylläpito. Fyysisestä ja psyykkisestä hyvinvoinnista huolehtiminen.	Varhainen puuttuminen.	Oman työkyvyn ylläpitäminen.	Työkyvyn ylläpitoa mahdollistavien toimintojen hyödyntäminen. Työterveys, työsuojelu ja henkilöstötoimi.

Terveystuhoollon vastaanottopalvelut

YHTEENSÄ

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	175	180	185	182	29	183	183
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	12	5	11	10		8	8
Sijaiset	15	24	9	10		6	6
YHTEENSÄ	202	209	205	202	29	197	197
Henkilötyövuodet	185,8	187,9	190,4	188,6		187,4	187,4

VASTAANOTTOPALVELUT VARKAUS

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	65	71	72	70	9	71	71
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	6	0	2	1		0	0
Sijaiset	3	8	3	2		0	0
YHTEENSÄ	74	79	77	73	9	71	71
Henkilötyövuodet	71,7	70,5	73,7	71,8		71,0	71,0

Päivystys

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	15	15	17	16	1	16	16
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	2	0					
Sijaiset	1	4	1	1			
YHTEENSÄ	18	19	18	17	1	16	16
Henkilötyövuodet	17,5	16,0	17,0	16,3		16,0	16,0

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Toiminta on suunniteltu jatkuvan nykymuotoisena 2019 - 2021, joten henkilömuutoksia ei ole odotettavissa.

1 htv lääkintävahtimestarin työpanos varahenkilöstöstä

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

1 sh eläköityy 2020

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

1 sh siirtynyt työskentelemään vastaanotolle (sijaisuudessa 31.7.2019 asti) Tarve pysyväälle siirrolle.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

ei tiedossa

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Työvoimaresurssit suhteessa työn kuormittavuuteen.	Oikea-aikaisesta riittävästä resurssista huolehtiminen.	Aktiivinen osallistuminen oman työnsä kehittämiseen.	Sote johto
Ammatillisen osaamisen ylläpitäminen.	Ammatillisen osaamisen varmistaminen.	Ammatillisesta osaamisesta huolehtiminen.	Tarkoituksenmukainen koulutustarjonta monipuolisista lähteistä.
Oman työkyvyn ylläpitäminen. Fyysisestä ja psyykkisestä hyvinvoinnista huolehtiminen.	Varhainen tuki ja puuttuminen.	Oman työkyvyn ylläpitäminen.	Työterveyshuolto. Työkykyä ylläpitävien setelien käyttö.

Vastaanotto toiminta Varkaus

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	30	36	33	35	4	36	36
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	4	0	2	1			
Sijaiset	2	4	2	1			
YHTEENSÄ	36	40	36	37	4	36	36
Henkilötyövuodet	33,7	33,5	35,5	36,0		36,0	36,0

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Toiminta on suunniteltu jatkuvan nykymuotoisena 2019 - 2021, joten henkilömuutoksia ei ole odotettavissa.

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Neljän henkilön eläköityminen vuoden 2019 aikana.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Päivystyksestä yhden hoitajan htv siirto vastaanotolle.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Ei tiedossa

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Työvoimaresurssit suhteessa työn kuormittavuuteen.	Oikea-aikaisesta riittävästä resurssista huolehtiminen.	Aktiivinen osallistuminen oman työnsä kehittämiseen.	Sote johto
Ammatillisen osaamisen ylläpitäminen.	Ammatillisen osaamisen varmistaminen.	Ammatillisesta osaamisesta huolehtiminen.	Tarkoituksenmukainen koulutustarjonta monipuolisista lähteistä.
Oman työkyvyn ylläpitäminen. Fyysisestä ja psyykkisestä hyvinvoinnista huolehtiminen.	Varhainen tuki ja puuttuminen.	Oman työkyvyn ylläpitäminen.	Työterveyshuolto. Työkykyä ylläpitävien setelien käyttö.

Terveysneuvonta

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	20	20	23	19	4	19	19
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	0	0					
Sijaiset	0	0					
YHTEENSÄ	20	20	23	19	4	19	19
Henkilötyövuodet	20,6	21,0	21,2	19,6		19,0	19,0

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Toiminta on suunniteltu jatkuvan nykymuotoisena 2019-2021, joten henkilömuutoksia ei ole odotettavissa.

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Neljän henkilön eläköityminen 2019 -2020

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Kahden henkilötyövuoden siirto psyk.sosiaaliselle palvelualueelle (perhe - ja sosiaalityöhön)

Vakanssi- ja nimikemuutokset

ei tiedossa

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
--	---	--	--

Työvoimaresurssit suhteessa työn kuormittavuuteen.	Oikea-aikaisesta riittävästä resurssista huolehtiminen.	Aktiivinen osallistuminen oman työnsä kehittämiseen.	Sote johto
Ammatillisen osaamisen ylläpitäminen.	Ammatillisen osaamisen varmistaminen.	Ammatillisesta osaamisesta huolehtiminen.	Tarkoituksenmukainen koulutustarjonta monipuolisista lähteistä.
Oman työkyvyn ylläpitäminen. Fyysisestä ja psyykkisestä hyvinvoinnista huolehtiminen.	Varhainen tuki ja puuttuminen.	Oman työkyvyn ylläpitäminen.	Työterveyshuolto. Työkykyä ylläpitävien setelien käyttö.

MUUT VASTAANOTTOPALVELUT

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	93	92	96	95	18	95	95
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	4	3	7	7	0	6	6
Sijaiset	8	12	2	4	0	2	2
YHTEENSÄ	105	107	105	106	18	103	103
Henkilötyövuodet	95,0	98,2	97,6	97,6		97,3	97,3

Kuntoutus

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	17	16	16	16	2	16	16
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	1	0					
Sijaiset	2	2					
YHTEENSÄ	20	18	16	16	2	16	16
Henkilötyövuodet	16,7	16,8	16,0	16,0		16,0	16,0

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Muutokset riippuvat sote-uudistuksesta ja mahdollisesti myös kuntoutus- ja sisätautikirurgisella osastoilla tapahtuvista paikkamuutoksista.

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Tänä vuonna jää yksi työntekijä ja yksi on tällä hetkellä osa-aikaeläkkeelle ja sijainen on tällä hetkellä. Parin vuoden sisällä eläköityy fysioterapeutti (ft) ja erikoisammattimies. Tilalle tarvitaan työntekijät. Erikoisammattimiehen tehtävän täyttö riippuu tuleeko alueellinen apuvälinekeskus tulevaisuudessa vai hoitaako tekninen huolto ko. lakisääteisen tehtävän.

Yksi fysioterapeutti on neljän vuoden virkavapaalla ja tehtävää hoitaa sijainen.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Kaikkiin vakinaisiin ja pitkiin virkavapaisiin tarvitaan rekrytoida henkilöstöä.

Ei tiedossa

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Työvoimaresurssit suhteessa työn kuormittavuuteen.	Oikea-aikaisesta riittävästä resurssista huolehtiminen.	Aktiivinen osallistuminen oman työnsä kehittämiseen.	Sote johto
Ammatillisen osaamisen ylläpitäminen.	Ammatillisen osaamisen varmistaminen.	Ammatillisesta osaamisesta huolehtiminen.	Tarkoituksenmukainen koulutustarjonta monipuolisista lähteistä.
Oman työkyvyn ylläpitäminen. Fyysisestä ja psyykkisestä hyvinvoinnista huolehtiminen.	Varhainen tuki ja puuttuminen.	Oman työkyvyn ylläpitäminen.	Työterveyshuolto. Työkykyä ylläpitävien setelien käyttö.

Suun terveydenhuolto

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	35	36	36	36	9	36	36
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	2	1	2	2		1	1
Sijaiset	1	3	1	1		0	0
YHTEENSÄ	38	40	39	39	9	37	37
Henkilötyövuodet	35,3	36,2	36,5	36,3		36,0	36,0

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Mikäli valinnanvapauslainsäädäntö tulee soten myötä voimaan, on todennäköistä, että alueellemme tulee lisää yksityisiä palveluntuottajia. Ikääntyvä väestö on entistä enemmän hampaallisia, joten palvelujen tarve säilyy ja kasvaa vaikka väestö vähenee.

Kun uusi hammashoitola valmistuu, muuttaa se toimintaa siten, että monihuonemallityyppinen vastaanottotapa lisääntyy. Mahdollisesti välinehuollon toiminnan järjestelyt vapauttavat hammashoitajaresurssia potilastyöhön.

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

V 2019-2021 eläköityviä on paljon (9 henkilöä), joten on todennäköistä, että ikääntyneen henkilöstön sairaslomat ja muut työvapaat lisäävät sijaistarvetta.

V 2020 sekä osastonhoitaja että johtava hammaslääkäri mahdollisesti eläköityvät, joten esimiestyön jatkuvuuden turvaaminen on tärkeää

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Yksi hammaslääkäri on määräaikaisessa tehtävässä 31.12.2019 saakka ja tämän tehtävä vakinaistaminen on tarpeen v 2019 aikana.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Ei ole.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Työvoimaresurssit suhteessa työn kuormittavuuteen.	Oikea-aikaisesta riittävästä resurssista huolehtiminen.	Aktiivinen osallistuminen oman työnsä kehittämiseen.	Sote johto
Ammatillisen osaamisen ylläpitäminen.	Ammatillisen osaamisen varmistaminen.	Ammatillisesta osaamisesta huolehtiminen.	Tarkoituksenmukainen koulutustarjonta monipuolisista lähteistä.
Oman työkyvyn ylläpitäminen. Fyysisestä ja psyykkisestä hyvinvoinnista huolehtiminen.	Varhainen tuki ja puuttuminen.	Oman työkyvyn ylläpitäminen.	Työterveyshuolto. Työkykyä ylläpitävien setelien käyttö.

Erikoislääkäripoliklinikka

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	17	17	18	18	3	18	18
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	1	0	4	4		4	4
Sijaiset	1	1	1	1		1	1
YHTEENSÄ	19	18	23	23	3	23	23
Henkilötyövuodet	17,0	17,8	18,8	18,8		18,8	18,8

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Toiminta on suunniteltu jatkuvan nykymuotoisena 2019-2021, joten henkilömuutoksia ei ole odotettavissa.

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Vapautuvat virat tullaan täyttämään

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

ei ole suunnitteilla

Vakanssi- ja nimikemuutokset

muutokset tarpeen mukaan

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Työvoimaresurssit suhteessa työn	Oikea-aikaisesta riittävästä resurssista	Aktiivinen osallistuminen oman työnsä	Sote johto

kuormittavuuteen.	huolehtiminen.	kehittämiseen.	
Ammatillisen osaamisen ylläpitäminen.	Ammatillisen osaamisen varmistaminen.	Ammatillisesta osaamisesta huolehtiminen.	Tarkoituksenmukainen koulutustarjonta monipuolisista lähteistä.
Oman työkyvyn ylläpitäminen. Fyysisestä ja psyykkisestä hyvinvoinnista huolehtiminen	Varhainen tuki ja puuttuminen.	Oman työkyvyn ylläpitäminen.	Työterveyshuolto. Työkykyä ylläpitävien setelien käyttö.

Hoidolliset tukipalvelut (Välinehuoltokeskus, Lääkekeskus, Välinehuoltovarasto ja Kuljetusyksikkö)

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	10	11	12	11	3	11	11
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	0	1		1		1	1
Sijaiset	2	3					
YHTEENSÄ	12	15	12	12	3	12	12
Henkilötyövuodet	11,1	12,5	11,7	11,5		11,5	11,5

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Toiminta on suunniteltu jatkuvan nykymuotoisena 2019-2021, joten henkilömuutoksia ei ole odotettavissa.

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Vapautuva tehtävä tullaan täyttämään.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

ei tiedossa

Vakanssi- ja nimikemuutokset

ei tiedossa

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Työvoimaresurssit suhteessa työn kuormittavuuteen.	Oikea-aikaisesta riittävästä resurssista huolehtiminen.	Aktiivinen osallistuminen oman työnsä kehittämiseen	Sote johto
Ammatillisen osaamisen ylläpitäminen.	Ammatillisen osaamisen varmistaminen.	Ammatillisesta osaamisesta huolehtiminen.	Tarkoituksenmukainen koulutustarjonta monipuolisista lähteistä
Oman työkyvyn ylläpitäminen. Fyysisestä ja psyykkisestä hyvinvoinnista huolehtiminen.	Varhainen tuki ja puuttuminen.	Oman työkyvyn ylläpitäminen.	Työterveyshuolto. Työkykyä ylläpitävien setelien käyttö.

Röntgen

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	14	12	14	14	1	14	14
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	0	1	1	1		1	1
Sijaiset	2	3		1			
YHTEENSÄ	16	16	15	16	1	15	15
Henkilötyövuodet	14,8	15,0	14,6	15,0		15,0	15,0

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Yliääkäriin eläköityminen asettaa haasteen palvelujen tuottamiselle. Vaihtoehtoina ovat joko saada vakituinen radiologi tai palvelujen osto ulkopuoliselta radiologilta.

Väestön vanheneminen näkyy röntgenhoitajan työssä entistä huonokuntoisimpien potilaiden tutkimisena, joka kuormittaa henkilökuntaa sekä fyysisesti että psyykkisesti.

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Yksi eläköityminen

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Ei tiedossa.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Ei muutoksia.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Työvoimaresurssit suhteessa työn kuormittavuuteen.	Oikea-aikaisesta riittävästä resurssista huolehtiminen.	Aktiivinen osallistuminen oman työnsä kehittämiseen.	Sote johto
Ammatillisen osaamisen ylläpitäminen.	Ammatillisen osaamisen varmistaminen.	Ammatillisesta osaamisesta huolehtiminen.	Tarkoituksenmukainen koulutustarjonta monipuolisista lähteistä.
Oman työkyvyn ylläpitäminen. Fyysisestä ja psyykkisestä hyvinvoinnista huolehtiminen.	Varhainen tuki ja puuttuminen.	Oman työkyvyn ylläpitäminen.	Työterveyshuolto. Työkykyä ylläpitävien setelien käyttö.

JOROISTEN VASTAANOTTOPALVELUT

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	17	17	17	17	2	17	17
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	2	2	2	2		2	2
Sijaiset	4	4	4	4		4	4
YHTEENSÄ	23	23	23	23	2	23	23
Henkilötyövuodet	19,1	19,1	19,1	19,1		19,1	19,1

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Vuodeosaston paikkamäärän vähenemisen vaikutukset henkilöstösiirtona.

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Kahden henkilön eläköityminen. Yhden toimen täyttämättä jättäminen.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

ks. kohta toiminnassa tapahtuvat muutokset

Vakanssi- ja nimikemuutokset

ei tiedossa

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Työvoimaresurssit suhteessa työn kuormittavuuteen.	Oikea-aikaisesta riittävästä resurssista huolehtiminen.	Aktiivinen osallistuminen oman työnsä kehittämiseen.	Sote johto
Ammatillisen osaamisen ylläpitäminen.	Ammatillisen osaamisen varmistaminen.	Ammatillisesta osaamisesta huolehtiminen.	Tarkoituksenmukainen koulutustarjonta monipuolisista lähteistä.
Oman työkyvyn ylläpitäminen. Fyysisestä ja psyykkisestä hyvinvoinnista huolehtiminen.	Varhainen tuki ja puuttuminen.	Oman työkyvyn ylläpitäminen.	Työterveyshuolto. Työkykyä ylläpitävien setelien käyttö.

Psykososiaaliset palvelut YHTEENSÄ

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	119	112	120	125	5	128	128
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	12	14	14	15		9	8
Sijaiset	16	15	4	5		4	4
YHTEENSÄ	147	141	138	145	5	140	139
Henkilötyövuodet	126,1	127,7	133,5	138,8		139,8	138,8

PERHEPALVELUT

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	41	36	41	45	4	47	47
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	4	1	2	4		0	0
Sijaiset	7	3	1	1		1	1
YHTEENSÄ	52	40	44	50	4	48	48
Henkilötyövuodet	40,1	40,8	43,3	47,9		47,1	47,1

Perhetukikoti Kinnula

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	10	8	10	9	2	9	9
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	1	0					
Sijaiset	3	2	1	1		1	1
YHTEENSÄ	14	10	11	10	2	10	10
Henkilötyövuodet	10,6	9,9	10,6	9,6		9,6	9,6

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Toiminta jatkuu seitsenpaikkaisena lastensuojeluyksikkönä, johon on sijoitettuna pääasiassa 13 -18 v. nuoria. Yksikköön sijoitettujen nuorten vanhemmille annetaan tukea vanhemmuuteen. Työhön kuuluu myös jonkin verran jälkihuoltotyötä sekä tukihenkilötyötä. Yksikössä hoidettavien tuettujen ja valvottujen tapaamisten ja vaihtojen järjestäminen ostopalveluna, jos nuorten ja perheiden kanssa tehtävä työ vie koko henkilökunnan resurssin.

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

2019 yksi henkilö aikoo jäädä vuorotteluvapaalle puoleksi vuodeksi. Hänen tilalleen palkataan työtön työnhakija.

Yöhoitaja on mahdollisesti 2019 ainakin alkuvuodesta poissa. Hänen tilalleen tarvitaan sijainen.

Johtaja eläköityy 2020.

Molemmat yöhoitajat eläköityvät lähivuosina. Tehtävät täytetään toiminnan turvaamisen sosiaali- ja terveystalouden perustutkimuksen tai tehtävän edellyttämän muun osaamisen omaavilla henkilöillä.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Selvitetään, onko Perhetukikoti Kinnulassa lähivuosina vapautuvat vakanssit täytettävissä sisäisin siirroin.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Perhetukikoti Kinnula lähihoitajan vakanssi muutetaan ohjaajan vakanssiksi, koska tehtäväkuva on sama kuin ohjaajilla.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Työvoimaresurssit suhteessa työn kuormittavuuteen	Oikea-aikaisesta riittävästä resurssista huolehtiminen	Aktiivinen osallistuminen oman työnsä kehittämiseen	Sote-johto
Ammatillisen osaamisen ylläpitäminen	Ammatillisen osaamisen varmistaminen	Ammatillisesta osaamisesta huolehtiminen	Tarkoituksenmukainen koulutustarjonta monipuolisista lähteistä
Oman työkyvyn ylläpitäminen. Fyysisestä ja psyykkisestä hyvinvoinnista huolehtiminen	Varhainen tuki ja puuttuminen	Oman työkyvyn ylläpitäminen	Työterveyshuolto Työkykyä ylläpitävien setelien käyttö

Lasten ja nuorten keskus Nikula

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	13	13	15	15		15	15
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	2	0	1				
Sijaiset	2	0					
YHTEENSÄ	17	13	16	15	0	15	15
Henkilötyövuodet	13,3	13,6	15,9	14,5		14,5	14,5

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Koko yksikön toimintojen uudelleen järjestely suunnitteilla.

Joroisissa lautakuntaan menossa (9/2018) esitys oppilashuollon psykologin ja psykologin tehtävien siirtämisestä Joroisten sivistystoimen alaisuuteen.

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Sairaanhoitaja/taideterapeutilla toiveissa vuorotteluvapaa + virkavapaa yht. ½ vuotta, alkaen kesällä 2019. Varkaudessa oppilashuollon psykologin työvapaa 17.9.2018 - 31.1.2019, tähän on sijaisrekrytointi ulkoisessa haussa. Varkauden oppilashuollon (2.aste) psykologin työajan lyhennys 30t/vk omasta pyynnöstä ajalla 1.9.2018 - 31.5.2019.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Lasten mielenterveystyön tiimi on pieni (1,5 hlöä), jatkossa sisäisin järjestelyin (toiminnan järjestelyn ohella) pohdittava, onko esim. lasten ja nuorten mielenterveystyön tiimit yhdistettävä ja vastuita jaettava, tai muiden sisäisten järjestelyjen avulla tuettava lasten mt-tiimiä.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

ei ole tiedossa

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Työvoimaresurssit suhteessa työn kuormittavuuteen	Oikea-aikaisesta riittävästä resurssista huolehtiminen	Aktiivinen osallistuminen oman työn kehittämiseen	Sote-johto
Ammatillisen osaamisen ylläpitäminen	Ammatillisen osaamisen varmistaminen	Ammatillisesta osaamisesta huolehtiminen	Tarkoituksenmukainen koulutustarjonta monipuolisista lähteistä
Oman työkyvyn ylläpitäminen. Fyysisestä ja psyykkisestä hyvinvoinnista huolehtiminen	Varhainen tuki ja puuttuminen	Oman työkyvyn ylläpitäminen	Työterveyshuolto Työkykyä ylläpitävien setelien käyttö

Lapsiperheiden sosiaalityö

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	18	15	16	21	2	23	23
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	1	1	1	4			
Sijaiset	2	1					
YHTEENSÄ	21	17	17	25	2	23	23
Henkilötyövuodet	16,2	17,3	16,8	23,8		23,0	23,0

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Sosiaalityöntekijöiden rekrytointi on ollut haasteellista. Kaksi sosiaalityöntekijän virkaa on täytetty määräaikaisesti sosiaaliohjaajalla, joten vuoden 2019 aikana on tehtävä uusia rekrytointeja. Kaupunginvaltuusto perusti uuden sosiaaliohjaajan viran lastensuojeluun kesällä 2018; lastensuojelussa ja lapsiperheiden sosiaalityössä on tarpeen kehittää ja vakiinnuttaa sosiaalityöntekijä-sosiaaliohjaaja -työparityöskentelyä.

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Perhetyössä on yksi pitkä opintovapaa, johon on ulkoisen rekrytoinnin kautta saatu sijainen. Eläköitymisiä ei ole vuonna 2019.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Avautuviin virkoihin on tehtävä rekrytoinnit ulkoisen haun kautta sosiaalityön pätevyysvaatimusten vuoksi.

Yksi sosiaalityöntekijän virka on vuoden 2018 aikana siirretty psykiatrian poliklinikalta lastensuojeluun.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Ei vakanssi- tai nimikemuutostarpeita.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Työvoimaresurssit suhteessa työn kuormittavuuteen.	Oikea-aikaisesta riittävästä resurssista huolehtiminen	Aktiivinen osallistuminen oman työnsä kehittämiseen	Sote-johto
Ammatillisen osaamisen ylläpitäminen	Ammatillisen osaamisen varmistaminen	Ammatillisesta osaamisesta huolehtiminen	Tarkoituksenmukainen koulutustarjonta monipuolisista lähteistä
Oman työkyvyn ylläpitäminen. Fyysisestä ja psyykkisestä hyvinvoinnista huolehtiminen.	Varhainen tuki ja puuttuminen	Oman työkyvyn ylläpitäminen	Työterveyshuolto. Työkykyä ylläpitävien setelien käyttö.

JOROISTEN SOSIAALITYÖN YKSIKKÖ

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	8	9	10	9		9	9
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	2	1					0
Sijaiset	1	0					
YHTEENSÄ	11	10	10	9	0	9	9
Henkilötyövuodet	9,5	9,2	9,1	8,2		9,0	9,0

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Mielenterveyskuntoutujien päivätoiminta ja kotiohjaus yksikkö Päiväpirtti on toiminut vuosikymmenten ajan Joroisissa mielenterveyskuntoutujien tukipisteenä. Päiväpirtillä on ollut neljälle asukkaalle vuokra-asunto. Päiväpirtin toiminta päättyi sekä päivätoiminnan ja asumisen osalta.

Koulukuraattori- sosiaalityöntekijän virka on siirtymässä Joroisten kunnanhallituksen päätöksen mukaisesti sivistystoimen tehtäväksi 1.1.2019 alusta.

Joroisten sosiaalityön yksikkö toimii Joroisten kunnan vuokraamassa tilassa. Mikäli kunnan omistuksessa olevia tiloja vapautuu, selvitetään Joroisten sosiaalityön yksikön työntekijöiden siirto vapautuviin tiloihin.

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Eläköitymisiä ei ole tiedossa. Perhetyöntekijä on jäämässä työlomalle, sijaisuus on täytettävä ulkoisella rekrytoinnilla.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Ei ole tiedossa

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Päiväpirtin toiminnan muutosten myötä on Päiväpirtin henkilöstöstä toisen ohjaajan suunniteltu siirtyvän sosiaalitoimistoon sosiaaliohjaajan virkaan ja toisen ohjaajan kotihoitoon toimintaterapeutiksi. Siirroista on jo käyty kuulemiset yhteistoimintamenettelyn mukaisesti.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Työvoimaresurssit suhteessa työn kuormittavuuteen	Oikea-aikaisesta riittävästä resurssista huolehtiminen	Aktiivinen osallistuminen oman työnsä kehittämiseen	Sote-johto
Ammatillisen osaamisen ylläpitäminen	Ammatillisen osaamisen varmistaminen	Ammatillisesta osaamisesta huolehtiminen	Tarkoituksenmukainen koulutustarjonta monipuolisista lähteistä
Oman työkyvyn ylläpitäminen. Fyysisestä ja psyykkisestä hyvinvoinnista huolehtiminen	Varhainen tuki ja puuttuminen	Oman työkyvyn ylläpitäminen	Työterveyshuolto Työkykyä ylläpitävien setelien käyttö

AIKUIS- JA VAMMAISPALVELUT

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	19	16	17	19	0	19	19
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	6	7	8	9		7	6
Sijaiset	3	4	0	0		0	0
YHTEENSÄ	28	27	25	28	0	26	25
Henkilötyövuodet	24,0	23,4	24,5	26,0		26,0	25,0

Työpajat ja kuntouttava työtoiminta

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	4	6	7	7		7	7
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	2	3	4	6		4	3
Sijaiset	1	1					
YHTEENSÄ	7	10	11	13	0	11	10
Henkilötyövuodet	7,7	9,1	10,3	10,8		11,0	10,0

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Kaupungin työpajan toiminta jatkuu entisellään. Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvien määrää ei voi mahdollisesti lisätä toimitilojen asettamien rajoitusten takia. Ohjaukseen varatut henkilöstöresurssit tulee ottaa myös tarkasteluun jos työpajan toiminta laajenee talon ulkopuolelle tai asiakasmäärät nousevat.

Työllisyys Hankkeista jatkaa kaksi vuonna 2019 OK-Kammari(v. 2020) ja OHO-hanke. Molemmat hankkeet kohdistuvat työelämän ja koulutuksen ulkopuolella oleviin eri-ikäisiin varkauteen. Hankkeilla on mahdollisuus etsiä uusia malleja matalan kynnyksen palveluille ja sosiaalisen kuntoutuksen palveluvalikkoon.

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Ei eläköitymisiä tiedossa. Yksi kuntouttavan työtoiminnan ohjaaja on työlomalla, sijaisuus hoidetaan sisäisellä rekrytoinnilla.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Määräaikaisten työllistämistuella palkattujen työpajaohjaajien, tällä hetkellä kaksi henkilöä, työsuhteita pitäisi jatkaa v. 2019. Työpajan lähiohjaus ja pajan ulkopuolelle jalkautuminen vaatisi henkilöstöresurssien lisäämistä.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Ei muutoksia tiedossa

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Työvoimaresurssit suhteessa työn kuormittavuuteen	Oikea-aikaisesta riittävästä resurssista huolehtiminen	Aktiivinen osallistuminen oman työnsä kehittämiseen	Sote-johto
Ammatillisen osaamisen ylläpitäminen	Ammatillisen osaamisen varmistaminen	Ammatillisesta osaamisesta huolehtiminen	Tarkoituksenmukainen koulutustarjonta monipuolisista lähteistä
Oman työkyvyn ylläpitäminen. Fyysisestä ja psyykkisestä hyvinvoinnista huolehtiminen	Varhainen tuki ja puuttuminen	Oman työkyvyn ylläpitäminen	Työterveyshuolto Työkykyä ylläpitävien setelien käyttö

Aikuis- ja vammaispalvelut

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	15	10	10	12		12	12
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	4	4	4	3		3	3
Sijaiset	2	3					
YHTEENSÄ	21	17	14	15	0	15	15
Henkilötyövuodet	16,3	14,4	14,2	15,2		15,0	15,0

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Aikuissosiaalityössä on kehitetty palvelupaketteja ja jalkautuvaa työtä, sosiaalityötä on siirretty entistä enemmän tekemään asiakkaiden kohtaamisympäristöihin. Vammaispalvelussa painetta aiheuttaa jatkuva asiakasmäärän ja palvelutarpeiden kasvu. Vammaislainsäädännön kokonaisuudistus ja työtoimintaa koskeva lainsäädäntöuudistus tulevat heijastumaan työn järjestelyihin.

Terveydenhuollon sosiaalityöntekijän virka on siirretty hallinnollisesti vammaispalvelun tiimiin; viran sijoituspaikka on edelleenkin tehtävän luonne huomioiden sairaalan kiinteistössä.

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Ei eläköitymisiä tiedossa. Aikuissosiaalityössä on tulossa pitkä virkavapaa, johon on tehtävä ulkoinen rekrytointi.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Terveydenhuollon sosiaalityössä ja vammaispalvelussa on kaksi virkaa täytetty määräaikaaisesti sisäisin järjestelyin. Virkojen vakituinen täyttäminen tulee tehtäväksi vuoden 2019 aikana.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Ei tarvetta.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Työvoimaresurssit suhteessa työn kuormittavuuteen	Oikea-aikaisesta riittävästä resurssista huolehtiminen	Aktiivinen osallistuminen oman työnsä kehittämiseen	Sote-johto
Ammatillisen osaamisen ylläpitäminen	Ammatillisen osaamisen varmistaminen	Ammatillisesta osaamisesta huolehtiminen	Tarkoituksenmukainen koulutustarjonta monipuolisista lähteistä.
Oman työkyvyn ylläpitäminen. Fyysisestä ja psyykkisestä hyvinvoinnista huolehtiminen.	Varhainen tuki ja puuttuminen	Oman työkyvyn ylläpitäminen	Työterveyshuolto. Työkykyä ylläpitävien setelien käyttö.

MIELENTERVEYS- JA PÄIHDEPALVELUT

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	51	51	52	52	1	53	53
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	0	5	4	2	0	2	2
Sijaiset	5	8	3	4	0	3	3
YHTEENSÄ	56	64	59	58	1	58	58
Henkilötyövuodet	52,5	54,2	56,7	56,7		57,7	57,7

Päihdepalvelut

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	9	8	8	8	1	8	8
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	0	0					
Sijaiset	0	0				0	0
YHTEENSÄ	9	8	8	8	1	8	8
Henkilötyövuodet	8,7	7,8	7,7	7,7		8,2	8,2

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Työskentely on muuttunut viime vuosina entistä enemmän jalkautuvaksi ja verkostojen kanssa tehtäväksi yhteistyöksi. Lääkehoito päihdehuollossa on lisääntynyt ja koko ajan lisääntyy. Päivystyksellisiä käyntejä on yhä enemmän. Katkaisuhoidoja tehdään lisääntyvästi avohoidossa.

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Yksi pysyvästi osatyökyvyttömyyseläkkeellä oleva ½ työaikaa tekevä henkilö. Ei sijaista toisessa puolikkaassa.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Päihdekllinikalla on tarve saada enemmän lääkehoitoon perehtynyttä henkilökuntaa.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Suunnitelmissa on muuttaa yksi lähihoitajan vakanssi sairaanhoitajan tehtäväksi heti lähihoitajan tehtävän vapauduttua.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Työvoimaresurssit suhteessa työn kuormittavuuteen	Oikea-aikaisesta riittävästä resurssista huolehtiminen	Aktiivinen osallistuminen oman työnsä kehittämiseen	Sote-johto
Ammatillisen osaamisen ylläpitäminen	Ammatillisen osaamisen varmistaminen	Ammatillisesta osaamisesta huolehtiminen	Tarkoituksenmukainen koulutustarjonta monipuolisista lähteistä.
Oman työkyvyn ylläpitäminen. Fyysisestä ja psyykkisestä hyvinvoinnista huolehtiminen.	Varhainen tuki ja puuttuminen	Oman työkyvyn ylläpitäminen	Työterveyshuolto. Työkykyä ylläpitävien setelien käyttö.

Psykiatrian poliklinikka

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	21	22	21	21		22	22
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	0	2	2	1		1	1
Sijaiset	3	1	1	1			
YHTEENSÄ	24	25	24	23	0	23	23
Henkilötyövuodet	21,1	21,3	22,7	22,1		23,0	23,0

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Lähetteiden ja yhteydenottojen määrät ovat olleet kasvussa.

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Psykiatriin poliklinikalla on osatyökyisiä henkilöitä kaksi. Ensi vuodelle mahdollisesti tulossa vielä yksi. Työlomalla toisen työnantajan palveluksessa on kaksi henkilöä. Toistaiseksi tehtävät on saatu täytettyä.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Mielenterveys- ja päihdepalvelujen sisällä pyritään tarjoamaan työntekijöille mahdollisuuksia työnkiertoon aina tilanteen niin salliessa ja tätä käytäntöä jatketaan edelleen.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Työvoimaresurssit suhteessa työn kuormittavuuteen	Oikea-aikaisesta riittävästä resurssista huolehtiminen	Aktiivinen osallistuminen oman työnsä kehittämiseen	Sote- johto
Ammatillisen osaamisen ylläpitäminen	Ammatillisen osaamisen varmistaminen	Ammatillisesta osaamisesta huolehtiminen	Tarkoituksenmukainen koulutustarjonta monipuolisista lähteistä
Oman työkyvyn ylläpitäminen. Fyysisestä ja psyykkisestä hyvinvoinnista huolehtiminen	Varhainen tuki ja puuttuminen	Oman työkyvyn ylläpitäminen	Työterveyshuolto Työkykyä ylläpitävien setelien käyttö

Psykiatrian vuodeosasto

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	18	18	20	19		19	19
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	0	3	2	1		1	1
Sijaiset	1	5	2	3		3	3
YHTEENSÄ	19	26	24	23	0	23	23
Henkilötyövuodet	18,8	21,4	22,7	22,4		22,5	22,5

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Uuden sairaalan suunnittelun myötä tulevat muutokset sekä muita osastoa koskevia suunnitelmia liittyen päivystykseen ja pakkohoitoihin.

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Osastolla ei ole vielä 2-3 vuoteen tulossa eläköitymisiä. Yksi hoitaja on työlomalla toimestaan ja työssä psykiatrian poliklinikalla.

Osastonhoitaja on virkavapaalla vuoden 2018 loppuun saakka.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Mikäli osastonhoitaja ei palaa virkaansa vuoden 2019 alussa tulee selvitettäväksi viran täyttämisen järjestelyt

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Työvoimaresurssit suhteessa työn kuormittavuuteen	Oikea-aikaisesta riittävästä resurssista huolehtiminen	Aktiivinen osallistuminen oman työnsä kehittämiseen	Sote-johto
Ammatillisen osaamisen ylläpitäminen	Ammatillisen osaamisen varmistaminen	Ammatillisesta osaamisesta huolehtiminen	Tarkoituksenmukainen koulutustarjonta monipuolisista lähteistä
Oman työkyvyn ylläpitäminen. Fyysisestä ja psyykkisestä hyvinvoinnista huolehtiminen	Varhainen tuki ja puuttuminen	Oman työkyvyn ylläpitäminen	Työterveyshuolto Työkykyä ylläpitävien setelien käyttö

Joroisten mielenterveysneuvola

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	3	3	3	4		4	4
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	0	0					
Sijaiset	1	2					
YHTEENSÄ	4	5	3	4	0	4	4
Henkilötyövuodet	3,9	3,8	3,7	4,7		4,0	4,0

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Joroisten kunnassa mietitään uusia tilaratkaisuja. Myös mielenterveysneuvolan tilakysymykset ovat tässä suunnitelmassa mukana. Mitään päätöksiä ei ole vielä tehty.

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Ei tiedossa.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

-

Vakanssi- ja nimikemuutokset

-

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Työvoimaresurssit suhteessa työn kuormittavuuteen	Oikea-aikaisesta riittävästä resurssista huolehtiminen	Aktiivinen osallistuminen oman työnsä kehittämiseen	Sote-johto
Ammatillisen osaamisen ylläpitäminen	Ammatillisen osaamisen varmistaminen	Ammatillisesta osaamisesta huolehtiminen	Tarkoituksenmukainen koulutustarjonta monipuolisista lähteistä
Oman työkyvyn ylläpitäminen. Fyysisestä ja psyykkisestä hyvinvoinnista huolehtiminen	Varhainen tuki ja puuttuminen	Oman työkyvyn ylläpitäminen	Työterveyshuolto Työkykyä ylläpitävien setelien käyttö

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMEN HALLINTO

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	35	41	42	43	11	43	43
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	2	3	2	2		1	1
Sijaiset	2	0					
YHTEENSÄ	39	44	44	45	11	44	44
Henkilötyövuodet	31,9	38,5	42,8	43,2		42,8	42,8

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Soten valtakunnallinen ratkaisu 1.1.2021 vaikuttaa henkilöstösuunnitteluun merkittävästi. Siksi vuotta 2021 ei ole päivitetty.

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Yksi eläköityminen jätetään täyttämättä. Sosiaali- ja terveysjohtajan virkavapaus 1.12.2018–31.5.2019 (Kh 26.11.2018 § 298).

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Yhden määräaikaisen vakinaistaminen.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

ei tiedossa

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Työvoimaresurssit suhteessa työn kuormittavuuteen.	Oikea-aikaisesta riittävästä resurssista huolehtiminen.	Aktiivinen osallistuminen oman työnsä kehittämiseen	Sote johto
Ammatillisen osaamisen ylläpitäminen.	Ammatillisen osaamisen varmistaminen.	Ammatillisesta osaamisesta huolehtiminen.	Tarkoituksenmukainen koulutustarjonta monipuolisista lähteistä
Oman työkyvyn ylläpitäminen. Fyysisestä ja psyykkisestä hyvinvoinnista huolehtiminen.	Varhainen tuki ja puuttuminen.	Oman työkyvyn ylläpitäminen.	Työterveyshuolto. Työkykyä ylläpitävien setelien käyttö.

9.3 SIVISTYSTOIMI

YHTEENSÄ

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	380	381	387	397	30	401	399
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	86	71	8	49	0	42	42
Sijaiset	36	30	65	19	0	6	6
YHTEENSÄ	502	482	460	465	30	449	447
Henkilötyövuodet	454,7	447,4	425,3	424,9	26,4	414,2	412,2

Hallinto

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	5	5	5	6	0	6	6
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	3		0	0	0	0	0
Sijaiset	0		0	0			
YHTEENSÄ	8	5	5	6	0	6	6
Henkilötyövuodet	2,2	2,2	2,2	6*)	0,0	6,0	6,0

*) muutos edellisiin vuosiin nähden: TA2019 henkilötyövuodet sisältävät kaikki hallinnon henkilöt

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Muutoksia ei ole tiedossa.

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Ei eläköityviä

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Ei ole

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Ei ole

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Hallinnon ohuus.	Oikeudenmukainen tehtävienjako.	Omaehtoinen työkyvyn ylläpitäminen.	Työterveyshuolto ja henkilöstöhallinto tarvittaessa.
Työolosuhteet ja työn kuormitus vuodenaikojen mukaan.	Yhteydenotto tilapalveluun tarvittaessa. Henkilöstöresurssin varmistaminen.	Ilmoittaminen epäkohdista.	Tilapalvelu ja henkilöstöhallinto tarvittaessa.

Perusopetus

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	167	177	180	188	11	188	188
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	46	45		38		34	34
Sijaiset	10	13	46	10			
YHTEENSÄ	223	235	226	236	11	222	222
Henkilötyövuodet	208,0	207,1	208,1	211,1	10,3	198,0	198,0

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Kouluverkkoselvityksen lopullisen päätöksen puuttuminen vaikeuttaa henkilöstösuunnittelua. Waltterin koulu hakee vielä toimintamuotoaan. Könönpellon koulun peruskorjauksen avoin aikataulu aiheuttaa henkilöstössä epätietoisuutta.

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Eläköitymisten hyödyntämiseen vaikuttaa kouluverkkopäätös sekä oppilasmäärän kehitys. Oppilasmäärän väheneminen huomioidaan tuntikehystä jaettaessa ja sitä kautta rekrytoinneissa.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Työnkiertoa toteutetaan tarvittaessa ja mahdollisten toiveiden mukaisesti. Kouluverkkopäätös vaikuttaa ratkaisevasti henkilöstön vakinaistamiseen.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Ei tiedossa

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Haasteelliset oppilaat	Sitoutuminen Prokoulutoimintaan sekä tukea ja auttaa henkilöstöä ongelmien ratkaisussa	Ryhmänhallintataitojen kehittäminen sekä oikeiden pedagogisten ja didaktisten menetelmien valinta	Oppilashuolto/sosiaali- ja terveystoimi, tarvittaessa työsuojelu
Rakennusten kunto ja tilojen toimivuus uuden opetussuunnitelman valossa	Ongelmien ilmoittaminen tekniseen toimeen	Havaituista ongelmista / puutteista ilmoittaminen esimiehelle	Tekninen toimi, työsuojelu

Varhaiskasvatus

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	153	144	145	147	12	149	147
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	21	12		3		2	2
Sijaiset	22	11	16	9*)		6	6
YHTEENSÄ	196	167	161	159	12	157	155
Henkilötyövuodet	175,9	172,0	151,7	145,3	9,3	147,3	145,3

*) sisäiset siirrot/sijaisuudet (vakinainen äitiys- tai opintovapaalla)

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Uuden varhaiskasvatuslain mukaan ryhmässä tulee olla varhaiskasvatuksen sosionomi, lastentarhanopettaja ja hoitaja 2030 mennessä (nykyinen rakenne: kaksi hoitajaa ja lastentarhanopettaja).

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Eläköityvien henkilöiden tilalle tarvitaan uudet kelpoisuusehdot täyttävät työntekijät.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Varhaiskasvatuksessa on käytössä työnkierto. Ryhmissä on oltava lakisääteinen henkilöstömitoitus ja kelpoisuusehdot täyttävä henkilöstö.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Nimikemuutokset lastentarhanopettaja, lastenhoitaja ja sosionomi nimikkeet muuttuvat varhaiskasvatuksen lastentarhanopettajaksi, varhaiskasvatuksen hoitajaksi ja varhaiskasvatuksen sosionomiksi.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Tuki- ja liikuntaelinsairaudet.	Työergonomiasta huolehtiminen. Tyky-toiminta. Aktiivisen puuttumisen malli. Sairauspoissaoloseuranta. Henkilön kuuleminen / keskustelu. Työterveysneuvottelu.	Työergonomian hyödyntäminen. Keskustelu esimiehen kanssa / lääkärissä käynti.	Työergonomiset toimenpiteet. Sairausloma. Työkierto / tehtävien uudelleen järjestely. Työajan lyhentäminen omasta pyynnöstä. Osasairauspäiväraha. Kuntoutustuki. Osatyökyvyttömyyseläke.
Sisäilmasta johtuvat oireet.	Henkilön kuuleminen / keskustelu. Työterveysneuvottelu. Työnkierto. Sisäilmaongelmasta ilmoittaminen tilapalveluun.	Keskustelu esimiehen kanssa. Työterveyshuollon palvelut.	Tarvittava tuki työterveyshuollosta. Tilapalvelun toimenpiteet esim. sisäilman puhdistaja.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut YHTEENSÄ

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	26	27	28	28	5	30	30
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	5	7	5	3	0	1	1
Sijaiset	0	1	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ	31	35	33	31	5	31	31
Henkilötyövuodet	29,8	32,3	30,0	29,9	4,8	30,3	30,3

Kirjasto ja Kangaslammin yhteispalvelupiste

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	13	13	13	13	3	13	13
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	0	3	1				
Sijaiset	0	0					
YHTEENSÄ	13	16	14	13	3	13	13
Henkilötyövuodet	14,2	14,8	12,9	12,5	3,0	12,5	12,5

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Tilaratkaisut pääkirjaston ja Kangaslammin toimipisteiden osalta. Muiden toimijoiden ratkaisujen vaikutukset pääkirjastoon sekä Kangaslammin lähikirjastoon ja yhteispalvelupisteeseen.

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Tiedossa olevien ja mahdollisten muiden eläkkeelle jäävien vakanssien täyttäminen vakituisesti.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Rekrytointitarpeet välttämättömiä toiminnan jatkumisen kannalta.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Ei tiedossa olevia muutoksia.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Kangaslammin lähikirjaston ja yhteispalvelupisteen henkilöstön sijaistaminen kaikissa tilanteissa (mm. mahdollisten pitkien poissaolojen aikana), toimiminen ahtaissa tiloissa, epätietoisuus yhteispalvelun	Sijaisjärjestelmän vahvistaminen, suunnitelma mahdollisista uusista tilajärjestelyistä yhdessä henkilöstön kanssa, yhteispalvelun toiminnasta ja merkityksestä tiedottaminen päättävälle	Osallistuminen toiminnan kehittämiseen ja vahvistamiseen sijaisjärjestelmän, tilojen ja toiminnan osalta.	Ratkaisu yhteispalvelupisteen toiminnan jatkumiseksi vuodesta 2020 eteenpäin sekä mahdolliset koulukeskuksessa tapahtuvien tilaratkaisujen vaikutukset lähikirjastoon ja yhteispalvelupisteeseen.

jatkumisesta vuodesta 2020 eteenpäin.	tahoille.		
Pääkirjaston rajalliset resurssit niin henkilöstön määrän kuin toiminnan kehittämisen kannalta.	Keinojen etsiminen työssäjaksamisen lisäämiseksi.	Omien työtehtävien organisointi ja priorisointi sekä työyhteisötaitojen kehittäminen.	Työhyvinvointiasiantuntijan tuki, mahdollisesti työterveyshuollon palvelut.

Nuorisopalvelut

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	8	7	8	8	1	10	10
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	1	2	2	2			
Sijaiset	0	1					
YHTEENSÄ	9	10	10	10	1	10	10
Henkilötyövuodet	8,6	9,3	9,3	9,6	0,8	10,0	10,0

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Nuorisopalveluilla ei ole vuosiin ollut toimintaan sopivia tiloja ja työtä jouduttu tekemään varsin haasteellisissa olosuhteissa. Nyt olemme saamassa yhdessä Soisalo-opiston kanssa Nuorten talon, joka sijainniltaan mahdollistaa uudenlaisen, monipuolisen ja osallistavan nuorisotyön sekä sen kehittämisen. Haasteena ovat henkilöstöresurssit: Nykyisellä henkilöstöllä emme pysty vastaamaan nuorten tarpeisiin esim. aukioloaikojen suhteen. Nuorten talo tarvitsee oman työntekijän joka voi täysipainoisesti organisoida ja kehittää toimintaa.

Vuosien muutosten myllerryksessä nuorisopalvelujen henkilöstö on sitkeästi tehnyt työtä varkauteleisten nuorten hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämiseksi, riittävällä henkilöstömäärällä pystytään turvaamaan laadukas, ammatillinen nuorisotyö sekä työntekijöiden työssäjaksaminen.

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Vuonna 2020 eläköityvän osallisuuskoordinaattorin toimen täyttäminen. Varkaus on ollut edelläkävijä nuorten osallisuuteen liittyvien rakenteiden luomisessa, tällä hetkellä nuorisovaltuusto Wanuva, lastenparlamentti Warpaset sekä Nuorten varjovaltuusto ovat pysyviä rakenteita toteuttaen lasten ja nuorten kuulemista. Osallisuustoiminnan edistämisen lisäksi osallisuuskoordinaattori on tehnyt 20% nuorisopalvelujen toimistotyöhön liittyviä tehtäviä, mm. taloushallintoon liittyen.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Nuorten talolle tarvitaan työntekijä jolla on mahdollista täysipainoisesti organisoida ja kehittää talon toimintaa, näin pystymme vastaamaan nuorten tarpeisiin mahdollisimman hyvin ja tarkoituksenmukaisesti. Suunnittelutyötä on päästävä tekemään kevään 2019 aikana, näin mahdollistuu nuorten osallisuus tilojen ulkoasun rakentumisessa ja sitä kautta sitoutuminen monipuolisesti talon toimintaan.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Ei tiedossa

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Riittävien	Tuoda päätöksiä tekeville	Sirpaleisessa	Päättäviltä tahoilta tukea

henkilöstöressurssien turvaaminen.	tahoille tietoa toiminnasta ja työn vaikuttavuudesta, päämääränä turvata nuorisopalveluille riittävä henkilöstöressurssi, joka mahdollistaa painottumista ennaltaehkäisevään työhön sekä kohtuullisen kuormituksen työssä. Huolehtia jo työtä tekevän henkilöstön työssä jaksamisesta.	työkentässä ydintyön hahmottaminen ja jatkuva työn sisältöjen kehittäminen omien voimavarojen puitteissa haasteellisen nopeasti muuttuvassa maailmassa (mm. ajan ilmiöt nuorten keskuudessa, sosiaalinen media, yhteistyöverkoston ja -rakenteiden muutokset, hankemaailma). Oman työssäjaksamisen huomioiminen olennaisen tärkeää.	ammattillisen nuorisotyön turvaamiseksi ja sen myötä Varkauden nuorten hyvinvointiin ja koko kaupungin tulevaisuuteen panostaminen.
------------------------------------	--	---	---

Museot

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	5	7	7	7	1	7	7
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	4	2	2	1		1	1
Sijaiset	0	0					
YHTEENSÄ	9	9	9	8	1	8	8
Henkilötyövuodet	7,0	8,2	7,8	7,8	1,0	7,8	7,8

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Museouudistus, uusi toimintakonsepti ja tila. Kanavamuseon kehittäminen uuden sopimuskumppanin myötä.

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Yksi eläköityminen vuonna 2021, vakanssi täytetään vakituisesti

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Lisäresurssi yleisötyöhön uuden museon valmistuttua

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Ei tiedossa olevia muutoksia

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Muutoksen hyväksyminen ja sen hyödyntäminen	Työkalujen ja lisäkoulutuksen tarjoaminen, kehittämisprojektien johtaminen	Muutoksen hyväksyminen ja tulevaisuuden aktiivinen kehittäminen yhdessä koko työyhteisön kesken	Henkilöstötoimi (mm. työnohjaus, työkalut), Vertaiskehittäminen (sisältökehittäminen)

Soisalo-opisto

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	29	28	29	28	2	28	28
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	11	7	3	5		5	5
Sijaiset	4	5	3				
YHTEENSÄ	44	40	35	33	2	33	33
Henkilötyövuodet	38,8	33,9	33,4	32,6	2,0	32,6	32,6

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Kuvataiteen opetus ja osa musiikin opetuksesta siirtyy Nuorten talolle syksystä 2019 alkaen. Mahdolliset henkilöstövähennykset kohdentuvat tuntiopetukseen.

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Ei tiedossa.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Kulttuurituottajan tehtävän vakinaistaminen vuoden 2019 alusta.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Nimikemuutos musiikin suunnittelijaopettajasta suunnittelijaopettajaksi ja mahdollinen vakinaistaminen 1.8.2020 alkaen.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Työympäristön jatkuva muutos	Täydennyskoulutuksen ja osaamisen kehittämisen mahdollistaminen	Osaamisen kehittäminen ja sen hyödyntäminen työssään	Koulutusorganisaatiot
Pirstaleinen työnkuva	Selkeytetään työnkuvia yhdessä henkilöstön kanssa	Toteuttaa työnkuvan tehtävät priorisoiden	Tarvittaessa työnohjausta
Työn jatkumisen epävarmuus	Huolehtia toimintaedellytyksistä	Osallistua toiminnan kehittämiseen	Kaikki yhteistyötahot ja verkostot

9.4 LIIKUNTA- JA VAPAA-AIKATOIMI

YHTEENSÄ

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	13	14	17	16	2	16	16
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	4	9		6		6	6
Sijaiset	0	0	6				
YHTEENSÄ	17	23	23	22	2	22	22
Henkilötyövuodet	16,6	18,9	21,8	20,9	1,6	21,4	21,4

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Uudet liikuntapaikat (skeittiparkki, lähiliikuntapaikat ja tenniskentät) ja tekniseltä toimelta siirtyneet alueet. Sähköinen tilanvarausjärjestelmä. Uimahallin rakentamisen tilanne.

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Eläköityvien henkilöiden tilalle tarvitaan uudet henkilöt, mikäli uimahalliratkaisusta ei muuta seuraa.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Henkilöstön koulutuksella on mahdollistettu työn kierto.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Liikuntapalveluiden esimiehen toimen muuttaminen viraksi.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Henkilöstöressurssin niukkuus.	Sijaisten käyttö talousarvion puitteissa.	Omasta työhyvinvoinnista huolehtiminen.	Hyvinvointikoordinaattorin ja työterveyshuollon palvelut ongelmatilanteissa.
Henkilöstön keski-ikä.	Tyky-toiminta ja työergonomia.	Oman työssä jaksamisen ylläpitäminen.	Työterveyshuollon palvelut.

9.5 TEKNINEN TOIMI

YHTEENSÄ

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	162	161	165	160	32	150	139
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	7	12	17	23			
Sijaiset	9	14	6	15		23	20
YHTEENSÄ	178	187	188	198	32	173	159
Henkilötyövuodet	167,6	176,7	173,7	177,8		171,0	151,0

Strateginen ohjaus, suunnittelu ja toteuttaminen

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	18	20	19	18	2	17	17
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	2	2	4	7		7	7
Sijaiset	0	0					
YHTEENSÄ	20	22	23	25	2	24	24
Henkilötyövuodet	18,9	23,3	20,3	21,9		20,9	20,9

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Lähivuosien mittavat investoinnit vaativat lisää henkilöstöresursseja.

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Talousarviovuoden aikana eläköityvät paikkatietokäsittelijä ja toimistosihtheeri.

Paikkatietokäsittelijän tehtäväjärjestelyt on tehty jo aiemmin, eikä avoimeksi tulevaa tehtävää täytetä.

Toimistosihteerin tehtävä täytetään loppuvuodesta ottaen huomioon perehdyttämiseen tarvittava aika.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Rakennussuunnittelijan määräaikaiselle tehtävälle on täyttölupa. Sisäisellä siirrolla tehtävää ei ole mahdollista täyttää. Taajamametsien hoitotyössä käytetään työllistettyjä henkilöitä. Näiden ohjaamiseen palkataan kaksi määräaikaista etumiestä.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Vakanssi- ja nimikemuutoksille ei ole tarvetta.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Kiire	Tarvittavista resursseista huolehtiminen	Omien töiden priorisointi	Riittävät määrärahat

Rakentamisen ohjaus

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	3	2	3	2	1	2	2
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	0	0		2		2	2
Sijaiset	0						
YHTEENSÄ	3	2	3	4	1	4	4
Henkilötyövuodet	2,3	2,0	2,8	2,9		3,0	3,0

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Tutkitaan seudullisen yhteistyön mahdollisuutta.

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Taloussuunnitelmavuosien aikana eläköityy rakennustarkastaja.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Mahdolliset eläköitymiset aiheuttavat rekrytointitarpeen.

Arkiston digitointihankkeeseen rekrytoidaan määräaikaisesti työllistettävä henkilö. Hankkeen kesto omana työnä on arviolta neljä vuotta. Kesäkaudeksi palkataan rakennusalan opiskelija pääasiassa avustamaan rakennusjärjestyksen uusimishankkeessa sekä muihin vastaaviin tehtäviin.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Vakanssi- ja nimikemuutoksille ei ole tarvetta.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Työuupumus jatkuvan ylikuormituksen seurauksena	Työkuormituksen seuraaminen ja tarvittaessa ohjaaminen työtehtävien priorisoinnissa sekä työntekijöiden työkyvyn jatkuva seuraaminen	Tarvittaessa työkuormituksen puheeksi ottaminen esimiehen kanssa.	Työterveyshuolto

Tukipalveluyksikkö

YHTEENSÄ

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	139	137	141	138	29	129	118
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	5	10	13	13		12	12
Sijaiset	9	14	6	15		23	20
YHTEENSÄ	153	161	160	166	29	164	150
Henkilötyövuodet	144,5	149,2	149,2	151,5		145,7	125,7

Maakunta- ja soteuudistuksen tuomat muutokset aiheuttavat epävarmuutta työyhteisössä.

Ruokapalvelut

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	50	47	50	47	6	46	41
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	1	1	3	4		4	4
Sijaiset	4	6		7		8	13
YHTEENSÄ	55	54	53	58	6	58	58
Henkilötyövuodet	49,9	51,3	50,3	50,5		49,5	45,5

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Uuden sairaalan valmistumisen myötä henkilöstömitoitus ja tehtävät tarkistetaan.

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Vuoden 2019 alussa eläköityy suurtalouskokki. Tilalle palkataan määräaikainen työntekijä siihen saakka, kunnes uusi sairaala valmistuu ja tarvittava henkilömäärä on selvillä.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Sakkyn kanssa on suunnitteilla laitoshuoltajien rekrykoulutus.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Vakanssi- ja nimikemuutoksille ei ole tarvetta.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Ikärakenne	Rekrytointi Työpaikkojen työnkierto Työyhteisön sisällä työpisteiden kierto	Fyysisestä ja henkisestä kunnosta huolehtiminen Ergonomia Työn tauottaminen	Työterveys Tyky-toiminta Kehityskeskustelut
Niukat henkilöstöresurssit Sijaisten saanti Paikalla olevien kuormitus	Työyhteisön kuunteleminen Työvuorosuunnittelu Riittävät ja oikein kohdennetut resurssit	Työohjeet ajan tasalle Minimityöohjeet käyttöön	Henkilöstötoimi Luottamushenkilöt Työsuojeluvaltuutetut
Epäkäytännölliset tilat ja laitteet	Työturvallisuus Investoinnit	Epäkohdista tiedottaminen Työturvallisuus	Työsuojelu Luottamusmiehet

Puhtauspalvelut

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	61	60	60	57	13	50	44
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	2	3	8	6		6	6
Sijaiset	4	7	5	7		14	7
YHTEENSÄ	67	70	73	70	13	70	57
Henkilötyövuodet	61,4	63,0	66,4	66,5		62,5	47,5

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Uuden sairaalan valmistumisen myötä henkilöstömitoitus ja tehtävät muuttuvat.

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Vuoden 2019 aikana eläköityy kuusi laitoshuoltajaa. Tilalle palkataan määräaikaisia henkilöitä, kunnes uusi sairaala valmistuu ja tarvittava henkilömäärä on selvillä.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Tehtäviä ei ole mahdollista hoitaa sisäisillä siirroilla.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Vakanssi- ja nimikemuutoksille ei ole tarvetta.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Ikärakenne	Rekrytointi Työpaikkojen työnkierto Työyhteisön sisällä työpisteiden kierto	Fyysisestä ja henkisestä kunnosta huolehtiminen Ergonomia Työn tauottaminen	Työterveys Tyky-toiminta Kehityskeskustelut
Niukat henkilöstöresurssit Sijaisten saanti Paikalla olevien kuormitus	Työyhteisön kuunteleminen Työvuorosuunnittelu Riittävät ja oikein kohdennetut resurssit	Työohjeet ajan tasalle Minimityöohjeet käyttöön	Henkilöstötoimi Luottamusmiehet Työsuojeluvaltuutetut
Epäkäytännölliset tilat ja laitteet	Työturvallisuus Investoinnit	Epäkohdista tiedottaminen Työturvallisuus	Työsuojeluvaltuutetut Luottamusmiehet

Kiinteistöpalvelut

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	27	29	30	33	10	32	32
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	2	6	2	3		2	2
Sijaiset	1	1	1	1		1	
YHTEENSÄ	30	36	33	37	10	35	34
Henkilötyövuodet	32,2	33,9	31,4	33,5		32,6	31,6

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Uuden sairaalan valmistumisen myötä tarkennetaan sairaalateknisen huollon ja kiinteistöhuollon tehtäviä.

Kiinteistöpalveluissa keski-ikä on korkea, ammattitaitoisen henkilöstön riittävyys on varmistettava oppisopimus tai muilla ratkaisuilla

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Vuoden 2019 aikana eläköityvät rakennusmestari, sähköasentaja, huoltomestari ja vahtimestari. Vahtimestarin tehtävään oppisopimus koulutetaan uusi henkilö.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Rakennusmestarin, huoltomestarin ja sähköasentajan tehtävät täytetään vuoden 2019 aikana.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Vakanssi- ja nimikemuutoksille ei ole tarvetta.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Ikärakenne	Rekrytointi Työyhteisön kuunteleminen	Fyysisestä ja henkisestä kunnosta huolehtiminen Ergonomia Työn tauottaminen	Työterveys Tyky-toiminta Kehityskeskustelut
Ylikuormittuminen Sisäilma-asiat	Työyhteisön kuunteleminen Riittävät ja oikein kohdennetut resurssit Sisäilma-asioihin resursseja	Työkaverin kuunteleminen ja tukeminen	Henkilöstötoimi Työsuojeluvaltuutetut Luottamusmiehet

Tukipalveluiden hallinto

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	1	1	1	1		1	1
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	0	0					
Sijaiset	0	0					
YHTEENSÄ	1	1	1	1	0	1	1
Henkilötyövuodet	1,1	1,1	1,1	1,1		1,1	1,1

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Maakunta- ja soteuudistus aiheuttaa epävarmuutta tulevasta. Nykyiset resurssit sisäilmaongelmien hoitamiseen ovat liian vähäiset.

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Taloussuunnitelmavuosien aikana ei tapahdu eläköitymisiä.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Toiminnan kehittämisen ja työjärjestelyn sujuvuuden kannalta olisi tarvetta toimistosiihteeripalveluohjaajalle.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Vakanssi- ja nimikemuutoksille ei ole tarvetta.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Yksin työskentely	Riittävät resurssit	Oman työn suunnittelu Töiden delegoiminen	Omat esimiehet Henkilöstötoimi

Pysäköinninvalvonta

	Henkilöstö 31.12.2016	Henkilöstö 31.12.2017	TA 2018	TA 2019	Eläköity- miset 2019 - 2021	Tavoite- henkilöstö 31.12.2020	Tavoite- henkilöstö 31.12.2021
Vakinaiset	2	2	2	2		2	2
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml.							
Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	0	0		1		1	1
Sijaiset	0	0					
YHTEENSÄ	2	2	2	3	0	3	3
Henkilötyövuodet	2,0	2,2	1,5	1,5		1,5	1,5

Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Toiminta on vakiintunutta.

Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Taloussuunnitelmavuosien aikana ei tapahdu eläköitymisiä.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Pysäköinninvalvonnan apuna käytetään työllistettyjä henkilöitä.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Vakanssi- ja nimikemuutoksille ei ole tarvetta.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Yksin työskentely / väkivallan uhka	Esimies auttaa uhkatilanteen jälkiselvityksissä	Uhkatilanteessa on pyrittävä pakenemaan paikalta ja hakeuduttava ympäristöön, jossa on muita ihmisiä	Poliisi
Jatkuva valppaana olo liikenneympäristössä	Esimiehen kanssa käydään säännöllisesti läpi esiintyneitä vaaratilanteita ja pyritään löytämään ratkaisut niiden ehkäisemiseksi	Työntekijän tulee seurata ympäröivää liikennettä ja toimia vaaratilanteiden välttämiseksi	

10 INVESTOINNIT

MAA- JA VESIALUEET

9000 MAANHANKINTA

T 1.500.000

M 200.000

Kunnan maanhankinnan tulee olla etupainotteista ja tätä varten tulee olla riittävä määrärahavaraus, vaikka hankinnan kohteet eivät ole kokonaisuudessaan etukäteen tiedossa.

Hankkeen investointityyppi: Uushankinta

Hankekuvaus:

Tulo-odotus edellyttää, että vetovoimakeskukseen markettitontin kauppa toteutuu ja joitakin asunto- ja teollisuustontteja myydään vuonna 2019. Tulo-odotuksessa on huomioitu elinkeinopoliittisesti myönnettävät alennukset teollisuustonteista.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Tulot	1 300 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Kulut	200 000	200 000	200 000	200 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta käyttötalouteen				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	0	0	0	0

9014 KIERTOTIEN TEOLLISUUSALUEEN JALOSTUS

T 100.000

KV: 0

M 500.000

KV: 250.000

Hankkeen investointityyppi: Uushankinta

Hankekuvaus:

Ko. tontilla on korkea kalliorinta. Tontti on tarkoitus tasoittaa louhimalla kallio ja täyttämällä tontin alaosa samaan tasoon. Louhinnan laajuus ei ole vielä täsmennyntynyt, mutta suurin osa syntyvästä louheesta käytettäneen tontin tasaukseen.

Tieyhteyden rakentamiseen on saatu EAKR-rahoitusta n. 497.000 euroa. Tieyhteyksien rakentaminen edellyttää samalla lähes koko tontin louhimista ja mahdollisesti voimalinjojen siirtoa.

Hanke toteutetaan vuosina 2019 ja 2020. Arvio kokonaiskustannuksista 4 M€.

Kj/Kh/Kv:

Kaupunginhallituksen linjauksen mukaisesti louhintaa ja samalla myöskään tontille johtavaa tieyhteyttä ei tässä vaiheessa lähdetä rakentamaan korkeiden louhintakustannusten takia. Vaikutukset myönnettyyn EAKR-rahoitukseen selviävät vasta myöhemmin. Rakentamisvalmiuksia viedään eteenpäin kaavan, luvitusten ja suunnittelun osalta.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Tulot	100 000	100 000	0	0
Kulut	500 000	500 000	250 000	250 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta käyttötalouteen				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	20 000	20 000	10 000	10 000

9012 VETOVOIMAKESKUKSEN ALUEKEHITYSHANKE

250 000

Hankkeen investointityyppi: Uushankinta**Hankekuvaus:**

Joutenlahden aluekehityshankkeen kaava on valmistumassa ja rakentaminen ajoittuu vuodelle 2019. Alueen toteuttavuusselvitykseen, infran suunnitteluun ja toisen vaiheen kaavan selvityksiin tulee varata määräraha. Tarkemmat kustannukset selviävät hankkeen edetessä.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	250 000	250 000	250 000	250 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
vähentää käyttötalousmenoja palkkakulujen kirjautuessa investointiin				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	0	0	0	0

90XX ILMAKUVAUKSET

20 000

Hankkeen investointityyppi:**Hankekuvaus:**

Kantakartan ajantasaisuuden ylläpitämiseksi tarvitaan suorittaa ilmapuotus Varkauden keskustajaman alueella. Tällä varmistetaan erilaisten suunnitelmien pohjakarttatietojen luotettavuus.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	20 000	20 000	20 000	20 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
vähentää käyttötalousmenoja palkkakulujen kirjautuessa investointiin				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	0	0	0	0

Taseryhmä maa- ja vesialueet yhteensä

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Tulot	1 400 000	1 600 000	1 500 000	1 500 000
Kulut	970 000	970 000	720 000	720 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	20 000	20 000	10 000	10 000

RAKENNUKSET

TOIMITILAT

Toimitilojen investointiohjelman tavoitteena on järjestää hallintokuntien palvelutuotannolle toimintojen edellyttämät tilat.

Toimintoja on keskitetty mahdollisimman harvoihin rakennuksiin. Tyhjentyneet rakennukset pyritään ensisijaisesti myymään. Mikäli ostajaa ei löydy, tilat vuokrataan tai rakennus puretaan. Suojelupäätökset ovat muodostuneet esteeksi rakennusten purkamiselle. Tyhjentyneiden rakennusten ylläpitokustannukset pyritään minimoimaan ja rakennusten kylmilleen laittamisen edellytykset selvitetään. Kiinteistöjen ja rakennusten omistajana

kaupunki on vastuussa toimitilojen terveellisyydestä ja turvallisuudesta. Laki rakennusperinnön suojelemisesta myös edellyttää omistajaa huolehtimaan rakennuksen säilymisestä.

Kaupungin omistamissa rakennuksissa on korjaustarpeita huomattavasti enemmän kuin nykyisten määrärahojen puitteissa pystytään korjaamaan. Nykyisillä raha- ja henkilöresursseilla korjausvelka kasvaa ja varsinkin tyhjäksi jääneet rakennukset rapistuvat.

Investointiohjelmaan korjauskohteita tärkeysjärjestykseen asetettaessa, ensisijaiset kriteerit ovat tilojen ja piha-alueiden terveellisyys ja turvallisuus sekä kiinteistöihin sidotun pääoman arvon säilyminen. Kaupungin omistamien toimitilakiinteistöjen korjaustarpeen suuruudeksi on arvioitu yli sata miljoonaa euroa.

Vuosi	Investoinnit, netto	Poistot
2001	1.990.000	1.380.000
2002	3.362.000	1.414.000
2003	4.839.000	1.427.000
2004	7.809.000	1.483.000
2005	3.852.000	1.563.000
2006	2.535.000	1.900.000
2007	3.025.000	1.820.000
2008	2.452.000	1.727.580
2009	3.275.000	1.974.692
2010	3.920.000	1.952.300
2011	2.122.091	2.157.680
2012	1.666.500	2.114.200
2013	3.391.250	2.715.000
2014	1.950.000	2.673.846
2015	3.647.000	2.370.000
2016	6.495.000	2.350.000
2017	8.141.000	2.469.055
2018	8.375.000	

Rakennusten pitkä poisto aika (yleensä 40 v ja tasapoisto) pienentävät suhteellista poistojen määrää, kun sitä verrataan muihin käyttöomaisuuseriin. Vuoden 2012 jälkeen tehtyjen investointien poistoajat ovat selkeästi lyhyemmät (25 v.). Investointien puristaminen poistojen tasoon on äärimmäisen vaikeaa, kun tiedetään kiinteistöjen korjaustarpeet.

Vuoden 2019 rakennushankkeisiin ei ole myönnetty valtionavustuksia.

Esitettyyn investointiohjelmaan on syytä suhtautua varauksella, koska korjaustarpeiden määrästä johtuen kesken vuoden ohjelmaan joudutaan ottamaan hankkeita, jotka on suunniteltu toteutettavaksi myöhempänä ajankohtana. Korjausrakentamisen luonteesta johtuen rakennustöiden aikana voi paljastua odottamattomia vaurioita, jotka joudutaan korjaamaan työn aikana, mistä johtuen kustannusarviot ovat suuntaa antavia. Kaikkiin kohteisiin ei myöskään ehditä talousarvion laadintavaiheessa tekemään tarkkoja kustannusarvioita.

Toimitiloissa esiintyvistä sisäilmaongelmista johtuen on mahdollista, että investointisuunnitelmaan joudutaan myös tästä syystä tekemään muutoksia.

YLEISHALLINNON RAKENNUKSET

9102 Kaupungintalo

285.000

Hankkeen investointityyppi: Suunnittelu
Hankekuvaus:

ATK tilojen lattian korjaus, suunnittelu (sisäilmaongelmat) 20.000

ATK tilojen maanvaraisissa lattioissa huomattiin alustäyttöjen painuminen. Lattioihin tehtiin vuonna 2018 tiivistyskorjaus, joka estää epäpuhtauksien kulkeutumisen sisäilmaan. Lattia tulee kuitenkin saneerata, jotta rakenteellinen ongelma poistuu.

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus:

Sähköautojen latauspiste 25.000

Ladattavien sähköautojen määrä tulee oletettavasti tulevaisuudessa kasvamaan. Tähän varaudutaan yhdellä latauspisteellä.

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus:

Murtohälytysjärjestelmän keskuksen uusiminen 20.000

Murtohälytysjärjestelmän keskus on uusimisen tarpeessa.

Hankkeen investointityyppi: Suunnittelu

Hankekuvaus:

B-siiven ilmanvaihto- ja lämmitysjärjestelmien saneerauksen suunnittelu

50.000

B- siiven ilmanvaihto ja lämmitysjärjestelmä on elinkaarensa päässä.

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus:

Autonlämmityspistorasioiden uusinta 30.000

Autonlämmityspistorasioiden uusinta. Rasiat ovat elinkaarensa päässä, varsinkin talvella on paljon jäätymisongelmia rasioiden kansissa.

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus:

A- ulko-ovien uusinta 70.000

A- ulko-ovien uusinta. Ulko-ovet uusitaan ja sisäovet kunnostetaan.

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus:

Valtuustosalin tuolien kunnostus 70.000

Valtuustosalin tuolit ovat kunnostuksen tarpeessa.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	285 000	285 000	285 000	285 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
vähentää korjauskuluja				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	11 400	11 400	11 400	11 400

9105 RUOKAPALVELU**300.000**

Hankkeen investointityyppi: Suunnittelu

Hankekuvaus:

Waltterin ruokala, uudisrakennuksen (tai peruskorjauksen) suunnittelu 300.000

Waltterin ruokalassa (Kuoppakankaan ruokapalvelukeskusrakennuksessa) havaittujen korjaustarpeiden vuoksi käynnistettiin rakennuksen peruskorjauksen suunnittelu loppuvuodesta 2016. Rakennuksesta teetettiin myös kattava kuntoarvio. Suunnitelmien tarkentuessa laskettu peruskorjauksen kustannusarvoksi (rakennusosa-arvio) saatiin noin 1,85 milj. euroa (alv 0 %). Kesällä 2017 tehtyjen rakennuksen salaojatöiden yhteydessä paljastui lisäksi, että 1960 - luvulla rakennetun osan lattiarakenteen alustäytöt ovat paikoitellen painuneet ja maaperästä löytyi eloperäisiä aineksia kuten puuta, joka lahotessaan aiheuttaa sisäilmaongelmariskin. Korjaustarpeet huomioon ottaen ruokapalvelurakennuksen

peruskorjauksen kustannusarvio kohoaa noin 2,5 milj. euroon. Jos päädytään nykyisen ruokalan peruskorjaukseen, niin kustannuksia tulee myös lisäämään peruskorjauksen aikaiset ruokalan väistötilat. Niiden kustannuksia ei ole otettu huomioon tai selvitetty vielä tässä vaiheessa. Olettaessa huomioon nykyiseen rakennukseen jäävät riskit sekä tilojen toimivuus, myös uudisrakennusvaihtoehto on syytä selvittää. Waltherin koulun valmistuttua syksyllä 2017, oppilaat ja henkilökunta yhteensä ruokailijoita on noin 1000. Uudisrakennuksen hankesuunnittelun ja kustannusarvion valmistuttua 2018 syksyllä tulee tehdä päätös nykyisen peruskorjaamisesta tai aloittaa uudisrakennuksen rakennussuunnittelu.

Kj/Kh/Kv:

Waltherin koulun ruokala rakennetaan uudisrakennuksena. Syksyllä 2018 valmistuneessa hankesuunnitelmassa vertailtiin nykyisen ruokalan peruskorjauksen ja uuden rakennuksen rakentamisen kustannuksia sekä muita vaikutuksia. Peruskorjauksen kustannusarvioksi saatiin noin 2,5 M€ ja lisäksi kustannuksia aiheutuisi väistötiloista. Uudisrakennuksen kustannusarvio on noin 3,6 M€ ja uusi rakennus voidaan toteuttaa vanhan rakennuksen toimiessa. Uusista tiloista saadaan toiminnallisesti paremmat palvelemaan Waltherin koulun noin 1000 ruokailijaa. Samaan rakennukseen toteutetaan myös Nuorten talon väestönsuoja ja musiikkiluokkatiloja. Investoinnit: 2019 0,3 M€, 2020 2 M€, 2021 1,3 M€

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	300 000	300 000	300 000	300 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
laitteiden energiatehokkuus paranee				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	12 000	12 000	12 000	12 000

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMEN RAKENNUKSET

VARKAUDEN SAIRAALA, TERVEYSKESKUKSEN SAIRAALA JA PÄÄTERVEYSASEMA

9201 Terveyskeskus ja sairaala **150.000**

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus:

Nykyisten rakennusten välttämättömät korjaukset

Vaikka terveyskeskukselle ja sairaalalle rakennetaan uudet tilat lähivuosien aikana, joudutaan nykyisiä rakennuksia ja tiloja pitämään kunnossa ja tekemään niihin välttämättömiä korjauksia.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	150 000	150 000	150 000	150 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
laitteiden energiatehokkuus paranee				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	6 000	6 000	6 000	6 000

KÄPYKANKAAN PALVELUKESKUS JA MUUT SOSIAALITOIMEN RAKENNUKSET

9212 Käpykankaan palvelukeskus **230.000**

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus:

Käpyrinne 1 pesutilan rakentaminen (sänkypotilaat) 70.000

Käpyrinne 1 sänkypotilaille ei ole osastolla pesupaikkaa. Uusi pesupaikka rakennettaisiin osaston henkilökunnan wc:n ja aulan esteettömän wc:n yhteyteen, tilat yhdistettäisiin. Aulaan jää vielä yksi esteetön wc käyttöön.

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus:

Parvekkeiden lasitus (lintuongelma)

130.000

Käpykankaan palvelukeskuksen pikkuparvekkeille asennetaan lasitukset, jotta ne voidaan ottaa takaisin käyttöön. Lasittamattomat parvekkeet ovat olleet pois käytöstä lintuongelman vuoksi.

Hankkeen investointityyppi: Suunnittelu

Hankekuvaus:

Käpyrinne 2 ja 3, tilojen jäähdytys suunnittelu

30.000

Suunnitellaan Käpyrinne 2 ja 3, tilojen jäähdytys.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	230 000	230 000	230 000	230 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
korjauskulut vähentyvät				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	9 200	9 200	9 200	9 200

9213 Kangaslammin palvelukeskus

140.000

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus:

Kangaskoti, käytävien ja aulojen alakattojen uusinta (sisäilma)

Alakattolevyt ovat elinkaarensa päässä. Kangaskodin käytävien ja aulojen alakatot on mahdollinen sisäilman kuitujen lähde. Alakatot uusitaan kokonaan.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	140 000	140 000	140 000	140 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
korjauskulut vähentyvät				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	5 600	5 600	5 600	5 600

9221 Kinnulakoti

100.000

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus:

Pohjaviemäreiden kunnostus

Pohjaviemäri on elinkaarensa päässä ja se on tarpeen kunnostaa.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	100 000	100 000	100 000	100 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	4 000	4 000	4 000	4 000

SIVISTYSTOIMEN RAKENNUKSET

PERUSKOULUT

9322 Waltterin koulu

580.000

A-osa**Hankkeen investointityyppi:** Peruskorjaus**Hankekuvaus:****Luokkien ovien uusinta ja lukitus**

250.000

A-osan luokkien ovet ovat elinkaarensa lopussa. Ovet eivät ole modulimittaisia, jolloin ne joudutaan tilaamaan erikoismitoilla. Oviaukot ovat vanhan mitoituksen mukaiset. Samalla uusitaan lukitusjärjestelmä yhtenäiseksi.

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus**Hankekuvaus:****Porraskäytävien askelmien pinnoitus**

180.000

Porraskäytävien askelmien pinnoitus, muovimatot ovat elinkaarensa päässä. Nykyiset pinnoitteet irtoavat ja muodostavat riskin kompastukselle. Rapuissa on asbestia AHA-kartoituksen mukaan.

Hankkeen investointityyppi: Suunnittelu**Hankekuvaus:****Julkisivun peruskorjauksen suunnittelu**

20.000

A –osan julkisivun rappaus ja maalaus on elinkaarensa lopussa.

C-osa**Hankkeen investointityyppi:** Peruskorjaus**Hankekuvaus:****Liikuntasalin ikkunoiden uusiminen ja ulkoseinän rappausten korjaaminen**

30.000

Liikuntasalin ikkunoiden uusiminen ja ulkoseinän rappausten korjaaminen. Ikkunat ovat massiiviset ja niiden huolto on turvallisuusriski. Ruutukokoa pienennetään. Hanke siirtyi vuodelta 2018, suunnitelmat teetettiin 2018 valmiiksi.

Hankkeen investointityyppi: Suunnittelu**Hankekuvaus:****Pohjakerroksen lattioiden saneeraaminen, suunnittelu**

30.000

C- osan pohjakerroksen lattiaan nousee maaperästä kosteutta. Suunnitellaan alapohjan saneeraus.

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus**Hankekuvaus:****Terveydenhoitajan huoneen muutostyöt (ääneneristys)**

30.000

Terveydenhoitajan huoneen äänieristyksen parantaminen.

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus**Hankekuvaus:****Luokkien IV saneeraaminen, pääte-elimet**

40.000

Luokkien ilmanvaihtoa parannetaan uusimalla pääte-elimet.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	580 000	580 000	580 000	580 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ylläpitokulut kasvavat kun rakennus otetaan käyttöön				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	23 200	23 200	23 200	23 200

9314 Könönpellon koulu

440.000 KV: 150.000

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus**Hankekuvaus:****Akustovillojen uusiminen** 40.000

Koulun tiloissa on vanhoja akustovilloja sisäkatoissa, jotka ovat kuitulähde sisäilmaan. Akustolevyjä joudutaan uusimaan, vaikka peruskorjaus onkin lähivuosien suunnitelmassa.

Hankkeen investointityyppi: Suunnittelu**Hankekuvaus:****Koulurakennuksen peruskorjaaminen suunnittelu** 400.000 KV: 110.000**Kj/Kh:** Könönpeltoon rakennetaan uusi alakoulu. Käynnistetään koulurakennuksen hankesuunnittelu uudisrakennusvaihtoehdon pohjalta. Samassa selvitetään Könönpellon päiväkodin yhdistäminen uuteen koulurakennukseen.**Kv:** Könönpellon koulun osalta pyritään uudisrakennusvaihtoehtoon, jolloin koulua ei peruskorjattaisi, vaan sen tilalle rakennettaisiin uusi päiväkodin sisältävä koulu. Ennen lopullista päätöksentekoa kaupunginvaltuusto edellyttää, että rakennussuojelun ja toiminnallisuuden vaatimukset selvitetään ja huomioidaan.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	440 000	0	150 000	150 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	17 600	0	6 000	6 000

9315 Lehtoniemen koulu

140.000

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus**Hankekuvaus:****Lattioiden uusiminen (puukäsityöluokka)** 50.000

Puukäsityöluokan lattia on vanha "pölkkylattia", joka on mahdollinen lähde sisäilman epäpuhtauksille.

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus**Hankekuvaus:****Akustovillojen uusiminen** 50.000

Koulun tiloissa on vanhoja akustovilloja sisäkatoissa, jotka ovat kuitulähde sisäilmaan. Akustolevyt uusitaan.

Hankkeen investointityyppi: Suunnittelu**Hankekuvaus:****Vesikaton uusimisen suunnittelu** 20.000

Koulun vesikatto alkaa olla elinkaarensa päässä.

Hankkeen investointityyppi: Suunnittelu**Hankekuvaus:****Julkisivun pinnoitus, suunnittelu** 20.000

Koulun julkisivu alkaa olla elinkaarensa päässä.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	140 000	140 000	140 000	140 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	5 600	5 600	5 600	5 600

9316 Luttilan koulu**50.000****Hankkeen investointityyppi:** Peruskorjaus**Hankekuvaus:****Lattioiden uusiminen**

Osassa koulun tiloista on alkuperäiset lattiat, joiden eristeenä voi olla mm orgaanisia aineita (sammalta jne.). Eristeet voivat olla epäpuhtauksien lähde sisäilmaan. Lattiat uusitaan eristeineen. Sisäilmatutkimuksien ja käyttäjiltä saatavien palautteiden perusteella valitaan ne luokkatilat, joihin saneeraus kohdistetaan. Riippumatta ns. Kankunkoulun ratkaisusta, joudutaan em. korjaustöitä suorittamaan.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	50 000	50 000	50 000	50 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	2 000	2 000	2 000	2 000

9317 Puurtilan koulu**60.000****Hankkeen investointityyppi:** Peruskorjaus**Hankekuvaus:****Lattioiden uusiminen**

30.000

Osassa koulun tiloista on alkuperäiset lattiat, joiden eristeenä voi olla mm orgaanisia aineita (sammalta jne.). Eristeet voivat olla epäpuhtauksien lähde sisäilmaan. Lattiat uusitaan eristeineen. Sisäilmatutkimuksien ja käyttäjiltä saatavien palautteiden perusteella valitaan ne luokkatilat, joihin saneeraus kohdistetaan. Riippumatta ns. Kankunkoulun ratkaisusta, joudutaan em. korjaustöitä suorittamaan.

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus**Hankekuvaus:****Akustovillojen uusiminen**

30.000

Koulun tiloissa on vanhoja akustovilloja sisäkatoissa, jotka ovat kuitulähde sisäilmaan. Akustovilloja uusitaan.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	60 000	60 000	60 000	60 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	2 400	2 400	2 400	2 400

9319 Repokankaan koulu**410.000****Hankkeen investointityyppi:** Peruskorjaus**Hankekuvaus:**

Ilmanvaihtojärjestelmän saneeraaminen

Koulun ilmanvaihtojärjestelmän saneeraus. Tiloja on muuteltu alkuperäisestä, ilmanvaihto ei ole riittävä nykytilanteelle. Kyseessä on rakennuksen sisäilmaan liittyvä hanke. Saneeraus on suunniteltu jakautuvan vuosille 2019 ja 2020.

250.000

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus:

Saattoalueen ja parkkipaikkojen rakentaminen (turvallisuus)

Koulun pihalle rakennetaan saattoalue ja uusitaan parkkipaikka järjestelyjä. Koulun parkkipaikalla on ollut vaaratilanteita oppilaiden saapuessa ja lähtiessä koulusta.

160.000

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	410 000	410 000	410 000	410 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	16 400	16 400	16 400	16 400

9318 Päiviönsaaren koulu

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

(200.000)

Hankekuvaus:

Käyttöönotto väistöiloiksi

Koulutoiminta on ollut poissa Päiviönsaaresta muutaman vuoden. Suunnitellun Könönpellon koulun peruskorjauksen ajaksi, on Päiviönsaaren koulu tarkoitus ottaa väistöiloiksi. Rakennuksessa tulee tehdä tekniikkaan ja pintoihin parannuksia. Hanke riippuu Könönpellon koulun saneerauspäätöksestä.

Kj/Kh/Kv:

Könönpellon koulu pyritään ratkaisemaan uudisrakennuksella, jolloin Päiviönsaaren koulua ei tarvita väistötilana ja se voidaan myydä tai purkaa. Mahdollinen purkaminen kirjataan käyttötalouteen ja sille haetaan erillismääräraha.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	0	0	0	0
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	0	0	0	0

9320, 9321, 9343 Kangaslammin koulu ja liikuntatalo

50.000

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus:

Akustovillojen uusiminen punttisaliin (sisäilma)

Koulun tiloissa on vanhoja akustovilloja sisäkatoissa, jotka ovat kuitulähde sisäilmaan. Akustolevyt uusitaan.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	50 000	50 000	50 000	50 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	2 000	2 000	2 000	2 000

9381 Nuorten talo**500.000****Hankkeen investointityyppi:** Peruskorjaus**Hankekuvaus:****Toiminnan vaatimat muutostyöt**

400.000

Nuorten talon saneeraus tulee jakautumaan vuosille 2018 ja 2019, saneeraus alkaa 9/2018 ja on suunniteltu päättyvän 6/2019. Määrärahalta saatetaan jo aloitettu saneeraus loppuun, tela 7.8.2018 § 153.

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus**Hankekuvaus:****Lämmönvaihdin ja seutuvalvomoon liittäminen**

100.000

Rakennuksen lämmönvaihdin on tullut elinkaarensa päähän, samalla seutuvalvomoon liittäminen. Lämmönvaihdin on yhteinen A ja B rakennuksille. A rakennuksen tulevaisuus on vielä epäselvä ja siksi hanke jouduttiin siirtämään vuodelta 2018, suunnitelmat teetettiin 2018 valmiiksi.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	500 000	500 000	500 000	500 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	20 000	20 000	20 000	20 000

PÄIVÄKODIT**9301 Päiviönsaaren päiväkot****60.000****Hankkeen investointityyppi:** Peruskorjaus**Hankekuvaus:****Sisäkatot**

40.000

Päiviönsaaren päiväkodin sisäkatot ovat avonaisia harvalaudoitus kattoja, joiden takana on villa. Villa on kuitulähde sisäilmaan. Katot tulisi laittaa umpeen ja niihin tulisi asentaa akustolevyt.

Hankkeen investointityyppi: Suunnittelu**Hankekuvaus:****"Talvipuutarhan" saneeraus ja lasikaton muutos huopakatoksi, suunnittelu**

20.000

Päiviönsaaren päiväkodissa on keskellä rakennusta ns "talvipuutarha", joka ei ole nykyään toiminnallisessa käytössä. Kohteen saneeraus tulisi suunnitella, jotta alue voitaisiin ottaa parempaan käyttöön. Nykyinen lasikate ummistetaan huopakatoksi, jolloin myös kiinteistön energiatehokkuus nousee.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	60 000	60 000	60 000	60 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	2 400	2 400	2 400	2 400

9302 Könönpellon päiväkoti**(100.000)****Hankkeen investointityyppi:** Peruskorjaus**Hankekuvaus:****Ulko-ovien uusiminen**

Könönpellon päiväkoti on rakennettu 1979. Ulko-ovet ovat alkuperäiset ja ne ovat elinkaarensa päässä. Hanke siirtyi vuodelta 2018, suunnitelmat teetettiin 2018 valmiiksi. Hanke riippuu Könönpellon koulun saneeraus päätöksestä.

Kj/Kh/Kv:**0**

Könönpellon koulun peruskorjauksen hankesuunnitelmassa selvitettiin päiväkodin siirtämistä koulun yhteyteen. Koulun osalta tehdään hankesuunnitelma uudisrakennuksen toteuttamisesta ja sijoituksesta. Samassa hankesuunnitelmassa on perusteltua selvittää myös päiväkodin tilojen sijoittaminen. Päiväkodin hankesuunnitelmaa varten ei varata erillistä määrärahaa, vaan se sisältyy koulun hankesuunnitelmaan.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	0	0	0	0
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	0	0	0	0

9303 Repokankaan päiväkoti**130.000****Hankkeen investointityyppi:** Peruskorjaus**Hankekuvaus:****Vesikaton pinnoitus**

80.000

Repokankaan päiväkoti on rakennettu vuonna 1982. Vesikatto on alkuperäinen ja elinkaarensa päässä.

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus**Hankekuvaus:****Ryhmiä muovimattojen uusinta**

50.000

Repokankaan päiväkoti on rakennettu vuonna 1982. Päiväkodin ryhmien lattiamateriaalit ovat elinkaarensa päässä. Hanke jakautuu useammalle vuodelle.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	130 000	130 000	130 000	130 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	5 200	5 200	5 200	5 200

9350 Revonhätä**50.000****Hankkeen investointityyppi:** Peruskorjaus

Hankekuvaus:**Vesikaton pinnoitus**

Vesikatto on alkuperäinen ja elinkaarensa päässä.

Kj/Kh/Kv:

Revonhätä saattaa jäädä pois käytöstä vuonna 2019. Ennen investoinnin käynnistämistä varmistetaan ko. rakennuksen jatkokäyttö.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	50 000	50 000	50 000	50 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	2 000	2 000	2 000	2 000

9306 Kankunharjun päiväkoti**50.000**

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus:**Akustojen uusinta**

Tiloissa on vanhoja akustovilloja sisäkatoissa, jotka ovat kuitulähde sisäilmaan. Akustolevyt uusitaan.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	50 000	50 000	50 000	50 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	2 000	2 000	2 000	2 000

9304 Taulumäen päiväkoti**150.000**

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus:**Ikkunoiden uusinta**

Ikkunat ovat alkuperäiset ja ne ovat elinkaarensa päässä.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	150 000	150 000	150 000	150 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	6 000	6 000	6 000	6 000

MUUT SIVISTYSTOIMEN RAKENNUKSET**9331 Soisalo-opisto, päärakennus****250.000**

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus:**4 krs luokkatilan lattian uusinta**

100.000

Vuonna 2018 saneerattiin 4.krs ATK-luokan lattia. Viereisen luokan lattia on myös saneerauksen tarpeessa.

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus:

Toimisto lattioiden uusinta 100.000

Toimistotilojen lattia on elinkaarensa päässä ja tarpeen saneerata.

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus:

3-4 krs tilojen IV asennus (sisäilma) 50.000

3-4 krs tilojen IV asennus, kohteessa ei ole toimivaa ilmanvaihtoa.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	250 000	250 000	250 000	250 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
rakennuksen energiatehokkuus paranee				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	10 000	10 000	10 000	10 000

9333 Kirjasto

350.000

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus:

Savunpoistoikkunoiden ja peltikaton saneeraus

Aulan savunpoistoikkunat ja sisäpihan peltikatto ovat elinkaarensa päässä ja tarpeen saneerata. Hanke siirtyi vuodelta 2018, suunnitelmat teetettiin 2018 valmiiksi.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	350 000	350 000	350 000	350 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	14 000	14 000	14 000	14 000

9546 Uimahalli

2.750.000

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus, projekti 9341

Hankekuvaus:

Pakolliset korjaukset 50.000

Vaikka uimahallille rakennetaan uudet tilat lähivuosien aikana, joudutaan nykyisiä rakennuksia ja tiloja pitämään kunnossa ja tekemään niihin välttämättömiä korjauksia.

Hankkeen investointityyppi: Suunnittelu, projekti 9546

Hankekuvaus:

Uudisrakennuksen rakennussuunnittelu 200.000

Uudisrakennuksen rakennussuunnittelu.

Kj/Kh/Kv:

Hankekuvaus:

Uudisrakennus 2.500.000

Uimahallin rakentaminen alkaa syksyllä 2019 ja rakennus valmistuu alkuvuodesta 2021. Kustannusarvio on noin 13 M€, josta n. 2,5 M€ ehtii kirjautua jo ensi vuonna. Lopulliset kustannukset selviävät urakkatarjouksissa syksyllä 2019.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	250 000	2 750 000	2 750 000	2 750 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	10 000	110 000	110 000	110 000

9342 Liikuntatalo**380.000****Hankkeen investointityyppi:** Peruskorjaus**Hankekuvaus:****Pesu- ja pukutilojen saneeraaminen 3 krs.**

300.000

Liikuntatalon pesu- ja pukutilojen pinnat on elinkaarensa päässä. Vuonna 2018 saneerattiin alakerran pesu- ja pukuhuoneet. Hanke jakautuu useammalle vuodelle. Suunnitelmassa on saneerata 2019 3.krs tilat ja vuonna 2020 2. krs tilat.

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus**Hankekuvaus:****Hissin uusiminen**

80.000

Hissi on elinkaarensa päässä ja tulee uusia.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	380 000	380 000	380 000	380 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ylläpitokulut laskevat				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	15 200	15 200	15 200	15 200

LIIKUNTA- JA NUORISOPALVELUIDEN RAKENNUKSET**9340 Kämärin jääurheilukeskus****180.000****Hankkeen investointityyppi:** Peruskorjaus**Hankekuvaus:****Harjoitushallin puku- ja pesuhuonetilojen vesikaton ja julkisivun uusinta**

150.000

Harjoitushallin puku- ja pesuhuonetilat saneerattiin 2018. Kohteen vesikatto ja julkisivut ovat elinkaarensa päässä ja ne tulisi saneerata.

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus**Hankekuvaus:****Yläkentän katsomorakennuksen peruskorjaaminen, hankesuunnittelu** 30.000

Yläkentän katsomorakennus on elinkaarensa päässä. Kohteen peruskorjausta varten tulee hankesuunnittelu teettää etukäteen.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	180 000	180 000	180 000	180 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	7 200	7 200	7 200	7 200

9345 Kisapuiston katsomorakennus**30.000****Hankkeen investointityyppi:** Suunnittelu

Hankekuvaus:**Katsomorakennuksen peruskorjauksen hankesuunnittelu**

Kohteen peruskorjausta varten tulee hankesuunnittelu teettää etukäteen.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	30 000	30 000	30 000	30 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
energiatehokkuus paranee				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	1 200	1 200	1 200	1 200

TEKNISEN TOIMEN RAKENNUKSET

Teknisen toimen hallinnassa on joukko erityyppisiä rakennuksia. Rakennusten vapautuessa hallintokuntien käytöstä ne yleensä siirtyvät teknisen toimialan hallintaan, vaikkei niille olisikaan omaa käyttöä.

Rakennuksissa on myös paljon korjaustarpeita. Tässä taloustilanteessa suurin osa korjaustoimista joudutaankin siirtämään tuleville vuosille.

9363 Pelastuslaitos**420.000**

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus:**Sisäilmaongelmien korjaaminen**

20.000

Pelastuslaitoksen rakennuksen sisäilmakorjauksia.

Hankkeen investointityyppi: Suunnittelu

Hankekuvaus:

Paloaseman peruskorjauksen ja/tai uudisrakennuksen rakennussuunnittelu 400.000

Paloaseman peruskorjauksen ja/tai uudisrakennuksen rakennussuunnittelu.

Kj/Kh/Kv:

Paloasemasta laaditaan ensin hankesuunnitelma ja rakennussuunnittelu käynnistetään kun hankesuunnitelma on hyväksytty.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	420 000	420 000	420 000	420 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	16 800	16 800	16 800	16 800

9380 Mekaanisen Musiikin Museo**150.000**

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus:**Ikkunoiden uusiminen**

Mekaanisen Musiikin Museon ikkunat ovat tulleet elinkaarensa päähän. Hanke siirtyi vuodelta 2018, suunnitelmat teetettiin 2018 valmiiksi.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	150 000	150 000	150 000	150 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	6 000	6 000	6 000	6 000

9367 Toimintakeskus Pihlaja**30.000****Hankkeen investointityyppi:** Suunnittelu**Hankekuvaus:****Peruskorjauksen hankesuunnitelma, suunnittelu**

Rakennuksen on peruskorjauksen tarpeessa. Kohteen peruskorjausta varten tulee suunnittelu teettää etukäteen.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	30 000	30 000	30 000	30 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	1 200	1 200	1 200	1 200

9361 Varikko**300.000****Hankkeen investointityyppi:** Peruskorjaus**Hankekuvaus:****Korjaamohallin julkisivujen korjaaminen**

Korjaamohallin julkisivujen ovat tulleet elinkaarensa päähän. Hanke siirtyi vuodelta 2018, suunnitelmat teetettiin 2018 valmiiksi.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	300 000	300 000	300 000	300 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	12 000	12 000	12 000	12 000

9364 Oikeustalo**80.000****Hankkeen investointityyppi:** Peruskorjaus**Hankekuvaus:****Runkorakenteiden korjaus**

Runkorakenteiden korjaus. Matalan osan teräspilareissa on havaittu taipumaa.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	80 000	80 000	80 000	80 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	3 200	3 200	3 200	3 200

9372 Ent Joutenlahden koulu**250.000****Hankkeen investointityyppi:** Peruskorjaus**Hankekuvaus:**

Viemäreiden saneeraus 150.000
Rakennuksen viemärit ovat pääsääntöisesti alkuperäiset ja elinkaarensa päässä.

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus:

Lattioiden uusiminen 50.000

Osassa koulun tiloista on alkuperäiset lattiat, joiden eristeenä voi olla mm orgaanisia aineita (sammalta jne.). Eristeet voivat olla epäpuhtauksien lähde sisäilmaan. Lattiat uusitaan eristeineen.

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus:

Akustovillojen uusiminen 50.000

Koulun tiloissa on vanhoja akustovilloja sisäkatoissa, jotka ovat kuitulähde sisäilmaan. Akustolevyt uusitaan.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	250 000	250 000	250 000	250 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	10 000	10 000	10 000	10 000

ERILLISMÄÄRÄRAHAHANKKEET

9390 Ennalta arvaamattomat korjaukset 200.000

Toimitilakiinteistöt ovat suhteellisen vanhoja ja niistä on peruskorjattu vain muutama. Varsinkin kiinteistöjen talotekniikka on suurelta osin saavuttanut teknisen ja toiminnallisen käyttöikänsä. Ennalta arvaamattomien laiterikkojen määrä kasvaa jatkuvasti. Toiminnan sujumuuden kannalta on perusteltua varata erillismääräraha ennalta arvaamattomien korjausten tekemiseen, jolloin kustannukset voidaan kirjata investointeihin.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	200 000	200 000	200 000	200 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	8 000	8 000	8 000	8 000

xxxx Rakennusten iv-järjestelmien kuntokartoitus 100.000

Toimitilakiinteistöjen ilmanvaihtojärjestelmät ovat suhteellisen vanhoja. Järjestelmät ovat oleellinen osa rakennuksen toimivuutta. Osassa järjestelmissä saattaa olla mm vanhoja äänenvaimennusvilloja, jotka voivat kulkeutua sisäilmaan (kuituja). Kuntokartoituksessa kartoitetaan iv-järjestelmien kunto, jotta voidaan suunnitella ja priorisoida tulevia investointeja.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	100 000	100 000	100 000	100 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	4 000	4 000	4 000	4 000

xxxx Rakennusten purkaminen 450.000**

Osmajoentie 28. A-rakennus
Käpykankaan päiväkot

300.000**
150.000**

** Määrärahavaraus esitetään tässä, mutta purkukustannukset tullaan kirjaamaan kirjanpitolain mukaisesti teknisen toimen käyttötalouteen. Ei sisälly investointeihin.

xxxx Kiinteistöjen rakennusautomaatiolaitteiden uudistaminen 50.000

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	50 000	50 000	50 000	50 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	2 000	2 000	2 000	2 000

xxxx Taulumäen torin yleisö wc:n kunnostus 20.000

Torin yleisö wc:n toiminnassa on ollut paljon häiriöitä ja ilkivaltaa. Wc:n ovet uusitaan ja aukaisumeکانismi sekä nykyinen kolikkomaksu muutetaan matkapuhelimella toimivaksi, tekstiviesti tai vastaava. Näin wc:n toimivuus paranee ja ilkivallan mahdollisuus vähenee.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	20 000	20 000	20 000	20 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	800	800	800	800

Taseryhmä rakennukset yhteensä

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	6 915 000	9 415 000	9 125 000	9 125 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	276 600	376 600	382 600	382 600

KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET

Esityksessä on ryhmitetty samantyyppiset investoinnit paremmin yhteen, jotta niiden tärkeysjärjestystä voisi arvioida selkeämmin.

9050 TONTTITARJONNAN PARANTAMINEN

OMAKOTITONTIT

Kaupungilla on luovutuskelpoisia omakotitalontonteja seuraavasti:

Luttila	4
Lehtoniemi	12
Häyrilä	7
Puurtila	25
Reporinne	3
Taipale	11
Teerimäki	9
Kommila	2
Lajunniemi	7

Huuhtaus	1
Kuivaniemi	10
Ruokojärvi	0
Kaura-aho	0
Kangaslampi	8
Yhteensä	99

Tontteja on siis määrällisesti riittävästi; sijainti ja muut laatutekijät voisivat sen sijaan olla parempiakin. Tonttitarjonnan riittävyteen laadullisesti otetaan kanta valmisteilla olevassa asunto- ja maapoliittisessa ohjelmassa. Kaupungin elinkeino-ohjelma toteaa, että ”Varkauden runsaat vesistöt tulee hyödyntää entistä paremmin myös erityyppisessä asuntorakentamisessa”.

9510 MAASTOMITTAUKSET**10.000**

Hankkeen investointityyppi: Suunnittelu
Hankekuvaus:

Määräraha käytetään suunnittelun ja katujen peruskorjauksen lähtötietojen mittauksiin sekä mahdollisiin maaperätutkimuksiin.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	10 000	10 000	10 000	10 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	2 000	2 000	2 000	2 000

9501 KATUJEN RAKENTAMINEN**30.000****Katuviheriöt****30.000**

Määrärahalla parannetaan olemassa olevia katuviheriöitä ja saarekkeita. Toimenpiteillä parannetaan kaupunkiviihtyisyyttä.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	30 000	30 000	30 000	30 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	6 000	6 000	6 000	6 000

9530 JOUTENLAHDEN KEHITTÄMINEN, INFRAN RAKENTAMINEN**1.930.000**

Hankkeen investointityyppi: Uudisrakentaminen
Hankekuvaus:

Määrärahalla varaudutaan toteuttamaan Joutenlahden kehittämissuunnitelman kautta tulevat infran muutostyöt.

Sorvikatu väli Jäppiläntie-Vanerikuja, ei sisällä liik.ympyrää	270.000
Sorvikatu väli Vanerikuja-junarata, sisältää 2 liikenneympyrää	1.200.000
Viilukuja ei sisällä Käsityökadun liikenneympyrää	220.000
Vanerikuja	220.000
Käärmeniementien liikenneturvallisuuden parantaminen	20.000

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	1 930 000	1 930 000	1 930 000	1 930 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	386 000	386 000	386 000	386 000

Lisäkaistojen rakentamiseen Käsityökadulle (2 kpl) ja Jäppilän tien - Relanderinkadun risteykseen varaudutaan vuonna 2020. Kustannusarvio 110.000 euroa.

9502 KATUJEN PERUSPARANTAMINEN

990.000

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus
Hankekuvaus:

Kuivatuksen parantaminen

50.000

Määräraha käytetään kuntalaisaloitteiden mukaiseen katu- ja yleisten alueiden kuivatuksen parantamiseen. Kohteita ei voi määrittellä ennalta vaan ne määritellään lähinnä kuntalaisten aloitteiden ja tarpeiden mukaisesti. Kohteilla turvataan mm. kiinteistökohtaisten järjestelmien toimivuus sekä vähennetään vuotovesien määrää.

Turjanvirransillan rakentaminen

350.000

Siltojen kuntotutkimuksessa Turjanvirransilta todettiin kaikkein huonokuntoisimmaksi sillaksi. Sillalle on asetettu painorajoitus ja ilman saneerausta silta saatetaan joutua asettamaan käyttökieltoon. Sillan kuntoa on tarkkailtu vuosittain. Sillan suunnitelmat on laadittu 2017 - 2018.

Routavaurioiden korjaus

80.000

Keväisin routavauriot aiheuttavat paikoin merkittäviä paikallisia korjaustarpeita katuverkolla. Määrärahalla korjataan yksittäisiä vaurioita. Kohteet määräytyvät sen mukaan missä korjaustarpeita esiintyy.

Ahlströminkadun KLV väli Taipaleentie-Voimakanavan silta

160.000

Ahlströminkadun kevyen liikenteen väylät ovat routineet ja siten huonokuntoiset välillä Taipaleentie – Voimakanavan silta. Määrärahalla toteutetaan osuuden molempien puolien kevyen liikenteen väylien korjaukset massanvaihdolla sekä reunakivien uudelleen asennus. Harmaat betonilaatat puretaan pois ja korvataan asfaltilla.

Luttilan asuntokatuja saneeraus

350.000

Luttilan asuntokatut ovat erittäin huonokuntoiset. Kadut routivat ja niiden kuivatus on puutteellinen. Alueelta puuttuu paikoin kokonaan sadevesiviemärointi. Alueelle on laadittu saneerausohjelma jonka mukaan katujen saneerauksen kustannusarvio on noin 1,5 M€. Vuonna 2017 saneerattiin Laurinkatu. Esitetyllä määrärahalla saadaan saneerattua Timonkatu.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	990 000	990 000	990 000	990 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	198 000	198 000	198 000	198 000

9503 KATUJEN SUUNNITTELU

50.000

Hankkeen investointityyppi: Suunnittelu

Hankekuvaus:

Määrärahalla valmistaudutaan tulevaisuuden rakentamiseen tuottamalla suunnitelmia. Määräraha on varattu lähinnä omana työnä tehtävään suunnitteluun. Määrärahalla toteutetaan myös kaavan laadinnan yhteydessä tehtävä kunnallistekniikan suunnittelu.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	50 000	50 000	50 000	50 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	10 000	10 000	10 000	10 000

9504 PÄÄLLYSTYSTYÖT

100.000 KV: 270.000

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus:

Asuntokatuja päällystäminen

30.000

Uudet asuntokadut saavat rakentamisen jälkeen painua eikä niitä kannata muutoinkaan päällystää ennen kuin suurin osa kadunvarren tonteista on rakennettu. Ensimmäisenä pyritään tietysti päällystämään kokoojakadun luonteiset väylät. Päällystäminen vähentää kunnossapitokustannuksia ja lisää asumisviihtyisyyttä. Mikäli uusia päällystyskohteita ei ole riittävästi, käytetään määrärahat uusintapäällysteisiin.

Kevyen liikenteen väylien kunnostaminen

70.000 Kj/Kh/Kv: 240.000

Määrärahalla suoritetaan kevyen liikenteen väylien kunnostamista /rakentamista.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	100 000	270 000	270 000	270 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ylläpitokulut vähenevät				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	20 000	48 000	48 000	48 000

9505 UUSINTAPÄÄLLYSTYKSET

400.000 KV: 500.000

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus:

Määrärahalla suoritetaan päällystettyjen katujen uusintapäällystyksiä.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	400 000	400 000	500 000	500 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ylläpitokulut vähenevät				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	80 000	80 000	100 000	100 000

9640 LIIKENNETURVALLISUUS

53.000

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus:

Liikenneturvallisuus kohteet

30.000

Toteutetaan Keski-Savon liikenneturvallisuussuunnitelman mukaisia toimenpiteitä.

Taulumäen ympäristön esteettömyyden parantaminen

20.000

Taulumäen alueella on korkeita reunakiviä suojateiden kohdilla. Tämä vaikeuttaa liikuntaesteisten liikkumista. Määrärahalla korjataan suojatien kohtia esteettömiksi. Tällä summalla ei saada korjattua kaikkia epäkohtia.

LJS-työ**3.000**

Kaupungin osuus Keski-Savon liikennejärjestelmätyöstä

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	53 000	53 000	53 000	53 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ylläpitokulut vähenevät				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	10 600	10 600	10 600	10 600

9506 LIIKENNEVALOT**0****Hankkeen investointityyppi:** Peruskorjaus**Hankekuvaus:**

Vuonna 2020 Suunnitellaan ja toteutetaan liikennevalojen muutokset Relanderinkadulla johtuen vetovoimakeskuksen uusista liikennejärjestelyistä

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	0	0	0	0
Vaikutus käyttötalouteen:				
ylläpitokulut vähenevät				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	0	0	0	0

9529 KESKUSTAN KEHITTÄMINEN**240.000****Hankkeen investointityyppi:** Peruskorjaus**Hankekuvaus:****Wredenkadun KLV pintojen saneeraus asfaltiksi****20.000**

Wredenkadun itä puolen klv on pinnaltaan erittäin epätasainen ja käyttäjilleen vaarallinen. Väylän talvihoito on vaikeaa pinnan epätasaisuuden vuoksi. Määrärahalla puretaan vanha laatoitus pois sekä korjataan väylän tasausta ja päällystetään uudelleen asfaltilla.

Sähköautojen latauspiste**20.000**

Määrärahalla saadaan toteutettua 1-2 pikalatauspistettä sähköautoille

Linja-autopysäkkien katosten uusiminen**200.000**

Kaupungin paikallisliikenteen linja-autopysäkkien katokset ovat huonossa kunnossa. Osa katoksista on jouduttu poistamaan turvallisuusriskinä. Määrärahalla uusitaan linja-autokatoksia n. 13 kpl. Vuonna 2017 pysäkkejä uusittiin 10 kpl.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	240 000	240 000	240 000	240 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ylläpitokulut vähenevät				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	48 000	48 000	48 000	48 000

9531 PUISTOT JA LEIKKIPAIKAT**150.000****Hankkeen investointityyppi:** Peruskorjaus**Hankekuvaus:**

Leikkikenttien peruskorjaus (turvallisuus)	60.000
Puistojen peruskorjaus	60.000
Kasvillisuuden uusiminen	30.000

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	150 000	150 000	150 000	150 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	30 000	30 000	30 000	30 000

9566 VENESATAMIEN PERUSKORJAUS**70.000**

Venesatamien peruskorjaus	50.000
Määrärahalla korjataan pienvenesatamien laitureita ja veneiden säilytyspaikkoja	

Venesatamien kameravalvonta	20.000
------------------------------------	---------------

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	70 000	70 000	70 000	70 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	14 000	14 000	14 000	14 000

XXXX GREEN CORRIDOR YHTEYDEN RAKENTAMINEN, KÄMÄRIN SILLAT KJ/KH: 100.000

Hankkeen investointityyppi: Suunnittelu
Hankekuvaus:

Green Corridor suunnitelma on laadittu alun perin vuonna 2000. Suunnitelman tarkoituksena on ollut kaupungin keskustan vesialueiden hyöty- ja virkistyskäytön edistäminen ja ympäristön kohentaminen. Suunnitelmassa kaupungin läpi kulkisi viihtyisä virkistysreitti rantoja pitkin Vattuvuorelta Varkausmäkeen. Suunnitelmaa on toteutettu Huruslahden, Pirtinvirran ja Navitaksen rantojen osalta, keskeneräiseksi toteutus on jäänyt mm. Päiviönsaareissa Kämärin ja Tyyskän siltojen osalta.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Tulot	0	0	0	0
Kulut	0	100 000	100 000	100 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta käyttötalouteen				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	0	0	0	0

9672 KATUVALAISTUS**370.000**

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus
Hankekuvaus:

Määrärahalla saneerataan ulkoilureittien valaistuksia sekä Jäppiläntien katuvalaistus Savon Voiman kaapelointiyön yhteydessä.

Kulut	370 000	370 000	370 000	370 000
Tuotot	0	0	0	0
Vaikutus käyttötalouteen:				
käyttökulut vähenevät				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	74 000	74 000	74 000	74 000

Taseryhmä kiinteät rakenteet ja laitteet (kadut ja viheralueet) yhteensä

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	4 393 000	4 663 000	4 763 000	4 763 000
Tuotot	0	0	0	0
Vaikutus käyttötalouteen:				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	878 600	906 600	926 600	926 600

LIIKUNTAPAIKAT JA – ALUEET

3472 KISAPUISTO JA MUUT ULKOKENTÄT

105.000

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus
Hankekuvaus:

Uimarannat **40.000**

Investointirahalla uusitaan vanhentuneita/huonokuntoisia puku ja wc -tiloja sekä uusitaan/korjataan käyttäjille vaarallisia laitureita. Lisäksi uusitaan vanhentuneita leikkivälineitä.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	40 000	40 000	40 000	40 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ylläpitokulut vähenevät				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	8 000	8 000	8 000	8 000

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus
Hankekuvaus:

Frisbeegolf-kentät **30.000**

Investointirahalla uusitaan Joutenlahden frisbeegolf kentän korit sekä heittopaikat. Investoinnin avulla alueesta saadaan houkuttelevampi sekä heittopaikkojen uusimisen myötä turvallisempi käyttäjille.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	30 000	30 000	30 000	30 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	2 000	2 000	2 000	2 000

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus
Hankekuvaus:

Lintutornit

35.000

Mulan lintutornille on esteetön käytännöllisyys. Lintutorni ja sinne johtava pitkospolku on perusteellisen uusimisen tarpeessa. Mikäli investointia ei toteuta, on vaarana, että lintutorni joudutaan poistamaan käytöstä turvallisuustekijöiden vuoksi.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	35 000	35 000	35 000	35 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ylläpitokulut vähenevät				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	7 000	7 000	7 000	7 000

3474 LÄHILIIKUNTAPAIKAT

190.000 KV: 190.000

Hankkeen investointityyppi: Uusinvestointi
Hankekuvaus:

Hertunrannan lähiliikuntapaikka

170.000 Kh/Kv:170.000

Hertunrannan uimarannan yhteyteen sijoittuva lähiliikuntapaikka tukee ja monipuolistaa alueen toimintaa. Lähiliikuntapaikan yhteyteen tulisi parkkialueet sekä pyörille että mopoille, beachvolley-kenttä, pyramidi-kiipeilyteline, laaja street workout/fitness-alue sekä istumia seurusteluun ja auringonottoon. Hankkeeseen tullaan hakemaan valtionosuusrahoitusta AVI:lta. Mikäli rahoitusta saadaan, on sen suuruus 30–35 % hyväksytyistä kustannuksista.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	170 000	0	170 000	170 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ylläpitokulut kasvavat				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	34 000	0	34 000	34 000

Lähiliikuntapaikat

20.000

Investointirahalla peruskorjataan olemassa olevia kohteita sekä tarpeen mukaan uusitaan välineistöä.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	20 000	20 000	20 000	20 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ylläpitokulut pienenevät				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	4 000	4 000	4 000	4 000

3475 LADUT JA KUNTOPOLUT

20.000

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus
Hankekuvaus:

Kämärin ulkoilureitti

Määrärahaa suoritetaan Kämärin ulkoilureitin peruskorjausta sekä lisätään alueelle istumia ja roska-astioita.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	20 000	20 000	20 000	20 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	1 000	1 000	1 000	1 000

3477 MOOTTORIURHEILUKESKUS**20.000**

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus
Hankekuvaus:

Varkauden moottoriurheilukeskus

Määrärahalla peruskorjataan valtakunnallisesti merkittävän urheilualan suorituspaikkoja sekä varikkoalueita.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	20 000	20 000	20 000	20 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	1 000	1 000	1 000	1 000

3478 VATTUVUOREN URHEILUALUE**120.000 KV: 0**

Hankkeen investointityyppi: Uusinvestointi
Hankekuvaus:

Vattuvuoren kuntoiluportaat

Insinööriyön tuloksena alustavat suunnitelmat portaista valmistuvat loppuvuodesta 2018 ja lopulliset suunnitelmat maaliskuussa 2019. Kuntoiluportaat ovat suuressa suosiossa nykypäivän kuntoilijoiden sekä aktiiviurheilijoiden keskuudessa. Portaiden investointi lisäisi alueen monipuolisuutta sekä houkuttelevuutta.

KH: Vuonna 2019 selvitetään portaiden toteutustapa ja rahoitus Sakky:n ja yritysten kanssa. Hanke toteutetaan vuonna 2020.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	120 000	120 000	0	0
Vaikutus käyttötalouteen:				
ylläpitokulut kasvavat				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	24 000	24 000	0	0

XXXX LIKUNTAPAIKKASUUNNITTELU**30.000**

Hankkeen investointityyppi: Suunnittelu
Hankekuvaus:

Määrärahalla tehdään ulkoilu- ja kuntoilureittien kehittämissuunnitelma sekä valmistaudutaan tulevaisuuden liikuntapaikkojen rakentamiseen tuottamalla suunnitelmia.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	30 000	30 000	30 000	30 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	6 000	6 000	6 000	6 000

Taseryhmä kiinteät rakenteet ja laitteet (liikuntapaikat ja – alueet) yhteensä

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	485 000	315 000	365 000	365 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	87 000	53 000	63 000	63 000

SATAMALAITOS

9701 SATAMIEN KEHITTÄMINEN

50.000

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus
Hankekuvaus:

Akonniemen sataman liikennemäärät ovat edelleen huippuvuosiin verraten alhaiset. Akonniemen sataman kautta tuotiin vuonna 2016 rehuraaka-aineita noin 19 500 tn ja posliinirouhetta noin 2 000 tonnia.

Akonniemen sataman kautta ei vuonna 2016 laivattu lähtevää tavaraa. Taipaleen satamasta laivattiin raakapuuta 82 000 tonnia, Etelä-Saimaan puunjalostusteollisuuden käyttöön.

Akonniemen satamassa ei ole tiedossa olevilla liikennemäärillä tarvetta tehdä uusinvestointeja satamarakenteisiin tai raiteisiin. Juna liikenne North European Oil Trade Oy:n Itä-Suomen polttoaineiden varastoterminaalille on melko vilkasta. Viikoittain terminaaliin tulee kahdesta kolmeen junaa ja vuosittain terminaalin kautta kulkee 200 miljoona litraa erilaisia polttonesteitä, joten rata vaatii jatkuvaa kunnossapitoa, samoin laiturit ja muu infra lienee syytä pitää kunnossa.

Radan kunnossapitämiseksi, ratapölkkyjä tulisi uusia v.2018 yhteensä n. 300 kpl. Kustannusarvio n. 40 000 €.

Vaihteiden mittavikojen korjauksiin on vuosittain varattava n. 3 000 € ja muihin ilmeneviin korjauksiin 5 000 €.

Akonniemen laiturien 1 ja 2 kuntotarkastus on tehtävä kahden vuoden välein. Kustannusarvio ilman korjauksia on n. 2 000 euroa.

Vuodelle 2019 jää vaihdettavaksi 300 ratapölkkyä ja lisäksi on varauduttava muihin korjauksiin, joten sataman kunnossapito investointeihin olisi osoitettava kahdelle seuraavalle vuodelle 50 000 euroa vuosittain.

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	50 000	50 000	50 000	50 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	12 500	12 500	12 500	12 500

KONEET JA KALUSTO

Tekninen toimi	€
Walterin koulun ruokapalvelun ruokasalin verhot sekä osa ruokapöydistä ja jakkarat (korvaus)	50 000
Ruokasalin verhot ovat vuodelta 1995. C-salissa on vanhat pöydät, joissa istuimina jakkarat.	
Könönpellon koulu/keittiön jääkaapit 4 kpl (korvaus)	10 000
Könönpellon koulun keittiöllä on vanhat kiinteät kylmiöt. Kylmiöiden toiminta on epävarmaa. Katkeamattoman kylmäketjun varmistamiseksi keittiölle tarvitaan jääkaappeja.	
Mestarintien keskuskeittiö/uuni (korvaus)	11 000
Keskuskeittiöllä valmistetaan satoja erityisruokavalioita päivän aikana. Dieettikeittiössä oleva uuni on osoittautunut liian pieneksi. Uuni korvataan isommalla vaunutäyttöisellä uunilla, nykyinen uuni siirretään toiseen kohteeseen.	
Mestarintien keskuskeittiö/jäähdytyshuone (korvaus)	15 000
Mestarintiellä ruoka valmistetaan ja jäähdytetään ennen siirtoa asiakkaalle. Käytössä oleva kaappimallinen jäähdytyskaappi on osoittautunut liian tehottomaksi, tilalle tarvitaan vaunutäyttöinen jäähdytyshuone. Nykyinen jäähdytyskaappi siirretään toiseen kohteeseen.	
Kunnossapito ja huolto/huoltoautot 1 kpl (korvaus)	20 000
Huolto-, korjaus- ja kunnossapitomiehet käyttävät autoja päivittäiseen työskentelyyn. Entiset autot (90-luvulta) on todettu korjauskelvottomiksi.	
Tekninen toimi yhteensä	106 000
Sosiaali- ja terveystoimi/Varkaus	
Hammashoitoyksikkö	30 000
Vanhin hoitoyksikkö vuodelta 2004 on uusimisen tarpeessa	
Erikoispolit	79 000
Endoskooppien pesukone	29 000
Spiro- ja impulssioksimetria (keuhkojen toiminnan mittauslaite)	35 000
Silmälasien voimakkuuksien mittauslaite	15 000
Röntgen	50 000
Suoradigitaalinen hammaskuvauslaite, jatkohankkeena 3D päivitys nykyiselle 2D laitteelle	
Sisätauti-kirurginen osasto	13 500
Mobiilikirjaaminen hoitotyössä, laitteisto	
Välinehuolto	55 000
Autoklaavi, varaus hankintaan	
Kotihoito	60 000
Automaattinen työvuorosunnittelu	30 000
Mobiilipäätteiden uusiminen, hyvinvointirannekeintegraatio, Hilkka-LC rajapinnat	30 000
LIFECARE – potilastietojärjestelmä	56 600
Sosiaali- ja terveystoimi/Varkaus yhteensä	344 100
Sosiaali- ja terveystoimen irtaimisto hankitaan pääsääntöisesti	

leasing-rahoituksella.

Sosiaali- ja terveystoimi/Joroinen

Hammashoitoyksikkö		30 000
Vanhin hoitoyksikkö vuodelta 2009 on uusimisen tarpeessa		
Kotihoito		30 000
Kotihoidon teknologia: Mobiilipäätteiden uusiminen, hyvinvointirannekeintegraatio, Hilikka-LC rajapinnat		
LIFECARE – potilastietojärjestelmä		37 000
Sosiaali- ja terveystoimi/Joroinen yhteensä		97 000
Sivistystoimi		
Perusopetus		72 750
Oppimisympäristön uusiminen sekä kalustohankinnat		
Varhaiskasvatus		29 650
Varhaiskasvatuksen kalustohankinnat		
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut		83 000
Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimi, nuorten talo	62 000	
Museot	11 000	
Kirjasto	10 000	
Soisalo-opisto		10 000
Kalustohankinnat		
Sivistystoimi yhteensä		195 400
Liikunta- ja vapaa-aikatoimi		
Muut ulkokentät		55 000
Lava-auto. Nykyinen liikunta- ja vapaa-aikatoimen lava-auto on tullut elinkaarensa päähän. Lava-auton hankinta on välttämätön toimintojen turvaamiseksi.		
	40 000	
Ruohonleikkuri. Kenttien ja alueiden ylläpitoon tarvitaan uusi nelivetoinen, keräävä leikkuri.		
	15 000	
Kämäri		10 000
Jäähöylä. Kämärin yläkentän sekä kaupungin sivukenttien ylläpitoon ja hoitoon tarvitaan uusi traktorin perään asennettava jäähöylä.		
Liikunta- ja vapaa-aikatoimi yhteensä		65 000
Yleishallinto		
Konsernipalvelut		
Tietohallinto		310 000
Teknologia-arkkitehtuuri	60 000	
- palvelinpäivitykset, palvelin ja työasema lisenssit		
- Windows 10 migraatiot		
- valokuituverkon laajennukset		

Tietoarkkitehtuuri	90 000	
- digitalisaatio		
- maakunta- ja sote uudistus, Kunta-ICT-ympäristö		
- käyttövaltuushallinta		
Tietojärjestelmäarkkitehtuuri	100 000	
- oppimisympäristön kehittäminen		
Verkkopalvelualueen kehittäminen	50 000	
Titania ergonominen työvuorosuunnittelu	10 000	
Kaupunginhallitus		25 000
Kokoustilojen AV-uusiminen		
Yleishallinto yhteensä		335 000
Taseryhmä koneet ja kalusto yhteensä		

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut	1 142 500	1 142 500	1 142 500	1 142 500
Vaikutus käyttötalouteen:				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	457 000	457 000	457 000	457 000

Osakkeet ja osuudet **2 500 000**

Pohjois-Savon pääomasijoitusrahasto	500 000
Varkauden kaupungin pääomapanostus perustettavaan Pohjois-Savon pääomasijoitusrahastoon	
Tytäryhtiöiden pääomittaminen	2 000 000
Kysymyksessä on kaupunginhallituksen käyttöön tuleva määräraha varaus, jonka käyttö edellyttää konsernijaoston / kaupunginhallituksen / kaupunginvaltuuston erillistä käyttöpäätöstä.	
Tytäryhtiöiden toiminnan turvaaminen muuttuvassa taloustilanteessa. Riskikartoitukset Wartalo kodit Oy:n ja Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:n toiminnasta valmistuvat marraskuussa.	

Taseryhmä osakkeet ja osuudet yhteensä

	LTK, €	KJ, €	KH, €	KV, €
Kulut		2 500 000	2 500 000	2 500 000
Vaikutus käyttötalouteen:				
ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:		0	0	0

YHTEENVETO INVESTOINNEISTA

Taulukossa yhteenveto investoinneista taseryhmittäin.

INVESTOINTISUUNNITELMA		M/T	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Kohde				KV		
MAA- JA VESIALUEET						
9000	Maa-alueet	M	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
		T	150 000	1 500 000	150 000	150 000
9030	Pilaantuneiden maa.al. kunnostaminen	M				
9040	Tonttien kunnostaminen	M				
9050	Tonttitarjonnan parantaminen (Joutenlahden vaatimat investoinnit)	M T				
9012	Vetovoimakeskukseen aluekehityshanke (kau)	M	-150 000	-250 000	-100 000	
9013	Rantarakennuspaikkojen kehittäminen	M	-20 000			
9014	Kiertotien teollisuusalue	M	-200 000	-250 000		
xxxx	Ranta-Luttilan teollisuusalue	M		0		
9015	Teollisuustonttien jalostaminen					
xxxx	Ilmakuvaukset	M		-20 000		
Maa- ja vesialueet yhteensä		Menot	-570 000	-720 000	-300 000	-200 000
		Tulot	150 000	1 500 000	150 000	150 000
		Netto	-420 000	780 000	-150 000	-50 000

RAKENNUKSET		M/T	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
				KV		
Yleishallinto						
9102	Kaupungintalo	M	-700 000	-285 000	-1 400 000	-2 000 000
Yleishallinto yhteensä		Menot	-700 000	-285 000	-1 400 000	-2 000 000
		Tulot				
		Netto	-700 000	-285 000	-1 400 000	-2 000 000
Ruokapalvelu						
9105	Kuoppakankaan ruokapalveluk. suunnittelu	M	-300 000	-300 000	-2 020 000	-1 300 000
Ruokapalvelu yhteensä		Menot	-300 000	-300 000	-2 020 000	-1 300 000
		Tulot				
		Netto	-300 000	-300 000	-2 020 000	-1 300 000
Sosiaali- ja terveystoimi						
Perusterveydenhuolto						
9201,	Varkauden sairaala, tk:n vuodeosasto ja pääterveysasema	M	-150 000	-150 000	-150 000	
Perusterveydenhuolto yhteensä		Menot	-150 000	-150 000	-150 000	0
		Tulot				
		Netto	-150 000	-150 000	-150 000	0
Ikääntyneiden palvelut						
9212	Käpykankaan palvelukeskus	M	-680 000	-230 000	-650 000	-200 000
9213	Kangaslammin palvelukeskus	M	-90 000	-140 000		0
Ikääntyneiden palvelut, yhteensä		Menot	-770 000	-370 000	-650 000	-200 000
		Tulot				
		Netto	-770 000	-370 000	-650 000	-200 000
Sivistystoimi						
Perusopetus						
9322	Waltterin koulu	M	-1 025 000	-580 000	-900 000	
9314	Könönpellon koulu	M	-380 000	-150 000	-400 000	-6 000 000
9315	Lehtoniemen koulu	M	-80 000	-140 000	-200 000	-200 000
9316	Luttilan koulu	M	-60 000	-50 000		
9317	Puurtilan koulu	M	-85 000	-60 000		
9320	Repokankaan koulu	M	-175 000	-410 000	-250 000	
9321,	Kangaslampi, koulut ja Liikuntatalo	M	-130 000	-50 000		
9381	Nuorten talo	M	-625 000	-500 000		
Perusopetus yhteensä		Menot	-2 560 000	-1 940 000	-1 750 000	-6 200 000
		Tulot				0
		Netto	-2 560 000	-1 940 000	-1 750 000	-6 200 000

INVESTOINTISUUNNITELMA		MT	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Kohde				KV		
Lasten päivähoito						
9301	Päiviönsaaren päiväkot	M	-50 000	-60 000	-300 000	-400 000
9303	Repokankaan päiväkot	M	-100 000	-130 000	-50 000	
9350	Revonhätä	M		-50 000		
9302	Könönpellon päiväkot	M	-100 000		-200 000	-2 800 000
9306	Kankunharjun päiväkot	M	-30 000	-50 000		
9304	Taulumäen päiväkot	M		-150 000		
Lasten päivähoito yhteensä		Menot	-280 000	-440 000	-550 000	-3 200 000
		Tulot				
		Netto	-280 000	-440 000	-550 000	-3 200 000
Lasten ja perheiden palvelut						
9221	Kinnulakoti	M		-100 000	-200 000	
Lasten ja perheiden palvelut yhteensä		Menot	0	-100 000	-200 000	0
		Tulot				
		Netto	0	-100 000	-200 000	0
Kansalaisopistojen vapaa sivistystyö						
9331	Soisalo-opisto	M	-120 000	-250 000	-200 000	
Kansalaisopistojen vapaa sivistystyö yhteensä		Menot	-120 000	-250 000	-200 000	0
		Tulot				
		Netto	-120 000	-250 000	-200 000	0
Museo ja näyttelytoiminta						
9332	Museo, Wredenkatu 5	M	-15 000			
Museo ja näyttelytoiminta yhteensä		Menot	-15 000	0		
		Tulot				
		Netto	-15 000	0	0	0
Kirjastotoiminta						
9333	Kirjasto	M	-340 000	-350 000	-200 000	-200 000
9320	Kangaslammin kirjasto/yhteispalvelu	M	-20 000			
Kirjastotoiminta yhteensä		Menot	-360 000	-350 000	-200 000	-200 000
		Tulot				
		Netto	-360 000	-350 000	-200 000	-200 000
Taiteen perusopetus						
9334	Kuvataidekoulu		0			
Taiteen perusopetus yhteensä		Menot	0	0	0	0
		Tulot				
		Netto	0	0	0	0
Liikunta ja ulkoilu						
9340	Kämärin jääurheilukeskus	M	-100 000	-180 000	-150 000	-500 000
9341	Uimahalli	M	-50 000	-2 550 000	-8 000 000	-2 500 000
9546	Uimahallin hankesuunnittelu	M	-800 000	-200 000		
9342	Liikuntatalo	M	-340 000	-380 000	-350 000	
9345	Kisapuiston katsomorakennus	M	-10 000	-30 000	-200 000	-1 000 000
Liikunta ja ulkoilu yhteensä		Menot	-1 300 000	-3 340 000	-8 700 000	-4 000 000
		Tulot				
		Netto	-1 300 000	-3 340 000	-8 700 000	-4 000 000
Teknisen toimen rakennukset						
9373	Tehtaan koulu	M	-450 000			-200 000
9363	Pelastuslaitos	M	-340 000	-420 000	-5 000 000	-2 000 000
9361	Varikko	M	-260 000	-300 000		
9367	Toimintakeskus Pihlaja	M	-110 000	-30 000	-700 000	
9380	Mekaanisen Musiikin Museo	M	-220 000	-150 000		
9364	Oikeustalo	M	0	-80 000		
9372	Ent. Joutenlahden koulu	M		-250 000		
Teknisen toimen rakennukset, yhteensä		Menot	-1 380 000	-1 230 000	-5 700 000	-2 200 000
		Tulot				
		Netto	-1 380 000	-1 230 000	-5 700 000	-2 200 000
xxxx	Rak. IV-järjestelmien kartoitus	M	-100 000	-100 000		
xxxx	Kiint. Rak.automaatiolait uusinta	M	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
9390	Ennalta arvaamattomat korjaukset	M	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
xxxx	Taulumäen yleisö wc:n kunnostus	M		-20 000		
Suojelukohteet						
9379	Manttu	M	-90 000			
Rakennukset, yhteensä		Menot	-8 375 000	-9 125 000	-21 320 000	-19 300 000
		Tulot	0	0		
		Netto	-8 375 000	-9 125 000	-21 320 000	-19 300 000

KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET		M/T	TA 2018	TA 2019 KV	TS 2020	TS 2021
9050	Tonttitarjonnan parantaminen		0		-450 000	-500 000
9501	Katujen rakentaminen	M	-430 000	-30 000	-750 000	-650 000
9502	Katujen peruserantaminen	M	-1 505 000	-990 000	-3 000 000	-3 000 000
9503	Katujen suunnittelu	M	-40 000	-50 000	-125 000	-150 000
9510	Maastomittaukset	M	-10 000	-10 000		
9612	Harjulantien rakentaminen	M				
9529	Keskustan kehittäminen	M	-205 000	-240 000	-160 000	-400 000
9505	Uusintapäällysteet	M	-400 000	-500 000	-300 000	-300 000
9531	Puistot ja leikkipaikat	M	-140 000	-150 000	-225 000	-170 000
9566	Venesatamien peruskorjaus	M	-105 000	-70 000	-15 000	-15 000
9672	Katuvalaistus	M	-600 000	-370 000		
9506	Liikennevalot	M	-40 000		-30 000	
9640	Liikenneturvallisuusyö	M	-83 000	-53 000	-70 000	-80 000
9504	Päällystystyöt	M	-100 000	-270 000	-150 000	-150 000
9303	Joutenlahden tien jatko	M				
9530	Joutenlahden kehittäminen, infra	M	-600 000	-1 930 000	-400 000	
xxxx	Kämärin sillat	M	0	-100 000		
Kadut ja viheralueet		Menot	-4 258 000	-4 763 000	-5 675 000	-5 415 000
		Tulot		0	0	0
		Netto	-4 258 000	-4 763 000	-5 675 000	-5 415 000
Liikuntapaikat ja -alueet / Liikunta- ja vapaa-aikatoimi						
3471	Liikuntatalo	M	-350 000			
3472	Kisapuisto ja muut ulkokentät	M	-250 000	-105 000		
3491	Moottoriurheilukeskus, turva-aita	M		-20 000		
3492	Vattuvuori	M	-25 000	0		
xxxx	Lähiliikuntapaikat	M	-270 000	-190 000		
xxxx	Liikuntapaikkasuunnittelu	M	-30 000	-30 000		
		T				
xxxx	Ladut ja kuntopolut	M	-100 000	-20 000		
xxxx	Moottorikelkkareitit					
Liikuntapaikat ja -alueet yhteensä		Menot	-1 025 000	-365 000	-730 000	-580 000
		Tulot	0	0	0	0
		Netto	-1 025 000	-365 000	-730 000	-580 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet, yhteensä						
		Menot	-5 283 000	-5 128 000	-6 405 000	-5 995 000
		Tulot	0	0	0	0
		Netto	-5 283 000	-5 128 000	-6 405 000	-5 995 000
SATAMAT						
		M/T	TA 2018	TA 2019 KV	TS 2020	TS 2021
9701	Sataminen kehittäminen Vierasvenesatama	M	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Satamat, yhteensä		Menot	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
		Tulot				
		Netto	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
KONEET, KALUSTO						
		M/T	TA 2018	TA 2019 KV	TS 2020	TS 2021
	Vesitornin ravintolan kaidehissi	M				
	Tekninen toimi	M	-78 000	-106 000	-70 000	-200 000
	Sosiaali- ja terveystoimi	M	-110 000	-344 100	-200 000	-200 000
	Sosiaali- ja terveystoimi/Joroinen	M	-72 500	-97 000	-97 000	-97 000
	Sivistystoimi	M	-165 500	-195 400	-90 000	-90 000
	Sivistystoimi	T		0		
	Liikunta- ja vapaa-aikatoimi	M	-100 000	-65 000	-50 000	-50 000
	Yleishallinto	M	-645 000	-335 000	-500 000	-500 000
		M	0			
Koneet ja kalusto yhteensä		Menot	-1 171 000	-1 142 500	-1 007 000	-1 137 000
		Tulot				
		Netto	-1 171 000	-1 142 500	-1 007 000	-1 137 000
OSAKKEET JA OSUDET						
	Pohjois-Savon pääomarahasto	Menot	0	-500 000		
	Tytäryhtiöiden pääomittaminen	Menot	0	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
		Menot	0	-2 500 000	-2 000 000	-2 000 000
INVESTOINNIT YHTEENSÄ						
		Menot	-15 449 000	-18 665 500	-31 082 000	-28 682 000
		Tulot	150 000	1 500 000	150 000	150 000
		Netto	-15 299 000	-17 165 500	-30 932 000	-28 532 000

11 KONSERNIYHTIÖT / TYTÄRYHTIÖT

11.1 Wartalo Kodit Oy

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus: 100 %

Wartalo Kodit Oy:n tehtävänä on tarjota koteja ja asumispalveluja jokaiseen elämänvaiheeseen. Toiminnan painopistealueet ovat asuntojen vuokraus ja kiinteistöjen ylläpito.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Asuntojen vuokraustoiminnassa kumulatiivisen käyttöasteen nostaminen tavoitteen mukaiseksi.	Kiinteistökohtainen käyttöastetilasto kuukausittain ja kumulatiivisesti.	Kumulatiivinen käyttöaste vuoden lopussa 95,45 %.
Kiinteistöjen ja asuntojen säilyttäminen asuttavassa kunnossa.	Kiinteistöjen ja asuntojen ylläpito ja hoitaminen budjetin sekä laadittujen ohjelmien mukainen.	Asunnot muuttokuntoiset mahdollisimman nopeasti. Kiinteistöjen ja asuntojen peruskunto talon ikään nähden hyvä.
Kiinteistöissä toteutetaan kiinteistöstrategian mukaisia toimenpiteitä käyttöasteen nostamiseksi.	Kiinteistöjen ylläpito, purkaminen, yhtiöittäminen ja osakkeiden mahdollinen myynti. Käyttöaste.	Toimenpiteet vastaavat asetettuja tavoitteita.
Budjetissa pysyminen.	Kuukausittainen budjetin seuranta oikea-aikaisen tiedon avulla. Kuukausittainen korjausbudjetin seuranta ja analysointi. Kassavarat n. 2 kk:n vuokratulot, saldotilanteen seuranta viikoittain.	Tilikauden tulos positiivinen tai vähintään nollatulos. Korjauksiin varatut euromäärät pysyvät hallinnassa. Maksutapahtumat kassaperusteisina ilman lainanottoa.

Suunnittelukauden tavoitteet 2020-2021	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kiinteistöissä toteutetaan kiinteistöstrategian mukaisia toimenpiteitä käyttöasteen nostamiseksi.	Kiinteistöjen ylläpito, purkaminen, yhtiöittäminen ja osakkeiden mahdollinen myynti. Asuntojen käyttöaste. Neliökohtainen tyhjien asuntojen määrä.	Strategian mukaisten toimenpiteiden jälkeen käyttöaste vähintään 95,45 % ja asuntojen määrä ja koko vastaavat kysyntää.
Budjetissa pysyminen.	Kuukausittainen budjetin seuranta oikea-aikaisen tiedon avulla.	Tilikauden tulos positiivinen tai vähintään nollatulos.

Toimintaan liittyvät riskit	Riskienhallinta / toimenpiteet	Riskitaso
Strategiset	Hallituksen strategiset linjaukset, päätökset / toteutus / seuranta. Hallituksen, toimitusjohtajan ja johtoryhmän saumaton yhteistyö.	 PIENI

Operatiiviset	Vastuut jaettu osastoittain, muutoksiin sitoutuminen ja sitouttaminen, toimiva työyhteisö. Sopimukset kahden henkilön käsittelyssä, tarvittaessa hallituspäätös.	 PIENI
Rahoitusriskit ja asukkaiden maksukyvyttömyys	Ulkoisen lainasalkun hoitaminen ja seuranta. Vuokra- ja käyttökorvaussaatavien perintä ja ulkoinen perintä.	 KOHTA-LAINEN
Asukkaiden aiheuttamat huoneistojen ja kiinteistön vaurioittamiset	Ennakointi asukasvalinnassa ja asumishäiriöihin välitön puuttuminen.	 KOHTA-LAINEN
Asuntojen tyhjäkäynnit	Aktiivinen asuntotarjonta ja markkinointi.	 KOHTA-LAINEN
Vahingot	Ennaltaehkäisy ja kattavat vakuutukset.	 PIENI

TALOUS	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Liiketoiminnan tuotot, €	8 090 980	8 200 000	8 304 200	8 150 000	8 350 000
Liiketoiminnan kulut (-) (sis. poistot), €	-7 337 762	-7 466 500	-7 574 200	-7 450 000	-7 680 000
Liikevoitto (-tappio), €	753 218	733 500	730 000	700 000	670 000
Rahoitustuotot ja -kulut, €	-937 456	-733 500	-730 000	-700 000	-670 000
Tilikauden voitto (-tappio), €	-184 238	0	0	0	0

Vuokria korotetaan sekä kustannuksia sopeutetaan talousarviovuoden aikana yleisen kustannustenkehityksen sekä kiinteistöstrategian toimenpiteiden mukaisesti. Vuokrasaatavia valvotaan aktiivisesti ja peritään tarvittaessa perintätoimiston avulla. Lainasalkun hoitaminen on ulkoistettu rahoitusriskien hallinnan asiantuntijalle.

	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Investointimenot, €	623 498	1 700 000	0	0	0
Investointeihin liittyvät, €					
leasingvastuut, €	0	0	0	0	0
Lainakanta 31.12. €	39 525 521	39 389 165	37 909 371	36 404 934	34 886 395
- josta kaupungin myöntämät lainat, €	400 000	350 000	300 000	250 000	200 000

Talousarviovuodelle ja suunnitelmakaudelle ei ole suunnitteilla investointeja.

Henkilöstö / 31.12.	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Vakinaiset	27	31	27	27	27
Määräaikaiset ja sijaiset	3	0	0	0	0
YHTEENSÄ	30	31	27	27	27

Henkilöstöä sopeutetaan kiinteistöstrategian mukaisten sopeuttamistoimenpiteiden sekä yhtiön talouden kehityksen mukaisesti.

11.2 Varkauden Aluelämpö Oy

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus: 80,1 %

Tehtävä: Varkauden Aluelämmön tehtävänä on tuottaa asiakaslähtöisiä energia-alan palveluja ja tuotteita luotettavasti, asiantuntevasti sekä reagoi siten nopeasti toimintaympäristön muuttuviin vaatimuksiin.

Toiminnan painopistealueet:

Kilpailijoista erottuminen avoimuudella, toiminnollisuuden korkealla tasolla ja ominaisuuksien mukautumisella asiakkaan tarpeisiin Uusien avauksien tuotteistaminen ja kokonaispalvelujen tuottaminen nykyisille ja uusille asiakkaille EU:n ja Suomen kansallisten ilmasto ja energiatehokkuus tavoitteiden toteuttaminen.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Tasapainoinen talous ja vakavarainen toiminta	Tilikauden tulos	Omistajien määrittelemän voittoprosentin mukainen tulos
	Omavaraisuusaste	60 % (liittymismaksut omana pääomana)
Fossiilisten polttoaineiden määrän vähentäminen	Fossiilisella tuotetun energian määrä suhteessa kokonaistuotantoon (RV:n tuotanto katsotaan kokonaisuudessa uusiutuvaksi)	Fossiilisella tuotettu alle 10 %
Uusien palvelujen myyminen	toteutunut kpl määrä	10 kpl ja 75.000 €

Suunnittelukauden tavoitteet 2020-2021	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Tasapainoinen talous ja vakavarainen toiminta	Teknisten ja taloudellisten riskien minimointi	Positiivinen tulos
Huippukuormalaitoksen modernisointi/ uusinta	Esisuunnittelu seuraavasta laitoksen modernisoinnista	Yhden vara/ huippulaitoksen toteutunut korvausinvestointi
Verkostonsaneerausohjelman laadinta	Verkostonvuodot alle valtakunnallisen keskitason	Asiakkaille näkyviä vuotokohteita alle 3 kpl/ vuosi

Toimintaan liittyvät riskit	Riskienhallinta / toimenpiteet	Riskitaso
Strategiset: - Regulaation kehitys - Energia- ja ympäristöpoliittiset riskit - Toimialan ja yrityksen maineeseen liittyvät riskit	- Edunvalvonta etujärjestöjen kautta - Edunvalvonta - Ennakoiva ja avoin tiedottaminen	 PIENI
Operatiiviset: - Toiminnan virheet - Henkilöstö (ikäntyminen, sairaus) - Laitteiden käyttöriskit - Tietoturva	- Toimintaohjeet, tehtävien kierrätys, valvonta - Tehtävien kierrätys, -suunnitelmat - Toimintaohjeet, kierrätys, valvonta - Ohjeistukset, valvonta	 KOHTALAINEN
Rahoitus- ja markkina: - Korke- ja rahoitusmarkkinat - Vastapuoli - Energiakauppa	- Suojaukset, omavaraisuusaste - Luotonvalvonta - Suojaukset, päästökauppastrategia ja valvonta	 KOHTALAINEN

Vahinko: - Omaisuusvahinko - Vastuu - Keskeytys- ja riippuvuuskeskeytys - Ympäristövahinko - Tapaturma- ja henkilöstö	- Vakuutuspolitiikka, jossa on määritelty riskienkantokyky ja halu - Työturvallisuuden toimintaohjelma	 SUURI
---	---	---

Sisäinen valvonta

Riskienhallintaa toteutetaan osana normaalia johtamistyötä ja strategista suunnittelua. Riskienhallintaa käsitellään säännöllisesti hallituksen kokouksissa.

Strategiset riskit liittyvät kaukolämmön myynnin kannattavuuteen. Tulosraporttien avulla ennustetaan kuukausittain tilikauden tulos, ennusteessa huomioidaan tuotantokustannusten muutokset ja myynnin kehittyminen. Energiantuotanto on sidottu pääasiallisesti Riikinvoima Oy:n muuttuviin- ja kiinteisiin kustannuksiin, Yhtiö nimittää puheenjohtajan ja kaksi muuta jäsentä Riikinvoiman hallitukseen, jotka valvovat VAL:n etua. Riikinvoima Oy:n tekninen ja taloudellinen toimivuus, on edellytys yhtiön kannattavan toiminnan mahdollistamiseksi. Kuukausiennusteen perusteella pyritään mahdollisimman aikaisessa vaiheessa korjaamaan mahdollista kannattavuuden heikkenemistä.

Operatiivisista riskeistä huomattavimmat ovat energiantuotantokapasiteetin riittävyys ja toimivuus. Tuotantokapasiteetin riittävyys häiriötilanteissa ja suurissa kuormissa on varmistettu vara- ja huippulämpökeskusten kapasiteetilla. Päätuotantolaitosten rikkoutuessa, ei olemassa oleva varalämpökeskuskapasiteetti riitä turvaamaan samanaikaista huippukuormaa. Tällöin yhtiö joutuu turvautumaan vuokrattaviin lämpökeskuksiin ja mahdollisesti rajoittamaan asiakkaiden lämmöntoimitusta. Yhtiöllä on voimassa oleva varalämpösopimus 24h vasteajalla Höyrytys Oy:n kanssa. Samoin riippuvuuskeskeytys vakuus 3 päivän omavastuulla

Asiakkaiden maksukykyyn liittyviä riskejä ennakoidaan ja valvotaan aktiivisesti. Lisäksi perintätoimi on ulkoistettu. Yhtiössä on tunnistettu mm. seuraavat vahinkoriskit: omaisuusvahingot, vastuuvahingot, tuotannon keskeytys- ja riippuvuuskeskeytysriskit, ympäristövahingot ja tapaturmat. Näihin riskeihin on varauduttu mm. vakuutuspolitiikalla, jossa on määritetty yhtiön riskienkantokyky ja – halu. Lisäksi tapaturma ja henkilöstöriskeihin on varauduttu työturvallisuuden toimintaohjelmalla.

TALOUS (1000€)	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Liiketoiminnan tuotot, €	12 171	12 628	12 600	12 789	12 981
Liiketoiminnan kulut (-) (sis. poistot), €	-10 485	-10 869	-11 420	-11 591	-11 765
Liikevoitto (-tappio), €	1 686	1 759	1 180	1 198	1 216
Rahoitustuotot ja -kulut, €	183	283	-83	-85	-88
Tilikauden voitto (-tappio), €	1 869	2 042	1 097	1 112	1 128

TA 2018 mukana poistetut RV:n pääomalainojen korot

	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Investointimenot, €	2 247	600	600	800	1 000
Investointeihin liittyvät, €					
leasingvastuut, €	0	0	0	0	0
Lainakanta 31.12. €	0	0	0	0	0
- josta kaupungin myöntämät lainat, €	7407	7 050	6236	5650	5064

Henkilöstö / 31.12.	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Vakinaiset	8	8	9	9	9
Määräaikaiset ja sijaiset					
YHTEENSÄ	8	8	9	9	9

11.3 Navitas Kehitys Oy

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus: 81,2 %

Yhtiö kehittää Varkauden elin- ja vetovoimaisuutta. Painopisteenä on yritysten kasvun, kehittymisen ja kansainvälistymisen edistäminen. Yritysten sijoittumisen mahdollistaminen seudulle. Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen ja työpaikkojen lisäämisen ja säilymisen varmistaminen. Yhtiö on osa Navitas yrityspalveluita.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Työpaikkakehitys	Uudet työpaikat	100
Yritysten määrä	Nettolisäys	25 kpl
Yritysten vienti	Viennin kasvu	10 %/v
Yritysten sijoittumiset Varkauteen	Uudet sijoittumiset	3
Matkailun ja tapahtumien kehitys (uusi tutkimus: Matkailutulosta)	Kaupunkiin jäävät eurot	5 %/v

Suunnittelukauden tavoitteet 2020-2021	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Työpaikkakehitys	Uudet työpaikat	200
Yritysten määrä	Nettolisäys	50
Yritysten vienti	Viennin kasvu	10 %
Yritysten sijoittumiset Varkauteen	Uudet sijoittumiset	6

Toimintaan liittyvät riskit	Riskienhallinta / toimenpiteet	Riskitaso
Käyttöpääoman riittävyys (Hankkeet)	Seuranta ja varhainen puuttuminen	 KOHTA-LAINEN
Hankkeissa takaisin perintää	Seuranta, osaamisen ylläpito ja raportointi	 KOHTA-LAINEN
Henkilöstö	Henkilöstön koulutus, osaamisen ja resursoinnin varmistus, työhyvinvoinnista huolehtiminen ja varajärjestelyt.	 KOHTA-LAINEN

TALOUS	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Liiketoiminnan tuotot, €	2 096 148	4 079 000	2 600 000	2 500 000	2 400 000
Liiketoiminnan kulut (-) (sis. poistot), €	-2 190 291	-4 079 000	-2 600 000	-2 500 000	-2 400 000
Liikevoitto (-tappio), €	-94 143	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut, €	89 400	0	0	0	0
Tilikauden voitto (-tappio), €	-4 743	0	0	0	0

	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Investointimenot, €	0	0	0	0	0
Investointeihin liittyvät, €					
leasingvastuut, €	0	0	0	0	0
Lainakanta 31.12. €	0	0	0	0	0
- josta kaupungin myöntämät lainat, €	0	0	0	0	0

Henkilöstö / 31.12.	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Vakinaiset	5	11	13	13	13
Määräaikaiset ja sijaiset	10	12	15	12	10
YHTEENSÄ	15	23	28	25	23

11.4 Keski-Savon Teollisuuskylä Oy

Tilivelvolliset: Toimitusjohtaja Jouko Laitinen

Kaupungin omistusosuus: 100 %

Yhtiön tehtävänä on palvella alueen elinkeinoelämää järjestämällä teollisuus- ja toimitiloja yritysten käyttöön. Asiantuntijaosaamisen (rakennuttaminen) aktiivinen hyödyntäminen yhtiön omien kiinteistöjen ylläpidossa. Yhtiö toimii osana Navitas Yrityspalvelut osaamiskeskusta.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Asiakkaiden tarpeita tukevat tilaratkaisut/uudet sijoittumiset	Sijoittumiset	2
Omien tilojen täyttö	Vuokrausaste	Ylläpidettävä
Talouden hallinta/kannattavuus	Liiketoiminnan tuotto ja omavaraisuusaste	Positiivinen liiketulos

Suunnittelukauden tavoitteet 2020-2021	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Talouden hallinta/kannattavuus	Liiketoiminnan tuotto ja omavaraisuusaste	Positiivinen liiketulos, omavaraisuusaste 30 %
Toimitilojen kannattavuuden arviointi ja kehittäminen	Kustannuspaikan tulos	Tuotto-odotus
Uusien elinkeinorakenteeseen sopivien tilojen rakentaminen	Uudet toimitilat	1

Toimintaan liittyvät riskit	Riskienhallinta / toimenpiteet	Riskitaso
Yhtiön talouden hallinta, kassan riittävyys	Talouden vakauttaminen	 SUURI
Elinkeinopolitiikka	Elinkeinopolitiikan seuranta ja vaikuttaminen	 SUURI

Sopimussuhteiden laatu	Sopimussuhteiden läpikäyminen	 SUURI
------------------------	-------------------------------	--

TALOUS	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Liiketoiminnan tuotot, €	2 293 002	1 880 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Liiketoiminnan kulut (-) (sis. poistot), €	-2 039 608	-1 382 500	-1 400 000	-1 400 000	-1 400 000
Liikevoitto (-tappio), €	253 394	497 500	600 000	600 000	600 000
Rahoitustuotot ja -kulut, €	-401 683	-245 000	-250 000	-250 000	-250 000
Tilikauden voitto (-tappio), €	-148 289	252 500	350 000	350 000	350 000
	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Investointimenot, €	0	0	0		500 000
Investointeihin liittyvät, €					
leasingvastuut, €	0	0	0	0	0
Lainakanta 31.12. €	31 322 468	25 500 000	22 863 000	20 226 000	18 000 000
- josta kaupungin myöntämät lainat, €	992 888	900 000	810 000	720 000	630 000
Henkilöstö / 31.12.	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Vakinaiset	0	0	0	0	0
Määräaikaiset ja sijaiset					
YHTEENSÄ	0	0	0	0	0

11.5 Varkauden Taitotalo Oy

Tilivelvolliset: Toimitusjohtaja Jouko Laitinen

Kaupungin omistusosuus 100 %

Yhtiön toimialana on omistaa ja hallita kiinteistöjä sekä harjoittaa kiinteistöjen hallinnassa tarpeellista palvelutoimintaa. Yhtiö vuokraa toimistotiloja Navitas 1 ja 2 rakennuksista sekä kokoustiloja ja -palveluita. Eri kokoisia, viihtyisiä kokous/neuvottelutiloja on 15. Info-palvelu on koko talon sydän, josta Varkauden Taitotalo Oy:n isännöinti, tilavuokraus ja kokouspalvelut hoidetaan.

Energiaosaamiskeskus ENO:sta Pirtinniemessä on lunastussopimus Sumitomo SHI FW Varkaus kanssa.

Yhtiö toimii osana Navitas yrityspalvelut osaamiskeskusta.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Toimistotilojen vuokraus	Vuokrausaste	Ylläpidetään (99,5 %)
Kokoustilamyynnin kasvattaminen	Kokoustilamyynti	Nouseva (+5 %)
Asiantunteva yrityskeskus	Asiakastyytyväisyys	4 (5)

Suunnittelukauden tavoitteet 2020-2021	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Toiminnan tunnettuus ja laadukkuus	Vuokrausaste	Ylläpidetään/lisätään
Kokouspalveluiden markkinointi	Kokoustilamyynti ja kokoustilojen käyttöaste	Lisäys 10 %

Yrityksille tarjottavat palvelut	Palveluiden lisäys	Lisäys 2 kpl
----------------------------------	--------------------	--------------

Toimintaan liittyvät riskit	Riskienhallinta / toimenpiteet	Riskitaso
Vuokralaisten taloudellinen tilanne	Aktiivinen asiakaskontaktointi ja palvelutason ylläpito	 PIENI
Rahoituksen merkittävät korkomuutokset	Hyvä talouden hallinta ja vakaat asiakkuussuhteet rahoittajiin	 PIENI
Kilpailun kiristyminen toimialalla	Markkinatilanteen tunteminen, markkinoinnin lisääminen ja tilojen laadukkuuden säilyttäminen	 PIENI

TALOUS	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Liiketoiminnan tuotot, €	2 089 654	2 200 000	2 200 000	2 300 000	2 300 000
Liiketoiminnan kulut (-) (sis. poistot), €	-1 707 117	-1 600 000	-1 600 000	-1 700 000	-1 700 000
Liikevoitto (-tappio), €	382 537	600 000	600 000	600 000	600 000
Rahoitustuotot ja -kulut, €	-258 121	-200 000	-300 000	-300 000	-300 000
Tilikauden voitto (-tappio), €	124 416	400 000	300 000	300 000	300 000

	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Investointimenot, €	0	0	1 300 000	0	0
Investointeihin liittyvät, €					
leasingvastuut, €	0	0	300 000	200 000	100 000
Lainakanta 31.12. €	20 520 165	19 302 848	19 165 853	18 028 858	16 900 000
- josta kaupungin myöntämät lainat, €	99 999	66 666	33 333	0	0

Henkilöstö / 31.12.	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Vakinaiset	0	0	0	0	0
Määräaikaiset ja sijaiset					
YHTEENSÄ	0	0	0	0	0

11.6 Keski-Savon Vesi Oy

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus: 100 %

Keski-Savon Vesi Oy:n tehtävänä on veden hankinta ja viranomaisten laatuvaatimusten täyttävä talousveden toimittaminen kiinteistöihin sekä jätevesien johtaminen ja puhdistaminen lupaehtojen mukaisesti.

Toiminnan painopistealueet:

1. Veden myynti ja jätevesien puhdistaminen
2. Vesihuollon valmius- ja erityistilanteiden sekä kriisiviestinnän suunnitelmien ja toimintavalmiuden ylläpito.
3. Raakaveden laadun turvaaminen
4. Jakeluverkoston toiminnan varmentaminen jatkuvien huoltotoimenpitein ja peruskorjauksin
5. Laitosten ja pumppaamojen toiminnan varmistaminen jatkuvien huoltotoimenpitein ja peruskorjauksin

6. Vuotovesien hallinta

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Puhtaan veden tuottaminen	Vesijohtoveden laatu täyttää hyvin STM:n talousvedelle asettamat laatuvaatimukset. Veden pH pidetään mahdollisimman hyvin arvossa 8,0.	Vesijohtovesi täyttää vaatimukset
Ympäristön kuormitus	Jätevedet puhdistetaan lupaehtojen mukaisesti Ohjuoksutusten määrä/lupaehdot	Lupaehdot täyttyvät
Henkilöstön hyvinvointi	Työtaturmien määrä	Työtaturmien määrä 0
Seudulliset kilpailukykyiset maksut	Taksat	Taksataso keskimäärin alle naapurikuntien

Suunnittelukauden tavoitteet 2020-2021	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Käsitellyn kompostimullan jatkokäyttö	Jatkokäytön kustannukset	Ei kuluja
Henkilöstön hyvinvointi	Työtaturmien määrä	Työtaturmien määrä 0

Toimintaan liittyvät riskit	Riskienhallinta / toimenpiteet	Riskitaso
Vesilähteiden saastuminen	Pohjavesialueiden suojelusuunnitelmat ja niiden päivittäminen Varavesilaitoksen ylläpito	 PIENI
Viemäritukkeumat ja vesivuodot	Ennakoiva verkoston hoito ja tavoitteellinen peruskorjausohjelma	 KOHTA-LAINEN

TALOUS	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Liiketoiminnan tuotot, €	4 906 923	4 735 000	4 750 000	4 790 000	4 830 000
Liiketoiminnan kulut (-) (sis.poistot), €	-3 844 802	-3 876 000	-3 937 000	-3 977 000	-4 017 000
Liikevoitto (-tappio), €	1 062 121	859 000	813 000	813 000	813 000
Rahoitustuotot ja -kulut, €	-813 402	-811 797	-809 797	-809 797	-809 797
Tilikauden voitto (-tappio), €	248 719	47 203	3 203	3 203	3 203

	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Investointimenot, €	1 388 000	1 390 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000
Investointeihin liittyvät, €					
leasingvastuut, €	0	0	0	0	0
Lainakanta 31.12. €	45 414 000	45 414 000	45 414 000	45 414 000	45 414 000
- josta kaupungin myöntämät lainat, €	45 414 000	45 414 000	45 414 000	45 414 000	45 414 000

Yhtiön talous on vakaalla pohjalla. Paine taksojen muutokseen muodostuu pääasiassa vedenmyynnin laskusta ja yleisestä kustannustason muutoksesta.

Henkilöstö / 31.12.	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Vakinaiset	10	11	11	11	11
Määräaikaiset ja sijaiset	1	0	0	0	0
YHTEENSÄ	11	11	11	11	11

11.7 Kiinteistö Oy Kongressi- ja kulttuurikeskus

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus: 51,9 %

Yhtiön tehtävänä on hallita, ylläpitää ja kehittää Kauppatori 6-kiinteistöä (Warkaus-sali ja hotelli sekä toimistotilat).

Toiminnan painopistealueet:

1. Kustannustehokas hallinta ja ylläpito.
2. Laadukas ja nykyaikainen toimitila käyttäjille.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2019 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Rakennuksen kunnon ylläpito	Häiriöilmoitukset	Ei ilmoituksia
Käyttäjien tyytyväisyys	Valitukset/huomautukset	Ei valituksia
Kustannusten minimointi	Hoitovastikkeen suuruus	Vastikkeen korotus alle 5 %

Toimintaan liittyvät riskit	Riskienhallinta / toimenpiteet	Riskitaso
Tulipalo, vesivahinko tai vastaava.	Riski hallitaan kattavalla kiinteistövakuutuksella, joka päivitetään vuosittain. Muita riskejä ei ole.	 SUURI

TALOUS	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Liiketoiminnan tuotot, €	204 197	209 570	214 944	215 000	215 000
Liiketoiminnan kulut (-) (sis. poistot), €	-203 167	-208 770	-213 944	-214 000	-214 000
Liikevoitto (-tappio), €	1 030	800	1 000	1 000	1 000
Rahoitustuotot ja -kulut, €	-1 071	-800	-1 000	-1 000	-1 000
Tilikauden voitto (-tappio), €	-41	0	0	0	0

	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Investointimenot, €	0	0	0	0	0
Investointeihin liittyvät, €					
leasingvastuut, €	0	0	0	0	0
Lainakanta 31.12. €	0	0	0	0	0
- josta kaupungin myöntämät lainat, €	0	0	0	0	0

Henkilöstö / 31.12.	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Vakinaiset	1	1	1	1	1
Määräaikaiset ja sijaiset					
YHTEENSÄ	1	1	1	1	1